
¹

In accordance with Article 32 (1) of the Basic Regulation, the Agency provides for translations of its Opinions. These translations may be revised and updated from time to time, depending on the quality process of the Translation Centre for the bodies of the EU and on feedback received from national authorities on their linguistic accuracy. The previous translation has been taken off the Official Publication and archived by EASA.

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, ...
C

Projektas

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. .../...

[...]

dėl reikalavimų darbuotojams

(Tekstas svarbus EEE)

Projektas

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. .../...

[...]

dėl reikalavimų darbuotojams

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos saugos srityje ir įsteigiantį Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB², iš dalies pakeistą 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1108/2009³ (toliau – Pagrindinis reglamentas), ypač į jo 7 straipsnį,
kadangi:

- (1) Pagrindiniu reglamentu nustatomi bendrieji esminiai reikalavimai, kuriais siekiama užtikrinti aukštą vienodą civilinės aviacijos saugos ir aplinkos apsaugos lygį; jame reikalaujama, kad Komisija priimtų būtinas įgyvendinimo taisykles, kuriomis būtų užtikrintas vienodas tokių reikalavimų taikymas; Pagrindiniu reglamentu įsteigiama Europos aviacijos saugos agentūra (toliau – agentūra), turinti padėti Komisijai parengti tokias įgyvendinimo taisykles.
- (2) Būtina priimti pilotų licencijavimo bendruosius techninius reikalavimus ir administracines procedūras pagal pagrindinį reglamentą; tokiais reikalavimais ir procedūromis turėtų būti nustatomos atitinkamų licencijų ir pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio keitimo, galiojimo sustabdymo arba panaikinimo sąlygos.
- (3) Nustatydama pilotų licencijavimo bendrųjų esminių reikalavimų įgyvendinimo priemones, Komisija turi užtikrinti, kad jomis būtų atsižvelgiama į naujausius laimėjimus, įskaitant geriausią patirtį ir mokslo bei technikos pažangą pilotų mokymo srityje.
- (4) Siekdamas užtikrinti vienodą bendrųjų pilotų licencijavimo reikalavimų taikimą, valstybių narių kompetentingos institucijos turi laikytis bendrų procedūrų, ir, jei reikia, agentūra turi įvertinti, ar laikomasi tų reikalavimų; agentūra turėtų parengti priimtinas laikymosi priemones ir rekomendacinę medžiagą, kad būtų lengviau užtikrinti būtiną reguliavimo vienodumą.
- (5) Pereinamuoju prie agentūros naujos reguliavimo sistemos laikotarpiu būtina užtikrinti sklandumą, kad Bendrijoje būtų išlaikomas aukštas ir vienodas civilinės aviacijos saugos lygis; aviacijos pramonei ir valstybių narių administracijoms būtina suteikti pakankamai laiko, kad jos galėtų prisitaikyti prie šios naujos sistemos ir pripažinti, jog

² OL L 79, 2008 3 13, p. 1.

³ OL L 309, 2009 11 24, p. 51.

tebegalioja licencijos ir pažymėjimai, kurie buvo išduoti iki šio reglamento įsigaliojimo pagal pagrindinio reglamento 69 straipsnį.

- (6) Šiame reglamente numatytos priemonės pagrįstos agentūros nuomone, paskelbta pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnio 2 dalies b punktą ir 19 straipsnio 1 dalį.
- (7) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka pagrindinio reglamento 54 straipsnio 3 dalimi įsteigto Europos aviacijos saugos agentūros komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Tikslas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatomi šie bendrieji techniniai reikalavimai:

1. pilotų, skraidančių orlaiviais, nurodytais pagrindinio reglamento 4 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose, licencijavimo, mokymo ir tikrinimo reikalavimai;
2. darbuotojų, atsakingų už mokomuosius skrydžius ar mokymą realaus skrydžio treniruokliu arba už pilotų įgūdžių vertinimą, sertifikavimo reikalavimai;
3. orlaivių, nurodytų pagrindinio reglamento II priedo a punkto ii papunktyje ir d bei h punktuose, naudojamų komerciniame oro transporte, pilotų licencijavimo, mokymo ir tikrinimo reikalavimai.

2 straipsnis
Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente:

1. ICAO 1 priedas – 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje pasirašytos Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 1 priedas;
2. JAA – Jungtinė aviacijos administracija;
3. lengvojo orlaivio piloto licencija (LAPL) – laisvalaikio piloto licencija pagal pagrindinio reglamento 7 straipsnį;
4. 21 dalis – 2003 m. rugsėjo 24 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1702/2003, nustatančio orlaivio tinkamumo skraidyti ir orlaivio bei atitinkamų jo gaminių dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti atitinkamoje aplinkoje pažymėjimų išdavimą bei projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės, priedas;
5. AR dalis – pagrindinio reglamento įgyvendinimo taisyklės, kuriomis nustatomi reikalavimai kompetentingoms institucijoms;
6. OR dalis – pagrindinio reglamento įgyvendinimo taisyklės, kuriomis nustatomi reikalavimai organizacijoms.

3 straipsnis
Pilotų licencijavimas

1 straipsnyje nurodytų darbuotojų kvalifikacija turi atitikti šio reglamento I priedo (toliau – FCL dalis) nuostatose nurodytus reikalavimus.

4 straipsnis

Nacionalinės piloto licencijos

1. Laikoma, kad nacionalinės piloto licencijos, įskaitant visas atitinkamas jų kategorijas, pažymėjimus, leidimus ir (arba) kvalifikacijas, kurias valstybės narės išdavė ar pripažino pagal JAA reikalavimus ir procedūras prieš įsigaliojant šiam reglamentui, yra išduotos pagal šį reglamentą.
2. Iki atitinkamų FCL dalies nuostatų taikymo pagal 10 straipsnį pradžios nacionalinių piloto licencijų, įskaitant visų atitinkamų kategorijų, pažymėjimų, leidimų ir (arba) kvalifikacijų, turėtojai privalo pasirūpinti, kad nacionalines piloto licencijas išdavusios valstybių narių kompetentingos institucijos jas pakeistų licencijomis pagal FCL dalį ir atitinkamomis jų kvalifikacijomis ar pažymėjimais.
3. Nacionalinės piloto licencijos, įskaitant visas atitinkamas jų kategorijas, pažymėjimus, leidimus ir (arba) kvalifikacijas:
 - a) skirtos lėktuvų ir sraigtasparnių pilotams, pakeičiamos licencijomis pagal FCL dalį ir atitinkamomis kvalifikacijomis ar pažymėjimais pagal šio reglamento II priedą;
 - b) skirtos kitų kategorijų orlaivių pilotams, pakeičiamos licencijomis pagal FCL dalį ir atitinkamomis kvalifikacijomis ar pažymėjimais pagal pakeitimo pranešime nustatytus principus.
4. 3 dalies b punkte nurodytam pakeitimo pranešimui taikomi šie reikalavimai:
 - a) jis turi būti parengtas valstybės narės kompetentingos institucijos, kuri išdavė nacionalinę piloto licenciją, įskaitant visas atitinkamas jų kategorijas, pažymėjimus, leidimus ir (arba) kvalifikacijas, ir patvirtintas agentūros;
 - b) jame turi būti aprašytos nacionalinės taisyklės, pagal kurias išduotos nacionalinės piloto licencijos;
 - c) jame turi būti aprašyta pilotams suteiktų teisių taikymo sritis;
 - d) jame turi būti nurodyta, kokius FCL dalyje nurodytus reikalavimus taikant įskaitoma patirtis;
 - e) jame turi būti nurodyti visi apribojimai, kuriuos gali reikėti įtraukti į licencijas pagal FCL dalį ir atitinkamas kvalifikacijas ar pažymėjimus, taip pat turi būti nurodyta, kokius reikalavimus pilotas turi įvykdyti, kad tie apribojimai būtų panaikinti;
 - f) į jį turi būti įtrauktos visų dokumentų, būtinų norint pagrįsti pirmiau pateiktus teiginius, kopijos, įskaitant atitinkamų nacionalinių reikalavimų ir procedūrų dokumentų kopijas.
5. Pilotams, kurių nacionalinės piloto licencijos, įskaitant visas su jomis susijusias kategorijas, pažymėjimus, leidimus ir (arba) kvalifikacijas, yra keičiamos į licencijas pagal FCL dalį ir atitinkamomis kvalifikacijomis ar pažymėjimais, suteikiamų teisių sritis turi būti bent ne mažesnė, nei veiklos, kurią pilotai vykdo šio reglamento įsigaliojimo dieną, jei tai neturės neigiamos įtakos saugos lygiui.
6. Nepaisant 1 dalies ir 3 dalies a punkto, atitinkamos klasės kvalifikacijos instruktoriaus ar egzaminuotojo pažymėjimo turėtojo, kuris turi teisę valdyti vienpiločius aukštos klasės sudėtingus lėktuvus, pažymėjimas pakeičiamas vienpiločio lėktuvo tipo kvalifikacijos instruktoriaus ar egzaminuotojo pažymėjimu.

5 straipsnis

Lakūnai bandytojai

1. Nepažeidžiant 4 straipsnio, pilotams, kurie šio reglamento įsigaliojimo dieną atlieka 1 ir 2 kategorijos skrydžio bandymus pagal 21 dalį arba vykdo lakūnų bandytojų mokymą, nacionalinės lakūnų bandytojų kvalifikacijos pakeičiamos kvalifikacijomis pagal FCL dalį ir atitinkamai lakūnų bandytojų pažymėjimais, kuriuos suteikia valstybės narės kompetentinga institucija, kuri išdavė nacionalines skrydžio bandymų kvalifikacijas.
2. Šis pakeitimas atliekamas pagal pakeitimo pranešimo principus, kurie turi atitikti 4 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytus reikalavimus, iki atitinkamų FCL dalies nuostatų taikymo pagal 10 straipsnį pradžios.

6 straipsnis

Skraidantieji inžinieriai

1. Nacionalinių skraidančiojo inžinieriaus licencijų su jų atitinkamomis kategorijomis, pažymėjimais, leidimais ir (arba) kvalifikacijomis, išduotomis pagal ICAO 1 priedą, turėtojai, kurie savo nacionalines skraidančiojo inžinieriaus licencijas nori pakeisti piloto licencijomis pagal FCL dalį su jų atitinkamomis kvalifikacijomis ar pažymėjimais, kreipiasi į valstybės narės kompetentingą instituciją, kuri išdavė nacionalines skraidančiojo inžinieriaus licencijas.
2. Nacionalinės skraidančiųjų inžinierių licencijos, su jų atitinkamomis kategorijomis, pažymėjimais, leidimais ir (arba) kvalifikacijomis, gali būti pakeistos piloto licencijomis pagal FCL dalį ir atitinkamomis jų kvalifikacijomis ar pažymėjimais pagal pakeitimo pranešimą, kuris atitinka 4 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytus reikalavimus; jei prašymo pateikėjas ketina prašyti lėktuvų oro transporto piloto licencijos (ATPL), laikoma, kad nacionalinė skraidančiojo inžinieriaus licencija atitinka FCL.510.A dalies c punkto 2 papunktyje pateiktas patirties įskaitymo nuostatas.

7 straipsnis

Trečiųjų šalių licencijos

1. Nepažeidžiant 1 straipsnio, valstybės narės gali priimti trečiųjų šalių licencijas, įskaitant jų atitinkamas kategorijas, pažymėjimus, leidimus ir (arba) kvalifikacijas bei sveikatos pažymėjimus, kurie išduoti trečiųjų šalių ar jų vardu, pagal šio reglamento III priedo nuostatas.
2. Prašymo išduoti licencijas pagal FCL dalį su atitinkamomis jų kvalifikacijomis ar pažymėjimais pateikėjas, turintis lygiavertę licenciją, kurią pagal ICAO 1 priedą išdavė trečioji šalis, turi įvykdyti visus FCL dalyje nurodytus reikalavimus, išskyrus nuostata, kad reikalavimai dėl kursų trukmės, pamokų ir specialiojo mokymo valandų skaičiaus gali būti sumažinti.

Prašymo pateikėjo įskaitomos patirties dydį, remdamasi patvirtintos mokymo organizacijos rekomendacija, nustato valstybės narės kompetentinga institucija, į kurią pilotas kreipiasi.

3. ATPL licencijų, išduotų arba atitinkamai suteiktų trečiosios šalies pagal ICAO 1 priedą, turėtojams, kurių įgytos patirties reikalavimai atitinka ATPL reikalavimus

atitinkamo orlaivio kategorijai, nustatytai FCL dalies F poskyryje, gauti, gali būti įskaityta visos apimties patirtis kartu su reikalavimais atlikti mokymo kursą prieš pradedant teorinių žinių egzaminus ir įgūdžių patikrinimo egzaminą, jeigu trečiosios šalies išduotoje licencijoje galioja orlaivio tipo kvalifikacija, kurios reikia ATPL įgūdžiams patikrinti.

4. Licencijos su lėktuvo ar sraigtasparnio tipo kvalifikacijomis gali būti išduotos pretendams pagal FCL dalį ir suteiktos atitinkamos kvalifikacijos ar išduoti pažymėjimai, kurie atitinka trečiosios šalies nustatytus šių kvalifikacijų išdavimo reikalavimus.

Tokios kvalifikacijos bus taikomos tik toje trečiojoje šalyje registruotiems orlaiviams.

Šis apribojimas gali būti panaikintas, kai pilotas įvykdo šio reglamento III priedo C dalies 1 punkte nurodytus reikalavimus.

8 straipsnis

Mokymo įskaitymas

1. Išduodant licencijas pagal FCL dalį ir suteikiant atitinkamas jų kvalifikacijas ar išduodant pažymėjimus, mokymas, kuris buvo pradėtas pagal JAA reikalavimus ir procedūras, prieš įsigaliojant šiam reglamentui, visiškai įskaitomas, su sąlyga, jei mokymas ir patikrinimas yra baigti anksčiau (*nei per 4 metus nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos*).
2. Išduodant licencijas pagal FCL dalį ir suteikiant atitinkamas kvalifikacijas ar išduodant pažymėjimus, mokymas, kuris buvo pradėtas pagal ICAO 1 priedą, prieš įsigaliojant šiam reglamentui, gali būti įskaitomas remiantis patirties įskaitymo pranešimu, parengtu kompetentingos institucijos ir patvirtintu agentūros.

Šiame pranešime turi būti aprašyta mokymo sritis, nurodyta, kokius FCL dalyje nurodytus reikalavimus taikant įskaitoma patirtis, ir, jei reikia, nurodyta, kokius reikalavimus prašymo pateikėjas turi įvykdyti, kad jam būtų išduotos licencijos pagal FCL dalį ir suteiktos atitinkamos kvalifikacijos ar išduoti pažymėjimai.

Į šį pranešimą įtraukiamos visų dokumentų, būtinų siekiant pagrįsti informaciją apie mokymo sritį, kopijos, taip pat nacionalinių taisyklių ir procedūrų dokumentų, pagal kuriuos mokymas pradėtas, kopijos.

9 straipsnis

Karinės tarnybos įskaitymas

1. Karinių skrydžių įgulų nariai, norintys gauti licencijas pagal FCL dalį ir atitinkamas kvalifikacijas ar pažymėjimus, kreipiasi į valstybės narės, kurioje jie tarnavo, kompetentingą instituciją.
2. Karinėje tarnyboje įgytos žinios, patirtis ir įgūdžiai įskaitomi taikant FCL dalyje nurodytus reikalavimus ir remiantis kompetentingos institucijos sukurtais ir agentūros patvirtintais patirties įskaitymo pranešimo principais.

Patirties įskaitymo pranešime:

- a) aprašomos nacionalinės taisyklės, pagal kurias išduotos nacionalinės piloto licencijos, kategorijos, pažymėjimai, leidimai ir (arba) kvalifikacijos;
- b) aprašoma pilotams suteiktų teisių taikymo sritis;
- c) nurodoma, kokių FCL dalyje nurodytų reikalavimų patirtis yra įskaitoma;
- d) nurodomi visi apribojimai, kuriuos gali reikėti įtraukti į licencijas pagal FCL dalį ir atitinkamas kvalifikacijas ar pažymėjimus; taip pat nurodoma, kokius reikalavimus pilotas turi atitikti, kad tie apribojimai būtų panaikinti;
- f) pateikiamos visų dokumentų, pagrindžiančių pirmiau pateiktus teiginius, kopijos, įskaitant atitinkamų nacionalinių reikalavimų ir procedūrų kopijas.

10 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną nuo jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pradedamas taikyti 2012 m. balandžio 8 d.
2. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės gali nuspręsti ne ilgiau kaip (3 metus nuo šio reglamento įsigaliojimo) netaikyti toliau pateiktą FCL dalies nuostatų:
 - a) nuostatų, susijusių su jėgaine keliamų orlaivio, dirizablio, oro baliono ir sklandytuvo piloto licencijomis ir atitinkamomis kvalifikacijomis ar pažymėjimais;
 - b) B poskyrio (LAPL) ir J poskyrio 2 skirsnio (LAFI), 8 skirsnio (MCCI), kuriame kalbama apie sraigtasparnius, 10 skirsnio (kalnų instruktorius) ir 11 skirsnio (lakūnas bandytojas instruktorius) nuostatų;
 - c) nuostatų, pateiktą FCL.800 (akrobatinio skraidymo kvalifikacija), FCL.805 (sklandytuvų vilkimo ir plakatų vilkimo kvalifikacijos), FCL.815 (skrydžio kalnuose kvalifikacija) ir FCL.820 (skrydžio bandymų kvalifikacija) dalyse.
3. Nukrypdamos nuo 4 straipsnio 2 dalies, valstybės narės gali nuspręsti ne ilgiau kaip (2 metus nuo šio reglamento įsigaliojimo) nekeisti savo nacionalinių lėktuvo ir sraigtasparnio licencijų.

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną [...] nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje [...]

Komisijos vardu

[...]

Komisijos narys

IGYVENDINIMO REGLAMENTO

I PRIEDAS

FCL DALIS

A POSKYRIS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

FCL.001 Kompetentinga institucija

Šioje dalyje kompetentinga institucija yra valstybės narės įkurta institucija, į kurią asmuo kreipiasi dėl piloto licencijų ar atitinkamų jų pažymėjimų išdavimo ar kvalifikacijų suteikimo.

FCL.005 Taikymo sritis

Šioje dalyje nustatomi piloto licencijų ir atitinkamų jų pažymėjimų išdavimo bei kvalifikacijų suteikimo reikalavimai ir jų galiojimo bei naudojimo sąlygos.

FCL.010 Sąvokų apibrėžtys

Toliau pateikiamos šioje dalyje vartojamų sąvokų apibrėžtys:

akrobatinis skrydis – apgalvotai atliekamas manevras, kai galimi netikėti orlaivio padėties pokyčiai erdvėje ir nepaprasta aukščio arba greičio permaina; vykdant normalų skrydį tokius manevrus nebūtina įtraukti į mokymą, teikiamą asmenims, norintiems gauti licencijas ar kitokias kvalifikacijas nei akrobatinio skraidymo kvalifikacija;

lėktuvas – jėgainės varomas sunkesnis už orą orlaivis su fiksuotais sparnais, kurio keliamoji galia skrendant iš esmės susidaro dėl aerodinaminių reakcijų ant sparnų paviršiaus;

dvinarės įgulos lėktuvas – tokio tipo lėktuvas, kurį būtina valdyti su antruoju pilotu, kaip nurodyta skrydžių vykdymo vadove ar oro vežėjo pažymėjime;

orlaivis – kiekviena mašina, kuri atmosferoje laikosi dėl sąveikos su oru, bet ne dėl oro atoveikio nuo žemės paviršiaus;

skraidymo meistriškumas – nuoseklus tinkamų sprendimų priėmimas ir gerai išminktų žinių, įgūdžių naudojimas bei elgesys vykdant skrydžio tikslus;

dirižablis – lengvesnis už orą jėgaine varomas orlaivis, išskyrus karšto oro dirižablius, kurie šioje dalyje įtraukti į oro baliono apibrėžtį;

oro balionas – lengvesnis už orą bevariklis orlaivis, kuris skrenda naudojant dujas ar kaitinamą orą. Šioje dalyje karšto oro dirižablis, nors ir varomas varikliu, taip pat laikomas oro balionu;

pirminio mokymo pagal prietaisus priemonė (BITD) – antžeminė mokymo priemonė, atitinkamo lėktuvo klasės piloto mokinio kabina. Joje gali būti naudojami ekraniniai prietaisų skydai ir spyruokliniai vairai, mokymo vietai suteikiantys bent procedūrinius skrydžio pagal prietaisus elementus;

orlaivio kategorija – orlaivių klasifikavimas pagal nustatytas pagrindines charakteristikas, pvz., lėktuvo, jėgaine keliamo orlaivio, sraigtasparnio, dirižablio, sklandytuvo, karšto oro baliono kategorija;

lėktuvo klasė – vienpiločių lėktuvų, kuriems valdyti nereikia atitinkamo tipo kvalifikacijos, klasifikavimas;

oro baliono klasė – oro balionų klasifikavimas, kai atsižvelgiama į kėlimo priemones, naudojamas skrendant;

komercinis oro transportas – keleivių, krovinių ar pašto krovinių vežimas už atlyginimą ar samdos mokestį;

kompetencija – įgūdžiai, žinios ir požiūris, reikalingi užduočiai pagal nustatytą standartą įvykdyti;

kompetencijos elementas – užduotis, kurią sudaro pradedamasis ir baigiamasis veiksmai, kurie aiškiai apibrėžia jos ribas, ir kurios rezultatas yra pastebimas;

kompetencijų grupė – atskira funkcija, kurią sudaro tam tikras kompetencijos elementų skaičius;

antrasis pilotas – pilotas (ne įgulos vadas), valdantis orlaivį, kurį turi valdyti daugiau kaip vienas pilotas; antruoju pilotu nelaikomas pilotas, kuris orlaivyje yra tik tam, kad išklaustyti skrydžio mokymą, reikalingą licencijai ar kvalifikacijai gauti;

patirties įskaitymas – ankstesnės patirties ar kvalifikacijų pripažinimas;

skrydis maršrutu – skrydis nuo išvykimo taško iki atvykimo taško iš anksto suplanuotu maršrutu, naudojant standartines navigacijos procedūras;

kreiserinio skrydžio rezervinis antrasis pilotas – pilotas, kuris per daugiapiločio skrydžio kreiserinį etapą, kai skrendama virš FL 200, pakeičia antrąjį pilotą ir vykdo jo funkcijas prie vairų;

išskraidytasis su instruktoriumi laikas – skrydžio arba treniruoklio pagal prietaisus laikas, per kurį tinkamai įgaliotas instruktorius asmenį moko skraidyti;

klaida – skrydžio įgulos veiksmas arba neveikimas, dėl kurio nukrypstama nuo organizacinių ar skrydžio ketinimų ar lūkesčių;

klaidų valdymas – klaidų nustatymo ir ištaisymo procesas taikant atsakomąsias priemones, kurios sumažina ar pašalina klaidų padarinius ir sumažina klaidų ar nepageidaujamos orlaivio būklės tikimybę;

viso realaus skrydžio treniruoklis (FFS) – konkretaus tipo ar markės, modelio ir serijos orlaivio įgulos kabinos realaus dydžio kopija, įskaitant visą įrangą ir kompiuterines programas, būtinas siekiant imituoti orlaivį ant žemės ar skrydyje, taip pat vizualinę sistemą, kuria iš kabinos galima matyti skrydžio vaizdą, ir judėjimo imitavimo sistemą;

skrydžio laikas:

lėktuvo, turistinio motorizuotojo sklandytuvo ir jėgaine keliamo orlaivio skrydžio laikas – bendras laikas nuo momento, kai orlaivis pirmą kartą pajuda, ketindamas kilti, iki momento, kai jis, baigęs skrydį, galutinai sustoja;

sraigtašparnio skrydžio laikas – visas laikas nuo momento, kai pradeda suktis sraigtašparnio rotorius, iki momento, kai jis, baigęs skrydį, galutinai sustoja, ir sustabdomos rotorius mentės;

dirižablio skrydžio laikas – visas laikas nuo momento, kai dirižablis atkabinamas nuo stiebo, kad pakiltų, iki momento, kai jis, baigęs skrydį, galutinai sustoja, ir yra pritvirtinamas prie stiebo;

sklandytuvo skrydžio laikas – visas laikas nuo momento, kai sklandytuvas pradeda riedėti, kad pakiltų, iki momento, kai jis, baigęs skrydį, galutinai sustoja;

oro baliono skrydžio laikas – visas laikas nuo momento, kai oro baliono krepšys atsiplėšia nuo žemės, kad pakiltų, iki momento, kai jis, baigęs skrydį, galutinai sustoja;

skrydžio laikas pagal skrydžio pagal prietaisus taisykles (IFR) – skrydžio laikas, per kurį orlaivis valdomas pagal skrydžio pagal prietaisus taisykles;

skrydžio mokymo įtaisas (FTD) – konkretaus tipo orlaivio prietaisų, įrangos, prietaisų skydų ir vairų realaus dydžio kopijos, esančios atviroje arba uždaroje įgulos kabinoje, įskaitant visą įrangą ir kompiuterines programas, būtinas, kad įtaise įdiegtos sistemos imituotų orlaivį ant žemės ar skrydžio metu. Judėjimo imitavimo ar vizualinių sistemų įrengti nebūtina, išskyrus FTD, imituojančius 2 ir 3 lygio sraigtasparnius, kuriuose būtina įrengti vizualines sistemas;

skrydžio ir navigacijos procedūrų treniruoklis (FNPT) – mokymo įtaisas, imituojantis įgulos kabinos ar pilotų kabinos aplinką, įskaitant įrangą ir kompiuterines programas, būtinas atitinkamo tipo ar klasės orlaivio skrydžiui imituoti, kad sistemos veiktų kaip tikrame orlaivyje;

oro baliono grupė – oro balionų klasifikavimas, kai atsižvelgiama į oro baliono kupolo dydį ar tūrį;

sraigtasparnis – sunkesnis už orą orlaivis, kurį skrydžio metu išlaiko daugiausia oro ir vieno ar daugiau jėgaine varomų rotorijų, įrengtų ant ašių, iš esmės vertikalių, reakcija;

skrydžio pagal prietaisus laikas – laikas, per kurį pilotas valdo skrendantį orlaivį tik vadovaudamasis prietaisais;

treniruoklio pagal prietaisus laikas – laikas, per kurį pilotas realaus skrydžio treniruokliu (FSTD) mokomas atlikti imituojamą skrydį pagal prietaisus;

prietaisinis laikas – skrydžio pagal prietaisus laikas arba treniruoklio pagal prietaisus laikas;

daugiapilotis skrydis:

lėktuvo daugiapilotis skrydis – skrydis daugiapiločiu ar vienpiločiu lėktuvu, kuriam reikia bent dviejų pilotų, kurie tarpusavyje bendradarbiauja kaip daugianarė įgula;

sraigtasparnio daugiapilotis skrydis – skrydis daugiapiločiu sraigtasparniu, kuriam reikia bent dviejų pilotų, kurie tarpusavyje bendradarbiauja kaip daugianarė įgula.

daugianarės įgulos sąveika (MCC) – skrydžio įgulos sąveika, kai veikiama kaip tarpusavyje bendradarbiaujant tarp komandos, kuriai vadovauja įgulos vadas, narių;

daugiapilotis orlaivis:

daugiapilotis lėktuvas – lėktuvas, sertifikuotas skrydžiams su įgula, kurią sudaro mažiausiai du pilotai;

daugiapilotis sraigtasparnis, dirižablis ir jėgaine keliamas orlaivis – tokio tipo orlaivis, kurį būtina valdyti kartu su antruoju pilotu, kaip nurodyta jo skrydžių vykdymo vadove, oro vežėjo pažymėjime ar lygiaverčiame dokumente;

naktis – laikas tarp vakaro prieblandos pabaigos ir ryto aušros pradžios arba valstybės narės paskirtos atitinkamos institucijos nustatytas kitas laikas nuo saulėlydžio iki saulėtekio;

kiti treniruotės įrenginiai (OTD) – kitos pagalbinės treniruotės priemonės, nei realaus skrydžio treniruokliai ar skrydžio ir navigacijos procedūrų treniruokliai, kurios suteikia galimybę treniruotis, kai nereikia visos įgulos kabinos aplinkos;

naudojimo galimybių kriterijai – paprastas vertinamasis pranešimas apie kompetencijos elemento rezultatus, kuriuos reikia pasiekti, ir kriterijų, naudojamų siekiant įvertinti, ar pasiektas reikiamas atlikimo lygis, aprašymas;

įgulos vadas (PIC) – vadovauti paskirtas pilotas, kuris atsako už skrydžio saugą ;

įgulos vado prižiūrimas pilotas (PICUS) – antrasis pilotas, kuris, prižiūrimas įgulos vado, vykdo įgulos vado pareigas ir funkcijas;

jėgaine keliamas orlaivis – kiekvienas orlaivis, kurį vertikalčiai kelia ir skraidina / kelia įvairios geometrijos rotorai arba varikliai / varomieji įrenginiai, pritaisyti prie liemens ar sparnų ar įrengti jų viduje;

motorizuotasis sklandytuvas – orlaivis, kuriame įrengti vienas ar daugiau variklių ir kurio charakteristikos varikliams neveikiant yra tokios pačios, kaip sklandytuvo;

pilotas mėgėjas – pilotas, turintis licenciją, kuria draudžiama pilotuoti orlaivį per skrydžius, už kuriuos mokamas atlyginimas, išskyrus šioje dalyje nurodytą mokymo ar egzaminavimo veiklą;

kvalifikacijos patikrinimas – įgūdžių parodymas siekiant pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti kvalifikaciją, įskaitant tokį egzaminą žodžiu, kokio gali reikėti;

atnaujinimas (pvz., kvalifikacijos ar pažymėjimo) – administracinis veiksmas, vykdomas po to, kai baigiasi kvalifikacijos ar pažymėjimo galiojimo laikas, siekiant nustatytam laikotarpiui, kuris priklauso nuo nustatytų reikalavimų įgyvendinimo, atnaujinti atitinkama kvalifikacija ar pažymėjimu suteikiamas teises;

pakartotinis patvirtinimas (pvz., kvalifikacijos ar pažymėjimo) – administracinis veiksmas, vykdomas kvalifikacijos ar pažymėjimo galiojimo metu, kuriuo nustatytam laikotarpiui, kuris priklauso nuo nustatytų reikalavimų įgyvendinimo, kvalifikacijos ar pažymėjimo turėtojai leidžiama toliau naudotis kvalifikacija ar pažymėjimu suteikiamomis teisėmis;

maršruto sektorius – skrydis, kurį sudaro kilimas, išvykimas, kreiserinis skrydis, kuris trunka ne trumpiau kaip 15 min., atvykimas, artėjimas tūpti ir tūpimas;

sklandytuvas – sunkesnis už orą be jėgainės orlaivis, kurio keliamoji jėga skrendant susidaro dėl aerodinaminių reakcijų ant fiksuotų sparno plokštumų;

vienpilotis orlaivis – orlaivis, kuris pagal sertifikavimo reikalavimus turi būti valdomas vieno piloto;

įgūdžių patikrinimas – įgūdžių parodymas siekiant gauti licenciją ar kvalifikaciją, įskaitant tokį egzaminą žodžiu, kokio gali reikėti;

savarankiško skrydžio laikas – skrydžio laikas, kai pilotas mokinys orlaivyje yra vienas;

pilotas mokinys įgulos vadas (SPIC) – pilotas mokinys, skrydžio metu vykdamas įgulos vado funkcijas, kurio veiksmus stebi instruktorius, kuris nedaro įtakos orlaivio skrydžiui ar jo nekontroliuoja;

grėsmė – įvykiai ar klaidos, kurie įvyksta nepaisant skrydžio įgulos veiksmų ir dėl kurių valdymas tampa sudėtingesnis, ir kuriuos būtina valdyti siekiant neperžengti saugos ribos;

grėsmės valdymas – grėsmių nustatymo ir ištaisymo procesas taikant atsakomas priemones, kurios sumažina ar pašalina grėsmių padarinius ir sumažina klaidų ar nepageidaujamos orlaivio būklės tikimybę;

turistinis motorizuotasis sklandytuvas – specialios klasės motorizuotasis sklandytuvas, turintis neįtraukiamą variklį ir oro sraigą, kurie pritvirtinti taip, kad jų nebūtų galima atskirti. Jis turi galėti atsiplešti nuo žemės ir kilti varomas savo paties variklio pagal jo skrydžių vykdymo vadovą;

orlaivio tipas – orlaivių, kuriems valdyti reikia atitinkamo tipo kvalifikacijos, klasifikavimo vienetų, kaip nurodyta tinkamumo skraidyti duomenyse, kurie nustatomi pagal 21 dalį; šiai tipo kvalifikacijai priklauso visi tos pačios pagrindinės konstrukcijos orlaiviai, įskaitant visas jų modifikacijas, išskyrus tas, dėl kurių pasikeičia valdymo ar skrydžio charakteristikos.

FCL.015 Prašymų teikimas ir licencijų, kvalifikacijų ir pažymėjimų išdavimas

- a) Prašymas išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti piloto licenciją ir atitinkamas kvalifikacijas ir pažymėjimus pateikiamas kompetentingai institucijai; prašymo formą ir pateikimo būdą nustato ši institucija. Su prašymu pateikiami įrodymai, kad prašymo pateikėjas atitinka licencijos ar pažymėjimo ir atitinkamų kvalifikacijų suteikimo ar pažymų išdavimo, pakartotinio patvirtinimo ar atnaujinimo reikalavimus, pateiktus šiame arba Medicinos dalyje.
- b) Kompetentinga institucija licencijoje ar pažymėjime patvirtina visus teisių, suteiktų licencija, kvalifikacija ar pažymėjimu, apribojimus ar išplėtimus.
- c) Jokiu metu asmuo negali turėti daugiau kaip vieną konkrečios kategorijos orlaivio licenciją, kuri išduodama pagal šią dalį.
- d) Prašymas išduoti kitos kategorijos orlaivio licenciją ir kitas kvalifikacijas ar pažymėjimus, taip pat šias licencijas, kvalifikacijas ar pažymėjimus iš dalies keisti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti, pateikiamas kompetentingai institucijai, kuri išdavė pirmąją piloto licenciją, išskyrus atvejus, kai pilotas paprašo pakeisti kompetentingą instituciją ir jo licencijavimo ir medicinos įrašus perduoti kitai kompetentingai institucijai.

FCL.020 Pilotas mokinys

- a) Pilotas mokinys negali skraidyti savarankiškai, išskyrus atvejus, kai tai daryti leidžia skrydžio instruktorius, kuris skrydį prižiūri.
- b) Kad galėtų savarankiškai skraidyti, pilotas mokinys turi būti mažiausiai šio amžiaus:
 - 1) jei pilotuojamas lėktuvas, sraigtasparnis ir dirižablis – 16 metų amžiaus;
 - 2) jei pilotuojamas sklandytuvas ar oro balionas – 14 metų amžiaus.

FCL.025 Teorinių žinių egzaminai, vykdomi siekiant išduoti licencijas

- a) *Prašymo pateikėjo pareigos*
 - 1) Prašymo pateikėjas, norintis gauti konkrečią licenciją ar kvalifikaciją, laiko visą ciklą egzaminų, už kuriuos atsakinga viena valstybė narė.
 - 2) Prašymo pateikėjas laiko egzaminą tada, kai patenkinamai išlaiko atitinkamus teorinių žinių mokymo kurso patikrinimus, ir tik tuo atveju, jei už jo mokymą atsakinga patvirtinta mokymo organizacija (ATO) rekomenduoja egzaminą laikyti.
 - 3) ATO rekomendacija galioja 12 mėnesių. Jei prašymo pateikėjas per šios rekomendacijos galiojimo laiką nebando laikyti bent vieno teorinių žinių egzamino, dėl tolesnio mokymo sprendimą priima ATO, atsižvelgdama į prašymo pateikėjo poreikius.
- b) *Egzamino išlaikymo standartai*
 - 1) Laikoma, kad egzaminas išlaikytas, jei prašymo pateikėjas gauna bent 75 % konkrečiam egzaminui nustatytų balų. Klaidos nevertinamos.
 - 2) Jei šioje dalyje nenustatyta kitaip, laikoma, kad prašymo pateikėjas sėkmingai išlaikė būtiną teorinių žinių patikrinimą, reikalingą atitinkamai piloto licencijai gauti, jei per 18 mėnesių nuo kalendorinio mėnesio, kai jis pirmą kartą laikė egzaminą, pabaigos, jis išlaikė visus būtinus egzaminus.
 - 3) Jei prašymo pateikėjas per 4 bandymus neišlaiko vieno iš egzaminų ar per 6 bandymus arba per 2 papunktyje nurodytą laikotarpį neišlaiko visų egzaminų, visą egzaminų ciklą jis laiko pakartotinai.

Prieš pakartotinį egzaminų laikymą prašymo pateikėjas toliau mokosi ATO.
Mokymo apimtį ir sritį nustato mokymo organizacija, atsižvelgdama į prašymo pateikėjo poreikius.

c) *Galiojimo laikotarpis*

- 1) Sėkmingai išlaikyti teorinių žinių egzaminai galioja šį laiką:
 - i) egzaminai, laikomi lengvojo orlaivio piloto, piloto mėgėjo, sklandytuvo piloto ar oro baliono piloto licencijai gauti, galioja 24 mėn.;
 - ii) egzaminai, laikomi komercinės aviacijos piloto licencijai ar skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai (IR) gauti, galioja 36 mėn.;
 - iii) i ir ii įtraukose nurodyti laikotarpiai skaičiuojami nuo dienos, kai pilotas sėkmingai išlaiko teorinių žinių egzaminą pagal šios dalies b punkto 2 papunktį.
- 2) Išlaikyti teoriniai egzaminai oro transporto piloto licencijai (ATPL) gauti galioja 7 metus nuo toliau nurodytos galutinės galiojimo datos:
 - i) IR įrašymo į licenciją datos; arba
 - ii) sraigtasparnio tipo kvalifikacijos įrašymo į licenciją datos, jei išduodama sraigtasparnio piloto licencija.

FCL.030 Praktinių įgūdžių patikrinimas

- a) Kad galėtų būti vykdomas įgūdžių patikrinimas siekiant išduoti licenciją, kvalifikaciją ar pažymėjimą, prašymo pateikėjas turi būti išlaikęs būtiną teorinių žinių egzaminą, išskyrus atvejį, kai prašymo pateikėjas klauso integruotąjį skrydžio mokymo kursą.
Bet koku atveju prieš laikant įgūdžių patikrinimą visada būtina išklausti teorinių žinių mokymą.
- b) Išskyrus atvejį, kai išduodama oro transporto piloto licencija, baigus mokymą, už mokymą atsakinga organizacija / asmuo rekomenduoja vykdyti prašymo pateikėjo įgūdžių patikrinimą. Egzaminuotojui pateikiami įrašai apie mokymą.

FCL.035 Skrydžio laiko ir teorinių žinių įskaitymas

a) *Skrydžio laiko įskaitymas*

- 1) Jei šioje dalyje nenustatyta kitaip, skrydžio laikas, kurį, išduodant licenciją, pažymėjimą ar suteikiant kvalifikaciją, siekiama įskaityti, turi būti išskraidytas tos pačios kategorijos orlaiviu, kurio valdymo licenciją ar kvalifikaciją siekiama gauti.
- 2) Įskaitomas toliau nurodytas įgulos vado arba įgulos vado prižiūrimo piloto skrydžio laikas:
 - i) į bendrą skrydžio laiką, reikalingą licencijai, kvalifikacijai ar pažymėjimui gauti, įskaitomas visas prašymo išduoti licenciją, kvalifikaciją ar pažymėjimą pateikėjo skrydžio laikas, išskraidytas savarankiškai, su instruktoriumi ar vykdamas įgulos vado funkcijas;
 - ii) asmeniui, išklausiui ATP integruotąjį mokymo kursą, į įgulos vado laiką, reikalingą oro transporto piloto licencijai, komercinės aviacijos piloto licencijai ir orlaivio su keliais varikliais tipo ar klasės kvalifikacijai gauti, leidžiama

įskaityti iki 50 valandų prietaisinio laiko, išskraidyto vykdant mokinio įgulos vado funkcijas;

iii) asmeniui, išklausiui CPL/IR integruotąjį mokymo kursą, į įgulos vado laiką, reikalingą komercinės aviacijos piloto licencijai ir orlaivio su keliais varikliais tipo ar klasės kvalifikacijai gauti, leidžiama įskaityti iki 50 valandų prietaisinio laiko, išskraidyto vykdant mokinio įgulos vado funkcijas.

3) Skrydžio laikas vykdant antrojo piloto funkcijas. Jei šioje dalyje nenustatyta kitaip, piloto licencijos turėtoji, vydančiam antrojo piloto ar įgulos vado prižiūrimo antrojo piloto funkcijas, į bendrą skrydžio laiką, reikalingą aukštesnio lygmens piloto licencijai gauti, leidžiama įskaityti visą laiką, išskraidytą vykdant antrojo piloto funkcijas.

b) *Teorinių žinių įskaitymas*

1) Jei prašymo pateikėjas išlaiko teorinių žinių egzaminą, reikalingą oro transporto piloto licencijai gauti, laikoma, kad jis įvykdė teorinių žinių reikalavimus, reikalingus tos pačios orlaivio kategorijos lengvojo orlaivio piloto licencijai, piloto mėgėjo licencijai, komercinės aviacijos piloto licencijai ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai (išskyrus sraigtasparnį) gauti.

2) Jei prašymo pateikėjas išlaiko teorinių žinių egzaminą, reikalingą komercinės aviacijos piloto licencijai gauti, laikoma, kad jis įvykdė teorinių žinių reikalavimus, reikalingus tos pačios kategorijos orlaivio lengvojo orlaivio piloto licencijai ar piloto mėgėjo licencijai gauti.

3) Jei skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojas ar prašymo pateikėjas išlaiko atitinkamos kategorijos orlaivio prietaisų teorinių žinių egzaminą, laikoma, kad jis visiškai įvykdė teorinių žinių mokymo ir patikrinimo reikalavimus, reikalingus kitos kategorijos orlaivio skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti.

4) Laikoma, kad piloto licencijos turėtojas įvykdė teorinių žinių mokymo ir patikrinimo reikalavimus, reikalingus kitos kategorijos orlaivio licencijai gauti, kaip nustatyta šios dalies 1 priedėlyje.

Šis įskaitymas taip pat taikomas prašymo išduoti piloto licenciją pateikėjui, kuris sėkmingai išlaikė teorinių žinių egzaminus, reikalingus kitos kategorijos orlaivio licencijai gauti, jei jų galiojimo laikotarpis, nurodytas FCL.025 dalies c punkte, nėra pasibaigęs.

FCL.040 Naudojimasis licencija suteikiamomis teisėmis

Naudojimasis licencija suteikiamomis teisėmis priklauso nuo joje nustatytų kvalifikacijų galiojimo, jei jos taikytinos, ir nuo sveikatos pažymėjimo galiojimo.

FCL.045 Įpareigojimas turėti ir pateikti dokumentus

a) Pilotas, naudodamasis licencijos suteikiamomis teisėmis, visada nešiojasi galiojančią licenciją ir sveikatos pažymėjimą.

b) Pilotas taip pat nešiojasi asmens tapatybės dokumentą, kuriame yra jo nuotrauka.

c) Pilotas ar pilotas mokinyš, kompetentingos institucijos įgaliotam atstovui paprašius, nedelsdamas pateikia patikrinti įrašus apie jo skrydžio laiką.

- d) Pilotas mokinys su savimi turi visus įrodymus apie savarankiškus skrydžius maršrutu pagal leidimą, nurodytą FCL.020 dalies a punkte.

FCL.050 Įrašai apie skrydžio laiką

Pilotas įrašo išsamią informaciją apie visus savo atliktus skrydžius; įrašų formą ir būdą nustato kompetentinga institucija.

FCL.055 Kalbos mokėjimas

- a) Bendrosios nuostatos. Lėktuvo, sraigtasparnio, jėgaine keliamo orlaivio ir dirizablio pilotai, kurie turi naudoti radijo telefoną, negali naudotis jų licencijomis ir kvalifikacijomis suteikiamomis teisėmis, jei jų licencijose nėra anglų ar kitos kalbos, vartojamos su skrydžiu susijusiems radijo pranešimams perduoti, mokėjimo patvirtinimo. Šiame patvirtinime turi būti nurodyta kalba, jos mokėjimo lygis ir patvirtinimo galiojimo data.
- b) Prašymo išduoti kalbos mokėjimo patvirtinimą pateikėjas pagal šios dalies 2 priedėlį turi parodyti, kad frazeologijos ir aiškios kalbos srityse jo kalbos mokėjimas atitinka bent aktyvaus kalbos vartojimo lygį. Šiuo tikslu prašymo pateikėjas turi parodyti gebėjimą:
- 1) veiksmingai bendrauti balso perdavimo priemonėmis ir tiesiogiai;
 - 2) tiksliai ir aiškiai bendrauti bendromis ir su darbu susijusiomis temomis;
 - 3) naudoti tinkamas bendravimo strategijas, skirtas keistis informacija ir atpažinti bei spręsti nesusipratimus bendrais arba su darbu susijusiais klausimais;
 - 4) sėkmingai rasti išeitį sudėtingais kalbiniais atvejais, kai įvykiai komplikuojasi arba pakrypsta netikėta linkme, kasdieniame darbe arba vykdant žinomą bendravimo užduotį; ir
 - 5) kalbėti aviacijos bendruomenei suprantamu dialektu arba akcentu.
- c) Išskyrus pilotus, kurių parodytas kalbos mokėjimas pagal šios dalies 2 priedėlį yra eksperto lygio, kalbos mokėjimas vertinamas:
- 1) kas 4 metus, jei parodytas lygis yra aktyvaus kalbos vartojimo lygis;
 - 2) kas 6 metus, jei parodytas lygis yra gero kalbos mokėjimo lygis.
- d) Specialieji reikalavimai skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos (IR) turėtojų. Nepažeidžiant pirmiau pateiktų punktų, skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojas parodo, kad moka anglų kalbą taip, kad:
- 1) galėtų suprasti visą informaciją, susijusią su visų skrydžio etapų, įskaitant pasirengimą skrydžiui, įvykdymu;
 - 2) galėtų naudoti radijo telefoniją visuose skrydžio etapuose, įskaitant avarines situacijas;
 - 3) galėtų bendrauti su kitais įgulos nariais visuose skrydžio etapuose, įskaitant pasirengimą skrydžiui.
- e) Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojo kalbos mokėjimo ir anglų kalbos vartojimo įgūdžių parodymas vykdomas taip, kaip nustato kompetentinga institucija.

FCL.060 Naujausia patirtis

- a) Oro balionai. Pilotas negali atlikti komercinių oro skrydžių ar vežti keleivių oro balionu, jei per paskutines 180 dienų jis neatliko:

- 1) bent 3 skrydžių kaip oro baliono pilotas, iš kurių vienas buvo skrydis atitinkamos klasės ir grupės oro balionu;
 - 2) 1 skrydžio atitinkamos klasės ir grupės oro balionu, prižiūrimas instruktoriaus, kurio kvalifikacija atitinka J poskyryje nurodytus reikalavimus.
- b) Lėktuvai, sraigtasparniai, jėgaine keliami orlaiviai, diržabliai ir sklandytuvai. Pilotas negali atlikti komercinių oro skrydžių ar vežti keleivių orlaiviu:
- 1) kaip įgulos vadas ar antrasis pilotas, jei per paskutines 90 dienų jis neatliko bent 3 kilimų, artėjimų tūpti ir tūpimų to paties tipo ar klasės orlaiviu ar to tipo ar klasės orlaivį atitinkančiu viso realaus skrydžio treniruokliu (FFS). 3 kilimai ir tūpimai turi būti atliekami vykdant daugiapilotį ar vienpilotį skrydį, atsižvelgiant į piloto teises;
 - 2) kaip įgulos vadas, jei jis:
 - i) kaip pilotas per paskutines 90 dienų neatliko bent 1 kilimo, artėjimo tūpti ir tūpimo to paties tipo ar klasės orlaiviu ar to tipo ar klasės orlaivį atitinkančiu viso realaus skrydžio treniruokliu (FFS); arba
 - ii) neturi skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos;
 - 3) kaip kreiserinio skrydžio rezervinis antrasis pilotas, jei jis:
 - i) neįvykdė b punkto 1 papunktyje nurodytų reikalavimų; arba
 - ii) per paskutines 90 dienų neperskrido bent 3 sektorių kaip kreiserinio skrydžio rezervinis pilotas to paties tipo ar klasės orlaiviu ar tą tipą ar klasę imituojančiu viso realaus skrydžio treniruokliu; arba
 - iii) intervalais, ne ilgesniais kaip 90 dienų, viso realaus skrydžio treniruokliu nedalyvavo skrydžių įgūdžių atnaujinimo ir kvalifikacijos kėlimo mokyme. Ši kvalifikacijos kėlimo mokymą galima suderinti su OR.OPS dalyje nurodytu kvalifikacijos kėlimo mokymu;
 - 4) jei pilotas turi teisę valdyti kelių tipų nesudėtingus sraigtasparnius, kurių valdymo ir veikimo charakteristikos panašios į tas, kurios nustatytos 21 dalyje, 3 kilimai, artėjimai tūpti ir tūpimai, nurodyti 1 punkte, gali būti atlikti vieno tipo sraigtasparniu, jei per paskutinius 6 mėnesius kiekvieno tipo sraigtasparniu jis skraidė mažiausiai 2 valandas.
- c) Specialieji reikalavimai komerciniam oro transportui
- 1) Komercinio oro transporto atveju b punkto 1 ir 2 papunkčiuose nurodytas 90 dienų laikotarpis gali būti pratęstas daugiausia iki 120 dienų, jei pilotas, prižiūrimas tipo kvalifikacijos instruktoriaus ar egzaminuoto, atlieka skrydžius maršrutu.
 - 2) Jei pilotas neatitinka šio punkto 1 papunktyje nurodytų reikalavimų, jis gali naudotis savo teisėmis tik atlikęs mokomąjį skrydį orlaiviu ar orlaivio, kuris bus naudojamas, tipą atitinkančiu viso realaus skrydžio treniruokliu pagal šios dalies b punkto 1 ir 2 papunkčiuose nurodytus reikalavimus.

FCL.065 Komercinio oro transporto licencijos turėtojo, kuriam sukako 60 ir daugiau metų, teisių apribojimas

- a) 60–64 m. Lėktuvai ir sraigtasparniai. Piloto licencijos turėtojas, kuriam sukako 60 m., negali būti orlaivio, naudojamo kaip komercinis oro transportas, pilotas, išskyrus toliau nurodytus atvejus:

- 1) kai licencijos turėtojas yra daugianarės įgulos pilotas; ir
 - 2) kai licencijos turėtojas yra vienintelis skrydžio įgulos pilotas, kuriam sukako 60 m.
- b) 65 m. Piloto licencijos turėtojas, kuriam sukako 65 m., negali būti orlaivio, naudojamo kaip komercinis oro transportas, pilotas.

FCL.070 Licencijų, kvalifikacijų ir pažymėjimų panaikinimas, galiojimo sustabdymas ir apribojimas

- a) Jei pilotas nesilaiko šios dalies, Medicinos dalies ar galiojančių skrydžio reikalavimų, kompetentinga institucija, laikydamasi AR dalyje pateiktų sąlygų ir procedūrų, gali apriboti ar panaikinti pagal šią dalį išduodamas licencijas, kvalifikacijas ir pažymėjimus ar sustabdyti jų galiojimą.
- b) Jei piloto licencijos galiojimas sustabdomas arba jei ji panaikinama, jis nedelsdamas grąžina licenciją ar pažymėjimą kompetentingai institucijai.

B POSKYRIS

LENGVOJO ORLAIVIO PILOTO LICENCIJA (LAPL)

1 SKIRSNIS

Bendrieji reikalavimai

FCL.100 LAPL. Mažiausias leistinas amžius

Prašymo išduoti LAPL pateikėjas:

- a) kuris prašo išduoti lėktuvo ar sraigtasparnio licenciją, turi būti mažiausiai 17 m. amžiaus;
- b) kuris prašo išduoti sklandytuvo ar oro baliono licenciją, turi būti mažiausiai 16 m. amžiaus.

FCL.105 LAPL. Teisės ir sąlygos

- a) Bendrosios nuostatos. LAPL turėtojas turi teisę atitinkamos kategorijos orlaiviu kaip įgulos vadas neatlygintinai atlikti nekomercinius skrydžius.
- b) Sąlygos. Prašymo išduoti LAPL pateikėjas turi atitikti atitinkamos kategorijos orlaivio valdymo reikalavimus ir, jei reikia, atitinkamos klasės ar tipo orlaivio, naudojamo įgūdžiams patikrinti, valdymo reikalavimus.

FCL.110 LAPL. Tos pačios kategorijos orlaivio licencijos įskaitymas

- a) Jei prašymo išduoti LAPL pateikėjas turi kitą tos pačios kategorijos orlaivio licenciją, laikoma, kad jis visiškai įvykdė reikalavimus, reikalingus tos kategorijos orlaivio LAPL gauti.
- b) Nepažeidžiant pirmiau pateikto punkto, jei licencijos galiojimo laikas baigiasi, prašymo išduoti atitinkamos kategorijos orlaivio LAPL pateikėjas turi išlaikyti įgūdžių patikrinimą pagal FCL.125 dalį.

FCL.115 LAPL. Mokymo kursas

Prašymo išduoti LAPL pateikėjas privalo išklaustyti ATO rengiamą mokymo kursą. Šį kursą sudaro teorinių žinių mokymas ir skrydžio mokymas, atitinkantys suteikiamas teises.

FCL.120 LAPL. Teorinių žinių egzaminai

Prašymo išduoti LAPL pateikėjas per toliau nurodytų dalykų egzaminus privalo parodyti tokio lygio teorines žinias, kokios atitiktų suteikiamas teises:

- a) bendrieji dalykai:
 - oro teisė;
 - žmogaus galimybės;
 - meteorologija, ir
 - ryšio priemonės;

- b) specialieji dalykai, susiję su skirtingų kategorijų orlaiviais:
- skrydžio principai;
 - skrydžio procedūros;
 - skrydžio charakteristikos ir planavimas;
 - bendrosios žinios apie orlaivius; ir
 - navigacija.

FCL.125 LAPL. Įgūdžių patikrinimas

- a) Prašymo išduoti LAPL pateikėjas, atlikdamas įgūdžių patikrinimą, parodo gebėjimą vykdyti atitinkamos kategorijos orlaivio įgulos vado funkcijas ir atlikti atitinkamas procedūras ir manevrus; parodyti gebėjimai turi būti tinkami atitinkamoms teisėms suteikti.
- b) Prašymo laikyti įgūdžių patikrinimą pateikėjas turi būti išklauseęs skrydžio mokymą tos pačios klasės ar tipo orlaiviu, koks bus naudojamas per įgūdžių patikrinimą. Teisės suteikiamos tik tos klasės ar tipo orlaiviui valdyti, koks buvo naudojamas per įgūdžių patikrinimą, kol licencijoje nebus patvirtinti nauji išplėtimai pagal šį poskyrį.
- c) Patikrinimo išlaikymo standartai
- 1) Įgūdžių patikrinimas suskirstomas į skirtingus skyrius, kurie atitinka skirtingus atitinkamos kategorijos orlaivio, kuriuo skrendama, skrydžio etapus.
 - 2) Jei neišlaikomas koks nors atitinkamo skyriaus elementas, neišlaikomas visas skyrius. Jei prašymo pateikėjas neišlaiko tik vieno skyriaus, jis kartoja šį skyrį. Jei neišlaikomas daugiau kaip vienas skyrius, neišlaikomas visas patikrinimas.
 - 3) Jei, kartojant patikrinimą pagal šio punkto 2 papunktį, neišlaikomas bent vienas skyrius, įskaitant tuos, kurie buvo išlaikyti per pirmesnę bandymą, prašymo pateikėjas neišlaiko viso patikrinimo.
 - 4) Jei per 2 bandymus neišlaikomi visi patikrinimo skyriai, vykdomas tolesnis praktinis mokymas.

2 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi bazinei LAPL gauti. Lėktuvas

FCL.105.BLAPL Bazinė LAPL. Teisės

Bazinės lėktuvo LAPL turėtojai suteikiama teisė būti vieno stūmoklinio variklio lėktuvo ar turistinio motorizuotojo sklandytuvo (TMG), kurio didžiausia leistina sertifikuota kilimo masė – 2 000 kg ar mažesnė, įgulos vadu ir atlikti vietinius skrydžius be tarpinių tūpimų, kurių ilgis nuo išvykimo aerodromo – ne daugiau kaip 30 km (15 jūrmylių), su sąlyga, kad, atsižvelgdamas į skrydžio sąlygas, pilotas visada gali grįžti į išvykimo aerodromą.

Bazine LAPL nesuteikiama teisė vežti keleivių.

FCL.110.BLAPL Bazinė LAPL. Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti bazinę lėktuvo LAPL pateikėjas turi būti išklauseęs bent 20 valandų skrydžio tos pačios klasės lėktuvu, kurį naudojant vyks įgūdžių patikrinimas, mokymą, įskaitant bent:
- 1) 10 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko;
 - 2) 4 valandas savarankiško skrydžio prižiūrinti instruktoriui laiko;
 - 3) 3 valandas skrydžio maršrutu su instruktoriumi laiko.
- b) Patirties įskaitymas. Taikant šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus gali būti įskaitoma prašymo pateikėjo patirtis, įgyta vykdant įgulos vado funkcijas.
- Dėl įskaitomos patirties dydžio sprendimą priimą ATO, kurioje pilotas išklause mokymo kursą, remdamasi parengiamuoju skrydžio bandymu; įskaitoma patirtis visais atvejais:
- 1) negali viršyti skrydžio, kurį pilotas atliko kaip įgulos vadas, bendro laiko;
 - 2) negali viršyti 50 % šios dalies a punkte nurodytų valandų; ir
 - 3) šios dalies a punkto 2 ir 3 papunkčiuose nurodytas laikas negali būti įskaitomas.

FCL.135.BLAPL Bazinė LAPL. Teisių išplėtimas, jas taikant kitos klasės ar varianto orlaivio atžvilgiu

- a) Bazinė LAPL suteikiamos teisės taikomos tik to n klasės orlaivio atžvilgiu, kurio valdymo įgūdžių patikrinimas buvo atliktas. Šis apribojimas gali būti panaikintas, jei pilotas:
- 1) išklauso skrydžio kitos klasės orlaiviu 3 valandų mokymą, įskaitant:
 - i) 10 kilimų ir tūpimų su instruktoriumi; ir
 - ii) 10 savarankiškų kilimų ir tūpimų prižiūrint instruktoriui;
 - 2) išlaiko įgūdžių patikrinimą, kad parodytų tinkamą praktinių įgūdžių lygį, reikalingą naujos klasės orlaiviui valdyti. Per šį įgūdžių patikrinimą prašymo pateikėjas egzaminuotojui taip pat parodo tinkamą teorinių žinių apie kitos klasės orlaivį lygį šiose srityse:
 - skrydžio procedūrų;
 - skrydžio charakteristikų ir planavimo;
 - bendrųjų žinių apie orlaivius.
- b) Bazinės LAPL turėtojas, pasinaudodamas šia licencija suteikiamomis teisėmis, gali valdyti kito varianto lėktuvą nei tas, kuris buvo naudojamas per įgūdžių patikrinimą, tik tada, kai išklauso mokymą apie skirtumus ar supažindinamąjį mokymą. Faktas apie mokymą apie skirtumus įrašomas į piloto žurnalą ar lygiavertį dokumentą, jį parašu patvirtina instruktorius.

FCL.140.BLAPL Bazinė LAPL. Naujumo reikalavimai

Bazinės LAPL turėtojas šia licencija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tuo atveju, jei jis įvykdo FCL.140.A dalyje nurodytus naujumo reikalavimus.

3 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi lėktuvo LAPL gauti. LAPL (A)

FCL.105.A LAPL(A). Teisės

Lėktuvo LAPL turėtojai suteikiama teisė būti vieno stūmoklinio variklio lėktuvo ar turistinio motorizuotojo sklandytuvo (TMG), kurio didžiausia leistina sertifikuota kilimo masė – 2 000 kg ar mažesnė ir kuris veža daugiausia 3 keleivius (orlaivyje niekada negali būti daugiau kaip 4 asmenys), įgulos vadu.

FCL.110.A LAPL(A). Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti LAPL(A) pateikėjas turi būti išklausęs skrydžio lėktuvu ar TMG bent 30 valandų mokymą, įskaitant bent:
 - 1) 15 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko atitinkamos klasės orlaiviu, kuris bus naudojamas per įgūdžių patikrinimą, laiko;
 - 2) 6 valandas savarankiško skrydžio prižiūrint instruktoriui laiko, įskaitant bent 3 valandas savarankiško skrydžio maršrutu laiko ir 1 skrydį maršrutu, kurio ilgis – 150 km (80 jūrmylių), per kurį aerodrome, kuris yra kitas nei išvykimo aerodromas, atliekamas bent 1 tūpimas iki visiško sustojimo.
- b) Specialieji reikalavimai prašymo pateikėjui, turinčiam bazinę lėktuvo LAPL. Prašymo išduoti LAPL(A) pateikėjas, turintis bazinę LAPL, turi būti išklausęs skrydžio lėktuvu bent 10 valandų mokymą, įskaitant bent:
 - 1) 5 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko;
 - 2) 4 valandas savarankiško skrydžio prižiūrint instruktoriui laiko, įskaitant bent 3 valandas savarankiško skrydžio maršrutu laiko ir 1 skrydį maršrutu, kurio ilgis – 150 km (80 jūrmylių), per kurį aerodrome, kuris yra kitas nei išvykimo aerodromas, atliekamas bent 1 tūpimas iki visiško sustojimo.
- c) Specialieji reikalavimai prašymo pateikėjui, turinčiam LAPL(S) su TMG išplėtimu. Prašymo išduoti LAPL(A) pateikėjas, turintis LAPL(S) su TMG išplėtimu, po TMG išplėtimo patvirtinimo TMG turi būti išskraidęs bent 21 valandą skrydžio laiko ir įvykdęs FCL.135.BLAPL dalies a punkte nurodytus reikalavimus, taikomus lėktuvams.
- d) Patirties įskaitymas. Taikant šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus gali būti įskaitoma prašymo pateikėjo patirtis, įgyta vykdant įgulos vado funkcijas.

Dėl įskaitomos patirties dydžio sprendimą priima ATO, kurioje pilotas išklaušė mokymo kursą, remdamasi parengiamuoju skrydžio bandymu; įskaitoma patirtis visais atvejais:

 - 1) negali viršyti skrydžio, kurį pilotas atliko kaip įgulos vadas, bendro laiko;
 - 2) negali viršyti 50 % šios dalies a punkte nurodytų valandų; ir
 - 3) šios dalies a punkto 2 papunktyje nurodytas laikas negali būti įskaitomas.

FCL.135.A LAPL(A). Teisių išplėtimas, jas taikant kitos klasės ar varianto lėktuvo atžvilgiu

LAPL(A) suteikiamos teisės taikomos tik tos klasės ir varianto lėktuvo ar TMG atžvilgiu, kurio valdymo įgūdžių patikrinimas buvo atliktas. Šis apribojimas gali būti panaikintas, kai pilotas įvykdo FCL.135.BLAPL dalyje nurodytus reikalavimus.

FCL.140.A LAPL(A). Naujumo reikalavimai

- a) LAPL(A) turėtojas šia licencija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tada, jei per paskutinius 24 mėnesius jis, kaip lėktuvo ar TMG pilotas:
 - 1) išskraidė mažiausiai 12 valandų skrydžio, kurį atliko kaip įgulos vadas, laiko, įskaitant 12 kilimų ir tūpimų; ir
 - 2) išklaušė kvalifikacijos kėlimo mokymą, kurį sudarė bent 1 valanda viso skrydžio su instruktoriumi laiko.
- b) LAPL(A) turėtojas, kuris neįvykdė šios dalies a punkte nurodytų reikalavimų:
 - 1) dalyvaujant egzaminuotojui laiko kvalifikacijos patikrinimą, kad vėl galėtų naudotis šia licencija suteikiamomis teisėmis; arba
 - 2) atlieka papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus su instruktoriumi ar savarankiškus papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus prižiūrint instruktoriui, kad įvykdytų šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus.

4 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi sraigtasparnio LAPL gauti. LAPL (H)

FCL.105.H LAPL(H). Teisės

Sraigtasparnio LAPL turėtoji suteikiama teisė būti vieno variklio sraigtasparnio, kurio didžiausia leistina sertifikuota kilimo masė – 2 000 kg ar mažesnė ir kuris veža daugiausia 3 keleivius (orlaivyje niekada negali būti daugiau kaip 4 asmenys), įgulos vadu.

FCL.110.H LAPL(A). Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti LAPL (H) pateikėjas turi būti išklaušęs 40 valandų skrydžio sraigtasparniu mokymą. Mažiausiai 35 valandos turi būti išskraidytos tokio tipo sraigtasparniu, koks bus naudojamas per įgūdžių patikrinimą. Skrydžio mokymą sudaro bent:
 - 1) 20 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko; ir
 - 2) 10 valandų savarankiško skrydžio prižiūrint instruktoriui laiko, įskaitant bent 5 valandas savarankiško skrydžio maršrutu laiko ir 1 skrydį maršrutu, kurio ilgis – 150 km (80 jūrmylių), per kurį aerodrome, kuris yra kitas nei išvykimo aerodromas, atliekamas bent 1 tūpimas iki visiško sustojimo.
- b) Patirties įskaitymas. Taikant šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus gali būti įskaitoma prašymo pateikėjo patirtis, įgyta vykdant įgulos vado funkcijas.

Dėl įskaitomos patirties dydžio sprendimą priimą ATO, kurioje pilotas išklaušė mokymo kursą, remdamasi parengiamuoju skrydžio bandymu; įskaitoma patirtis visais atvejais:

 - 1) negali viršyti skrydžio, kurį pilotas atliko kaip įgulos vadas, bendro laiko;

- 2) negali viršyti 50 % šios dalies a punkte nurodytų valandų; ir
- 3) šios dalies a punkto 2 papunktyje nurodytas laikas negali būti įskaitomas.

FCL.135.H LAPL (H). Teisių išplėtimas, jas taikant kitos klasės ar varianto sraigtasparnio atžvilgiu

- a) LAPL(H) suteikiamos teisės taikomos tik to tipo ar varianto sraigtasparnio atžvilgiu, kurio valdymo įgūdžių patikrinimas buvo atliktas. Šis apribojimas gali būti panaikintas, kai pilotas:
 - 1) išklauso skrydžio kitos klasės orlaiviu 5 valandų mokymą, įskaitant:
 - i) 15 kilimų, artėjimų tūpti ir tūpimų su instruktoriumi;
 - ii) 15 savarankiškų kilimų, artėjimų tūpti ir tūpimų prižiūrint instruktoriui;
 - iii) įgūdžių patikrinimą, kad parodytų tinkamą praktinių įgūdžių lygį, reikalingą naujo tipo sraigtasparniui valdyti. Per šį įgūdžių patikrinimą prašymo pateikėjas egzaminuotojui taip pat parodo tinkamą teorinių žinių apie kito tipo sraigtasparnį lygį šiose srityse:
 - skrydžio procedūrų;
 - skrydžio charakteristikų ir planavimo;
 - bendrųjų žinių apie orlaivius.
- b) LAPL(H) turėtojas, pasinaudodamas šia licencija suteikiamomis teisėmis, kito varianto lėktuvą nei tas, kuris buvo naudojamas per įgūdžių patikrinimą, gali valdyti tik tada, kai išklauso mokymą apie skirtumus ar supažindinamąjį mokymą, kaip nustatyta tinkamumo skraidyti duomenyse, parengtuose pagal 21 dalį. Faktas apie mokymą apie skirtumus įrašomas į piloto žurnalą ar lygiavertį dokumentą, jį parašu patvirtina instruktorius.

FCL.140.H LAPL(H). Naujumo reikalavimai

- a) LAPL(H) turėtojas šia licencija suteikiamomis teisėmis valdyti konkretaus tipo sraigtasparnį gali naudotis tik tuo atveju, jei paskutinius 12 mėnesių jis, kaip sraigtasparnio pilotas:
 - 1) išskraidė mažiausiai 6 valandas skrydžio, kurį atliko kaip įgulos vadas, laiko, įskaitant 6 kilimus, artėjimus tūpti ir tūpimus; ir
 - 2) išklausė kvalifikacijos kėlimo mokymą, kurį sudarė bent 1 valanda viso skrydžio su instruktoriumi laiko.
- b) LAPL(H) turėtojas, kuris neįvykdė šios dalies a punkte nurodytų reikalavimų:
 - 1) dalyvaujant egzaminuotojui privalo išlaikyti atitinkamos klasės sraigtasparnio kvalifikacijos patikrinimą, kad vėl galėtų naudotis šia licencija suteikiamomis teisėmis; arba
 - 2) atlieka papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus su instruktoriumi ar savarankiškus papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus prižiūrint instruktoriui, kad įvykdytų šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus.

5 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi sklandytuvo LAPL gauti. LAPL(S)

FCL.105.S LAPL(S). Teisės ir sąlygos

- a) Sklandytuvo LAPL turėtojai suteikiama teisė būti sklandytuvo ir motorizuotojo sklandytuvo įgulos vadu. Kad ši teisė būtų išplėsta, ją taikant TMG, sklandytuvo LAPL turėtojas turi įvykdyti FCL.135.S dalyje nurodytus reikalavimus.
- b) LAPL(S) turėtojas keleivius vežti gali tik tuo atveju, jei gavęs licenciją jis, kaip įgulos vadas, sklandytuvu ar motorizuotuoju sklandytuvu išskraidė 10 valandų skrydžio laiko arba atliko 10 kilimų.

FCL.110.S LAPL(S). Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti LAPL(S) pateikėjas turi būti išklausęs skrydžio sklandytuvu ar motorizuotuoju sklandytuvu bent 15 valandų mokymą, įskaitant bent:
 - 1) 10 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko;
 - 2) 2 valandas savarankiško skrydžio prižiūrint instruktoriui laiko;
 - 3) 45 kilimus ir tūpimus;
 - 4) 1 savarankišką skrydį maršrutu, kurio ilgis – bent 50 km (27 jūrmylės) arba 1 skrydį maršrutu dviese, kurio ilgis – mažiausiai 100 km (55 jūrmylės).
- b) Iš šios dalies a punkte nurodytų 15 valandų 7 valandos turi būti išskraidytos su TMG.
- c) Patirties įskaitymas. Taikant šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus gali būti įskaitoma prašymo pateikėjo patirtis, įgyta vykdant įgulos vado funkcijas.

Dėl įskaitomos patirties dydžio sprendimą priima ATO, kurioje pilotas išklause mokymo kursą, remdamasi parengiamuoju skrydžio bandymu; įskaitoma patirtis visais atvejais:

 - 1) negali viršyti skrydžio, kurį pilotas atliko kaip įgulos vadas, bendro laiko;
 - 2) negali viršyti 50 % šios dalies a punkte nurodytų valandų;
 - 3) šios dalies a punkto 2–4 papunkčiuose nurodytas laikas negali būti įskaitomas.

FCL.130.S LAPL(S). Kilimo būdai

- a) LAPL(S) suteikiamos teisės taikomos tik to kilimo būdo atžvilgiu, kuris buvo įtrauktas į įgūdžių patikrinimą. Šis apribojimas gali būti panaikintas, kai pilotas:
 - 1) atlieka mažiausiai 10 kilimų su instruktoriumi ir 5 savarankiškus kilimus prižiūrint instruktoriui, kai kilimas atliekamas naudojant suktuvą ar automobilį;
 - 2) atlieka mažiausiai 5 kilimus su instruktoriumi ir 5 savarankiškus kilimus prižiūrint instruktoriui, kai kilimas atliekamas naudojant velkantįjį lėktuvą ar kai atliekamas savaiminis kilimas; savaiminis kilimas su instruktoriumi gali būti atliekamas TMG;

- 3) atlieka mažiausiai 3 kilimus su instruktoriumi ar savarankiškus kilimus prižiūrint instruktoriui, kai kilimas atliekamas naudojant spyruoklinį įrenginį.
- b) Faktas apie papildomų mokomųjų kilimų atlikimą įrašomas į žurnalą, jį pasirašo instruktorius.
- c) Kad išlaikytų teisę naudoti kiekvieną kilimo būdą, pilotai per paskutinius 24 mėnesius turi būti atlikę mažiausiai 5 kilimus, išskyrus atvejį, kai naudojamas spyruoklinis įrenginys, kurį naudodami pilotai turi būti atlikę tik 2 kilimus.
- d) Jei pilotas, neįvykdęs šios dalies c punkte nurodytų reikalavimų, nori atnaujinti teises, jis turi atlikti papildomą skaičių kilimų su instruktoriumi ar savarankiškų kilimų prižiūrint instruktoriui.

FCL.135.S LAPL(S). Teisių išplėtimas, jas taikant TMG atžvilgiu

LAPL(S) suteikiamos teisės taikomos tuo atveju, kai pilotas ATO:

- a) išklauso skrydžio TMG bent 6 valandų mokymą, įskaitant:
 - 1) 4 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko;
 - 2) 1 savarankišką skrydį maršrutu, kurio ilgis – bent 150 km (80 jūrmylių), per kurį aerodrome, kuris yra kitas nei išvykimo aerodromas, atliekamas bent 1 tūpimas iki visiško sustojimo;
- b) laiko įgūdžių patikrinimą, kad parodytų tinkamą praktinių įgūdžių lygį, reikalingą TMG valdyti. Per šį įgūdžių patikrinimą prašymo pateikėjas egzaminuotojui taip pat parodo tinkamą teorinių žinių apie TMG lygį šiose srityse:
 - skrydžio principų;
 - skrydžio procedūrų;
 - skrydžio charakteristikų ir planavimo;
 - bendrųjų žinių apie orlaivius;
 - navigacijos.

FCL.140.S LAPL(S). Naujumo reikalavimai

- a) Sklandytuvai ir motorizuotieji sklandytuvai. LAPL(S) turėtojas šia licencija suteikiamomis teisėmis valdyti sklandytuvą ar motorizuotąjį sklandytuvą gali naudotis tik tuo atveju, jei per paskutinius 24 mėnesius jis, kaip sklandytuvo ar motorizuotojo sklandytuvo, išskyrus TMG, pilotas, išskraidė:
 - 1) 5 valandas kaip įgulos vadas, įskaitant 15 kilimų;
 - 2) 2 mokomuosius skrydžius su instruktoriumi.
- b) TMG. LAPL(S) turėtojas šia licencija suteikiamomis teisėmis valdyti TMH gali naudotis tik tuo atveju, jei jis:
 - 1) per paskutinius 24 mėnesius kaip TMG pilotas:
 - i) išskraidė mažiausiai 12 valandų skrydžio, kurį atliko kaip įgulos vadas, laiko, įskaitant 12 kilimų ir tūpimų; ir
 - ii) išklauė kvalifikacijos kėlimo mokymą, kurį sudarė bent 1 valanda viso skrydžio su instruktoriumi laiko.

- 2) Jei LAPL(S) turėtojas taip pat turi teisę valdyti lėktuvą, šio punkto 1 papunktyje nurodyti reikalavimai gali būti įvykdyti valdant lėktuvą.
- c) Kad LAPL(H) turėtojas, kuris neįvykdė šios dalies a ar b punktuose nurodytų reikalavimų, vėl galėtų naudotis savo teisėmis, jis privalo:
 - 1) dalyvaujant egzaminuotojui išlaikyti sklandytuvo ar, jei reikia, TMG valdymo kvalifikacijos patikrinimą; arba
 - 2) atlikti papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus su instruktoriumi ar savarankiškus papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus prižiūrint instruktoriui, kad įvykdytų šios dalies a arba b punkte nurodytus reikalavimus.

6 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi oro baliono LAPL gauti. LAPL (B)

FCL.105.B LAPL(B). Teisės

Oro baliono LAPL turėtojui suteikiama teisė būti karšto oro baliono arba karšto oro dirižablio, kurio kupolo didžiausias leistinas tūris – 3 400 m³, ar dujų baliono, kurio didžiausias leistinas kupolo tūris – 1 200 m³, kuris veža daugiausia 3 keleivius (orlaivyje niekada negali būti daugiau kaip 4 asmenys), įgulos vadu.

FCL.110.B LAPL(B). Patirties reikalavimai

- a) Prašymo išduoti LAPL(B) pateikėjas turi būti išklausęs skrydžio tos pačios klasės balionu bent 16 valandų mokymą, įskaitant bent:
 - 1) 12 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko;
 - 2) 10 pripūtimų ir 20 tūpimų; ir
 - 3) 1 savarankišką skrydį su instruktoriumi, kurio trukmė – mažiausiai 30 min.
- b) Patirties įskaitymas. Taikant šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus gali būti įskaitoma prašymo pateikėjo patirtis, įgyta vykdant oro baliono įgulos vado funkcijas.

Dėl įskaitomos patirties dydžio sprendimą priimą ATO, kurioje pilotas išklause mokymo kursą, remdamasi parengiamuoju skrydžio bandymu; įskaitoma patirtis visais atvejais:

 - 1) negali viršyti skrydžio, kurį pilotas atliko kaip oro baliono įgulos vadas, bendro laiko;
 - 2) negali viršyti 50 % šios dalies a punkte nurodytų valandų; ir
 - 3) šios dalies a punkto 2 ir 3 papunkčiuose nurodytas laikas negali būti įskaitomas.

FCL.130.B LAPL(B). Teisių išplėtimas, jas taikant skrydžių pririšamuoju oro balionu atžvilgiu

- a) LAPL(B) suteikiamos teisės taikomos tik skrydžiams nepririšamuoju oro balionu. Šis apribojimas gali būti panaikintas, kai pilotas atlieka bent 3 skrydžius pririšamuoju oro balionu.

- b) Faktas apie papildomą mokymą įrašomas į žurnalą, jį pasirašo instruktorius.
- c) Kad išlaikytų šią teisę, pilotas per 24 mėnesius turi atlikti mažiausiai 2 skrydžius pririšamuoju oro balionu.
- d) Jei pilotas, neįvykęs šios dalies c punkte nurodytų reikalavimų, nori atnaujinti teises, jis turi atlikti papildomą skaičių skrydžių pririšamuoju oro balionu su instruktoriumi ar savarankiškų skrydžių prižiūrint instruktoriui.

FCL.135.B LAPL(B). Teisių išplėtimas, jas taikant kitos klasės baliono atžvilgiu

LAPL(B) suteikiamos teisės taikomos tik tos klasės oro baliono atžvilgiu, kurio valdymo įgūdžių patikrinimas buvo atliktas. Šis apribojimas gali būti panaikintas, kai pilotas ATO kitos klasės oro balionu:

- a) atlieka 5 skrydžius su instruktoriumi; arba
- b) jei karšto oro baliono LAPL(B) turėtojas nori išplėsti savo teises, jas taikant karšto oro dirizablio atžvilgiu, jis turi išskraidyti 5 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko; ir
- c) išlaiko įgūdžių patikrinimą, per kurį egzaminuotojui parodo tinkamą teorinių žinių apie kitos klasės oro balioną lygį šiose srityse:
 - skrydžio principų;
 - skrydžio procedūrų;
 - skrydžio charakteristikų ir planavimo; ir
 - bendrųjų žinių apie orlaivius.

FCL.140.B LAPL(B). Naujumo reikalavimai

- a) LAPL(B) turėtojas savo licencija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tuo atveju, jei jis per paskutinius 24 mėnesius kaip kitos klasės oro baliono pilotas:
 - 1) išskraidė 6 valandas skrydžio, kurį atliko kaip įgulos vadas, laiko, įskaitant 10 kilimų ir tūpimų; ir
 - 2) atliko 1 mokomąjį skrydį su instruktoriumi;
 - 3) be to, jei pilotas, turintis kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti daugiau nei vienos klasės oro balioną, nori šia teise naudotis, per paskutinius 24 mėnesius tos klasės oro balionu jis turi būti išskraidęs bent 3 valandas skrydžio laiko, įskaitant 3 kilimus ir tūpimus.
- b) Kad LAPL(B) turėtojas, kuris neįvykdė šios dalies a punkte nurodytų reikalavimų, vėl galėtų naudotis savo teisėmis, jis privalo:
 - 1) dalyvaujant egzaminuotojui išlaikyti atitinkamos klasės oro baliono valdymo kvalifikacijos patikrinimą.
 - 2) atlikti papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus su instruktoriumi ar savarankiškus papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus prižiūrint instruktoriui, kad įvykdytų šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus.

C POSKYRIS

PILOTO MĖGĖJO LICENCIJA (PPL), SKLANDYTUVO PILOTO LICENCIJA (SPL) IR ORO BALIONO PILOTO LICENCIJA (BPL)

1 SKIRSNIS

Bendrieji reikalavimai

FCL.200 Mažiausias leistinas amžius

- a) Prašymo išduoti PPL pateikėjas turi būti mažiausiai 17 m. amžiaus.
- b) Prašymo išduoti BPL ar SPL pateikėjas turi būti mažiausiai 16 m. amžiaus.

FCL.205 Sąlygos

Prašymo išduoti PPL pateikėjas turi įvykdyti per įgūdžių patikrinimą naudojamo orlaivio klasės ar tipo kvalifikacijos reikalavimus, nurodytus H poskyryje.

FCL.210 Mokymo kursas

Prašymo išduoti BPL, SPL ar PPL pateikėjas privalo išklausti ATO rengiamą mokymo kursą. Šį kursą sudaro teorinių žinių mokymas ir skrydžio mokymas, atitinkantys suteikiamas teises.

FCL.215 Teorinių žinių egzaminai

Prašymo išduoti BPL, SPL ar PPL pateikėjas per toliau nurodytų dalykų egzaminus privalo parodyti tokio lygio teorines žinias, kokios atitiktų suteikiamas teises:

- a) bendrieji dalykai:
 - oro teisė;
 - žmogaus galimybės;
 - meteorologija, ir
 - ryšio priemonės;
- b) specialieji dalykai, susiję su skirtingų kategorijų orlaiviais:
 - skrydžio principai;
 - skrydžio procedūros;
 - skrydžio charakteristikos ir planavimas;
 - bendrosios žinios apie orlaivius; ir
 - navigacija.

FCL.235 Įgūdžių patikrinimas

- a) Prašymo išduoti BPL, SPL ar PPL pateikėjas, atlikdamas įgūdžių patikrinimą, privalo parodyti gebėjimą vykdyti atitinkamos kategorijos orlaivio įgulos vado funkcijas ir atlikti atitinkamas procedūras ir manevrus; parodyti gebėjimai turi būti tinkami atitinkamoms teisėms suteikti.

- b) Prašymo atlikti įgūdžių patikrinimą pateikėjas turi būti išklauseęs tos pačios klasės ar tipo orlaivio, ar tos pačios grupės oro baliono, koks bus naudojamas per įgūdžių patikrinimą, skrydžio mokymą.
- c) Patikrinimo išlaikymo standartai
 - 1) Įgūdžių patikrinimas suskirstomas į skirtingus skyrius, kurie atitinka skirtingus atitinkamos kategorijos orlaivio, kuriuo skrendama, skrydžio etapus.
 - 2) Jei neišlaikomas koks nors atitinkamo skyriaus elementas, neišlaikoma visas skyrius. Jei neišlaikomas daugiau kaip vienas skyrius, neišlaikomas visas patikrinimas. Jei prašymo pateikėjas neišlaiko tik vieno skyriaus, jis kartoja šį skyrių.
 - 3) Jei, kartojant patikrinimą pagal šio punkto 2 papunktį, neišlaikomas bent vienas skyrius, įskaitant tuos skyrius, kurie buvo išlaikyti per pirmesnę bandymą, prašymo pateikėjas neišlaiko viso patikrinimo.
 - 4) Jei per 2 bandymus neišlaikomi visi patikrinimo skyriai, vykdomas tolesnis mokymas.

2 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi lėktuvo PPL gauti. PPL(A)

FCL.205.A PPL(A). Teisės

- a) PPL(A) turėtojas turi teisę lėktuvu ar TMG, kaip įgulos vadas arba antrasis pilotas, neatlygintinai atlikti nekomercinius skrydžius.
- b) Nepaisant pirmiau pateikto punkto, PPL(A) turėtojas, turintis teisę mokyti ar egzaminuoti, gali gauti atlyginimą už:
 - 1) skrydžio mokymo, reikalingo LAPL(A) ar PPL(A) išduoti, vykdymą;
 - 2) įgūdžių patikrinimų ir kvalifikacijos patikrinimų, reikalingų šioms licencijoms išduoti, vykdymą;
 - 3) su šiomis licencijomis susijusias kvalifikacijas ir pažymėjimus.

FCL.210.A PPL(A). Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti PPL(A) pateikėjas turi būti išklauseęs bent 45 valandų skrydžio lėktuvu mokymą; 5 valandos turi būti išskraidytos FSTD, įskaitant bent:
 - 1) 25 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko; ir
 - 2) 10 valandų savarankiško skrydžio prižiūrint instruktoriui laiko, įskaitant bent 5 valandas savarankiško skrydžio maršrutu laiko ir 1 skrydį maršrutu, kurio ilgis – mažiausiai 270 km (150 jūrmylių), per kurį 2 aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo.
- b) Specialieji reikalavimai prašymo pateikėjui, turinčiam LAPL(A). Prašymo išduoti PPL(A) pateikėjas, turintis LAPL(A), po LAPL(A) išdavimo lėktuvu turi būti išskraidęs mažiausiai 15 valandų skrydžio laiko; iš jų bent 10 valandų turi būti skrydžio mokymas, išklaustyta per ATO rengiamą mokymo kursą. Šį mokymą turi sudaryti bent 10 valandų savarankiško skrydžio prižiūrint instruktoriui laiko, įskaitant bent 2 valandas savarankiško skrydžio maršrutu laiko ir 1 skrydį maršrutu,

- kurio ilgis – mažiausiai 270 km (150 jūrmylių), per kurį 2 aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo.
- c) Specialieji reikalavimai prašymo pateikėjui, turinčiam LAPL(S), kuri tinkama ir TMG. Prašymo išduoti PPL(A) pateikėjas, turintis LAPL(S) su TMG išplėtimu, turi būti:
- 1) išskraidęs bent 24 valandas skrydžio TMG laiko po TMG išplėtimo patvirtinimo; ir
 - 2) išklausęs 15 valandų skrydžio lėktuvu mokymą per ATO rengiamą mokymo kursą, įskaitant bent šios dalies a punkto papunktyje nurodytus reikalavimus.
- d) Patirties įskaitymas. Prašymo pateikėjui, turinčiam kitos kategorijos orlaivio, išskyrus oro balioną, piloto licenciją, įskaitoma 10 % viso skrydžio šiuo orlaiviu laiko, išskraidyto vykdant įgulos vado funkcijas, bet ne daugiau kaip 10 valandų. Šios dalies a punkto 2 papunktyje nurodyta patirtis jokia atveju negali būti įskaitoma.

3 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi sraigtasparnio PPL gauti. PPL(H)

FCL.205.H PPL(H). Teisės

- a) PPL(H) turėtojas turi teisę sraigtasparniu, kaip įgulos vadas arba antrasis pilotas, neatlygintinai atlikti nekomercinius skrydžius.
- b) Nepaisant pirmiau pateikto punkto, PPL(H) turėtojas, turintis teisę mokyti ar egzaminuoti, gali gauti atlyginimą už:
- 1) skrydžio mokymo, reikalingo LAPL(H) ar PPL(H) išduoti, vykdymą;
 - 2) įgūdžių patikrinimų ir kvalifikacijos patikrinimų, reikalingų šioms licencijoms išduoti, vykdymą;
 - 3) su šiomis licencijomis susijusias kvalifikacijas ir pažymėjimus.

FCL.210.H PPL(H). Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti PPL(H) pateikėjas turi būti išklausęs bent 45 valandų skrydžio sraigtasparniu mokymą; 5 valandos turi būti išskraidytos FNPT ar FFS, įskaitant bent:
- 1) 25 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko; ir
 - 2) 10 valandų savarankiško skrydžio prižiūrint instruktoriui laiko, įskaitant bent 5 valandas savarankiško skrydžio maršrutu laiko ir 1 skrydį maršrutu, kurio ilgis – mažiausiai 185 km (100 jūrmylių), per kurį 2 aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
 - 3) mažiausiai 35 valandos iš 45 valandų skrydžio mokymo turi būti išskraidytos tokio tipo sraigtasparniu, koks bus naudojamas per įgūdžių patikrinimą.
- b) Specialieji reikalavimai prašymo pateikėjui, turinčiam LAPL(H). Prašymo išduoti PPL(H) pateikėjas, turintis LAPL(H), privalo išklausti ATO rengiamą mokymo kursą. Šis mokymo kursą sudaro bent 5 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko ir bent 1 savarankiškas skrydis maršrutu prižiūrint instruktoriui, kurio ilgis –

mažiausiai 185 km (100 jūrmylių), per kurį 2 aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo.

- c) Prašymo pateikėjui, turinčiam kitos kategorijos orlaivio, išskyrus oro balioną, piloto licenciją, įskaitoma 10 % viso skrydžio šiuo orlaiviu laiko, išskraidyto vykdant įgulos vado funkcijas, bet ne daugiau kaip 6 valandos. Šios dalies a punkto 2 papunktyje nurodyta patirtis jokių atvejų negali būti įskaitoma.

4 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi jėgaine keliamo orlaivio PPL gauti. PPL(PL)

Rezervuota

5 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi dirižablio PPL gauti. PPL(As)

FCL.205.As PPL(As). Teisės

- a) PPL(As) turėtojas turi teisę dirižabliu, kaip įgulos vadas arba antrasis pilotas, neatlygintinai atlikti nekomercinius skrydžius.
- b) Nepaisant pirmiau pateikto punkto, PPL(As) turėtojas, turintis teisę mokyti ar egzaminuoti, gali gauti atlyginimą už:
- 1) skrydžio mokymo, reikalingo PPL(As) išduoti, vykdymą;
 - 2) įgūdžių patikrinimų ir kvalifikacijos patikrinimų, reikalingų šioms licencijoms išduoti, vykdymą;
 - 3) su šiomis licencijomis susijusias kvalifikacijas ir pažymėjimus.

FCL.210.As PPL(As). Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti PPL(As) pateikėjas turi būti išklausęs bent 35 valandų skrydžio dirižabliu mokymą; 5 valandos turi būti išskraidytos FSTD, įskaitant bent:
- 1) 25 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant:
 - i) 3 valandas skrydžio maršrutu mokymo, įskaitant 1 skrydį maršrutu, kurio ilgis – mažiausiai 65 km (35 jūrmylės);
 - ii) 3 valandų skrydžio pagal prietaisus mokymą;
 - 2) 8 kilimus ir tūpimus aerodrome, įskaitant prikabinimo prie stiebo ir atkabinimo nuo stiebo procedūras;
 - 3) 8 valandas savarankiško skrydžio su instruktoriumi laiko.
- b) Prašymo pateikėjui, turinčiam BPL ir teisę skraidyti karšto oro dirižabliu, įskaitoma 10 % viso skrydžio laiko, išskraidyto vykdant įgulos vado funkcijas, bet ne daugiau kaip 5 valandos.

6 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi sklandytuvo piloto licencijai (SPL) gauti

FCL.205.S SPL. Teisės ir sąlygos

- a) SPL turėtoji suteikiama teisė būti sklandytuvo ir motorizuotojo sklandytuvo įgulos vadu. Kad ši teisė būtų išplėsta, ją taikant TMG, SPL turėtojas turi įvykdyti FCL.135.S dalyje nurodytus reikalavimus.
- b) SPL turėtojas:
 - 1) keleivius vežti gali tik tuo atveju, jei gavęs licenciją jis, kaip įgulos vadas, sklandytuvu ar motorizuotuoju sklandytuvu išskraidė 10 valandų skrydžio laiko arba atliko 30 kilimų;
 - 2) kitus nei neatlygintinus nekomercinius skrydžius gali atlikti tik tuo atveju, jei:
 - i) jam sukako 18 metų;
 - ii) gavęs licenciją jis, kaip įgulos vadas, sklandytuvu ar motorizuotuoju sklandytuvu išskraidė 75 valandas skrydžio laiko arba atliko 200 kilimų;
 - iii) dalyvaujant egzaminuotojui išlaikė kvalifikacijos patikrinimą.
- c) Nepaisant šios dalies b punkto 2 papunkčio, SPL turėtojas, turintis teisę mokyti ar egzaminuoti, gali gauti atlyginimą už:
 - 1) skrydžio mokymo, reikalingo LAPL(S) ar SPL išduoti, vykdymą;
 - 2) įgūdžių patikrinimų ir kvalifikacijos patikrinimų, reikalingų šioms licencijoms išduoti, vykdymą;
 - 3) su šiomis licencijomis susijusias kvalifikacijas ir pažymėjimus.

FCL.210.S SPL. Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti SPL pateikėjas turi būti išklauses bent 15 valandų skrydžio sklandytuvu ar motorizuotuoju sklandytuvu mokymą, įskaitant bent FCL.110.S dalyje nurodytus reikalavimus.
- b) Laikoma, kad prašymo išduoti SPL pateikėjas, turintis LAPL(S), visiškai įvykdė reikalavimus, reikalingus SPL gauti.

Laikoma, kad prašymo išduoti SPL pateikėjas, kuris, prieš pateikdamas šį prašymą, dvejus metus turėjo LAPL(S), visiškai įvykdė teorinių žinių ir skrydžio mokymo reikalavimus.
- c) *Patirties įskaitymas.* Prašymo pateikėjui, turinčiam kitos kategorijos orlaivio, išskyrus oro balioną, piloto licenciją, įskaitoma 10 % viso skrydžio šiuo orlaiviu laiko, išskraidyto vykdant įgulos vado funkcijas, bet ne daugiau kaip 7 valandos. FC.110.S dalies a punkto 2–4 papunkčiuose nurodyta patirtis jokia atveju negali būti įskaitoma.

FCL.220.S SPL. Kilimo būdai

SPL suteikiamos teisės taikomos tik to kilimo būdo atžvilgiu, kuris buvo įtrauktas į įgūdžių patikrinimą. Šis apribojimas gali būti panaikintas ir naujomis teisėmis galima naudotis tuo atveju, jei pilotas įvykdo FCL.130.S dalyje nurodytus reikalavimus.

FCL.230.S SPL. Naujumo reikalavimai

SPL turėtojas šia licencija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tuo atveju, jei jis įvykdo FCL.140.S dalyje nurodytus naujumo reikalavimus.

7 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi oro baliono piloto licencijai (BPL) gauti

FCL.205.B BPL. Teisės ir sąlygos

- a) BPL turėtojai suteikiama teisė būti oro baliono ir karšto oro dirižablio įgulos vadu.
- b) BPL turėtojas kitokius nei neatlygintinus nekomercinius skrydžius gali atlikti tik tuo atveju, jei:
 - 1) jam sukako 18 metų;
 - 2) jis, kaip įgulos vadas, oro balionu išskraidė 50 valandų skrydžio laiko ir atliko 50 kilimų ir tūpimų;
 - 3) dalyvaujant egzaminuotojui jis išlaikė atitinkamos klasės oro baliono kvalifikacijos patikrinimą.
- c) Nepaisant šios dalies b punkto, BPL turėtojas, turintis teisę mokyti ar egzaminuoti, gali gauti atlyginimą už:
 - 1) skrydžio mokymo, reikalingo LAPL(B) ar BPL išduoti, vykdymą;
 - 2) įgūdžių patikrinimų ir kvalifikacijos patikrinimų, reikalingų šioms licencijoms išduoti, vykdymą;
 - 3) su šiomis licencijomis susijusias kvalifikacijas ir pažymėjimus.

FCL.210.B BPL. Patirties reikalavimai ir įskaitymas

- a) Prašymo išduoti LAPL(B) pateikėjas turi būti išklauses bent 16 valandų skrydžio tos pačios klasės ir grupės oro balionu mokymą, įskaitant bent:
 - 1) 12 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko;
 - 2) 10 pripūtimų ir 20 kilimų bei tūpimų; ir
 - 3) 1 savarankišką skrydį su instruktoriumi, kurio trukmė – mažiausiai 30 min.
- b) Laikoma, kad prašymo išduoti BPL pateikėjas, turintis LAPL(B), visiškai įvykdė reikalavimus, reikalingus BPL gauti.

Laikoma, kad prašymo išduoti BPL pateikėjas, kuris, prieš pateikdamas šį prašymą, dvejus metus turėjo LAPL(B), visiškai įvykdė teorinių žinių ir skrydžio mokymo reikalavimus.

FCL.220.B BPL. Teisių išplėtimas, jas taikant skrydžių pririšamuoju oro balionu atžvilgiu

BPL suteikiamos teisės taikomos tik skrydžių nepririšamuoju oro balionu atžvilgiu. Šis apribojimas gali būti panaikintas, kai pilotas įvykdo FCL.130.B dalyje nurodytus reikalavimus.

FCL.225.B BPL. Teisių išplėtimas, jas taikant kitos klasės ar grupės oro baliono atžvilgiu

BPL suteikiamos teisės taikomos tik tos klasės ir grupės oro baliono atžvilgiu, kurio valdymo įgūdžių patikrinimas buvo atliktas. Šis apribojimas gali būti panaikintas, kai pilotas:

- a) tos pačios grupės kitos klasės išplėtimo atveju įvykdo FCL.135.B dalyje nurodytus reikalavimus;
- b) tos pačios oro baliono klasės kitos grupės išplėtimo atveju įvykdo bent šiuos reikalavimus:
 - 1) atlieka 2 mokomuosius skrydžius atitinkamos grupės oro balionu; ir
 - 2) kaip oro baliono įgulos vadas išskraido toliau nurodytą laiką:
 - i) mažiausiai 100 valandų oro balionu, kurio kupolo tūris – 3 401–6 000 m³;
 - ii) mažiausiai 200 valandų oro balionu, kurio kupolo tūris – 6 001–10 500 m³;
 - iii) mažiausiai 300 valandų oro balionu, kurio kupolo tūris didesnis kaip 10 500 m³;
 - iv) mažiausiai 50 valandų dujų balionu, kurio kupolo tūris didesnis kaip 1 260 m³.

FCL.230.B BPL. Naujumo reikalavimai

- a) BPL turėtojas savo licencija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tuo atveju, jei jis per paskutinius 24 mėnesius kaip vienos klasės oro baliono pilotas:
 - 1) išskraidė 6 valandas skrydžio, kurį atliko kaip įgulos vadas, laiko, įskaitant 10 kilimų ir tūpimų; ir
 - 2) atliko 1 mokomąjį skrydį su instruktoriumi atitinkamos klasės oro balionu, kurio didžiausias leistinas kupolo tūris atitinka jo teises;
 - 3) be to, jei pilotas, turintis kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti daugiau kaip vienos klasės oro balioną, nori šia teise naudotis, per paskutinius 24 mėnesius atitinkamos klasės oro balionu jis turi būti išskraidęs bent 3 valandas skrydžio laiko, įskaitant 3 kilimus ir tūpimus.
- b) Kad BPL turėtojas, kuris neįvykdė šios dalies a punkte nurodytų reikalavimų, vėl galėtų naudotis savo teisėmis, jis privalo:
 - 1) dalyvaujant egzaminuotojui išlaikyti kvalifikacijos patikrinimą atitinkamos klasės oro balionu, kurio didžiausias leistinas kupolo tūris yra toks, kurio atžvilgiu taikomos jo teisės;
 - 2) atlikti papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus su instruktoriumi ar savarankiškus papildomus skrydžius ar kilimus ir tūpimus prižiūrint instruktoriui, kad įvykdytų šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus.

D POSKYRIS

Komercinės aviacijos piloto licencija. CPL

1 SKIRSNIS

Bendrieji reikalavimai

FCL.300 CPL. Mažiausias leistinas amžius

Prašymo išduoti CPL pateikėjas turi būti mažiausiai 18 m. amžiaus.

FCL.305 CPL. Teisės ir sąlygos

- a) Teisės. Atitinkamos kategorijos orlaivio CPL turėtojas turi teisę:
- 1) naudotis visomis LAPL ir PPL turėtojo teisėmis;
 - 2) valdyti orlaivį kaip įgulos vadas ar antrasis pilotas per visus skrydžius, kurie nėra komercinio oro transporto skrydžiai;
 - 3) valdyti bet kokią vienpilotį orlaivį kaip įgulos vadas per komercinio oro transporto skrydžius, taikant šio poskyrio FCL.060 dalyje nurodytus apribojimus;
 - 4) valdyti orlaivį kaip antrasis pilotas per komercinio oro transporto skrydžius, taikant FCL.060 dalyje nurodytus apribojimus.
- b) Sąlygos. Prašymo išduoti CPL pateikėjas turi įvykdyti per įgūdžių patikrinimą naudojamą orlaivio klasės ar tipo kvalifikacijos reikalavimus.

FCL.310 CPL. Teorinių žinių egzaminai

Prašymo išduoti CPL pateikėjas privalo parodyti suteikiamas teises atitinkančio lygio žinias toliau nurodytose srityse:

- oro teisė;
- bendrosios žinios apie orlaivius (sklandmuo / sistemos / įėgainė);
- bendrosios žinios apie orlaivius (prietaisai);
- masė ir pusiausvyra;
- skrydžio charakteristikos;
- skrydžio planavimas ir stebėseną;
- žmogaus galimybės;
- meteorologija;
- bendroji navigacija;
- radijo navigacija;
- skrydžio procedūros;

- skrydžio principai;
- ryšio priemonės pagal vizualiųjų skrydžių taisykles (VFR).

FCL.315 CPL. Mokymo kursas

Prašymo išduoti CPL pateikėjas ATO turi būti išklaušęs teorinių žinių mokymą ir skrydžio mokymą, kaip nustatyta šios dalies 3 priedėlyje.

FCL.320 CPL. Įgūdžių patikrinimas

Prašymo išduoti CPL pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą pagal šios dalies 4 priedėlį, kad parodytų gebėjimą vykdyti atitinkamos kategorijos orlaivio įgulos vado funkcijas ir atlikti atitinkamas procedūras bei manevrus; parodyti gebėjimai turi būti tinkami atitinkamoms teisėms suteikti.

2 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su lėktuvo kategorija. CPL(A)

FCL.325.A CPL(A). Specialiosios sąlygos, taikomos MPL turėtojams

Kad galėtų naudotis CPL(A) suteikiamomis teisėmis, MPL turėtojas:

- a) lėktuvu turi būti išskraidęs 70 valandų skrydžio laiko:
 - 1) kaip įgulos vadas; arba
 - 2) bent 10 valandų kaip įgulos vadas ir papildomą skrydžio laiką kaip įgulos vado prižiūrimas pilotas (PICUS).

Iš šių 70 valandų 20 valandų turi būti skrydžio maršrutu pagal VFR laikas vykdant įgulos vado funkcijas arba skrydžio maršrutu laikas, kurį sudaro bent 10 valandų vykdant įgulos vado funkcijas ir 10 valandų vykdant įgulos vado prižiūrimo piloto funkcijas. Jį sudaro skrydis maršrutu pagal VFR vykdant įgulos vado funkcijas, kurio ilgis – bent 540 km (300 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
- b) turi būti išklaušęs CPL(A) modulinio kurso elementus, nurodytus šios dalies 3 priedėlio 10 punkto a papunktyje ir 11 punkte; ir
- c) turi būti išlaikęs CPL(A) įgūdžių patikrinimą pagal FCL.320 dalį.

E POSKYRIS

DAUGIAPILOČIO SKRYDŽIO PILOTO LICENCIJA. MPL

FCL.400.A MPL. Mažiausias leistinas amžius

Prašymo išduoti MPL pateikėjas turi būti mažiausiai 18 m. amžiaus.

FCL.405.A MPL. Teisės

- a) MPL turėtojai suteikiamos teisės būti lėktuvo, kuri reikia valdyti su antruoju pilotu, įgulos pilotu.
- b) MPL turėtojai gali būti suteiktos šios papildomos teisės:
 - 1) PPL(A) suteikiamos teisės, jei įvykdyti C poskiryje nurodyti reikalavimai, būtini PPL(A) gauti;
 - 2) CPL(A) suteikiamos teisės, su sąlyga, kad įvykdyti FCL.325 dalyje nurodyti reikalavimai.
- c) MPL turėtojo skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijomis (IR(A)) suteikiamos teisės gali būti taikomos tik lėktuvų, kuriuos būtina valdyti su antruoju pilotu, atžvilgiu. IR(A) suteikiamos teisės gali būti išplečiamos, jas taikant vienpiločių skrydžių lėktuvu atžvilgiu, jei licencijos turėtojas išklaušė mokymą, reikalingą norint būti vienpiločio skrydžio, atliekamo tik pagal prietaisų rodmenis, įgulos vadu, ir išlaikė vienpiločio skrydžio IR(A) įgūdžių patikrinimą.

FCL.410.A MPL. Mokymo kursas ir teorinių žinių egzaminai

- a) Kursas. Prašymo išduoti MPL pateikėjas ATO turi būti išklaušęs teorinių žinių mokymo kursą ir skrydžio mokymą, kaip nustatyta šios dalies 5 priedėlyje.
- b) Egzaminai. Prašymo išduoti MPL pateikėjas turi parodyti tokį žinių lygį, kuris atitinka ATPL(A) reikalavimus pagal FCL.515 dalį ir daugiapiločio tipo kvalifikaciją.

FCL.415.A MPL. Praktiniai įgūdžiai

- a) Prašymo išduoti MPL pateikėjas per nuolatinį įvertinimą turi parodyti įgūdžius, reikalingus visiems šios dalies 5 priedėlyje nurodytiems kompetencijos elementams įgyvendinti; turi būti parodyti skraidančiojo piloto ir neskraidančiojo piloto, valdančio kelių turbininių variklių daugiapilotų lėktuvą pagal VFR ir IFR, įgūdžiai.
- b) Prašymo pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį, kad parodytų gebėjimą atlikti atitinkamas procedūras bei manevrus; parodyti gebėjimai turi būti tinkami atitinkamoms teisėms suteikti. Įgūdžių patikrinimas turi būti atliekamas tokio tipo lėktuvu, koks naudojamas per MPL integruotojo mokymo kurso sudėtingų įgūdžių mokymo etapą, ar šį tipą atitinkančiu FFS.

F POSKYRIS

ORO TRANSPORTO PILOTO LICENCIJA. ATPL

1 SKIRSNIS

Bendrieji reikalavimai

FCL.500 ATPL. Mažiausias leistinas amžius

Prašymo išduoti ATPL pateikėjas turi būti mažiausiai 21 m. amžiaus.

FCL.505 ATPL. Teisės

- a) Atitinkamos kategorijos orlaivio ATPL turėtojas turi teisę:
 - 1) naudotis visomis LAPL, PPL ir CPL turėtojo teisėmis;
 - 2) vykdyti orlaivio, naudojamo kaip komercinis oro transportas, įgulos vado funkcijas.
- b) Prašymo išduoti ATPL pateikėjas turi įvykdyti per įgūdžių patikrinimą naudojamo orlaivio tipo kvalifikacijos reikalavimus.

FCL.515 ATPL. Mokymo kursas ir teorinių žinių egzaminai

- a) Kursas. Prašymo išduoti ATPL pateikėjas privalo išklaudyti ATO rengiamą mokymo kursą. Šis kursas turi būti integruotasis mokymo kursas ar modulinis kursas pagal šios dalies 3 priedėlį.
- b) Egzaminai. Prašymo išduoti ATPL pateikėjas privalo parodyti suteikiamas teises atitinkančio lygio žinias toliau nurodytose srityse:
 - oro teisė;
 - bendrosios žinios apie orlaivius (sklandmuo / sistemos / jėgainė);
 - bendrosios žinios apie orlaivius (prietaisai);
 - masė ir pusiausvyra;
 - skrydžio charakteristikos;
 - skrydžio planavimas ir stebėseną;
 - žmogaus galimybes;
 - meteorologija;
 - bendroji navigacija;
 - radijo navigacija;
 - skrydžio procedūros;
 - skrydžio principai;
 - ryšio priemonės pagal VFR;
 - ryšio priemonės pagal IFR.

2 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su lėktuvo kategorija. ATPL(A)**FCL.505.A ATPL(A). Piloto, anksčiau turėjusio MPL, teisių apribojimas**

Jei ATPL(A) turėtojas anksčiau turėjo tik MPL ir neįvykdė FCL.405.A dalies b punkto 2 papunkčio ir c punkte nurodytų reikalavimų, taikomų vienpiločiams skrydžiams, šia licencija suteikiama teisė atlikti tik daugiapiločius skrydžius.

FCL.510.A ATPL(A). Išankstinės sąlygos, patirtis ir patirties įskaitymas

- a) Išankstinės sąlygos. Prašymo išduoti ATPL(A) pateikėjas privalo turėti:
 - 1) MPL; arba
 - 2) CPL(A) ir kelių variklių lėktuvo skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją. Šiuo atveju prašymo pateikėjas turi būti išklauseęs MCC mokymą.
- b) Patirtis. Prašymo išduoti ATPL(A) pateikėjas lėktuvu turi būti išskraidęs bent 1 500 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent:
 - 1) 500 valandų daugiapiločių skrydžių lėktuvu;
 - 2) i) 500 valandų kaip įgulos vado prižiūrimas pilotas; arba
 - ii) 250 valandų kaip įgulos vadas; arba
 - iii) 250 valandų, iš jų bent 70 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas, o likusios valandos – vykdant įgulos vado prižiūrimo piloto funkcijas;
 - 3) 200 valandų skrydžio maršrutu laiko, iš jo bent 100 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado ar įgulos vado prižiūrimo piloto funkcijas;
 - 4) 75 valandas prietaisinio laiko, iš jų treniruoklio pagal prietaisus laikas turi neviršyti 30 valandų; ir
 - 5) 100 valandų skrydžio naktį laiko vykdant įgulos vado ar įgulos vado prižiūrimo piloto funkcijas.

Iš 1500 valandų skrydžio laiko iki 100 valandų turi būti išskraidytos FFS ir FNPT. Iš šių 100 valandų FNPT gali būti išskraidytos daugiausia 25 valandos.
- c) Patirties įskaitymas.
 - 1) Kitos kategorijos orlaivio piloto licencijos turėtojai įskaitomas šis skrydžio laikas:
 - i) skraidant TMG ar sklandytuvu – 30 valandų, išskraidytų vykdant įgulos vado funkcijas;
 - ii) skraidant sraigtasparniu – 50 % viso skrydžio laiko pagal šios dalies b punktą;
 - 2) skraidančiojo inžinieriaus licencijos, išduotos pagal galiojančias nacionalines taisykles, turėtojai įskaitoma 50 % skraidančiojo inžinieriaus skrydžio laiko, bet ne daugiau kaip 250 valandų. Šios 250 valandų gali būti įskaitomos taikant šios dalies a punkte nurodytą

reikalavimą dėl 1 500 valandų ir b punkto 1 papunktyje nurodytą reikalavimą dėl 500 valandų; visas laikas, įskaitomas taikant bet kuriuos iš šių punktų, negali viršyti 250 valandų.

- d) Šios dalies b punkte nurodyta patirtis turi būti įgyta prieš laikant įgūdžių patikrinimą, reikalingą ATPL(A) gauti.

FCL.520.A ATPL(A). Įgūdžių patikrinimas

Prašymo išduoti ATPL(A) pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį, kad parodytų gebėjimą vykdyti daugiapiločio lėktuvo įgulos vado funkcijas pagal IFR ir atlikti atitinkamas procedūras bei manevrus; parodyti gebėjimai turi būti tinkami atitinkamoms teisėms suteikti.

Įgūdžių patikrinimas turi būti atliekamas lėktuvu ar tinkamai patvirtintu to paties tipo lėktuvą atitinkančiu FFS.

3 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su sraigtasparnio kategorija. ATPL(H)

FCL.510.H ATPL(H). Išankstinės sąlygos, patirtis ir patirties įskaitymas

Prašymo išduoti ATPL(H) pateikėjas:

- a) privalo turėti CPL(H) ir daugiapiločio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją, taip pat turi būti išklauseęs MCC instrukcijas;
- b) kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs mažiausiai 1000 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent:
- 1) 350 valandų daugiapiločiu sraigtasparniu;
 - 2) i) 250 valandų kaip įgulos vadas; arba
ii) 100 valandų kaip įgulos vadas ir 150 valandų kaip įgulos vado prižiūrimas pilotas; arba
iii) 250 valandų daugiapiločiu sraigtasparniu kaip įgulos vado prižiūrimas pilotas; šiuo atveju, jei neišskraidyta 100 valandų vykdant įgulos vado funkcijas, ATPL(H) suteikiama teisė atlikti tik daugiapiločius skrydžius;
 - 3) 200 valandų skrydžio maršrutu laiko, iš jo bent 100 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado ar įgulos vado prižiūrimo piloto funkcijas;
 - 4) 30 valandų prietaisinio laiko, iš jų treniruoklio pagal prietaisus laikas turi neviršyti 10 valandų; ir
 - 5) 100 valandų skrydžio naktį laiko vykdant įgulos vado ar įgulos vado prižiūrimo piloto funkcijas.
- Iš 1 000 valandų 100 valandų gali būti išskraidytos FSTD, iš jų FNTF gali būti išskraidytos ne daugiau kaip 25 valandos;
- c) taikant šios dalies b punkte nurodytus skrydžio laiko reikalavimus, įskaitoma iki 50 % skrydžio lėktuvu laiko;

- d) šios dalies b punkte nurodyta patirtis turi būti įgyta prieš laikant įgūdžių patikrinimą, reikalingą ATPL(H) gauti.

FCL.520.H ATPL(H). Įgūdžių patikrinimas

Prašymo išduoti ATPL(H) pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį, kad parodytų gebėjimą vykdyti daugiapiločio sraigtasparnio įgulos vado funkcijas ir atlikti atitinkamas procedūras bei manevrus; parodyti gebėjimai turi būti tinkami atitinkamoms teisėms suteikti.

Įgūdžių patikrinimas turi būti atliekamas sraigtasparniu ar tinkamai patvirtintu to paties tipo sraigtasparnį atitinkančiu FFS.

G POSKYRIS

SKRYDŽIO PAGAL PRIETAISUS KVALIFIKACIJA (IR)

1 SKIRSNIS

Bendrieji reikalavimai

FCL.600 Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija. Bendrosios nuostatos

PPL, CPL, MPL ir ATPL turėtojas skrydžius lėktuvu, sraigtasparniu, dirižabliu ar jėgaine keliamu orlaiviu gali atlikti tik tuo atveju, jei jis turi skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, taikomą atitinkamos kategorijos orlaivio atžvilgiu, arba jei jis išlaiko įgūdžių patikrinimą ar skrydį su instruktoriumi.

FCL.605 Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija. Teisės

- a) Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojui suteikiama teisė skraidyti orlaiviu pagal IFR, kai mažiausias leistinas apsisprendimo aukštis – 200 pėdų (60 m).
- b) Jei prašymo pateikėjas turi skrydžių kelių variklių orlaiviu pagal prietaisus kvalifikaciją, yra išklauseęs specialų mokymą ATO ir daugiapiločiu orlaiviu yra išlaikęs įgūdžių patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlio 6 skyrių, ši teisė gali būti išplečiama, ją taikant apsisprendimo aukščių, kurie yra mažesni nei 200 pėdų (60 m), atžvilgiu.
- c) Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojas gali naudotis savo teisėmis pagal šios dalies 8 priedėlyje nurodytas sąlygas.
- d) Nuostata, taikoma tik sraigtasparniui. Kad skrydžių sraigtasparniu pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojas galėtų naudotis įgulos vado teisėmis pagal IFR, jis turi būti išskraidęs mažiausiai 70 valandų prietaisinio laiko, iš jo 30 valandų gali sudaryti treniruoklio pagal prietaisus laikas.

FCL.610 Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija. Išankstinės sąlygos ir patirties įskaitymas

Prašymo išduoti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją pateikėjas privalo:

- a) turėti:

- 1) bent atitinkamos kategorijos orlaivio PPL; ir
 - i) skrydžio naktį teisę pagal FCL.810 dalį; arba
 - ii) kitos kategorijos orlaivio ATPL; arba
 - 2) atitinkamos kategorijos orlaivio CPL;
- b) kaip lėktuvo, sraigtasparnio ar dirišablio įgulos vadas būti išskraidęs bent 50 valandų skrydžio maršrutu laiko, iš jo bent 10 valandų (dirišablio atveju – 20 valandų) turi būti išskraidytos atitinkamos kategorijos orlaiviu;
- c) nuostata, taikoma tik sraigtasparniui. Prašymo pateikėjui, kuris išklaušė ATP(H)/IR, ATP(H), CPL(H)/IR ar CPL(H) integruotąjį mokymo kursą, šios dalies b punkte nurodyti reikalavimai netaikomi.

FCL.615 Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija. Teorinės žinios ir skrydžio mokymas

- a) Kursas. Prašymo suteikti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją pateikėjas ATO turi būti išklaušęs teorinių žinių kursą ir skrydžio mokymą. Šis kursas turi būti:
- 1) integruotasis mokymo kursas, kurį sudaro mokymas skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti pagal šios dalies 3 priedėlį; arba
 - 2) modulinis kursas pagal šios dalies 6 priedėlį.
- b) Egzaminai. Prašymo pateikėjas privalo parodyti suteikiamas teises atitinkančio lygio teorines žinias toliau nurodytose srityse:
- oro teisė;
 - bendrosios žinios apie orlaivius (prietaisai);
 - skrydžio charakteristikos ir stebėseną;
 - žmogaus galimybes;
 - meteorologija;
 - radijo navigacija;
 - ryšio priemonės pagal IFR.

FCL.620 Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija. Įgūdžių patikrinimas

- a) Prašymo išduoti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą pagal šios dalies 7 priedėlį, kad parodytų gebėjimą atlikti atitinkamas procedūras bei manevrus; parodyti gebėjimai turi būti tinkami atitinkamoms teisėms suteikti.
- b) Įgūdžių patikrinimas siekiant gauti skrydžių kelių variklių orlaiviu pagal prietaisus kvalifikaciją turi būti vykdomas kelių variklių orlaiviu. Įgūdžių patikrinimas siekiant gauti skrydžio vieno variklio orlaiviu pagal prietaisus kvalifikaciją turi būti vykdomas vieno variklio orlaiviu. Šiame punkte kelių variklių ašinės traukos lėktuvus laikomas vieno variklio lėktuvu.

FCL.625 Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija. Galiojimas, pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) Galiojimas. Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija galioja 1 metus.
- b) Pakartotinis patvirtinimas.
 - 1) Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija patvirtinama per 3 mėnesius iki kvalifikacijos galiojimo pabaigos dienos.
 - 2) Prašymo pateikėjas, kuris neišlaiko skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos patikrinimo iki skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos galiojimo pabaigos, šia kvalifikacija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tada, kai išlaiko kvalifikacijos patikrinimą.
- c) Atnaujinimas. Jei skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija nustoja galioti, prašymo pateikėjas, norėdamas atnaujinti savo teises, privalo:
 - 1) ATO išklausti kvalifikacijos kėlimo mokymą, kad pasiektų tokį kvalifikacijos lygį, koks reikalingas siekiant išlaikyti įgūdžių patikrinimo skrydžio pagal prietaisus elementą pagal šios dalies 9 priedėlį; ir
 - 2) atlikti atitinkamos kategorijos orlaivio valdymo kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį.
- d) Jei skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija nebuvo pakartotinai patvirtinta ar atnaujinta per 7 paskutinius metus, jos turėtojas privalo iš naujo išlaikyti skrydžio pagal prietaisus teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą.

2 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su lėktuvo kategorija

FCL.625.A IR(A). Pakartotinis patvirtinimas

- a) *Pakartotinis patvirtinimas.* Prašymo pakartotinai patvirtinti IR(A) pateikėjas:
 - 1) pateikiantis šį prašymą kartu su prašymu pakartotinai patvirtinti klasės ar tipo kvalifikaciją, privalo išlaikyti kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį;
 - 2) pateikiantis šį prašymą ne kartu su prašymu pakartotinai patvirtinti klasės ar tipo kvalifikaciją:
 - i) vienpiločio lėktuvo atveju išlaiko kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlio 3b skyrių ir tas 1 skyriaus dalis, kurios susijusios su numatomu skrydžiu;
 - ii) kelių variklių lėktuvo atveju, naudodamasis tik prietaisų duomenimis, išlaiko vienpiločio lėktuvo piloto kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlio 6 skyrių;
 - 3) taikant šio punkto 2 papunktį, gali būti naudojami atitinkamos klasės ar tipo lėktuvą atitinkantys FNTP II ar FFS, tačiau šiuo atveju kiekvienas alternatyvus kvalifikacijos patikrinimas siekiant pakartotinai patvirtinti IR(A) turi būti atliekamas lėktuvu.
- b) Bendras patirties įskaitymas vykdomas pagal šios dalies 8 priedėlį.

3 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su sraigtasparnio kategorija

FCL.625.H IR(H). Pakartotinis patvirtinimas

- a) Prašymo pakartotinai patvirtinti IR(H) pateikėjas:
- 1) pateikiantis šį prašymą kartu su prašymu pakartotinai patvirtinti klasės ar tipo kvalifikaciją, atlieka atitinkamo tipo sraigtasparnio valdymo kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį;
 - 2) pateikiantis šį prašymą ne kartu su prašymu pakartotinai patvirtinti tipo kvalifikaciją, atlieka tik atitinkamo tipo sraigtasparnio valdymo kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlio 5 skyrių ir atitinkamas 1 skyriaus dalis. Šiuo atveju gali būti naudojami atitinkamo tipo sraigtasparnį atitinkantys FTD II/III ar FFS, tačiau kiekvienas alternatyvus kvalifikacijos patikrinimas siekiant pakartotinai patvirtinti IR(H) turi būti atliekamas sraigtasparniu.
- b) Bendras patirties įskaitymas vykdomas pagal šios dalies 8 priedėlį.

FCL.630.H IR(H). Teisės valdyti vieno variklio sraigtasparnį išplėtimas, ją taikant kelių variklių sraigtasparnio atžvilgiu

IR(H), kuri taikoma vieno variklio sraigtasparnio atžvilgiu, turėtojas, norintis pirmą kartą ją išplėsti, ir taikyti kelių variklių sraigtasparnio atžvilgiu, privalo:

- a) išklausti ATO rengiamą mokymo kursą, kurį sudaro bent 5 valandos skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laiko, iš jų 3 valandos gali būti išskraidytos FFS, FTD 2/3 arba FNPT II/III; ir
- b) išlaikyti įgūdžių patikrinimą, taikomą kelių variklių sraigtasparniams, pagal šios dalies 9 priedėlio 5 skyrių.

4 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su jėgaine keliamo orlaivio kategorija

Rezervuota

5 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su dirižablio kategorija

FCL.625.As IR(As). Pakartotinis patvirtinimas

Prašymo pakartotinai patvirtinti IR(As) pateikėjas:

- a) pateikiantis šį prašymą kartu su prašymu pakartotinai patvirtinti klasės ar tipo kvalifikaciją, atlieka atitinkamo tipo dirižablio valdymo kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį;
- b) pateikiantis šį prašymą ne kartu su prašymu pakartotinai patvirtinti tipo kvalifikaciją, atlieka tik dirižablio valdymo kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlio 5 skyrių ir tas 1 skyriaus dalis, kurios susijusios su numatomu skrydžiu. Šiuo atveju gali būti naudojami atitinkamo tipo dirižablį atitinkantys FTD 2/3 ar FFS, tačiau

REV 06.09.2011

kiekvienas alternatyvus kvalifikacijos patikrinimas siekiant pakartotinai patvirtinti IR(As) turi būti vykdomas dirįžabliu.

H POSKYRIS

KLASĖS IR TIPO KVALIFIKACIJA

1 SKIRSNIS

Bendrieji reikalavimai

FCL.700 Aplinkybės, kurioms esant būtina klasės ar tipo kvalifikacija

- a) Išskyrus atvejus, kai turima LAPL, SPL ir BPL, piloto licencijos turėtojas negali vykdyti orlaivio piloto funkcijų, jei jis neturi galiojančios ir tinkamos klasės ar tipo kvalifikacijos, išskyrus atvejus, kai jis, siekdamas atnaujinti klasės ar tipo kvalifikaciją, laiko įgūdžių patikrinimą ar kvalifikacijos patikrinimą arba klauso skrydžio mokymą.
- b) Nepaisant šios dalies a punkto, kai atliekami skrydžiai, susiję su tam tikrų tipų orlaivių įvedimu ar modifikavimu, pilotas gali turėti specialų pažymėjimą, išduotą kompetentingos institucijos, kuriuo jam leidžiama atlikti skrydį. Šis leidimas taikomas tik tam tikrų skrydžių atžvilgiu.
- c) Nepažeidžiant šios dalies a ir b punktų, jei atliekami skrydžiai, susiję su tam tikrų tipų orlaivių įvedimu ar modifikavimu, kurių atsižvelgdamos į savo teisių sritį, vykdo projektavimo ar gamybos įmonės, taip pat jei atliekami mokomieji skrydžiai siekiant gauti skrydžio bandymo kvalifikaciją, kai nėra galimybių vykdyti šiame poskyryje nurodytų reikalavimų, pilotas gali turėti skrydžio bandymo kvalifikaciją, išduotą pagal FCL.820 dalį.

FCL.705 Klasės ar tipo kvalifikacijos turėtojo teisės

Klasės ar tipo kvalifikacijos turėtojas turi teisę, kaip pilotas, valdyti kvalifikacijoje nurodytos klasės ar tipo orlaivį.

FCL.710 Klasės ir tipo kvalifikacija. Variantai

- a) Jei pilotas nori išplėsti savo teises, jas taikant tos pačios klasės ar tipo kvalifikacijos kito varianto orlaivio atžvilgiu, jis turi išklausti mokymą apie skirtumus ar supažindinamąjį mokymą. Tipo kvalifikacijos orlaivio variantų atveju į mokymą apie skirtumus ar supažindinamąjį mokymą įtraukiami elementai, apibrėžti tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatomuose pagal 21 dalį.
- b) Jei po mokymo apie skirtumus atitinkamo varianto orlaiviu nebuvo skraidyta 2 metus, norėdamas išlaikyti savo teises pilotas turi išklausti tolesnį mokymą apie skirtumus ar atlikti atitinkamo varianto orlaivio valdymo kvalifikacijos patikrinimą, išskyrus atvejus, kai skraidoma orlaiviu, kurio tipas ar variantas patenka į vieno stūmoklinio variklio orlaivio ar TMG klasės kvalifikacijos sritį.
- c) Faktas apie mokymą apie skirtumus įrašomas į piloto žurnalą ar lygiavertį dokumentą, jį tinkamai parašu patvirtina instruktorius.

FCL.725 Reikalavimai, kuriuos būtina įvykdyti siekiant gauti klasės ir tipo kvalifikaciją

- a) *Mokymo kursas.* Prašymo išduoti klasės ar tipo kvalifikaciją pateikėjas privalo išklaustyti ATO rengiamą mokymo kursą. Į tipo kvalifikacijos mokymo kursą įtraukiami atitinkamo tipo privalomi mokymo elementai, kaip apibrėžta tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatomuose pagal 21 dalį.
- b) *Teorinių žinių egzaminai.* Prašymo išduoti klasės ar tipo kvalifikaciją pateikėjas laiko ATO rengiamą teorinių žinių egzaminą, kad parodytų tokias teorines žinias, kokių reikia norint saugiai valdyti atitinkamos klasės ar tipo orlaivį.
 - 1) Daugiapiločio orlaivio teorinių žinių egzaminas laikomas raštu, jį sudaro mažiausiai 100 klausimų (turinčių keletą atsakymų variantų), kurie tinkamai atspindi pagrindines kurso programos temas.
 - 2) Vienpiločio kelių variklių orlaivio teorinių žinių egzaminas laikomas raštu; klausimų, turinčių keletą atsakymų variantų, skaičius priklauso nuo orlaivio sudėtingumo.
 - 3) Vieno variklio orlaivio teorinių žinių egzaminas laikomas žodžiu; jį per įgūdžių patikrinimą vykdo egzaminuotojas, siekdamas nustatyti, ar prašymo pateikėjo teorinių žinių lygis patenkinamas.
 - 4) Vienpiločio aukštos kokybės lėktuvo teorinių žinių egzaminas laikomas raštu, jį sudaro mažiausiai 60 klausimų (turinčių keletą atsakymų variantų), kurie tinkamai atspindi pagrindines kurso programos temas.
- c) *Įgūdžių patikrinimas.* Prašymo išduoti klasės ar tipo kvalifikaciją pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį, kad parodytų tokius įgūdžius, kokių reikia norint saugiai valdyti atitinkamos klasės ar tipo orlaivį.
 Prašymo pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą per 6 mėnesius po klasės ar tipo kvalifikacijos mokymo kurso pradžios dienos ir per 6 mėnesius iki prašymo išduoti klasės ar tipo kvalifikaciją pateikimo dienos.
- d) Laikoma, kad prašymo pateikėjas, kuris jau turi atitinkamo orlaivio tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė atlikti vienpiločius ar daugiapiločius skrydžius, ir pateikia prašymą išduoti teisę atlikti kitos rūšies skrydžius to paties tipo orlaiviu, įvykdė teorinių žinių reikalavimus.
- e) Nepaisant pirmiau pateiktų punktų, pilotui, kuris turi skrydžio bandymo kvalifikaciją, išduotą pagal FCL.820, kuris dalyvavo skrydžio bandymuose, susijusiuose su atitinkamo tipo orlaivio projektavimu, sertifikavimu ar gamyba, ir kuris per to tipo orlaivio skrydžio bandymus išskraidė 50 valandų bendro skrydžio laiko ar 10 valandų kaip įgulos vadas, suteikiama teisė pateikti prašymą išduoti atitinkamo tipo kvalifikaciją, jei jis yra įvykęs patirties reikalavimus ir išankstines sąlygas, reikalingas atitinkamai tipo kvalifikacijai išduoti, kaip nustatyta šio poskyrio nuostatose dėl atitinkamos kategorijos orlaivio.

FCL.740 Klasės ir tipo kvalifikacijos galiojimas ir atnaujinimas

- a) Klasės ir tipo kvalifikacija galioja 1 metus, išskyrus vienpiločio vieno variklio orlaivio klasės kvalifikaciją, kuri galioja 2 metus, nebent tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį, nurodyta kitaip.
- b) *Atnaujinimas.* Jei klasės ar tipo kvalifikacija nustoja galioti, prašymo pateikėjas:

- 1) jei reikia, išklauso ATO rengiamą kvalifikacijos kėlimo mokymą, kad įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokia reikalinga siekiant saugiai valdyti atitinkamos klasės ar tipo orlaivį; ir
- 2) laiko kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį.

2 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su lėktuvo kategorija

FCL.720.A Patirties reikalavimai ir išankstinės sąlygos, kurias būtina įvykdyti siekiant gauti klasės ar tipo kvalifikaciją. Lėktuvai.

Jei tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį, nenurodyta kitaip, prašymo išduoti klasės ar tipo kvalifikaciją pateikėjas privalo įvykdyti šiuos patirties reikalavimus ir išankstines sąlygas, kad jam būtų išduota atitinkama kvalifikacija:

- a) *Vienpilotis kelių variklių lėktuvas.* Prašymo išduoti pirmos klasės ar tipo kvalifikaciją, reikalingą vienpiločiui kelių variklių lėktuvui valdyti, pateikėjas kaip lėktuvo įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 70 valandų.
- b) *Vienpilotis aukštos kokybės nesudėtingas lėktuvas.* Kad galėtų atlikti mokomuosius skrydžius, prašymo išduoti pirmos klasės ar tipo kvalifikaciją, reikalingą vienpiločiui aukštos kokybės lėktuvui valdyti, pateikėjas:
 - 1) turi būti išskraidęs mažiausiai 200 valandų bendro skrydžio laiko, iš jų 70 valandų turi būti išskraidytos vykdant lėktuvo įgulos vado funkcijas; ir
 - 2) i) privalo turėti pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad jis patenkinamai išlausė ATO rengiamą papildomą teorinių žinių kursą; arba
ii) turi būti išlaikęs teorinių žinių egzaminus pagal šios dalies nuostatas, reikalingus ATPL(A) gauti; arba
iii) kartu su licencija, išduota pagal šią dalį, privalo turėti ATPL(A) ar CPL(A)IR (į šią kvalifikaciją turi būti įskaitytos teorinės žinios, reikalingos ATPL(A) gauti), išduotą pagal ICAO I priedą;
 - 3) be to, pilotai, siekiantys įgyti teisę valdyti lėktuvą vykdant daugiapiločius skrydžius, privalo įvykdyti šios dalies d punkto 4 papunktyje nurodytus reikalavimus.
- c) *Vienpilotis aukštos kokybės sudėtingas lėktuvas.* Prašymo išduoti pirmąją tipo kvalifikaciją, reikalingą norint valdyti vienpilotį aukštos kokybės sudėtingą lėktuvą, pateikėjas turi įvykdyti šio punkto b papunktyje nurodytus reikalavimus ir turėti kelių variklių lėktuvo IR(A).
- d) *Daugiapilotis lėktuvas.* Prašymo išklausti pirmosios tipo kvalifikacijos kursą, reikalingą norint valdyti daugiapilotį lėktuvą, pateikėjas atitinkamu metu privalo mokytis MPL mokymo kurse ar įvykdyti šiuos reikalavimus:
 - 1) turi būti išskraidęs bent 70 valandų kaip lėktuvo įgulos vadas;
 - 2) privalo turėti kelių variklių lėktuvo IR(A);
 - 3) turi būti išlaikęs teorinių žinių egzaminus, reikalingus ATPL(A) gauti, pagal šios dalies nuostatas; ir

- 4) išskyrus atvejus, kai tipo kvalifikacijos kursas yra suderintas su MCC kursu:
 - i) privalo turėti pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad jis patenkinamai išklausė lėktuvo MCC kursą; arba
 - ii) privalo turėti pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad jis patenkinamai išklausė sraigtasparnio MCC kursą ir kaip daugiapiločio sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs daugiau kaip 100 valandų skrydžio laiko; arba
 - iii) turi būti išskraidęs bent 500 valandų kaip daugiapiločio sraigtasparnio pilotas; arba
 - iv) laikydamasis galiojančių skrydžio reikalavimų, turi būti išskraidęs bent 500 valandų daugiapiločio skrydžio laiko kaip vienpiločio kelių variklių lėktuvo, naudojamo komerciniame oro transporte, pilotas.
- e) *Papildomos daugiapiločio ir vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikacijos* Prašymo išduoti papildomą daugiapiločio ir vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją pateikėjas privalo turėti kelių variklių lėktuvo IR(A).
- f) Jei atitinkamai nurodyta tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį, tipo kvalifikacija suteikiamomis teisėmis iš pradžių gali būti leidžiama naudotis tik atliekant skrydžius prižiūrint instruktoriui. Faktas apie skrydžius prižiūrint instruktoriui įrašomas į piloto žurnalą ar lygiavertį dokumentą, jį parašu patvirtina instruktorius. Šis apribojimas turi būti panaikintas, kai pilotas įrodo, kad skrydžio prižiūrint instruktoriui valandos, kurias būtina išskraidyti pagal tinkamumo skraidyti duomenis, yra išskraidytos.

FCL.725.A Teorinių žinių ir skrydžio mokymo reikalavimai, kuriuos būtina įvykdyti siekiant gauti klasės ir tipo kvalifikaciją. Lėktuvai

Jei tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį, nenurodyta kitaip, taikomi toliau nurodyti reikalavimai:

- a) Vienpilotis kelių variklių lėktuvas.
 - 1) Į teorinių žinių kursą vienpiločio kelių variklių lėktuvo klasės kvalifikacijai gauti turi būti įtrauktos bent 7 valandų skrydžio kelių variklių lėktuvu mokymas.
 - 2) Į skrydžio mokymo kursą vienpiločio kelių variklių lėktuvo klasės ar tipo kvalifikacijai gauti turi būti įtrauktos bent 2 valandos 30 minučių skrydžio kelių variklių lėktuvu su instruktoriumi normaliomis sąlygomis laiko ir ne mažiau nei 3 valandos 30 minučių skrydžio su instruktoriumi laiko išklausant mokymą apie variklio gedimo procedūras ir asimetrinio skrydžio techniką.
- b) *Skrydis virš jūros vienpiločiu lėktuvu.* Į mokymo kursą skrydžio virš jūros vienpiločiu lėktuvu kvalifikacijai gauti turi būti įtrauktas teorinių žinių mokymas ir skrydžio mokymas. Į skrydžio mokymą klasės ar tipo kvalifikacijai, kuria suteikiama teisė vienpiločiu lėktuvu skraidyti virš jūros, gauti turi būti įtrauktos bent 8 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, jei prašymo pateikėjas turi atitinkamos klasės ar tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė skraidyti virš žemės, arba 10 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, jei prašymo pateikėjas tokios kvalifikacijos neturi.

FCL.730.A Specialieji reikalavimai, taikomi pilotams, kurie klauso kursą, reikalingą kvalifikacijai, kurios skrida yra nulis valandų (ZFTT), gauti. Lėktuvai

- a) Pilotas, klausantis instrukcijų ZFTT kurse, daugiapiločiu turboreaktyviniu lėktuvu, sertifikuotu pagal CS-25 ar lygiavertį tinkamumo skraidyti kodeksą, arba daugiapiločiu turbosraiginiu lėktuvu, kurio didžiausia sertifikuota kilimo masė ne mažesnė kaip 10 tonų ar sertifikuota keleivių krėslų konfigūracija yra ne didesnė kaip 19 krėslų, turi būti:
- 1) išskraidęs bent 1 500 valandų skrydžio laiko ar perskridęs bent 250 maršruto sektorių, jei per mokymo kursą naudojamas FFS atitinka CG, C ar tarpinį C lygį;
 - 2) išskraidęs bent 500 valandų skrydžio laiko ar perskridęs bent 100 maršruto sektorių, jei per mokymo kursą naudojamas FFS atitinka DG ar D lygį.
- b) Jei pilotas vietoje turbosraiginio lėktuvo pradeda valdyti turboreaktyvinį lėktuvą arba vietoje turboreaktyvinio lėktuvo pradeda valdyti turbosraiginį lėktuvą, jis privalo atlikti papildomą mokymą realaus skrydžio treniruokliu.

FCL.735.A Daugianarės įgulos mokymo kursas. Lėktuvai

- a) MCC mokymą sudaro bent:
- 1) 25 valandų teorinių žinių mokymas ir pratimai; ir
 - 2) 20 valandų praktinis MCC mokymas arba 15 valandų mokymas, jei pilotas mokinsys klauso ATP integruotąjį mokymo kursą.
- Vykdomas FNPT II MCC arba FFS mokymas. Jei MCC mokymas yra suderintas su mokymu, reikalingu norint išduoti pirmąją tipo kvalifikaciją, praktinis MCC mokymas gali būti sumažintas daugiausia iki 10 valandų, jei MCC ir tipo kvalifikacijos mokyme naudojamas tas pats FFS.
- b) MCC mokymo kursas turi būti išklaustytas per 6 mėn. ATO.
- c) Išskyrus atvejį, kai MMC kursas yra suderintas su tipo kvalifikacijos kursu, prašymo pateikėjui, išklausiui MCC mokymo kursą, išduodamas pažymėjimas apie kurso baigimą.
- d) Prašymo pateikėjui, išklausiui bet kurios kitos kategorijos orlaivio MCC mokymo kursą, šios dalies a punkto 1 papunktyje nurodyti reikalavimai netaikomi.

FCL.740.A Klasės ir tipo kvalifikacijos pakartotinis patvirtinimas. Lėktuvai

- a) *Kelių variklių lėktuvo valdymo klasės kvalifikacijos ir tipo kvalifikacijos pakartotinis patvirtinimas.* Prašymo pateikėjas, siekiantis kelių variklių lėktuvo valdymo klasės kvalifikacijos ir tipo kvalifikacijos pakartotinio patvirtinimo, privalo:
- 1) per 3 mėnesius iki kvalifikacijos galiojimo pabaigos dienos išlaikyti kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį atitinkamos klasės ar tipo lėktuvu arba FSTD, atitinkančiu tos klasės ar tipo lėktuvą; ir
 - 2) per kvalifikacijos galiojimo laiką perskrido bent:
 - i) 10 maršruto sektorių kaip atitinkamos klasės ar tipo lėktuvo pilotas; arba

- ii) 1 maršruto sektorių kaip atitinkamos klasės ar tipo lėktuvo ar FSS pilotas kartu su egzaminuotoju. Šis maršruto sektorius gali būti perskristas per kvalifikacijos patikrinimą;
 - 3) pilotas, dirbantis komercinio oro transporto operatoriui, patvirtintam pagal galiojančius skrydžio reikalavimus, kuris išlaikė operatoriaus rengiamą kvalifikacijos patikrinimą, suderintą su kvalifikacijos patikrinimu, būtinu atitinkamos klasės ar tipo kvalifikacijai gauti, šio punkto 2 papunktyje nurodytų reikalavimų įvykdyti neprivalo;
 - 4) IR(A) pakartotinis patvirtinimas gali būti suderintas su kvalifikacijos patikrinimu, būtinu atitinkamos klasės ar tipo kvalifikacijai patvirtinti.
- b) Vienpiločio vieno variklio lėktuvo valdymo kvalifikacijos pakartotinis patvirtinimas.
- 1) *Vieno stūmoklinio variklio lėktuvo valdymo klasės kvalifikacija ir TMG valdymo kvalifikacija.* Prašymo pateikėjas, siekiantis vieno stūmoklinio variklio lėktuvo valdymo klasės kvalifikacijos ar TMG valdymo klasės kvalifikacijos pakartotinio patvirtinimo, privalo:
 - i) dalyvaujant egzaminuotojui per 3 mėnesius iki kvalifikacijos galiojimo pabaigos dienos išlaikyti atitinkamos klasės kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį; arba
 - ii) per 12 mėnesių iki kvalifikacijos galiojimo pabaigos dienos atitinkamos klasės lėktuvu išskraidyti 12 valandų skrydžio laiko, įskaitant:
 - 6 valandas skrydžio laiko vykdant įgulos vado funkcijas;
 - 12 kilimų ir tūpimų; ir
 - bent vienos valandos mokomąjį skrydį su skrydžio instruktoriumi (FI) ar klasės kvalifikacijos instruktoriumi (CRI). Prašymo pateikėjui reikalavimas dėl šio skrydžio netaikomas, jei jis išlaikė klasės ar tipo kvalifikacijos patikrinimą ar įgūdžių patikrinimą bet kokios kitos klasės ar tipo lėktuvu;
 - 2) jei prašymo pateikėjas turi ir skrydžio virš žemės vieno stūmoklinio variklio lėktuvu klasės valdymo kvalifikaciją, ir TMG valdymo kvalifikaciją, jis gali įvykdyti šio punkto 1 papunktyje nurodytus reikalavimus bet koku šių klasių lėktuvu ir pakartotinai patvirtinti abi kvalifikacijas;
 - 3) *vienpilotis vieno variklio turbosraigtinis lėktuvas.* Prašymo pateikėjas, siekiantis pakartotinai patvirtinti vieno variklio turbosraigtinio lėktuvo valdymo klasės kvalifikaciją, dalyvaujant egzaminuotojui per 3 mėnesius iki kvalifikacijos galiojimo pabaigos dienos privalo išlaikyti atitinkamos klasės kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį.
- c) Prašymo pateikėjas, kuris neišlaiko kvalifikacijos patikrinimo pagal visus skyrius iki klasės ar tipo kvalifikacijos galiojimo pabaigos, šia kvalifikacija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tada, kai išlaiko kvalifikacijos patikrinimą.

3 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su sraigtasparnio kategorija

FCL.720.H Patirties reikalavimai ir išankstinės sąlygos, kurias būtina įvykdyti siekiant gauti tipo kvalifikaciją. Sraigtasparniai

Jei tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį, nenurodyta kitaip, prašymo išduoti pirmo tipo sraigtasparnio valdymo kvalifikaciją pateikėjas privalo įvykdyti šiuos patirties reikalavimus ir išankstines sąlygas, kad jam būtų išduota atitinkama kvalifikacija:

- a) *Daugiapilotis sraigtasparnis*. Prašymo išklaudyti pirmosios tipo kvalifikacijos kursą, reikalingą norint valdyti daugiapilotį sraigtasparnį, pateikėjas:
 - 1) turi būti išskraidęs bent 70 valandų kaip sraigtasparnio įgulos vadas;
 - 2) išskyrus atvejus, kai tipo kvalifikacijos kursas yra suderintas su MCC kursu:
 - i) privalo turėti pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad jis patenkinamai išklaušė sraigtasparnio MCC kursą; arba
 - ii) turi būti išskraidęs bent 500 valandų kaip daugiapiločio lėktuvo pilotas; arba
 - iii) turi būti išskraidęs bent 500 valandų kaip kelių variklių daugiapiločio sraigtasparnio pilotas;
 - 3) turi būti išlaikęs teorinių žinių egzaminus ATPL(H) gauti.
- b) Prašymo išklaudyti pirmosios tipo kvalifikacijos kursą, reikalingą norint valdyti daugiapilotį sraigtasparnį, pateikėjui, kuris išklaušė ATP(H)/IR, ATP(H), CPL(H)/IR ar CPL(H) integruotąjį kursą ir kuris nėra įvykdęs šios dalies a punkto 1 papunktyje nurodytų reikalavimų, išduodama tipo kvalifikacija leidžiama vykdyti tik antrojo piloto funkcijas. Šis apribojimas panaikinamas, kai pilotas:
 - 1) išskraido 70 valandų kaip sraigtasparnio įgulos vadas ar kaip įgulos vado prižiūrimas pilotas;
 - 2) kaip atitinkamo tipo sraigtasparnio įgulos vadas išlaiko daugiapiločio skrydžio įgūdžių patikrinimą.
- c) *Vienpilotis kelių variklių sraigtasparnis*. Prašymo išklaudyti pirmosios tipo kvalifikacijos kursą, reikalingą norint valdyti vienpilotį kelių variklių sraigtasparnį, pateikėjas:
 - 1) prieš pradėdamas skrydžio mokymą:
 - i) turi būti išlaikęs teorinių žinių egzaminus ATPL(H) gauti; arba
 - ii) privalo turėti pažymėjimą apie ATO rengiamo parengiamojo kurso baigimą. Šį kursą sudaro šie dalykai iš teorinių žinių kurso, reikalingo ATPL(H) gauti:
 - bendrosios žinios apie orlaivius (sklandmuo / sistemos / jėgainė ir prietaisai / elektronika);
 - skrydžio charakteristikos ir planavimas (masė ir pusiausvyra, skrydžio vykdymas);

- 2) jei jis neišklausė ATP(H)/IR, ATP(H) ar CPL(H)/IR integruotojo mokymo kurso, privalo būti išskraidęs bent 70 valandų kaip sraigtasparnio įgulos vadas.

FCL.735.H Daugianarės įgulos mokymo kursas. Sraigtasparniai

- a) MCC mokymą sudaro bent:
 - 1) siekiant gauti MCC/IR:
 - i) 25 valandų teorinių žinių mokymas ir pratimai; ir
 - ii) 20 valandų praktinis MCC mokymas arba 15 valandų mokymas, jei pilotas mokinsys klauso ATP(H)IR integruotąjį mokymo kursą. Jei MCC mokymas yra suderintas su mokymu, reikalingu norint gauti pirmąją daugiapiločio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją, praktinis MCC mokymas gali būti sutrumpintas daugiausia iki 10 valandų, jei per MCC ir tipo kvalifikacijos mokymą naudojamas tas pats FSTD;
 - 2) siekiant gauti MCC/VFR:
 - i) 25 valandų teorinių žinių mokymas ir pratimai; ir
 - ii) 15 valandų praktinis MCC mokymas arba 10 valandų mokymas, jei pilotas mokinsys klauso ATP(H)IR integruotąjį mokymo kursą. Jei MCC mokymas yra suderintas su mokymu, reikalingu norint gauti pirmąją daugiapiločio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją, praktinis MCC mokymas gali būti sutrumpintas daugiausia iki 7 valandų, jei MCC ir tipo kvalifikacijos mokyme naudojamas tas pats FSTD.
- b) MCC mokymo kursas turi būti išklaustytas per 6 mėn. ATO.
Naudojamas II ar III lygio FNPT, tinkamas MCC, FTD 2/3 ar FFS.
- c) Išskyrus atvejį, kai MMC kursas yra suderintas su daugiapiločio skrydžio tipo kvalifikacijos kursu, prašymo pateikėjui, išklausiui MCC mokymo kursą, išduodamas pažymėjimas apie kurso baigimą.
- d) Prašymo pateikėjui, išklausiui bet kurios kitos kategorijos orlaivio MCC mokymo kursą, šios dalies a punkto 1 papunkčio i įtraukoje ar a punkto 2 papunkčio i įtraukoje nurodyti reikalavimai netaikomi.
- e) Prašymo išduoti MCC/IR pateikėjui, išklausiui MCC/VFR mokymo kursą, šios dalies a punkto 1 papunkčio i įtraukoje ar nurodyti reikalavimai netaikomi; jis turi išklausti 5 valandų MCC/IR praktinį mokymą.

FCL.740.H Tipo kvalifikacijos pakartotinis patvirtinimas. Sraigtasparniai

- a) *Pakartotinis patvirtinimas.* Prašymo pateikėjas, siekiantis sraigtasparnio tipo kvalifikacijos pakartotinio patvirtinimo, privalo:
 - 1) per 3 mėnesius iki kvalifikacijos galiojimo pabaigos dienos išlaikyti kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį atitinkamo tipo sraigtasparniu arba FSTD, atitinkančiu to tipo sraigtasparnį; ir
 - 2) per kvalifikacijos galiojimo laikotarpį kaip atitinkamo tipo sraigtasparnio pilotas išskraidyti mažiausiai 2 valandas. Į šias 2 valandas galima įskaičiuoti kvalifikacijos patikrinimo trukmę;

- 3) jei prašymo pateikėjas turi daugiau kaip 1 stūmoklinio variklio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją, visas atitinkamas tipo kvalifikacijas jis gali pakartotinai patvirtinti išlaikydamas tik vienos turimos tipo kvalifikacijos patikrinimą, su sąlyga, kad per kvalifikacijos galiojimo laikotarpį kitų tipų sraigtasparniais jis išskraidė 2 valandas skrydžio laiko kaip įgulos vadas.
Kvalifikacijos patikrinimas kiekvieną kartą atliekamas kito tipo sraigtasparniu;
 - 4) Jei prašymo pateikėjas turi daugiau kaip 1 turbininio variklio sraigtasparnio, kurio didžiausia leistina sertifikuota kilimo masė – ne daugiau kaip 3 175 kg, tipo kvalifikaciją, visas atitinkamas tipo kvalifikacijas jis gali pakartotinai patvirtinti išlaikydamas tik vienos turimos tipo kvalifikacijos patikrinimą, su sąlyga, kad per kvalifikacijos galiojimo laikotarpį kitų tipų sraigtasparniais jis išskraidė:
 - i) 300 valandų skrydžio laiko kaip sraigtasparnio įgulos vadas;
 - ii) 15 valandų skrydžio laiko kiekvieno tipo sraigtasparniu, kurio valdymo kvalifikaciją turi; ir
 - iii) mažiausiai 2 valandas skrydžio laiko kiekvieno kito tipo sraigtasparniu, vykdydamas įgulos vado funkcijas.Kvalifikacijos patikrinimas kiekvieną kartą atliekamas kito tipo sraigtasparniu.
 - 5) Piloto, kuris sėkmingai išlaiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti papildomą tipo kvalifikaciją, atitinkamos bendrųjų grupių tipo kvalifikacijos patvirtinamos pagal šio punkto 3 ir 5 papunkčius.
 - 6) IR(H) pakartotinis patvirtinimas gali būti suderintas su kvalifikacijos patikrinimu, būtinu tipo kvalifikacijai patvirtinti.
- b) Prašymo pateikėjas, kuris neišlaiko visų kvalifikacijos patikrinimo skyrių iki tipo kvalifikacijos galiojimo pabaigos, šia kvalifikacija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tada, kai išlaiko kvalifikacijos patikrinimą. Taikant šios dalies a punkto 3 ir 4 papunkčius, prašymo pateikėjas neturi teisės valdyti jokio tipo sraigtasparnio.

4 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su jėgaine keliamo orlaivio kategorija

FCL.720.PL Patirties reikalavimai ir išankstinės sąlygos, kurias būtina įvykdyti siekiant gauti tipo kvalifikaciją. Jėgaine keliamas orlaivis

Jei tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį, nenurodyta kitaip, prašymo išduoti pirmąją jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikaciją pateikėjas privalo įvykdyti šiuos patirties reikalavimus ir išankstines sąlygas, kad jam būtų išduota atitinkama kvalifikacija:

- a) lėktuvo pilotas privalo:
 - 1) turėti CPL/IR(A) ir būti išklausęs ATPL teorinių žinių kursą, arba turėti ATPL(A);
 - 2) turėti MCC kurso baigimo pažymėjimą;
 - 3) būti išskraidęs daugiau kaip 100 valandų kaip daugiapiločio lėktuvo pilotas;

- 4) būti išklausęs skrydžio sraigtasparniu 40 valandų mokymą;
- b) sraigtasparnio pilotas privalo:
 - 1) turėti CPL/IR(H) ir būti išklausęs ATPL teorinių žinių kursą, arba turėti ATPL/IR/(H);
 - 2) turėti MCC kurso baigimo pažymėjimą;
 - 3) būti išskraidęs daugiau kaip 100 valandų kaip daugiapiločio sraigtasparnio pilotas;
 - 4) būti išklausęs skrydžio lėktuvu 40 valandų mokymą;
- c) pilotas, turintis teisę skraidyti ir lėktuvu, ir sraigtasparniu, privalo:
 - 1) turėti bent CPL(H);
 - 2) turėti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją ir būti išklausęs ATPL teorinių žinių kursą, arba turėti lėktuvo ar sraigtasparnio ATPL;
 - 3) turėti sraigtasparnio ar lėktuvo MCC kurso baigimo pažymėjimą;
 - 4) būti išskraidęs bent 100 valandų kaip daugiapiločio sraigtasparnio ar lėktuvo pilotas;
 - 5) būti išklausęs 40 valandų skrydžio lėktuvu ar sraigtasparniu mokymą, jei pilotas neturi jokios skraidymo pagal ATPL ar daugiapiločiu orlaiviu patirties.

**FCL.725.PL Skrydžio mokymas, kurį būtina išklausyti norint gauti tipo kvalifikaciją.
Jėgaine keliamas orlaivis**

Mokymo kurso, reikalingo norint gauti jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikaciją, skrydžio mokymo dalis turi būti atlikta ir orlaiviu, ir orlaivį atitinkančiu bei šiuo tikslu tinkamai patvirtintu FSTD.

FCL.740.PL Tipo kvalifikacijos pakartotinis patvirtinimas. Jėgaine keliamas orlaivis

- a) *Pakartotinis patvirtinimas.* Prašymo pateikėjas, siekiantis jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikacijos pakartotinio patvirtinimo, privalo:
 - 1) per 3 mėnesius iki kvalifikacijos galiojimo pabaigos dienos išlaikyti kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį atitinkamo tipo jėgaine keliamu orlaiviu; ir
 - 2) per kvalifikacijos galiojimo laiką perskristi bent:
 - i) 10 maršruto sektorių kaip atitinkamo tipo jėgaine keliamo orlaivio pilotas; arba
 - ii) 1 maršruto sektorių kaip atitinkamo tipo jėgaine keliamo orlaivio ar FSS pilotas kartu su egzaminuotoju. Šis maršruto sektorius gali būti perskristas per kvalifikacijos patikrinimą;
 - 3) pilotas, dirbantis komercinio oro transporto operatoriui, patvirtintam pagal galiojančius skrydžio reikalavimus, kuris išlaikė operatoriaus rengiamą kvalifikacijos patikrinimą, suderintą su kvalifikacijos patikrinimu, būtinu atitinkamo ar tipo kvalifikacijai gauti, šio punkto 2 papunktyje nurodytų reikalavimų įvykdyti neprivalo.

- b) Prašymo pateikėjas, kuris neišlaiko visų kvalifikacijos patikrinimo skyrių iki tipo kvalifikacijos galiojimo pabaigos, šia kvalifikacija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tada, kai išlaiko kvalifikacijos patikrinimą.

5 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, susiję su dirižablio kategorija

FCL.720.As Išankstinės sąlygos, kurias reikia įvykdyti siekiant gauti tipo kvalifikaciją. Dirižablis

Jei tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį, nenurodyta kitaip, prašymo išduoti pirmąją dirižablio tipo kvalifikaciją pateikėjas privalo įvykdyti šiuos patirties reikalavimus ir išankstines sąlygas, kad jam būtų išduota atitinkama kvalifikacija:

- a) daugiapiločio dirižablio pilotas:
- 1) turi būti išskraidęs bent 70 valandų kaip dirižablio įgulos vadas;
 - 2) turėti pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad jis patenkinamai išklauė dirižablio MCC kursą;
 - 3) prašymo pateikėjui, kuris neįvykdo šio punkto 2 papunktyje nurodytų reikalavimų, išduodama kvalifikacija suteikiama teisė vykdyti tik antrojo piloto funkcijas. Šis apribojimas panaikinamas, kai pilotas kaip įgulos vadas ar įgulos vado prižiūrimas pilotas dirižabliu išskraido 100 valandų skrydžio laiko.

FCL.735.As Daugianarės įgulos mokymo kursas. Dirižablis

- a) MCC mokymą sudaro bent:
- 1) 12 valandų teorinių žinių mokymas ir pratimai; ir
 - 2) 5 valandų praktinio MCC mokymas;
 - 3) mokymas II ar III lygio FNPT, tinkamu MCC, FTD 2/3 ar FFS.
- b) MCC mokymo kursas turi būti išlaikytas per 6 mėn. ATO.
- c) Išskyrus atvejį, kai MMC kursas yra suderintas su daugiapiločio skrydžio tipo kvalifikacijos kursu, prašymo pateikėjui, išklausiui MCC mokymo kursą, išduodamas pažymėjimas apie kurso baigimą.
- d) Prašymo pateikėjui, išklausiui bet kurios kitos kategorijos orlaivio MCC mokymo kursą, šios dalies a punkte nurodyti reikalavimai netaikomi.

FCL.740.As Tipo kvalifikacijos pakartotinis patvirtinimas. Dirižablis

- a) *Pakartotinis patvirtinimas.* Prašymo pateikėjas, siekiantis dirižablio tipo kvalifikacijos pakartotinio patvirtinimo, privalo:
- 1) per 3 mėnesius iki kvalifikacijos galiojimo pabaigos dienos išlaikyti kvalifikacijos patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį atitinkamo tipo dirižabliu;
 - 2) per kvalifikacijos galiojimo laikotarpį kaip atitinkamo tipo dirižablio pilotas išskraidyti mažiausiai 2 valandas. Į šias 2 valandas galima įskaičiuoti kvalifikacijos patikrinimo trukmę;

- 3) IR(As) pakartotinis patvirtinimas gali būti suderintas su kvalifikacijos patikrinimu, būtinu atitinkamos klasės ar tipo kvalifikacijai patvirtinti.
- b) Prašymo pateikėjas, kuris neišlaiko visų kvalifikacijos patikrinimo skyrių iki tipo kvalifikacijos galiojimo pabaigos, šia kvalifikacija suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik tada, kai išlaiko kvalifikacijos patikrinimą.

I POSKYRIS

PAPILDOMOS KVALIFIKACIJOS

FCL.800 Akrobatinio skraidymo kvalifikacija

- a) Lėktuvo, TMG ar sklandytuvo piloto licencijos turėtojas akrobatinius skrydžius gali atlikti tik tuo atveju, kai jis turi atitinkamą kvalifikaciją.
- b) Prašymo išduoti akrobatinio skraidymo kvalifikaciją pateikėjas:
 - 1) gavęs licenciją atitinkamos kategorijos orlaiviu turi būti išskraidęs bent 40 valandų skrydžio laiko kaip įgulos vadas, o sklandytuvu turi būti atlikęs 120 kilimų;
 - 2) turi būti išklaušęs ATO rengiamą mokymo kursą, įskaitant:
 - i) kvalifikaciją atitinkantį teorinių žinių mokymą;
 - ii) akrobatinio skraidymo mokymą, kurį sudaro bent 5 valandos ar 20 skrydžių atitinkamos kategorijos orlaiviu.
- c) Akrobatinio skraidymo kvalifikacija suteikiama teisė valdyti tik tos kategorijos orlaivį, kurio skrydžio mokymas buvo išklaustyas. Ši teisė taikoma ir kitos kategorijos orlaiviui, jei pilotas turi tos kategorijos orlaivio licenciją ir tos kategorijos orlaiviu sėkmingai atliko bent 3 skrydžius su instruktoriumi, per kuriuos išklaušė visą akrobatinio skraidymo mokymo programą.

FCL.805 Sklandytuvų vilkimo ir plakato vilkimo kvalifikacijos

- a) Piloto licencijos, kuria suteikiama teisė skraidyti lėktuvu ar TMG, turėtojas vilkti sklandytuvus ir plakatus gali tik tuo atveju, jei jis turi atitinkamą sklandytuvo vilkimo ar plakato vilkimo kvalifikaciją.
- b) Prašymo išduoti sklandytuvo vilkimo kvalifikaciją pateikėjas:
 - 1) jei šie veiksmai atliekami lėktuvu, lėktuvu turi būti išskraidęs 30 valandų skrydžio laiko kaip įgulos vadas ir atlikęs 60 kilimų ir tūpimų. Jei šie veiksmai atliekami TMG, atitinkami reikalavimai taikomi skrydžiams TMG. Šie reikalavimai turi būti įvykdyti po licencijos išdavimo;
 - 2) turi būti išklaušęs ATO rengiamą mokymo kursą, įskaitant:
 - i) teorinių žinių mokymą apie vilkimo veiksmus ir procedūras;
 - ii) bent 10 mokomųjų skrydžių velkant sklandytuvą, įskaitant bent 5 skrydžius su instruktoriumi; ir
 - iii) 5 supažindinamuosius skrydžius sklandytuvu, kuris yra pakeliamas lėktuvu; LAPL(S) ar SPL turėtojams šis reikalavimas netaikomas.
- c) Prašymo išduoti plakato vilkimo kvalifikaciją pateikėjas:
 - 1) po licencijos išdavimo, kaip įgulos vadas, lėktuvu ar TMG turi būti išskraidęs 100 valandų skrydžio laiko ir atlikęs 200 kilimų ir tūpimų. Bent 30 valandų skrydžio laiko turi būti išskraidyta lėktuvu, jei plakatas bus velkamas lėktuvu, arba TMG, jei plakatas bus velkamas TMG;
 - 2) turi būti išklaušęs ATO rengiamą mokymo kursą, įskaitant:

- i) teorinių žinių mokymą apie vilkimo veiksmus ir procedūras;
 - ii) bent 10 mokomųjų skrydžių velkant plakatą, įskaitant bent 5 skrydžius su instruktoriumi.
- d) Sklandytuvo ir plakato vilkimo kvalifikacija suteikiama teisė valdyti tik lėktuvą ar TMG, atsižvelgiant į tai, kokio orlaivio skrydžio mokymas buvo išklaustytas. Ši teisė išplečiama, jei pilotas turi lėktuvo ar TMG licenciją ir sėkmingai atliko bent 3 skrydžius su instruktoriumi, per kuriuos išklaušė visą vilkimo atitinkamu orlaiviu mokymo programą.
- e) Kad sklandytuvo ar plakato vilkimo kvalifikacijos turėtojas galėtų naudotis šia kvalifikacija suteikiamomis teisėmis, per ankstesnius 24 mėnesius jis turi būti atlikęs bent 5 vilkimus.
- f) Jei pilotas, neįvykęs šios dalies e punkte nurodytų reikalavimų, nori atnaujinti teises, jis turi atlikti trūkstamą skaičių vilkimų su instruktoriumi ar instruktoriui prižiūrint.

FCL.810 Skrydžio naktį kvalifikacija

- a) Lėktuvas, TMG, dirižablis
 - 1) Jei lėktuvo, TMG ar dirižablio LAPL ar PPL turėtojas pateikia prašymą leisti šia licencija suteikiamomis teisėmis naudotis naktį pagal VFR, jis turi būti išklauses ATO rengiamą mokymo kursą. Šį kursą sudaro:
 - i) teorinių žinių mokymas;
 - ii) bent 5 valandos skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu naktį laiko, įskaitant bent 3 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant bent 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir bent vieną 50 km ilgio skrydį maršrutu su instruktoriumi bei 5 savarankiškus kilimus ir 5 savarankiškus tūpimus iki visiško sustojimo.
 - 2) Iki skrydžio naktį mokymo pabaigos LAPL turėtojas turi būti išklauses bendrąjį skrydžio pagal prietaisus mokymą, reikalingą norint gauti PPL.
 - 3) Jei prašymo pateikėjas turi ir skrydžio virš žemės vieno stūmoklinio variklio lėktuvu klasės kvalifikaciją, ir TMG valdymo kvalifikaciją, jis gali įvykdyti šio punkto 1 papunktyje nurodytus reikalavimus bet koku šių klasių orlaiviu arba abiejų klasių orlaiviais.
- b) *Sraigtašparnis*. Jei sraigtašparnio PPL turėtojas pateikia prašymą leisti šia licencija suteikiamomis teisėmis naudotis naktį pagal VFR:
 - 1) gavęs licenciją kaip sraigtašparnio pilotas jis privalo būti išskraidęs bent 100 valandų skrydžio laiko, įskaitant 60 valandų, kurias jis išskraidė kaip sraigtašparnio įgulos vadas, ir 20 valandų skrydžio maršrutu laiko;
 - 2) jis turi būti išklauses ATO rengiamą mokymo kursą. Šis kursas turi būti išklaustytas per 6 mėnesius ir jį turi sudaryti:
 - i) 5 valandų teorinių žinių mokymas;
 - ii) 10 valandų skrydžio sraigtašparniu pagal prietaisus su instruktoriumi laiko; ir

- iii) 5 valandos skrydžio naktį laiko, įskaitant bent 3 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą.
- 3) Taikant šio punkto 2 papunkčio ii įtraukos reikalavimą, prašymo pateikėjui, kuris turi ar turėjo skrydžio lėktuvu ar TMG pagal prietaisus kvalifikaciją, įskaitomos 5 valandos.
- c) *Oro balionas*. Jei baliono LAPL ar BPL turėtojas pateikia prašymą leisti šiomis licencijomis suteikiamomis teisėmis naudotis naktį pagal VFR, jis turi atlikti bent 2 mokomuosius skrydžius naktį, kurių kiekvieno trukmė turi būti bent 1 valanda.

FCL.815 Skrydžio kalnuose kvalifikacija

- a) Teisės. Skrydžio kalnuose kvalifikacijos turėtoji šia kvalifikacija suteikiama teisė lėktuvu ar TMG atlikti skrydžius kylant nuo tokio paviršiaus ir tūpant ant tokio paviršiaus, ant kurio tūpti ir nuo kurio kilti reikia kvalifikacijos, kurią išduoda valstybės narės paskirta atitinkama institucija.

Pirmoji skrydžio kalnuose kvalifikacija gali būti išduota:

- 1) orlaiviui su ratais valdyti, kai suteikiama teisė tūpti ant paviršių ir kilti nuo paviršių, kurie nėra padengti sniegu; arba
 - 2) orlaiviui su slidėmis valdyti, kai suteikiama teisė tūpti ant paviršių ir kilti nuo paviršių, kurie yra padengti sniegu;
 - 3) pirmąją kvalifikaciją suteikiamos teisės gali būti išplėtos, jas taikant orlaiviui su ratais arba orlaiviui su slidėmis valdyti, jei pilotas išklauso tinkamą papildomą supažindinamąjį kursą, įskaitant teorinių žinių mokymą ir skrydžio mokymą dalyvaujant skrydžio kalnuose instruktoriui.
- b) *Mokymo kursas*. Prašymo išduoti skrydžio kalnuose kvalifikaciją pateikėjas per 24 mėnesius ATO turi būti išklauses teorinių žinių kursą ir skrydžio mokymą. Šio kurso turinys turi atitikti teises, kurias siekiama gauti.
 - c) *Igūdžių patikrinimas*. Išklauses mokymą prašymo pateikėjas privalo išlaikyti igūdžių patikrinimą dalyvaujant skrydžio egzaminuotojui, kuris turi teisę vykdyti šią funkciją. Igūdžių patikrinimą sudaro:
 - 1) teorinių žinių žodinis egzaminas;
 - 2) 6 tūpimai ant bent 2 skirtingų paviršių, ant kurių tūpti reikia skrydžio kalnuose kvalifikacijos ir kurie nėra išvykimo paviršiai.
 - d) *Galiojimas*. Skrydžio kalnuose kvalifikacija galioja 24 mėnesius.
 - e) *Pakartotinis patvirtinimas*. Prašymo pateikėjas, siekiantis skrydžio kalnuose kvalifikacijos pakartotinio patvirtinimo:
 - 1) per paskutinius 24 mėnesius privalo būti atlikęs bent 6 tūpimus kalnuose; arba
 - 2) privalo būti išlaikęs kvalifikacijos patikrinimą. Kvalifikacijos patikrinimas privalo atitikti šios dalies c punkte nurodytus reikalavimus.
 - f) *Atnaujinimas*. Jei kvalifikacijos galiojimas baigėsi, prašymo pateikėjas privalo įvykdyti šios dalies e punkto 2 papunktyje nurodytus reikalavimus.

FCL.820 Skrydžio bandymo kvalifikacija

- a) Lėktuvo ar sraigtasparnio piloto licencijos turėtojas įgulos vado funkcijas per 1 ar 2 kategorijos skrydžio bandymus pagal 21 dalį gali vykdyti tik tuo atveju, jei jis turi skrydžio bandymo kvalifikaciją.
- b) Įpareigojimas turėti skrydžio bandymo kvalifikaciją pagal šios dalies a punktą taikomas skrydžio bandymams, atliekamiems:
 - 1) sertifikuotu sraigtasparniu ar sraigtasparniu, kurį ketinama sertifikuoti pagal CS-27, CS-29 ar lygiaverčių tinkamumo skraidyti kodeksų standartus; arba
 - 2) sertifikuotu lėktuvu ar lėktuvu, kurį ketinama sertifikuoti pagal:
 - i) CS-25 ar lygiaverčių tinkamumo skraidyti kodeksų standartus; arba
 - ii) CS-23 ar lygiaverčių tinkamumo skraidyti kodeksų standartus, išskyrus lėktuvus, kurių didžiausia leistina kilimo masė didesnė kaip 2 000 kg.
- c) Skrydžio bandymo kvalifikacijos turėtojas turi teisę atitinkamos kategorijos orlaiviu:
 - 1) 1 kategorijos skrydžio bandymo kvalifikacijos atveju atlikti visų kategorijų skrydžio bandymus pagal 21 dalį kaip įgulos vadas ar antrasis pilotas;
 - 2) 2 kategorijos skrydžio bandymo kvalifikacijos atveju:
 - i) atlikti 1 kategorijos skrydžio bandymus pagal 21 dalį:
 - kaip antrasis pilotas; arba
 - kaip šios dalies b punkto 2 papunkčio ii įtraukoje nurodyto lėktuvo, išskyrus lėktuvus, priskiriamus prie aerodromo kategorijos, lėktuvus, kurių projektinis piktiravimo greitis didesnis kaip 0,6 machų ar kurių didžiausia leistina apatinė debesų riba didesnė kaip 25 000 pėdų, įgulos vadas;
 - ii) atlikti visų kitų kategorijų skrydžio bandymus pagal 21 dalį kaip įgulos vadas ar antrasis pilotas;
 - 3) be to, 1 ir 2 kategorijos skrydžio bandymo kvalifikacija suteikiama teisė atlikti skrydžius, susijusius su projektavimo ir gamybos organizacijų veikla; skrydžiai atliekami pagal šių organizacijų turimas teises; šiuo atveju H poskyryje nurodytų reikalavimų galima nesilaikyti.
- d) Prašymo išduoti pirmąją skrydžio bandymo kvalifikaciją pateikėjas:
 - 1) privalo turėti bent atitinkamos kategorijos orlaivio CPL ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją;
 - 2) atitinkamos kategorijos orlaiviu turi būti išskraidęs bent 1 000 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 400 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - 3) turi būti išklauseęs ATO rengiamą mokymo kursą, reikalingą norint valdyti numatomą orlaivį ir atitinkantį skrydžio kategoriją. Mokymo kursą sudaro bent šie dalykai:
 - skrydžio charakteristikos;
 - stabilumas ir valdymas / naudojimo charakteristikos;

- sistemos;
 - bandymo valdymas;
 - rizikos / saugos valdymas.
- e) Skrydžio bandymo kvalifikacijos turėtojo teisės gali būti išplėstos, jas taikant kitos kategorijos skrydžio bandymo ir kitos kategorijos orlaivio atžvilgiu, jei jis išklauses ATO rengiamą papildomą mokymo kursą.

J POSKYRIS

Instruktoriai

1 SKIRSNIS

Bendrieji reikalavimai

FCL.900 Instruktoriaus pažymėjimas

- a) Bendrosios nuostatos. Asmuo gali vykdyti:
- 1) skrydžio mokymą tik tuo atveju, jei jis turi:
 - i) piloto licenciją, išduotą ar pripažintą pagal šį reglamentą;
 - ii) instruktoriaus pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti atitinkamą mokymą, išduotą pagal šiame poskyryje nurodytus reikalavimus;
 - 2) kompleksinį skrydžio mokymą ar MCC mokymą, jei jis turi instruktoriaus pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti atitinkamą mokymą, išduotą pagal šiame poskyryje nurodytus reikalavimus.
- b) *Specialiosios sąlygos.*
- 1) Jei valstybėje narėje ar operatoriaus laivyne pradedamas naudoti naujas orlaivis, ir atitiktis šiame poskyryje nurodytiems reikalavimams neįmanoma, kompetentinga institucija gali išduoti specialų pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti skrydžio mokymą. Toks pažymėjimas išduodamas tik mokomiesiems skrydžiams, būtiniais siekiant pradėti naudoti naujo tipo orlaivį, vykdyti; šis pažymėjimas bet koku atveju negali galioti ilgiau kaip 1 metus.
 - 2) Pažymėjimo, išduoto pagal šios dalies b punkto 1 papunktį, turėtojas, ketinantis pateikti prašymą gauti instruktoriaus pažymėjimą, privalo įvykdyti išankstines sąlygas ir pakartotinio patvirtinimo reikalavimus, taikomus atitinkamos kategorijos instruktoriui.
- c) Mokymas ne valstybių narių teritorijoje.
- 1) Nepaisant šios dalies a punkto, jeigu skrydžio mokymą vykdo ATO, esanti ne valstybių narių teritorijoje, kompetentinga institucija instruktoriaus pažymėjimą gali išduoti prašymo pateikėjui, kuris turi piloto licenciją, išduotą trečiojoje šalyje pagal ICAO 1 priedą, jei prašymo pateikėjas:
 - i) turi bent atitinkamos kategorijos orlaivio CPL;
 - ii) yra įvykdęs šiame poskyryje nurodytus reikalavimus, būtinus norint gauti atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą;
 - iii) kompetentingai institucijai parodo tinkamą Europos aviacijos saugos taisyklių išmanymą, reikalingą norint naudotis instruktoriaus teisėmis pagal šią dalį.
 - 2) Šiuo pažymėjimu suteikiama teisė:
 - i) vykdyti skrydžio mokymą tik ATO, esančiose ne valstybių narių teritorijoje;

- ii) mokyti pilotus mokinius, kurie pakankamai gerai moka kalbą, kuria vykdomas mokymas.

FCL.915 Bendrosios išankstinės sąlygos ir reikalavimai instruktoriams

- a) Bendrosios nuostatos. Prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą pateikėjas turi būti mažiausiai 18 m. amžiaus.
- b) *Papildomi reikalavimai instruktoriams, vykdantiems skrydžio orlaiviu mokymą.* Prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą pateikėjas ar instruktoriaus pažymėjimo turėtojas, turintis teisę vykdyti skrydžio mokymą orlaiviu:
 - 1) privalo turėti bent licenciją ir, jei reikia, kvalifikaciją, kuriai suteikti jis ketina vykdyti skrydžio mokymą;
 - 2) jei jis nėra skrydžio bandymo instruktorius:
 - i) kaip atitinkamos klasės ar tipo orlaivio, kuriuo jis ketina vykdyti skrydžio mokymą, pilotas, jis privalo būti išskraidęs bent 15 valandų skrydžio laiko, iš jo, jei reikia, 7 valandos gali būti išskraidytos tos klasės ar tipo lėktuvą atitinkančiu FSTD; arba
 - ii) atitinkamos klasės ar tipo lėktuvu išlaikė atitinkamos kategorijos instruktoriaus gebėjimų patikrinimą;
 - 3) turi teisę per skrydžio mokymą vykdyti orlaivio įgulos vado funkcijas.
- c) Patirties įskaitymas siekiant įgyti kitų kvalifikacijų ir kvalifikacijos pakartotinio patvirtinimo.
 - 1) Prašymo išduoti kitus instruktoriaus pažymėjimus pateikėjui gali būti įskaityti mokymo ir mokymosi įgūdžiai, parodyti per patikrinimą instruktoriaus pažymėjimui gauti.
 - 2) Taikant visų instruktoriaus pažymėjimų pakartotinio patvirtinimo reikalavimus, įskaitomos valandos, kurias prašymo pateikėjas išskraidė kaip egzaminuotojas per įgūdžių patikrinimus ar kvalifikacijos patikrinimus.

FCL.920 Instruktoriaus gebėjimai ir įvertinimas

Visi instruktoriai mokomi, kad įgytų šiuos gebėjimus:

- parengti mokymo medžiagą;
- sukurti mokymuisi palankią atmosferą;
- perteikti žinias;
- integruoti grėsmės ir klaidų valdymą (TEM) ir įgulos išteklių valdymą;
- tinkamai organizuoti laiką, kad būtų pasiekti mokymo tikslai;
- palengvinti mokymąsi;
- vertinti mokinio rezultatus;
- stebėti ir peržiūrėti pažangą;

- vertinti treniruotes;
- teikti rezultatų pranešimus.

FCL.925 Papildomi reikalavimai, taikomi instruktoriui, vykdančiam mokymą, reikalingą MPL išduoti

- a) Instruktorius, kuris vykdo MPL mokymą:
 - 1) turi būti sėkmingai išklauses ATO rengiamą MPL instruktoriaus mokymo kursą; ir
 - 2) norintis vykdyti MPL integruotojo kurso bazinių įgūdžių, vidutinio sudėtingumo įgūdžių ir sudėtingų įgūdžių mokymo etapus:
 - i) turi būti atlikęs daugiapiločių skrydžių; ir
 - ii) turi būti išklauses pradinį įgulos išteklių valdymo mokymą, kurį rengia komercinio oro transporto operatorius, patvirtintą pagal galiojančius orlaivių naudojimo skrydžiams reikalavimus.
- b) MPL instruktoriaus mokymo kursas
 - 1) MPL instruktoriaus mokymo kursą sudaro bent 14 valandų mokymas.
 - 2) Išklauses mokymo kursą, prašymo pateikėjas turi atlikti instruktoriaus gebėjimų ir gebėjimais pagrįsto mokymo išmanymo patikrinimą.
Per patikrinimą prašymo pateikėjas praktiškai parodo, kaip per atitinkamą MPL mokymo kurso etapą jis vykdo skrydžio mokymą. Šį patikrinimą vykdo egzaminuotojas, kuris atitinka K poskyryje nurodytus reikalavimus.
 - 3) Prašymo pateikėjui, sėkmingai išklausiui MPL mokymo kursą, ATO išduoda MPL instruktoriaus kvalifikacijos pažymėjimą.
- c) Kad išlaikytų šiuo pažymėjimu suteikiamas teises, instruktorius per paskutinius 12 mėnesių, vykdydamas MPL mokymo kursą, turi būti:
 - 1) vykdęs 1 treniruotę realaus skrydžio treniruokliu, kurios trukmė – bent 3 valandos; arba
 - 2) vykdęs 1 skrydžio treniruotę, kurią sudaro bent 2 kilimai ir tūpimai ir kurios trukmė – bent 1 valanda.
- d) Kad instruktorius, neįvykęs šios dalies c punkte nurodytų reikalavimų, galėtų naudotis teise vykdyti skrydžio mokymą, reikalingą MPL išduoti:
 - 1) jis privalo išklausti ATO rengiamą kvalifikacijos kėlimo mokymą, kad pasiektų lygį ir įgytų įgūdžių, reikalingų norint išlaikyti instruktoriaus gebėjimų patikrinimą; ir
 - 2) išlaikyti instruktoriaus gebėjimų patikrinimą pagal šios dalies b punkto 2 papunktį.

FCL.930 Mokymo kursas

Prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą pateikėjas ATO turi būti išklauses teorinių žinių kursą ir skrydžio mokymą. Mokymo kursą sudaro šioje dalyje nurodyti elementai, skirti visų kategorijų instruktoriams, ir FCL.920 dalyje nurodyti elementai.

FCL.935 Gebėjimų patikrinimas

- a) Išskyrus atvejus, kai pateikiamas prašymas išduoti daugiapilotės igulos instruktoriaus (MCCI), kompleksinio mokymo instruktoriaus (STI), skrydžio kalnuose kvalifikacijos instruktoriaus (MI) ir skrydžio bandymo instruktoriaus (FTI) pažymėjimą, prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą pateikėjas laiko atitinkamos kategorijos orlaivio įgūdžių patikrinimą, kad egzaminuotojui, atitinkančiam K poskyryje nurodytus reikalavimus, parodytų tokio lygio gebėjimą mokyti pilotą mokinį, koks reikalingas norint išduoti atitinkamą licenciją, pažymėjimą ar suteikti kvalifikaciją.
- b) Patikrinimą sudaro:
 - 1) priešskrydinių ir poskrydinių procedūrų ir teorinių žinių mokymo įgūdžių parodymas, aprašytas FCL.920 dalyje;
 - 2) teorinių žinių egzaminai žodžiu ant žemės, priešskrydinis ir poskrydinis instruktažas ir skrydžio įgūdžių parodymas per įgūdžių patikrinimą atitinkamos klasės ar tipo orlaiviu ar FSTD;
 - 3) pratimai, tinkami instruktoriaus gebėjimams įvertinti.
- c) Patikrinimas atliekamas tos pačios klasės ar tipo orlaiviu ar FSTD, koks naudojamas per skrydžio mokymą.
- d) Jei norint pakartotinai patvirtinti instruktoriaus pažymėjimą reikia išlaikyti gebėjimų patikrinimą, prašymo pateikėjas, kuris iki instruktoriaus pažymėjimo galiojimo pabaigos neišlaiko šio patikrinimo, negali naudotis šiuo pažymėjimu suteikiamomis teisėmis; šios teisės suteikiamos tik tada, kai šis patikrinimas sėkmingai išlaikomas.

FCL.940 Instruktoriaus pažymėjimo galiojimas

Išskyrus MI pažymėjimą ir nepažeidžiant FCL.900 dalies b punkto 1 papunkčio, instruktoriaus pažymėjimas galioja 3 metus.

2 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi skrydžio lengvuju orlaiviu instruktoriui (LAFI)

FCL.905.LAFI Skrydžio lengvuju orlaiviu instruktorius. Teisės ir sąlygos

Skrydžio lengvuju orlaiviu instruktorius turi teisę vykdyti skrydžio mokymą, reikalingą norint suteikti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti:

- a) bazinę lėktuvo LAPL;
- b) atitinkamos kategorijos orlaivio LAPL;
- c) atitinkamos kategorijos orlaivio LAPL išplėtimą, susijusį su orlaivio klase ar tipu;
- d) skrydžio naktį, akrobatinio skraidymo ir vilkimo kvalifikaciją, tinkamą atitinkamos kategorijos orlaiviui valdyti, jei instruktorius turi atitinkamą kvalifikaciją ir instruktoriui, kuris atitinka šios dalies e punkto reikalavimus, parodė gebėjimą vykdyti mokymą, reikalingą atitinkamai kvalifikacijai suteikti;
- e) LAFI pažymėjimą, jei jis:

- 1) per gebėjimų patikrinimą, atliekamą atitinkamos kategorijos orlaiviu pagal FCL.935 dalį, instruktoriui egzaminuotojui parodė gebėjimą vykdyti mokymą, reikalingą LAFI pažymėjimui išduoti;
- 2) LAFI pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė skraidyti sklandytuvu, atveju, mokydamas skrydžio sklandytuvu išskraidė bent 50 valandų skrydžio laiko ar atliko 150 kilimų;
- 3) LAFI pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė skraidyti oro balionu, atveju, mokydamas skrydžio sklandytuvu išskraidė bent 50 valandų skrydžio laiko ar atliko 50 kilimų;
- 4) LAFI pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio visų kitų kategorijų orlaiviais, atveju, mokydamas skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu išskraidė bent 150 valandų skrydžio laiko.

FCL.910.LAFI Skrydžio lengvuju orlaiviu instruktoriaus teisių apribojimas

- a) Skrydžio lengvuju orlaiviu instruktoriaus teisės apribojamos, jam neleidžiant vykdyti instruktoriaus pareigų per pirmuosius savarankiškus skrydžius ir pirmuosius savarankiškus navigacinius skrydžius; jam leidžiama vykdyti tik skrydžio mokymą, reikalingą LAPL išduoti, prižiūrint skrydžio lengvuju orlaiviu instruktoriui ar skrydžio instruktoriui, kurį šias funkcijas atlikti paskyrė ATO ir kuris turi teisę mokyti skrydžio tos pačios kategorijos orlaiviu.
- b) Šios dalies a punkte nurodyti apribojimai LAFI pažymėjime panaikinami, kai skrydžio lengvuju orlaiviu instruktorius:
 - 1) LAFI pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė skraidyti lėktuvu, atveju mokydamas skrydžio vieno stūmoklinio variklio lėktuvu ar TMG išskraido bent 50 valandų ir yra prižiūrėjęs bent 25 pilotų mokinių atliekamus savarankiškus skrydžius;
 - 2) LAFI pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė skraidyti sraigtasparniu, atveju mokydamas skrydžio sraigtasparniu išskraido bent 50 valandų ir yra prižiūrėjęs bent 25 pilotų mokinių atliekamus savarankiškus skrydžius;
 - 3) LAFI pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė skraidyti sklandytuvu, atveju mokydamas skrydžio sklandytuvu išskraido bent 15 valandų ar atlieka 50 kilimų; turi būti išdėstyta visa skrydžio mokymo programa, reikalinga sklandytuvo LAPL išduoti;
 - 4) LAFI pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė skraidyti oro balionu, atveju mokydamas skrydžio oro balionu išskraido bent 15 valandų ar atlieka 50 kilimų; turi būti išdėstyta visa skrydžio mokymo programa, reikalinga oro baliono LAPL išduoti.

FCL.915.LAFI LAFI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti LAFI pažymėjimą pateikėjas:

- a) prašantis išduoti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio lėktuvu:
 - 1) kaip įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 20 valandų skrydžio maršrutu laiko vieno stūmoklinio variklio lėktuvu ar TMG;

- 2) kaip įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 200 valandų skrydžio laiko lėktuvu ar TMG;
 - 3) kaip įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 30 valandų skrydžio laiko vieno stūmoklinio variklio lėktuvu, jei prašymo pateikėjas nori mokytis skrydžio vieno stūmoklinio variklio lėktuvu;
 - 4) kaip įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 30 valandų skrydžio laiko TMG, jei prašymo pateikėjas nori mokytis skrydžio TMG;
- b) prašantis išduoti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytis skrydžio sraigtasparniu:
- 1) turi būti išklauses bent 10 valandų skrydžio pagal prietaisus mokymą vieno stūmoklinio variklio sraigtasparniu; treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FSTD, turi neviršyti 5 valandų;
 - 2) kaip įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 20 valandų skrydžio maršrutu laiko sraigtasparniu;
 - 3) sraigtasparniu turi būti išskraidęs bent 250 valandų skrydžio laiko, iš jo 200 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - 4) tokio tipo sraigtasparniu, kuriuo jis ketina mokytis skrydžio, turi būti išskraidęs bent 15 valandų skrydžio laiko;
- c) prašantis išduoti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytis skrydžio sklandytuvu, turi būti išskraidęs bent 100 valandų skrydžio laiko ir atlikęs 200 kilimų kaip sklandytuvo ar motorizuotojo sklandytuvo, išskyrus TMG, įgulos vadas. Be to, jei prašymo pateikėjas nori mokytis skrydžio TMG, jis turi būti išskraidęs bent 30 valandų skrydžio laiko kaip TMG įgulos vadas ir TMG išlaikyti papildomą kvalifikacijos patikrinimą pagal FCL.935, dalyvaujant skrydžio lengvuoju orlaiviu instruktoriui, kuris atitinka FCL.905.LAFI dalies e punkte nurodytus reikalavimus;
- d) prašantis išduoti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytis skrydžio oro balionu, kaip oro baliono įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 75 valandas skrydžio laiko, iš jo bent 15 valandų skrydžio laiko turi būti išskraidytos tokios klasės oro balionu, kuriuo jis ketina mokytis skrydžio.

FCL.930.LAFI Skrydžio lengvuoju orlaiviu instruktoriaus mokymo kursas

- a) Prašymo išduoti LAFI pažymėjimą pateikėjas turi būti atlikęs parengiamąjį skrydžio bandymą, kad būtų galima įvertinti jo gebėjimą vadovauti mokymo kursui.
- Parengiamasis skrydžio bandymas turi būti atliekamas atitinkamos kategorijos orlaiviu, dalyvaujant skrydžio lengvuoju orlaiviu instruktoriui, turinčiam kvalifikaciją, patvirtintą pagal FCL.905.LAFI dalies e punktą, arba skrydžio instruktoriui, kuris atitinka FCL.905.FI dalies i punkte nurodytus reikalavimus.
- b) Mokymo kursą LAFI pažymėjimui gauti sudaro bent:
- 1) jei prašymo pateikėjas siekia gauti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytis skrydžio lėktuvu, TMG ar sraigtasparniu;
 - i) 25 valandų mokymas ir mokymasis;
 - ii) 50 valandų teorinių žinių mokymas, įskaitant pažangos patikrinimą;

- iii) A) jei prašymo pateikėjas siekia gauti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio lėktuvu ar TMG, jis turi būti išskraidęs bent 12 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą skrydžio pagal prietaisus mokymo laiko. Iš šių 12 valandų 1 valanda turi būti išskraidyta FSTD;
 - B) jei prašymo pateikėjas siekia gauti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio sraigtasparniu, jis turi būti išskraidęs bent 25 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo 5 valandos turi būti išskraidytos FSTD;
 - iv) taikant šios dalies b punkto 1 papunkčio ii įtraukoje nurodytą reikalavimą dėl 50 valandų, pilotui, turinčiam LAFI(A), LAFI(H), FI(A), FI(H) ar FI(As) pažymėjimą, įskaitomos 30 valandų;
 - v) taikant šios dalies b punkto 1 papunkčio ii įtraukoje nurodytą reikalavimą dėl 50 valandų, pilotui, turinčiam LAFI(S), LAFI(B), FI(A), FI(S) ar FI(B) pažymėjimą, įskaitomos 18 valandų;
 - vi) taikant šios dalies b punkto 1 papunkčio iii įtraukos A pastraipoje nurodytą reikalavimą, pilotui, turinčiam LAFI ar FI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio sklandytuvu, su TMG išplėtimu, įskaitomos 6 valandos;
- 2) jei prašymo pateikėjas siekia gauti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio sklandytuvu ar oro balionu:
- i) 25 valandų mokymas ir mokymasis;
 - ii) 30 valandų teorinių žinių mokymas, įskaitant pažangos patikrinimą;
 - iii) A) jei prašymo pateikėjas siekia gauti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio sklandytuvu, jis turi būti išskraidęs bent 6 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko arba atlikęs bent 20 kilimų;
 - B) jei prašymo pateikėjas siekia gauti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio sklandytuvu, kuriame numatyta ir teisė mokytį skrydžio TMG, jis turi būti išskraidęs bent 6 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko;
 - C) jei prašymo pateikėjas siekia gauti LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio oro balionu, jis turi būti išskraidęs bent 3 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant bent 3 kilimus;
 - D) taikant šios dalies b punkto 2 papunkčio ii įtraukoje nurodytą reikalavimą, pilotui, turinčiam LAFI ar FI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio bet kurios kitos kategorijos orlaiviu, įskaitomos 18 valandų.
- c) Laikoma, kad pilotas, turėjęs FI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio tos pačios kategorijos orlaiviu, įvykdė šios dalies a ir b punktuose nurodytus reikalavimus.

FCL.940.LAFI Skrydžio lengvuoju orlaiviu instruktoriaus pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) LAFI pažymėjimo turėtojas, norintis jį pakartotinai patvirtinti, privalo įvykdyti bent 2 iš 3 šių reikalavimų:
- 1) išskraidyti toliau nurodytą skrydžio laiką:
 - i) jei siekiama pakartotinai patvirtinti LAFI(A) ar LAFI(H) pažymėjimus, LAFI pažymėjimo turėtojas per pažymėjimo galiojimo laikotarpį, kaip LAFI, FI, TRI, CRI, IRI, MI ar egzaminuotojas, mokydamas skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu turi būti išskraidęs bent 45 valandas skrydžio laiko ar atlikęs 120 kilimų;
 - ii) jei siekiama pakartotinai patvirtinti LAFI(S) pažymėjimą, LAFI pažymėjimo turėtojas per pažymėjimo galiojimo laikotarpį, kaip LAFI, FI ar egzaminuotojas, mokydamas skrydžio sklandytuvu, motorizuotuju sklandytuvu ar TMG turi būti išskraidęs bent 30 valandų skrydžio laiko ir atlikęs 60 kilimų;
 - iii) jei siekiama pakartotinai patvirtinti LAFI(B) pažymėjimą, LAFI pažymėjimo turėtojas per pažymėjimo galiojimo laikotarpį, kaip LAFI, FI ar egzaminuotojas, mokydamas skrydžio oro balionu turi būti išskraidęs 6 valandas skrydžio laiko;
 - 2) per pažymėjimo galiojimo laikotarpį prašymo pateikėjas privalo lankyti instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo seminarus;
 - 3) per 12 mėnesių iki LAFI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos prašymo pateikėjas privalo išlaikyti gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalį.
- b) Atnaujinimas. Jei LAFI pažymėjimas nustoja galioti, prašymo pateikėjas per 12 mėnesių iki atnaujinimo dienos privalo:
- 1) lankyti instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo seminarus;
 - 2) išlaikyti gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalį.

3 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi skrydžio instruktoriui (FI)

FCL.905.FI Skrydžio instruktorius. Teisės ir sąlygos

Skrydžio instruktorius turi teisę vykdyti skrydžio mokymą, reikalingą norint išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti:

- a) atitinkamos orlaivio kategorijos PPL, SPL, BPL ir LAPL;
- b) klasės ir tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti vienpilotį vieno variklio orlaivį, išskyrus vienpilotį aukštos kokybės sudėtingą lėktuvą; oro baliono klasės ir grupės išplėtimą ir sklandytuvo klasės išplėtimą;
- c) vienpiločio ar daugiapiločio orlaivio tipo kvalifikaciją;
- d) atitinkamos kategorijos orlaivio CPL, jei skrydžio instruktorius tos kategorijos orlaiviu išskraidė bent 500 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 200 valandų skrydžio mokymą;
- e) skrydžio naktį kvalifikaciją, jei skrydžio instruktorius:

- 1) turi teisę atitinkamos kategorijos orlaiviu skristi naktį;
 - 2) skrydžio instruktoriui, kuris atitinka toliau pateiktame i punkte nurodytus reikalavimus, parodė gebėjimą mokyti skrydžio naktį; ir
 - 3) įvykdė FCL.060 dalies b punkto 2 papunktyje nurodytą skrydžio naktį patirties reikalavimą;
- f) vilkimo ar akrobatinio skraidymo kvalifikaciją, jei turi tokią teisę ir jei skrydžio instruktoriui, kuris atitinka toliau pateiktame i punkte nurodytus reikalavimus, parodė gebėjimą mokyti siekiant suteikti atitinkamą kvalifikaciją; ir
- g) skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti atitinkamos kategorijos orlaivį, jei skrydžio instruktorius:
- 1) pagal IFR išskraidė bent 200 valandų skrydžio laiko, iš jo iki 50 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FSS, FTD 2/3 ar FNPT II;
 - 2) kaip pilotas mokinys išklaušė IRI mokymo kursą ir išlaikė įgūdžių patikrinimą IRI pažymėjimui gauti;
 - 3) be to:
 - i) kelių variklių lėktuvo atveju įvykdė reikalavimus, būtinus CRI pažymėjimui gauti;
 - ii) kelių variklių sraigtasparnio atveju įvykdė reikalavimus, būtinus TRI pažymėjimui gauti;
- h) klasės ar tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti vienpilotį kelių variklių orlaivį, išskyrus vienpilotį aukštos kokybės sudėtingą lėktuvą, jei skrydžio instruktorius:
- 1) lėktuvo atveju įvykdė išankstines sąlygas, reikalingas norint klausyti CRI mokymo kursą pagal FCL.915.CRI dalies a punktą, ir FCL.930.CRI ir FCL.935 dalyse nurodytus reikalavimus;
 - 2) sraigtasparnio atveju įvykdė išankstines sąlygas, reikalingas norint klausyti TRI(H) mokymo kursą pagal FCL.915.TRI dalies a punkto 2 papunktį, ir FCL.910.TRI dalies c punkto 1 papunktyje nurodytus reikalavimus;
- i) FI, IRI, CRI, STI, MI ar LAFI pažymėjimą, jei skrydžio instruktorius:
- 1) išskraidė bent:
 - i) FI(S) pažymėjimo atveju 50 valandų skrydžio laiko ar atliko 150 kilimų mokydamas skrydžio sklandytuvu;
 - ii) FI(B) pažymėjimo atveju 50 valandų skrydžio laiko ar atliko 50 kilimų mokydamas skrydžio oro balionu;
 - iii) FI(A), FI(H), LAFI(A) ar LAFI(H) atveju 150 valandų skrydžio laiko mokydamas skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu;
 - iv) visais kitais atvejais 500 valandų mokydamas skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu;
 - 2) atitinkamos kategorijos orlaiviu išlaikė gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalį, skrydžio instruktoriui egzaminuotojui (FIE) parodęs gebėjimą vykdyti mokymą, reikalingą FI pažymėjimui išduoti;

- j) MPL, jei skrydžio instruktorius:
- 1) norintis vykdyti pagrindinį (skrydžio) mokymą, kaip lėktuvo pilotas išskraidė bent 500 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 200 valandų skrydžio mokymą;
 - 2) norintis vykdyti pagrindinį mokymo etapą:
 - i) turi skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, tinkamą kelių variklių lėktuvui valdyti, ir teisę vykdyti mokymą, reikalingą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti; ir
 - ii) turi būti išskraidęs bent 1 500 valandų daugiapiločio skrydžio laiko;
 - 3) jei skrydžio instruktorius jau turi teisę vadovauti ATP(A) ar CPL(A)/IR integruotiesiems mokymo kursams, šio punkto 2 papunkčio ii įtraukoje nurodytas reikalavimas gali būti netaikomas, vietoj jo leidžiant išklaudyti struktūrinį mokymo kursą, kurį sudaro:
 - i) MCC kvalifikacija;
 - ii) MPL kurso trečiojo etapo 5 skrydžio mokymo pamokų stebėjimas;
 - iii) MPL kurso ketvirtojo etapo 5 skrydžio mokymo pamokų stebėjimas;
 - iv) operatoriaus vykdomų periodinių 5 oro linijų skrydžio mokymo pamokų stebėjimas;
 - v) MCCI kurso turinys.
- Šiuo atveju skrydžio instruktorius pirmąsias 5 mokymo pamokas vykdo prižiūrimas TRI(A), MCCI(A) ar SFI(A) instruktoriaus, kuris turi teisę vykdyti MPL skrydžio mokymą.

FCL.910.FI Skrydžio instruktoriaus teisių apribojimas

- a) Skrydžio instruktorius toliau nurodytais atvejais turi teisę tik mokyti skrydžio prižiūrint skrydžio instruktoriui, kuris turi teisę mokyti skrydžio tos pačios kategorijos orlaiviu ir kurį šias funkcijas vykdyti paskyrė ATO:
- 1) siekiant išduoti PPL, SPL, BPL ir LAPL;
 - 2) visuose PPL lygmens integruotuosiuose mokymo kursuose, kai mokoma skrydžio lėktuvu ir sraigtasparniu;
 - 3) siekiant suteikti klasės ir tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti vienpilotį vieno variklio orlaivį; siekiant išduoti oro baliono klasės ir grupės išplėtimą ir sklandytuvo klasės išplėtimą;
 - 4) siekiant suteikti skrydžio naktį, vilkimo ir akrobatinio skraidymo kvalifikaciją.
- b) Mokydamas skrydžio prižiūrint kitam skrydžio instruktoriui pagal šios dalies a punktą, skrydžio instruktorius neturi teisės leisti mokiniui pilotui atlikti pirmųjų savarankiškų skrydžių ir pirmųjų savarankiškų skrydžių maršrutu.
- c) Šios dalies a ir b punkte nurodyti apribojimai FI pažymėjime panaikinami, jei skrydžio instruktorius:
- 1) FI(A) atveju mokydamas skrydžio lėktuvu ar TMG išskraidė 100 valandų, be to, prižiūrėjo bent 25 pilotų mokinių savarankiškus skrydžius;

- 2) FI(H) atveju mokydamas skrydžio sraigtasparniu išskraidė 100 valandų, be to, prižiūrėjo bent 25 pilotų mokinių savarankiškas skrydžio treniruotes;
- 3) FI(As), FI(S) ir FI(B) atveju išskraidė bent 15 valandų skrydžio laiko ar atliko 50 kilimų mokydamas skrydžio; turi būti išdėstyta visa skrydžio mokymo programa, reikalinga atitinkamos orlaivio kategorijos PPL(As), SPL ar BPL išduoti.

FCL.915.FI FI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti FI pažymėjimą pateikėjas:

- a) siekiantis gauti FI(A) ar FI(H) pažymėjimą:
 - 1) turi būti išklauses bent 10 valandų skrydžio pagal prietaisus mokymą atitinkamos kategorijos orlaiviu; treniruoklio pagal prietaisus laikas išskraidytas FSTD, turi neviršyti 5 valandų;
 - 2) kaip atitinkamos kategorijos orlaivio įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 20 valandų skrydžio maršrutu laiko pagal VFR; ir
- b) be to, siekiantis gauti FI(A) pažymėjimą:
 - 1) privalo turėti bent CPL(A); arba
 - 2) privalo turėti bent PPL(A) ir:
 - i) turi būti įvykdęs CPL teorinių žinių reikalavimus; ir
 - ii) turi būti išskraidęs bent 200 valandų skrydžio laiko lėktuvu ar TMG, iš jo bent 150 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - 3) vieno stūmoklinio variklio jėgaine keliamu lėktuvu turi būti išskraidęs bent 30 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 5 valandos turi būti išskraidytos per 6 mėnesius iki parengiamojo skrydžio bandymo pagal FCL.930.FI dalies a punktą;
 - 4) turi būti atlikęs skrydį maršrutu pagal VFR kaip įgulos vadas, įskaitant skrydį kurio ilgis – bent 540 km (300 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
- c) be to, siekiantis gauti FI(H) pažymėjimą, kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 250 bendro skrydžio laiko, iš jo:
 - 1) bent 100 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas, jei prašymo pateikėjas turi bent CPL(H); arba
 - 2) bent 200 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas, jei prašymo pateikėjas turi bent PPL(H) ir yra įvykdęs CPL teorinių žinių reikalavimus;
- d) siekiantis gauti FI(As) pažymėjimą, kaip dirižablio įgulos vadas turi išskraidęs 500 valandų skrydžio laiko, iš jo 400 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas ir turint CPL(As);
- e) siekiantis gauti FI(S) pažymėjimą, turi būti išskraidęs bent 100 valandų skrydžio laiko ir atlikęs 200 kilimų kaip sklandytuvo įgulos vadas. Be to, jei prašymo pateikėjas nori mokytis skrydžio TMG, jis turi būti išskraidęs bent 30 valandų skrydžio laiko kaip TMG įgulos vadas ir TMG išlaikyti papildomą gebėjimą

patikrinimą pagal FCL.935, dalyvaujant skrydžio instruktoriui, kuris atitinka FCL.905.FI dalies j punkte nurodytus reikalavimus;

- f) siekiantis gauti FI(B) pažymėjimą, kaip oro baliono įgulos vadas turi būti išskraidęs bent 75 valandas skrydžio laiko, iš jo bent 15 valandų turi būti išskraidytos tokios klasės oro balionu, kuriuo jis ketina mokyti skrydžio.

FCL.930.FI Skrydžio instruktoriaus mokymo kursas

- a) Prašymo išduoti FI pažymėjimą pateikėjas per 6 mėnesius iki kurso pradžios dienos, dalyvaujant skrydžio instruktoriui, kuris atitinka FCL.905.FI dalies i punkte nurodytus reikalavimus, turi būti išlaikęs specialią parengiamąją skrydžio bandymą, kad būtų įvertintas jo gebėjimas atlikti kursą. Parengiamasis skrydžio bandymas pagrįstas klasės ir tipo kvalifikacijos patikrinimu pagal šios dalies 9 priedėlį.
- b) FI mokymo kursą sudaro:
- 1) 25 valandų mokymas ir mokymasis;
 - 2) i) kai siekiama gauti FI(A), FI(H) ir FI(As) pažymėjimą, 100 valandų teorinių žinių mokymas, įskaitant pažangos patikrinimą;
 - ii) kai siekiama gauti FI(B) ar FI(S) pažymėjimą, 30 valandų teorinių žinių mokymas, įskaitant pažangos patikrinimą;
 - 3) i) kai siekiama gauti FI(A) ir FI(H) pažymėjimą, bent 30 valandų skrydžio mokymas; iš jų 25 valandos turi būti skrydžio su instruktoriumi laikas, iš jo 5 valandos gali būti išskraidytos FFS, FNTP I ar FNTP II ar FTD 2/3;
 - ii) kai siekiama gauti FI(As) pažymėjimą, bent 20 valandų skrydžio mokymas; iš jų 15 valandų turi būti skrydžio su instruktoriumi laikas;
 - iii) kai siekiama gauti FI(S) pažymėjimą, bent 6 valandų skrydžio mokymas ar 20 kilimų;
 - iv) kai siekiama FI(S) pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio TMG, bent 6 valandos skrydžio TMG su instruktoriumi laiko;
 - v) kai siekiama gauti FI(B) pažymėjimą, bent 3 valandų skrydžio mokymas, įskaitant 3 kilimus.
- c) Laikoma, kad pilotas, turintis ar turėjęs LAFI(B) ar LAFI(S) pažymėjimą, įvykdė šios dalies a ir b punktuose nurodytus reikalavimus, būtinus FI pažymėjimui, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio tos pačios kategorijos orlaiviu, gauti.
- d) Taikant šios dalies b punkto 2 papunkčio i įtraukoje nurodytus reikalavimus, reikalingus FI pažymėjimui, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio tos pačios kategorijos orlaiviu, gauti, pilotui, turinčiam ar turėjusiam LAFI(A) ar LAFI(H) pažymėjimą, įskaitoma 50 valandų; taikant šios dalies b punkto 3 papunkčio i įtraukoje nurodytus reikalavimus, būtinus FI pažymėjimui, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio tos pačios kategorijos orlaiviu, gauti, pilotui, turinčiam ar turėjusiam LAFI(A) ar LAFI(H) pažymėjimą, įskaitoma 12 valandų.
- e) Pilotui, prašančiam išduoti FI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio kitos kategorijos orlaiviu:

- 1) kuris turi ar turėjo FI(A), FI(H) ar FI(As) pažymėjimą, taikant šios dalies b punkto 2 papunkčio i įtraukoje nurodytus reikalavimus, įskaitomos 55 valandos, o taikant šios dalies b punkto 2 papunkčio i įtraukoje nurodytus reikalavimus, įskaitomos 18 valandų;
- 2) kuris turi ar turėjo LAFI(A) ar LAFI(H) pažymėjimą, taikant šios dalies b punkto 2 papunkčio i įtraukoje nurodytus reikalavimus, įskaitomos 40 valandų, o taikant šios dalies b punkto 2 papunkčio i įtraukoje nurodytus reikalavimus, įskaitomos 18 valandų;
- 3) kuris turi ar turėjo LAFI(B), LAFI(S), FI(B) ar FI(S) pažymėjimą, taikant šios dalies b punkto 2 papunktyje nurodytus reikalavimus, įskaitomos 18 valandų.

FCL.940.FI Skrydžio instruktoriaus pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) FI pažymėjimo turėtojas, norintis jį pakartotinai patvirtinti, privalo įvykdyti 2 iš 3 šių reikalavimų:
 - 1) išskraidyti toliau nurodytą skrydžio laiką:
 - i) jei siekiama pakartotinai patvirtinti FI(A) ir FI(H) pažymėjimus, FI pažymėjimo turėtojas per pažymėjimo galiojimo laikotarpį, kaip LAFI, FI, TRI, CRI, IRI, MI ar egzaminuotojas, mokydamas skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu turi būti išskraidęs bent 50 valandų skrydžio laiko. Jei siekiama pakartotinai patvirtinti teisę vykdyti mokymą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai suteikti, iš šių valandų 10 valandų turi būti skrydžio mokymas skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai išduoti, kuris turi būti įvykdytas per 12 mėnesių iki FI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos;
 - ii) jei siekiama pakartotinai patvirtinti FI(As) pažymėjimą, FI pažymėjimo turėtojas per pažymėjimo galiojimo laikotarpį, kaip FI, IRI ar egzaminuotojas, mokydamas skrydžio diržabliu turi būti išskraidęs bent 20 valandų skrydžio laiko. Jei siekiama pakartotinai patvirtinti teisę vykdyti mokymą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai suteikti, iš šių valandų 10 valandų turi būti skrydžio mokymas skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai išduoti, kuris turi būti įvykdytas per 12 mėnesių iki FI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos;
 - iii) jei siekiama pakartotinai patvirtinti FI(S) pažymėjimą, FI pažymėjimo turėtojas per pažymėjimo galiojimo laikotarpį, kaip LAFI, FI ar egzaminuotojas, mokydamas skrydžio sklandytuvu, motorizuotuoju sklandytuvu ar TMG turi būti išskraidęs bent 30 valandų skrydžio laiko ir atlikęs 60 kilimų;
 - iv) jei siekiama pakartotinai patvirtinti FI(B) pažymėjimą, FI pažymėjimo turėtojas per pažymėjimo galiojimo laikotarpį, kaip LAFI, FI ar egzaminuotojas, mokydamas skrydžio oro balionu turi išskraidyti 6 valandas skrydžio laiko;
 - 2) per FI pažymėjimo galiojimo laikotarpį prašymo pateikėjas privalo lankyti instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo seminarus;

- 3) per 12 mėnesių iki FI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos prašymo pateikėjas privalo išlaikyti gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalį.
- b) Vieną po kito pakartotinai patvirtindamas FI(A) arba FI(H) pažymėjimą ar trečią kartą pakartotinai patvirtindamas F(As), F(S) ir F(B) pažymėjimą, pažymėjimo turėtojas privalo išlaikyti gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalį.
- c) *Atnaujinimas.* Jei FI pažymėjimas nustoja galioti, prašymo pateikėjas per 12 mėnesių iki atnaujinimo dienos privalo:
 - 1) lankyti instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo seminarus;
 - 2) išlaikyti gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalį.

4 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi tipo kvalifikacijos instruktoriui (TRI)

FCL.905.TRI Tipo kvalifikacijos instruktorius. Teisės ir sąlygos

Tipo kvalifikacijos instruktorius turi teisę vykdyti mokymą:

- a) reikalingą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti, jei tipo kvalifikacijos instruktorius turi galiojančią skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją;
- b) reikalingą TRI ar SFI pažymėjimui išduoti, jei TRI turėtojas tipo kvalifikacijos mokymą vykdo 3 metus; ir
- c) jei instruktorius turi TRI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločiu lėktuvu (TRI(SPA)):
 - 1) jis turi teisę vykdyti mokymą, reikalingą vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikacijai išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti, jei prašymo pateikėjas siekia teisės atlikti vienpiločius skrydžius.

TRI(SPA) pažymėjimu suteikiamos teisės gali būti išplėstos, leidžiant mokyti daugiapiločio skrydžio vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikacijai gauti, jei tipo kvalifikacijos instruktorius:

 - i) turi MCCI pažymėjimą; arba
 - ii) turi ar yra turėjęs TRI pažymėjimą, kuriuos suteikiama teisė mokyti skrydžio daugiapiločiu lėktuvu;
 - 2) jis turi teisę vykdyti MPL kurso pagrindinio etapo mokymą, jei jo teisės išplėstos, jam leidžiant mokyti daugiapiločio skrydžio, ir turi ar yra turėjęs FI(A) ar IRI(A) pažymėjimą;
- d) jei instruktorius turi TRI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio daugiapiločiu lėktuvu:
 - 1) jis turi teisę vykdyti mokymą, reikalingą šioms tipo kvalifikacijoms išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti:
 - i) daugiapiločio lėktuvo tipo kvalifikacijai;

- ii) vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikacijai, jei prašymo pateikėjas siekia teisės atlikti daugiapiločius skrydžius;
- 2) jis turi teisę vykdyti MCC mokymą;
- 3) jis turi teisę vykdyti MPL kurso bazinių įgūdžių, vidutinio sudėtingumo įgūdžių ir sudėtingų įgūdžių mokymo etapus, jei jis turi ar yra turėjęs FI(A) ar IRI(A) pažymėjimą;
- e) jei tipo kvalifikacijos instruktorius turi TRI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio sraigtasparniu:
 - 1) jis turi teisę vykdyti mokymą, reikalingą sraigtasparnio tipo kvalifikacijai suteikti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti;
 - 2) jis turi teisę vykdyti MCC mokymą, jei jis turi daugiapiločio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją;
 - 3) jis turi teisę vykdyti mokymą, reikalingą vieno variklio IR(H) kvalifikacijai išplėsti, pridedant ir kelių variklių IR(H) kvalifikaciją;
- f) jei instruktorius turi TRI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio jėgaine keliamu orlaiviu:
 - 1) jis turi teisę vykdyti mokymą, reikalingą jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikacijai suteikti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti;
 - 2) jis turi teisę vykdyti MCC mokymą.

FCL.910.TRI Tipo kvalifikacijos instruktoriaus teisių apribojimas

- a) *Bendrosios nuostatos.* Jei mokymas tipo kvalifikacijai gauti vykdomas tik FFS, tipo kvalifikacijos instruktorius turi teisę mokyti skrydžio tik FFS.

Šiuo atveju tipo kvalifikacijos instruktorius gali mokyti skrydžio maršrutu prižiūrimas kito instruktoriaus, jei į tipo kvalifikacijos instruktoriaus mokymo kursą buvo įtrauktas atitinkamas mokymas.
- b) Tipo kvalifikacijos instruktoriaus pažymėjimas, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio lėktuvu (TRI(A)) ir jėgaine keliamu orlaiviu (TRI(PL)). Šiuo pažymėjimu suteikiama teisė mokyti skrydžio tik tokio tipo lėktuvu ar jėgaine keliamu orlaiviu, koku buvo vykdomas mokymas ir gebėjimų patikrinimas. Tipo kvalifikacijos instruktoriaus teisės išplečiamos, jas taikant kitų tipų atžvilgiu, jei jis:
 - 1) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos atitinkamo tipo orlaiviu perskrido bent 15 maršruto sektorių, įskaitant kilimus ir tūpimus; 7 sektoriai gali būti perskristi FFS;
 - 2) išlausė atitinkamo TRI kurso techninio mokymo ir skrydžio mokymo dalis;
 - 3) išlaikė gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalies atitinkamus skyrius, skrydžio instruktoriui egzaminuotojui ar tipo kvalifikacijos instruktoriui, kuris atitinka K poskyryje nurodytus reikalavimus, parodęs gebėjimą vykdyti tokio lygio piloto mokymą, koks tinkamas tipo kvalifikacijai išduoti, įskaitant priešskrydinį, poskrydinį ir teorinių žinių mokymą.
- c) Tipo instruktoriaus pažymėjimas, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio sraigtasparniu (TRI(H))

- 1) TRI(H) pažymėjimu suteikiama teisė mokyti skrydžio tik tokio tipo sraigtasparniu, koku buvo vykdomas įgūdžių patikrinimas TRI pažymėjimui išduoti. Tipo kvalifikacijos instruktoriaus teisės išplečiamos, jas taikant kitų tipų atžvilgiu, jei jis:
 - i) atitinkamo tipo sraigtasparniu ar jį atitinkančiu FSTD išlaikė TRI kurso atitinkamą techninę dalį;
 - ii) vykdė bent 2 valandų skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu mokymą, prižiūrimas tinkamą kvalifikaciją turinčio instruktoriaus, turinčio TRI(H) pažymėjimą; ir
 - iii) išlaikė gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalies atitinkamus skyrius, skrydžio instruktoriui egzaminuotojui ar tipo kvalifikacijos instruktoriui, kuris atitinka K poskyryje nurodytus reikalavimus, parodęs gebėjimą vykdyti tokio lygio piloto mokymą, koks tinkamas tipo kvalifikacijai išduoti, įskaitant priešskrydinį, poskrydinį ir teorinių žinių mokymą;
 - 2) kad TRI(H) pažymėjimu suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpilociu sraigtasparniu būtų išplėsta, nustatant ir teisę mokyti skrydžio to paties tipo daugiapilociu sraigtasparniu, TRI(H) pažymėjimo turėtojas to paties tipo daugiapilociu sraigtasparniu turi būti išskraidęs bent 100 valandų skrydžio laiko.
- d) Nepaisant pirmiau pateiktų punktų, TRI pažymėjimo turėtojų, kuriems išduota tipo kvalifikacija pagal FCL.725 dalies e punktą, teisės išplečiamos, jas taikant to naujojo tipo orlaivio atžvilgiu.

FCL.915.TRI TRI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti TRI pažymėjimą pateikėjas:

- a) privalo turėti atitinkamos kategorijos orlaivio CPL, MPL ar ATPL;
- b) siekiantis gauti TRI(MPA) pažymėjimą:
 - 1) turi būti išskraidęs 1 500 valandų skrydžio laiko kaip daugiapilocio lėktuvo pilotas; ir
 - 2) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos atitinkamo tipo lėktuvu, kaip įgulos vadas ar antrasis pilotas, turi būti perskridęs 30 maršruto sektorių, įskaitant kilimus ir tūpimus; 15 sektorių gali būti perskristi tą tipą atitinkančiu FFS;
- c) siekiantis gauti TRI(SPA) pažymėjimą:
 - 1) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos atitinkamo tipo lėktuvu, kaip įgulos vadas, turi būti perskridęs 30 maršruto sektorių, įskaitant kilimus ir tūpimus; 15 sektorių gali būti perskristi tą tipą atitinkančiu FFS;
 - 2)
 - i) kaip atitinkamo tipo lėktuvo pilotas turi būti išskraidęs bent 500 valandų skrydžio laiko, iš jo 30 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - ii) privalo turėti ar privalo būti turėjęs FI pažymėjimą, tinkamą mokyti skrydžio kelių variklių lėktuvu, su IR(A) teisėmis;

- d) siekiantis gauti TRI(H) pažymėjimą:
- 1) TRI(H) pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločiu vieno variklio sraigtasparniu, atveju kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 250 valandų skrydžio laiko;
 - 2) TRI(H) pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločiu kelių variklių sraigtasparniu, atveju kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 500 valandų skrydžio laiko, iš jo 100 valandų turi būti išskraidytos vykdant vienpiločio kelių variklių sraigtasparnio įgulos vado funkcijas;
 - 3) TRI(H) pažymėjimo, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu, atveju kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 1000 valandų skrydžio laiko, įskaitant:
 - i) 350 valandų skrydžio laiko vykdant daugiapiločio sraigtasparnio piloto pareigas;
 - ii) prašymo pateikėjas, turintis TRI(H) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločiu kelių variklių sraigtasparniu, to tipo sraigtasparniu kaip pilotas turi būti išskraidęs 100 valandų daugiapiločio skrydžio laiko;
 - 4) laikoma, kad FI(H) pažymėjimo turėtojas visiškai įvykdė šio punkto 1 ir 2 papunkčiuose nurodytus reikalavimus, susijusius su atitinkamu vienpiločiu sraigtasparniu;
- e) siekiantis gauti TRI(PL) pažymėjimą:
- 1) turi būti išskraidęs 1 500 valandų skrydžio laiko kaip daugiapiločio lėktuvo pilotas, jėgaine keliamo orlaivio pilotas ar daugiapiločio sraigtasparnio pilotas; ir
 - 2) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos atitinkamo tipo jėgaine keliamu orlaiviu kaip įgulos vadas ar antrasis pilotas turi būti perskridęs 30 maršruto sektorių, įskaitant kilimus ir tūpimus; 15 sektorių gali būti perskristi tą tipą atitinkančiu FFS.

FCL.930.TRI Tipo kvalifikacijos instruktoriaus mokymo kursas

- a) TRI mokymą sudaro bent:
- 1) 25 valandų mokymas ir mokymasis;
 - 2) 10 valandų techninis mokymas, įskaitant techninių žinių kartojimą, pamokų planų rengimą ir gebėjimų mokyti klasėje / treniruokliu tobulinimą;
 - 3) 5 valandų skrydžio atitinkamo tipo vienpiločiu orlaiviu ar tą orlaivį atitinkančiu treniruokliu mokymas ir 10 valandų skrydžio daugiapiločiu orlaiviu ar tą orlaivį atitinkančiu treniruokliu mokymas.
- b) Laikoma, kad prašymo pateikėjas, turintis ar turėjęs instruktoriaus pažymėjimą, visiškai įvykdė šios dalies a punkto 1 papunktyje nurodytus reikalavimus.
- c) Laikoma, kad prašymo išduoti TRI pažymėjimą pateikėjas, kuris turi SFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu, visiškai įvykdė šios dalies reikalavimus, būtinus TRI pažymėjimui gauti, kurie taikomi tik skrydžio mokymui treniruokliu.

FCL.935.TRI Tipo kvalifikacijos instruktoriaus gebėjimų patikrinimas

Jei tipo kvalifikacijos instruktoriaus gebėjimų patikrinimas vykdomas FFS, tipo kvalifikacijos pažymėjimu suteikiama teisė mokyti skrydžio tik FFS.

Šis apribojimas panaikinamas, kai tipo kvalifikacijos instruktorius gebėjimų patikrinimą išlaiko orlaiviu.

FCL.940.TRI Tipo kvalifikacijos instruktoriaus pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) Pakartotinis patvirtinimas. Prašymo pakartotinai patvirtinti TRI pažymėjimą pateikėjas per TRI pažymėjimo galiojimo laikotarpį privalo įvykdyti 2 iš 3 šių reikalavimų:
 - 1) kiekvieno tipo orlaiviu, kuriuo instruktorius turi teisę mokyti skrydžio, ar tą tipą atitinkančiu FSTD, mokydamas skrydžio, jis turi būti išskraidęs 50 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 15 valandų turi būti išskraidytos per 12 mėnesių iki TRI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos.

Kai siekiama pakartotinai patvirtinti TRI(A) ir TRI(PL) pažymėjimus, šios skrydžio mokymo valandos turi būti išskraidytos vykdant tipo kvalifikacijos instruktoriaus, tipo kvalifikacijos egzaminuotojo (TRE), kompleksinio skrydžio instruktoriaus (SFI) ar kompleksinio skrydžio egzaminuotojo (SFE) pareigas. Kai siekiama pakartotinai patvirtinti TRI(H) pažymėjimą, atsižvelgiama ir į laiką, išskraidytą vykdant skrydžio pagal prietaisus instruktoriaus (IRI), kompleksinio mokymo instruktoriaus (STI) ar bet kokios kitos srities egzaminuotojo pareigas;
 - 2) prašymo pateikėjas turi būti išklausęs ATO rengiamą tipo kvalifikacijos instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo mokymą;
 - 3) prašymo pateikėjas turi būti išlaikęs gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalį.
- b) TRI pažymėjimo turėtojas, siekdamas pakartotinai, bet ne antrą kartą iš eilės patvirtinti TRI pažymėjimą, privalo įvykdyti šios dalies a punkto 3 dalyje nurodytus reikalavimus.
- c) Jei asmuo turi TRI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio daugiau kaip vieno tipo tos pačios kategorijos orlaiviu, ir išlaikė šios dalies a punkto 3 papunktyje nurodytą gebėjimų mokyti skrydžio vienu iš šių tipų orlaiviu patikrinimą, TRI pažymėjimas patvirtinamas ir kitų tos pačios kategorijos orlaivio tipų atžvilgiu.
- d) *Specialieji reikalavimai, taikomi siekiant pakartotinai patvirtinti TRI(H).* Laikoma, kad TRI(H) pažymėjimo turėtojas, turintis FI(H) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu, įvykdė visus šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus. Šiuo atveju TRI(H) pažymėjimas galioja iki FI(H) pažymėjimo galiojimo pabaigos.
- e) *Atnaujinimas.* Jei TRI pažymėjimas nustoja galioti, prašymo pateikėjas per 12 mėnesių iki atnaujinimo dienos privalo:

- 1) išklaudyti ATO rengiamą tipo kvalifikacijos instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo mokymą, į kurį turi būti įtraukti atitinkami tipo kvalifikacijos instruktoriaus mokymo kurso elementai; ir
- 2) išlaikyti gebėjimų mokytį skrydžio visų tipų orlaiviais, kurių skrydžio mokymo teisės siekiama atnaujinti, patikrinimą pagal FCL.935 dalį.

5 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi klasės kvalifikacijos instruktoriui (CRI)

FCL.905.CRI Klasės kvalifikacijos instruktorius. Teisės ir sąlygos

- a) Klasės kvalifikacijos instruktorius turi teisę:
- 1) vykdyti mokymą, reikalingą vienpiločio neaukštos kokybės nesudėtingo lėktuvo klasės ar tipo kvalifikacijai išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti, jei prašymo pateikėjas siekia teisės atlikti vienpiločius skrydžius;
 - 2) vykdyti mokymą atitinkamos kategorijos orlaivio vilkimo ar akrobatinio skraidymo kvalifikacijai gauti, jei klasės kvalifikacijos instruktorius turi tokią teisę ir jei skrydžio instruktoriui, kuris atitinka FCL.905.FI dalies 1 punkte nurodytus reikalavimus, parodė gebėjimą mokytį siekiant išduoti atitinkamą kvalifikaciją.

Klasės kvalifikacijos instruktoriui suteikiama teisė mokytį skrydžio tik tokios klasės ar tipo lėktuvu, koku buvo vykdomas instruktoriaus gebėjimų patikrinimas. Klasės kvalifikacijos instruktoriaus teisės išplečiamos, jas taikant kitų klasių ar tipų atžvilgiu, jei jis per paskutinius 12 mėnesių:

- 1) kaip įgulos vadas, atitinkamos klasės ar tipo lėktuvu išskraidė 15 valandų skrydžio laiko;
- 2) atliko vieną mokomąjį skrydį, sėdėdamas dešiniajame krėsle, prižiūrimas kito klasės kvalifikacijos instruktoriaus ar skrydžio instruktoriaus, turinčio teisę vykdyti tos klasės ar tipo mokymą, kuris sėdėjo kito piloto krėsle.

FCL.915.CRI CRI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti CRI pažymėjimą pateikėjas:

- a) kelių variklių lėktuvu turi būti išskraidęs:
- 1) 500 valandų skrydžio laiko kaip lėktuvo pilotas;
 - 2) 30 valandų skrydžio atitinkamos klasės ar tipo lėktuvu laiko kaip įgulos vadas;
- b) vieno variklio lėktuvu turi būti išskraidęs:
- 1) 300 valandų skrydžio laiko kaip lėktuvo pilotas;
 - 2) 30 valandų skrydžio atitinkamos klasės ar tipo lėktuvu laiko kaip įgulos vadas.

FCL.930.CRI Klasės kvalifikacijos instruktoriaus mokymo kursas

- a) Mokymo kursą CRI pažymėjimui gauti sudaro bent:
- 1) 25 valandų mokymas ir mokymasis;

- 2) 10 valandų techninis mokymas, įskaitant techninių žinių kartojimą, pamokų planų rengimą ir gebėjimų mokyti klasėje / treniruokliu tobulinimą;
 - 3) 5 valandų skrydžio kelių variklių lėktuvu mokymas ar 3 valandų skrydžio vieno variklio lėktuvo mokymas, kurį vykdo FI(A), kuris atitinka FCL.905.FI dalies i punkto reikalavimus.
- b) Laikoma, kad prašymo pateikėjas, turintis ar turėjęs instruktoriaus pažymėjimą, visiškai įvykdė šios dalies a punkto 1 papunktyje nurodytus reikalavimus.

FCL.940.CRI Klasės kvalifikacijos instruktoriaus pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) Prašymo pakartotinai patvirtinti CRI pažymėjimą pateikėjas per 12 mėnesių iki CRI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos:
- 1) mokydamas skrydžio kaip klasės kvalifikacijos instruktorius turi būti išskraidęs bent 10 valandų skrydžio laiko. Jei prašymo pateikėjui CRI pažymėjimu suteikiama teisė mokyti skrydžio ir vieno variklio, ir kelių variklių lėktuvu, mokant skrydžio vieno variklio lėktuvu ir kelių variklių lėktuvu turi būti išskraidyta po 5 valandas; arba
 - 2) turi būti išklausęs ATO rengiamą kvalifikacijos kėlimo mokymą; arba
 - 3) turi būti išlaikęs gebėjimų skraidyti vieno variklio lėktuvu ar kelių variklių lėktuvu patikrinimą pagal FCL.935 dalį.
- b) CRI pažymėjimo turėtojas, siekdamas pakartotinai, bet ne antrą kartą iš eilės patvirtinti TRI pažymėjimą, privalo įvykdyti šios dalies a punkto 3 dalyje nurodytus reikalavimus.
- c) *Atnaujinimas.* Jei CRI pažymėjimas nustoja galioti, prašymo pateikėjas per 12 mėnesių iki atnaujinimo dienos privalo:
- 1) išklausti ATO rengiamą klasės kvalifikacijos instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo mokymą; arba
 - 2) išlaikyti gebėjimų patikrinimą pagal FCL.935 dalį.

6 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi skrydžio pagal prietaisus instruktoriui (IRI)

FCL.905.IRI Skrydžio pagal prietaisus instruktorius. Teisės ir sąlygos

- a) Skrydžio pagal prietaisus instruktoriui suteikiama teisė vykdyti mokymą, reikalingą norint suteikti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė skraidyti atitinkamos kategorijos orlaiviu.
- b) *Specialieji reikalavimai, taikomi MPL kurso mokymui.* IRI(A) pažymėjimo turėtojas, siekiantis vykdyti MPL kurso pagrindinio etapo mokymą:
- 1) privalo turėti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė skraidyti kelių variklių lėktuvu;
 - 2) turi būti išskraidęs bent 1 500 valandų daugiapiločio skrydžio laiko;

- 3) jei skrydžio instruktorius jau turi teisę vadovauti ATP(A) ar CPL(A)/IR integruotiesiems mokymo kursams, b punkto 2 papunktyje nurodytas reikalavimas gali būti netaikomas, vietoj jo leidžiant išklausti FCL.905.FI dalies j punkto 3 papunktyje nurodytą mokymo kursą.

FCL.915.IRI IRI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti IRI pažymėjimą pateikėjas:

- a) siekiantis gauti IRI(A) pažymėjimą:
 - 1) turi būti išskraidęs bent 800 valandų skrydžio laiko pagal IFR, iš jo bent 400 valandų turi būti išskraidytos lėktuvu;
 - 2) jei prašymo pateikėjas siekia gauti IRI(A) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio kelių variklių lėktuvu, jis privalo įvykdyti FCL.915.CRI dalies a punkte nurodytus reikalavimus;
- b) siekiantis gauti IRI(H) pažymėjimą:
 - 1) turi būti išskraidęs bent 500 valandų skrydžio laiko pagal IFR, iš jo bent 250 valandų turi būti skrydžio sraigtasparniu pagal prietaisus laikas; ir
 - 2) jei prašymo pateikėjas siekia gauti IRI(H) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu, jis privalo įvykdyti FCL.905.FI dalies g punkto 3 papunkčio ii įtraukoje nurodytus reikalavimus;
- c) siekiantis gauti IRI(As) pažymėjimą, turi būti išskraidęs bent 300 valandų skrydžio laiko pagal IFR, iš jo bent 100 valandų turi būti skrydžio diržabliu pagal prietaisus laikas.

FCL.930.IRI Skrydžio pagal prietaisus instruktoriaus mokymo kursas

- a) Mokymo kursą IRI pažymėjimui gauti sudaro bent:
 - 1) 25 valandų mokymas ir mokymasis;
 - 2) 10 valandų techninis mokymas, įskaitant prietaisų teorinių žinių kartojimą, pamokų planų rengimą ir gebėjimų mokytį klasėje tobulinimą;
 - 3) i) kai siekiama gauti IRI(A), būtina išklausti bent 10 valandų skrydžio mokymą lėktuvu, FSS, FTD 2/3 ar FNTF II. Prašymo pateikėjams, kurie turi FI(A) pažymėjimą, šis reikalavimas sumažinamas iki 5 valandų;
ii) kai siekiama gauti IRI(H), būtina išklausti bent 10 valandų skrydžio mokymą sraigtasparniu, FSS, FTD 2/3 ar FNTF II/III;
iii) kai siekiama gauti IRI(As), būtina išklausti bent 10 valandų skrydžio mokymą diržabliu, FSS, FTD 2/3 ar FNTF II.
- b) Skrydžio mokymą vykdo skrydžio instruktorius, kuris atitinka FCL.905.FI dalies i punkte nurodytus reikalavimus.
- c) Laikoma, kad prašymo pateikėjas, turintis ar turėjęs instruktoriaus pažymėjimą, visiškai įvykdė šios dalies a punkto 1 papunktyje nurodytus reikalavimus.

FCL.940.IRI Skrydžio pagal prietaisus instruktoriaus pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

Kad IRI pažymėjimo turėtojas pakartotinai patvirtintų ir atnaujintų IRI pažymėjimą, jis privalo įvykdyti reikalavimus, taikomus siekiant pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti FI pažymėjimą pagal FCL.940.FI dalį.

7 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi kompleksinio skrydžio instruktoriui (SFI)

FCL.905.SFI Kompleksinio skrydžio instruktorius. Teisės ir sąlygos

Kompleksinio skrydžio instruktorius turi teisę mokyti kompleksinio skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu:

- a) siekdamas išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei jis turi atitinkamos kategorijos orlaivio skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją ir išklaušė IRI mokymo kursą; ir
- b) jei instruktorius turi SFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločiu lėktuvu (SFI(SPA)):
 - 1) jis turi teisę vykdyti mokymą, reikalingą vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikacijai išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti, jei prašymo pateikėjas siekia teisės atlikti vienpiločius skrydžius.

SFI(SPA) pažymėjimu suteikiamos teisės gali būti išplėstos, leidžiant mokyti daugiapiločio skrydžio vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikacijai gauti, jei kompleksinio skrydžio instruktorius:

 - i) turi MCCI pažymėjimą; arba
 - ii) turi ar yra turėjęs TRI pažymėjimą, kuriuos suteikiama teisė mokyti skrydžio daugiapiločiu lėktuvu; ir
 - 2) jei SFI(SPA) suteikiamos teisės buvo išplėstos, leidžiant mokyti daugiapiločio skrydžio pagal šio punkto 1 papunktį, jis turi teisę:
 - i) vykdyti MCC mokymą;
 - ii) vykdyti MPL kurso pagrindinio etapo mokymą;
- c) jei instruktorius turi SFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio daugiapiločiu lėktuvu:
 - 1) jis turi teisę vykdyti mokymą, reikalingą šioms tipo kvalifikacijoms išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti:
 - i) daugiapiločio lėktuvo tipo kvalifikacijai;
 - ii) vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikacijai, jei prašymo pateikėjas siekia teisės atlikti daugiapiločius skrydžius;
 - 2) jis turi teisę vykdyti MCC mokymą;
 - 3) jis turi teisę vykdyti MPL kurso bazinių įgūdžių, vidutinio sudėtingumo įgūdžių ir sudėtingų įgūdžių mokymo etapus, jei jis turi ar yra turėjęs FI(A) ar IRI(A) pažymėjimą;

- d) jei kompleksinio skrydžio instruktorius turi SFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio sraigtasparniu:
- 1) jis turi teisę vykdyti mokymą, reikalingą sraigtasparnio tipo kvalifikacijai išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti;
 - 2) jis turi teisę vykdyti MCC mokymą, jei tipo kvalifikacijos instruktorius turi teisę mokyti skrydžio daugiapiločių sraigtasparniu.

FCL.910.SFI Kompleksinio skrydžio instruktoriaus teisių apribojimas

Kompleksinio skrydžio instruktorius turi teisę mokyti skrydžio FTD 2/3, FFS ar tokio tipo orlaivui, koku buvo vykdytas SFI mokymo kursas.

Šios teisės gali būti išplėstos, leidžiant mokyti skrydžio FSTD, kuris atitinka kitus tos pačios kategorijos orlaivio tipus, jei pažymėjimo turėtojas:

- a) patenkinamai baigė atitinkamo tipo kvalifikacijos kurso dalį, per kurią naudojamas skrydžio treniruoklis; ir
- b) dėstė visą tipo kvalifikacijos kursą, iš jo bent 3 valandas atitinkamo tipo orlaiviu vykdė skrydžio mokymą, susijusį su kompleksinio skrydžio instruktoriaus pareigomis, prižiūrimas tipo kvalifikacijos instruktoriaus, kuris turi teisę vykdyti šią funkciją ir vertinti mokymo vykdymą.

FCL.915.SFI FI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti SFI pažymėjimą pateikėjas:

- a) privalo turėti ar būti turėjęs atitinkamos kategorijos orlaivio CPL, MPL ar ATPL;
- b) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos, FFS, atitinkančiu atitinkamo tipo orlaivį, turi būti išlaikęs kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą siekiant gauti orlaivio tipo kvalifikaciją; ir
- c) be to, prašymo išduoti SFI(A) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio daugiapiločių lėktuvu, ar SFI(PL) pažymėjimą pateikėjas:
 - 1) turi būti išskraidęs 1 500 valandų skrydžio laiko kaip daugiapiločio lėktuvo pilotas, arba, jei reikia, kaip jėgainė keliamo orlaivio pilotas;
 - 2) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos, kaip pilotas ar stebėtojas:
 - i) atitinkamo tipo orlaivio įgulos kabinoje perskrido 3 maršruto sektorius; arba
 - ii) atitinkamo tipo orlaivio įgulos kabinoje skrydžio treniruokliu atliko 2 skrydžio maršrutu treniruotes, kurioms vadovavo atitinkamą teisę turinti skrydžio įgula. Šias treniruotes turi sudaryti 2 skrydžiai, kurių trukmė – bent 2 valandos (kiekvienas skrydis turi būti atliekamas tarp dviejų skirtingų oro uostų), atitinkamas priešskrydinis planavimas ir piloto apklausa po skrydžio;
- d) be to, prašymo išduoti SFI(A) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločių aukštos kokybės sudėtingu lėktuvu, pateikėjas:

- 1) kaip įgulos vadas, turi būti išskraidęs bent 500 valandų skrydžio laiko vienpiločiu lėktuvu;
 - 2) privalo turėti ar būti turėjęs kelių variklių lėktuvo IR(A); ir
 - 3) turi būti įvykdęs šios dalies c punkto 2 papunktyje nurodytus reikalavimus;
- e) be to, prašymo išduoti SFI(H) pažymėjimą pateikėjas:
- 1) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos, kaip pilotas ar stebėtojas, atitinkamo tipo įgulos kabinoje išskraidė bent 1 valandą skrydžio laiko; ir
 - 2) daugiapiločio sraigtasparnio atveju prašymo pateikėjas kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs bent 1 000 valandų skrydžio laiko, iš jo 350 valandų turi būti išskraidytos vykdant daugiapiločio sraigtasparnio piloto funkcijas;
 - 3) vienpiločio kelių variklių sraigtasparnio atveju prašymo pateikėjas kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 500 valandų skrydžio laiko, iš jo 100 valandų turi būti išskraidytos vykdant vienpiločio kelių variklių sraigtasparnio įgulos vado funkcijas;
 - 4) vienpiločio vieno variklio sraigtasparnio atveju prašymo pateikėjas kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 250 valandų skrydžio laiko.

FCL.930.SFI Kompleksinio skrydžio instruktoriaus mokymo kursas

- a) Mokymo kursą SFI pažymėjimui gauti sudaro:
 - 1) atitinkamo tipo kvalifikacijos kurso FFS dalis;
 - 2) TRI mokymo kurso turinys.
- b) Laikoma, kad SFI pažymėjimo turėtojas, turintis TRI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu, įvykdė visus šioje dalyje nurodytus reikalavimus.

FCL.940.SFI Kompleksinio skrydžio instruktoriaus pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) Pakartotinis patvirtinimas. Prašymo pakartotinai patvirtinti FI pažymėjimą pateikėjas per SFI pažymėjimo galiojimo laikotarpį privalo įvykdyti 2 iš 3 šių reikalavimų:
 - 1) vykdydamas instruktoriaus ar egzaminuotojo pareigas, FSTD turi būti išskraidęs 50 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 15 valandų turi būti išskraidytos per 12 mėnesių iki SFI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos;
 - 2) turi būti išklaušęs ATO rengiamą kompleksinio skrydžio instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo mokymą;
 - 3) turi būti išlaikęs atitinkamus gebėjimų patikrinimo skyrius pagal FCL.935 dalį.
- b) Be to, prašymo pateikėjas FFS turi būti išlaikęs kvalifikacijos patikrinimus, reikalingus norint gauti orlaivio tipo kvalifikaciją, atitinkančią orlaivį, kuriais prašymo pateikėjas turi teisę mokyti skrydžio, tipus.
- c) SFI pažymėjimo turėtojas, siekdamas pakartotinai, bet ne antrą kartą iš eilės patvirtinti SFI pažymėjimą, privalo įvykdyti šios dalies a punkto 3 dalyje nurodytus reikalavimus.

- d) *Atnaujinimas.* Jei SFI pažymėjimas nustoja galioti, prašymo pateikėjas per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos privalo:
- 1) išklausti SFI mokymo kurso skrydžio treniruoklio dalį;
 - 2) įvykdyti šios dalies a punkto 2 ir 3 papunkčiuose bei c punkte nurodytus reikalavimus.

8 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi daugianarės įgulos instruktoriui (MCCI)

FCL.905.MCCI Daugianarės įgulos instruktorius. Teisės ir sąlygos

- a) Daugianarės įgulos instruktorius turi teisę vykdyti skrydžio mokymą per:
- 1) MCC kurso praktinę dalį, jei MCC kursas nėra suderintas su mokymu tipo kvalifikacijai gauti; ir
 - 2) MCCI(A) atveju instruktorius turi teisę vykdyti MPL kurso pagrindinio etapo mokymą, jei jis turi ar yra turėjęs FI(A) ar IRI(A) pažymėjimą.

FCL.910.MCCI Daugianarės įgulos instruktoriaus teisių apribojimas

Daugianarės įgulos instruktorius turi teisę mokyti skrydžio FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ar tokio tipo FFS, koku buvo vykdytas MCCI mokymo kursas.

Ši teisė gali būti išplėsta, leidžiant mokyti skrydžio FSTD, atitinkančiais kitų tipų orlaivius, jei pažymėjimo turėtojas to tipo FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ar FFS išklaušė MCCI kurso praktinį mokymą.

FCL.915.MCCI MCCI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti MCCI pažymėjimą pateikėjas:

- a) privalo turėti ar būti turėjęs atitinkamos kategorijos orlaivio CPL, MPL ar ATPL;
- b) būti išskraidęs:
 - 1) kaip lėktuvo, dirizablio ar jėgaine keliamo orlaivio pilotas – 1 500 valandų daugiapiločio skrydžio laiko;
 - 2) kaip sraigtašparnio pilotas – 1 000 valandų daugiapiločio skrydžio laiko, iš jo 350 valandų turi būti išskraidytos daugiapiločiu sraigtašparniu.

FCL.930.MCCI Daugianarės įgulos instruktoriaus mokymo kursas

- a) Mokymo kursą MCCRI pažymėjimui gauti sudaro bent:
- 1) 25 valandų mokymas ir mokymasis;
 - 2) techninis mokymas, susijęs su tokio tipo FSTD, koku prašymo pateikėjas ketina vykdyti mokymą;
 - 3) 3 valandų praktinis mokymas, kuris gali būti skrydžio mokymas ar MCC mokymas atitinkamu FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ar FFS, prižiūrint kvalifikacijos instruktoriui, kompleksinio skrydžio instruktoriui ar daugianarės

įgulos instruktoriui, kurį šioms funkcijoms vykdyti paskyrė ATO. Į šias skrydžio mokymo valandas prižiūrint instruktoriui įtraukiamas prašymo pateikėjo gebėjimų patikrinimas pagal FCL.920 dalį.

- b) Laikoma, kad prašymo pateikėjas, turintis ar turėjęs FI, TRI, CRI, IRI ar SFI pažymėjimą, visiškai įvykdė šios dalies a punkto 1 papunktyje nurodytus reikalavimus.

FCL.940.MCCI Daugianarės įgulos instruktoriaus pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) Prašymo pateikėjas, siekiantis pakartotinai patvirtinti MCCI pažymėjimą, per paskutinius 12 MCCI pažymėjimo galiojimo mėnesius atitinkamo tipo FNPT II/III, FTD 2/3 ar FFS turi būti įvykdęs FCL.930.MCCI dalies a punkto 3 papunktyje nurodytus reikalavimus
- b) *Atnaujinimas.* Jei MCCI pažymėjimas nustoja galioti, prašymo pateikėjas atitinkamo tipo FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ar FFS turi įvykdyti FCL.930.MCCI dalies a punkto 2 ir 3 papunkčiuose nurodytus reikalavimus.

9 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi kompleksinio mokymo instruktoriui (STI)

FCL.905.STI Kompleksinio mokymo instruktorius. Teisės ir sąlygos

- a) Kompleksinio mokymo instruktorius turi teisę mokyti kompleksinio skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu:
 - 1) siekiant išduoti licenciją;
 - 2) siekiant išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, klasės kvalifikaciją ar tipo kvalifikaciją, reikalingą vienpiločiam orlaiviui, išskyrus vienpilotį aukštos kokybės sudėtingą lėktuvą, valdyti.
- b) *Papildomos STI(A) pažymėjimu suteikiamos teisės.* STI(A) pažymėjimu suteikiama teisė vykdyti kompleksinio skrydžio instrukciją per MPL integruotojo mokymo kurso pagrindinių skrydžio įgūdžių mokymą.

FCL.910.STI Kompleksinio mokymo instruktoriaus teisių apribojimas

Kompleksinio mokymo instruktorius turi teisę mokyti skrydžio FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ar tokio tipo FFS, kokiu buvo vykdytas STI mokymo kursas.

Šios teisės gali būti išplėstos, leidžiant mokyti skrydžio FSTD, kuris atitinka kitų tipų orlaivius, jei pažymėjimo turėtojas:

- a) atitinkamo tipo orlaiviu atliko TRI kurso FFS dalį;
- b) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos, FFS, atitinkančiu atitinkamo tipo orlaivį, yra išlaikęs kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą gauti orlaivio tipo kvalifikaciją; ir
- c) per tipo kvalifikacijos kursą, prižiūrimas skrydžio instruktoriaus egzaminuotojo, vadovavo bent vienai atitinkamo tipo orlaivio FSTD treniruotei, susijusiai su

kompleksinio mokymo instruktoriaus pareigomis, kurios trukmė – mažiausiai 3 valandos.

FCL.915.STI STI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti STI pažymėjimą pateikėjas:

- a) 3 metus iki prašymo pateikimo dienos privalo turėti ar būti turėjęs piloto licenciją ir teisę mokyti, atitinkančias kursus, kuriuos ketina vesti;
- b) per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos FNPT turi būti išlaikęs atitinkamą klasės ar tipo kvalifikacijos patikrinimą;
prašymo išduoti STI(A) pažymėjimą pateikėjas, norintis mokyti tik BITD, privalo atlikti tik pratimus, kurie atliekami per įgūdžių patikrinimą, reikalingą PPL(A) išduoti;
- c) be to, prašymo išduoti STI(H) pateikėjas per 12 mėnesių iki prašymo pateikimo dienos kaip stebėtojas atitinkamo tipo įgulos kabinoje turi būti išskraidęs bent 1 valandą skrydžio laiko.

FCL.930.STI Kompleksinio mokymo instruktoriaus mokymo kursas

- a) Kompleksinio mokymo instruktoriaus mokymo kursą sudaro bent 3 valandų skrydžio mokymas, susijęs su kompleksinio mokymo instruktoriaus pareigomis, atliekamas FTD 2/3 ar FNPT II/III, prižiūrint skrydžio instruktoriui egzaminuotojui. Į šias skrydžio mokymo valandas prižiūrint instruktoriui įtraukiamas prašymo pateikėjo gebėjimų patikrinimas pagal FCL.920 dalį.
Prašymo išduoti STI(A) pažymėjimą pateikėjas, norintis mokyti BITD, privalo išklaudyti skrydžio mokymą BITD.
- b) Į prašymo išduoti STI(H) pateikėjo kursą įtraukiama atitinkamo TRI kurso FFS dalis.

FCL.940.STI STI pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) Pakartotinis patvirtinimas. Prašymo pakartotinai patvirtinti STI pažymėjimą pateikėjas per paskutinius 12 STI pažymėjimo galiojimo mėnesių:
 - 1) turi būti vykdęs bent 3 valandų skrydžio mokymą FFS, FNPTII/II ar BITD, kuris yra viso CPL, IT, PPK ar klasės arba tipo kvalifikacijos kurso dalis; ir
 - 2) FFS, FTD 2/3 ar FNPT II/III, kuriuo paprastai vykdomas skrydžio mokymas, išlaikę kvalifikacijos, reikalingos atitinkamos klasės ar tipo orlaiviui valdyti, patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlio atitinkamus skyrius.
STI(A) pažymėjimo turėtojas, vykdamas tik mokymą BITD, per kvalifikacijos patikrinimą privalo atlikti tik pratimus, kurie atliekami per įgūdžių patikrinimą, reikalingą PPL(A) išduoti.
- b) *Atnaujinimas.* Jei STI pažymėjimas nustoja galioti, prašymo pateikėjas:
 - 1) turi būti išlaikęs ATO rengiamą kompleksinio mokymo instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo mokymą;

- 2) FFS, FTD 2/3 ar FNPT II/III, kuriuo paprastai vykdomas skrydžio mokymas, išlaikyti kvalifikacijos, reikalingos atitinkamos klasės ar tipo orlaiviui valdyti, patikrinimą pagal šios dalies 9 priedėlį atitinkamus skyrius.
- STI(A) pažymėjimo turėtojas, vykdamas tik mokymą BITD, per kvalifikacijos patikrinimą privalo atlikti tik pratimus, kurie atliekami per įgūdžių patikrinimą, reikalingą PPL(A) išduoti.
- 3) Per visą CPL, IR, PPL ar klasės arba tipo kvalifikacijos kursą privalo vadovauti bent 3 valandų skrydžio mokymui prižiūrint FI, CRI(A), IRI ar TRI(H), kuri šioms funkcijoms vykdyti paskyrė ATO. Bent 1 valandą skrydžio mokymo turi prižiūrėti FIE(A).

10 SKIRSNIS

Skrydžio kalnuose kvalifikacijos instruktorius (MI)

FCL.905.MI MI. Teisės ir sąlygos

Skrydžio kalnuose kvalifikacijos instruktorius turi teisę vykdyti skrydžio mokymą, reikalingą norint išduoti skrydžio kalnuose kvalifikaciją.

FCL.915.MI MI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti MI pažymėjimą pateikėjas privalo turėti:

- a) LAFI, FI, CRI ar TRI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločiu lėktuvu;
- b) skrydžio kalnuose kvalifikaciją.

FCL.930.MI Skrydžio kalnuose kvalifikacijos instruktoriaus mokymo kursas

- a) Į mokymo kursą MI pažymėjimui gauti įtraukiamas prašymo pateikėjo gebėjimų patikrinimas pagal FCL.920 dalį.
- b) Prieš pradėdamas kursą, prašymo pateikėjas, dalyvaujant skrydžio kalnuose instruktoriui, turinčiam FI pažymėjimą, turi būti atlikęs parengiamąjį skrydžio bandymą, kad būtų galima įvertinti jo patirtį ir gebėjimą vadovauti mokymo kursui.

FCL.940.MI MI pažymėjimo galiojimas

MI pažymėjimas galioja, kol galioja LAFI, FI, TRI ar CRI pažymėjimai.

11 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi skrydžio bandymo instruktoriui (FTI)

FCL.905.FTI Skrydžio bandymo instruktorius. Teisės ir sąlygos

- a) Skrydžio bandymo instruktorius turi teisę mokyti skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu:
 - 1) siekiant išduoti 1 ar 2 kategorijos skrydžio bandymo kvalifikaciją, jei instruktorius turi atitinkamą bandomojo skrydžio kvalifikacijos kategoriją;

- 2) siekiant išduoti FTI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio siekiant išduoti atitinkamos kategorijos skrydžio bandymo kvalifikaciją, jei instruktorius turi bent dvejų metų mokymo siekiant išduoti skrydžio bandymo kvalifikaciją patirtį.
- b) Skrydžio bandymo instruktoriui, turinčiam 1 kategorijos skrydžio bandymo kvalifikaciją, suteikiama teisė vykdyti skrydžio mokymą siekiant išduoti 2 kategorijos skrydžio bandymo kvalifikaciją.

FCL.915.FTI FTI pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti FTI pažymėjimą pateikėjas:

- a) privalo turėti skrydžio bandymo kvalifikaciją, išduotą pagal FCL.820 dalį;
- b) privalo būti išskraidęs bent 200 valandų 1 ar 2 kategorijos skrydžio bandymų laiko.

FCL.930.FTI Skrydžio bandymo instruktoriaus mokymo kursas

- a) Mokymo kursą FTI pažymėjimui gauti sudaro bent:
 - 1) 25 valandų mokymas ir mokymasis;
 - 2) 10 valandų techninis mokymas, įskaitant techninių žinių kartojimą, pamokų planų rengimą ir gebėjimų mokytis klasėje / treniruokliu tobulinimą;
 - 3) 5 valandų praktinio skrydžio mokymas prižiūrinti FTI, kuris atitinka FCL.905.FTI dalies b punkte nurodytus reikalavimus. Į šias skrydžio mokymo valandas įtraukiamas prašymo pateikėjo gebėjimų patikrinimas pagal FCL.920 dalį.
- b) Patirties įskaitymas
 - 1) Laikoma, kad prašymo pateikėjas, turintis ar turėjęs instruktoriaus pažymėjimą, visiškai įvykdė šios dalies a punkto 1 papunktyje nurodytus reikalavimus.
 - 2) Laikoma, kad prašymo pateikėjas, turintis ar turėjęs FI ar TRI pažymėjimą, visiškai įvykdė šios dalies a punkto 2 papunktyje nurodytus reikalavimus.

FCL.940.FTI Skrydžio bandymo instruktoriaus pažymėjimo pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) *Pakartotinis patvirtinimas.* Prašymo pakartotinai patvirtinti FTI pažymėjimą pateikėjas per FTI pažymėjimo galiojimo laikotarpį privalo įvykdyti bent 1 šių reikalavimų:
 - 1) išskraidyti toliau nurodytą skrydžio laiką:
 - i) prašymo pateikėjas turi būti išskraidęs 50 valandų skrydžio bandymų laiko, iš jo bent 15 valandų turi būti išskraidytos per 12 mėnesių iki FTI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos; ir
 - ii) prašymo pateikėjas per 12 mėnesių iki FTI pažymėjimo galiojimo pabaigos dienos turi būti išskraidęs 5 valandas mokomųjų skrydžio bandymų laiko;

arba

- 2) išklausti ATO rengiamą skrydžio bandymo instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo mokymą; kvalifikacijos kėlimo mokymas pagrįstas FTI mokymo kurso praktinio skrydžio mokymo elementu pagal FCL.930.FTI dalies a punkto 3 papunktį, į jį turi būti įtrauktas bent 1 mokomasis skrydis prižiūrint skrydžio bandymo instruktoriumi, kuris atitinka FCL.905.FTI dalies b punkte nurodytus reikalavimus.
- b) *Atnaujinimas.* Jei FTI pažymėjimas nustoja galioti, prašymo pateikėjas privalo išklausti skrydžio bandymo instruktoriaus kvalifikacijos kėlimo mokymą. Kvalifikacijos kėlimo mokymas privalo atitikti bent FCL.930.FTI dalies a punkto 3 dalyje nurodytus reikalavimus.

K POSKYRIS

EGZAMINUOTOJAI

1 SKIRSNIS

Bendrieji reikalavimai

FCL.1000 Egzaminuotojo pažymėjimas

- a) Bendrosios nuostatos. Egzaminuotojo pažymėjimo turėtojas:
- 1) privalo turėti licenciją, kvalifikaciją ar pažymėjimą, lygiavertį tam, kuriam išduoti jie turi teisę vykdyti įgūdžių patikrinimą, kvalifikacijos patikrinimą ar gebėjimų patikrinimą, taip pat atitinkamą mokymą;
 - 2) privalo turėti teisę per įgūdžių patikrinimą, kvalifikacijos patikrinimą ar gebėjimų patikrinimą, kuris vykdomi orlaivyje, vykdyti orlaivio įgulos vado funkcijas.
- b) Specialiosios sąlygos.
- 1) Jei valstybėje narėje ar operatoriaus laivynė pradedamas naudoti naujas orlaivis, ir atitiktis šiame poskyryje pateiktiems reikalavimams neįmanoma, kompetentinga institucija gali išduoti specialų pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti įgūdžių patikrinimus ir kvalifikacijos patikrinimus. Toks pažymėjimas išduodamas tik įgūdžių patikrinimams ir kvalifikacijos patikrinimams, reikalingiems siekiant pradėti naudoti naujo tipo orlaivį, vykdyti; šis pažymėjimas tokiu atveju negali galioti ilgiau kaip 1 metus.
- Pažymėjimo, išduoto pagal šios dalies b punkto 1 papunktį, turėtojas, ketinantis pateikti prašymą dėl egzaminuotojo pažymėjimo išdavimo, privalo įvykdyti išankstines sąlygas ir pakartotinio patvirtinimo reikalavimus, taikomus atitinkamos kategorijos egzaminuotojui.

FCL.1005 Teisių apribojimas asmeninių interesų atveju

Egzaminuotojas negali vykdyti:

- a) prašymo išduoti licenciją, kvalifikaciją ar pažymėjimą pateikėjo įgūdžių patikrinimo ar gebėjimų patikrinimo:
- 1) jei egzaminuotojas vadovavo daugiau kaip 25 % skrydžio mokymo, reikalingo norint išduoti tą pačią licenciją, kvalifikaciją ar pažymėjimą;
 - 2) jei jis atsakingas už rekomendaciją dėl įgūdžių patikrinimo vykdymo pagal FCL.030 dalies b punktą;
- b) įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimą ar gebėjimų patikrinimo, jei jis mano, kad jis gali būti neobjektyvus.

FCL.1010 Egzaminuotojui taikomos išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti egzaminuotojo pažymėjimą pateikėjas privalo parodyti:

- a) atitinkamas žinias, kvalifikaciją ir patirtį, susijusią su egzaminuotojo teisėmis;
- b) kad per paskutinius 3 metus už pagrindinio reglamento ir jo įgyvendinimo taisyklių nesilaikymą jam nebuvo taikytos jokios sankcijos, įskaitant bet kurios jo licencijos, kvalifikacijos ar pažymėjimo, išduoto pagal šią dalį, galiojimo sustabdymą, apribojimą ar panaikinimą.

FCL.1015 Egzaminuotojo kvalifikacijos standartizavimas

- a) Prašymo išduoti egzaminuotojo pažymėjimą pateikėjas privalo išklaustyti kompetentingos institucijos ar ATO rengiamą ir kompetentingos institucijos patvirtintą standartizavimo kursą.
- b) Standartizavimo kursą sudaro teorinių žinių ir praktinių įgūdžių mokymas; į jį privalo būti įtraukti bent šie elementai:
 - 1) 2 įgūdžių patikrinimų, kvalifikacijos patikrinimų ar gebėjimų patikrinimų vykdymas siekiant išduoti licenciją, kvalifikaciją ar pažymėjimą, kuriam išduoti prašymo pateikėjas nori gauti teisę vykdyti patikrinimus;
 - 2) atitinkamų šioje dalyje pateiktų reikalavimų ir atitinkamų skrydžio vykdymo reikalavimų mokymas, įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų patikrinimo vykdymas, patikrinimo patvirtinimas dokumentu ir pranešimų teikimas;
 - 3) informavimas apie nacionalines administracines procedūras, asmens duomenų apsaugos reikalavimus, atsakomybę, nelaimingų atsitikimų draudimą ir mokesčius.
- c) Egzaminuotojo pažymėjimo turėtojas negali vykdyti prašymo pateikėjo įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų patikrinimo, jei prašymo pateikėjo kompetentinga institucija nėra ta pati, kuri išdavė egzaminuotojo pažymėjimą, nebent:
 - 1) egzaminuotojo pažymėjimo turėtojas prašymo pateikėjo kompetentingai institucijai pranešė apie savo ketinimą vykdyti įgūdžių patikrinimą, kvalifikacijos patikrinimą ar gebėjimų patikrinimą ir apie savo, kaip egzaminuotojo, teisių sritį;
 - 2) egzaminuotojo pažymėjimo turėtojas gavo prašymo pateikėjo kompetentingos institucijos informaciją apie šios dalies b punkto 3 papunktyje nurodytus elementus.

FCL.1020 Egzaminuotojo gebėjimų patikrinimas

Prašymo išduoti egzaminuotojo pažymėjimą pateikėjas privalo parodyti savo gebėjimus kompetentingos institucijos inspektoriui ar vyresniajam egzaminuotojui, kurį šią funkciją vykdyti paskyrė kompetentinga institucija, atsakinga už egzaminuotojo pažymėjimo išdavimą, vykdydamas įgūdžių patikrinimą, kvalifikacijos patikrinimą ar gebėjimų patikrinimą, kurių vykdymo teisę jis siekia gauti, įskaitant instruktažą, įgūdžių patikrinimą, kvalifikacijos patikrinimą, gebėjimų patikrinimą asmens, kurio patikrinimas vykdomas, įvertinimą, piloto apklausą po skrydžio ir protokolo rengimą.

FCL.1025 Egzaminuotojo pažymėjimo galiojimas, pakartotinis patvirtinimas ir atnaujinimas

- a) Galiojimas. Egzaminuotojo pažymėjimas galioja 3 metus.
- b) Pakartotinis patvirtinimas. Egzaminuotojo pažymėjimas pakartotinai patvirtinamas, jei per pažymėjimo galiojimo laikotarpį:
 - 1) pažymėjimo turėtojas kiekvienais metais vykdė bent 2 įgūdžių patikrinimus, kvalifikacijos patikrinimus ar gebėjimų patikrinimus;
 - 2) pažymėjimo turėtojas per paskutinius pažymėjimo galiojimo metus lankė ATO ar kompetentingos institucijos rengiamą ir kompetentingos institucijos patvirtintą egzaminuotojo kvalifikacijos kėlimo seminarą;
 - 3) vieną iš įgūdžių patikrinimų ar kvalifikacijos patikrinimų, vykdytų per paskutinius pažymėjimo galiojimo metus pagal šio punkto 1 dalį, įvertino kompetentingos institucijos inspektorius ar vyresnysis egzaminuotojas, kurį šią funkciją vykdyti paskyrė kompetentinga institucija, atsakinga už egzaminuotojo pažymėjimo išdavimą;
 - 4) jei prašymo pakartotinai patvirtinti egzaminuotojo pažymėjimą pateikėjas turi teisę vykdyti daugiau kaip vienos kategorijos egzaminuotojo funkcijas, visos egzaminuotojo teisės gali būti bendrai patvirtintos, jei prašymo pateikėjas įvykdo šios dalies b punkto 1 ir 2 papunkčiuose nurodytus reikalavimus ir FCL.1020 dalies reikalavimus, taikomus vienai iš turimų egzaminuotojo pažymėjimo kategorijų, ir jei tam pritaria kompetentinga institucija.
- c) *Atnaujinimas.* Kad būtų atnaujintos pažymėjimu suteikiamos teisės, prašymo pateikėjas privalo įvykdyti šios dalies b punkto 2 papunkčio reikalavimus.
- d) Egzaminuotojo pažymėjimas gali būti pakartotinai patvirtintas ar atnaujintas tik tada, jei prašymo pateikėjas parodo, kad jis nuolat įvykdo FCL.1010 ir FCL.1030 dalyse nurodytus reikalavimus.

FCL.1030 Įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų patikrinimo vykdymas

- a) Vykdydamas įgūdžių patikrinimą, kvalifikacijos patikrinimą ir gebėjimų patikrinimą, egzaminuotojas privalo:
 - 1) užtikrinti, kad su prašymo pateikėju būtų galima bendrauti be kalbos kliūčių;
 - 2) patikrinti, ar prašymo pateikėjas įvykdė visus šioje dalyje nurodytus kvalifikacijos, mokymo ir patirties reikalavimus, reikalingus norint išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti licenciją, kvalifikaciją ar pažymėjimą, kuriam gauti laikomas įgūdžių patikrinimas, kvalifikacijos patikrinimas ar gebėjimų patikrinimas;
 - 3) prašymo pateikėjui pranešti apie ne visos, netikslios ar klaidingos informacijos apie jų mokymą ir skraidymo patirtį pateikimo padarinius.
- b) Egzaminuotojas, baigęs įgūdžių patikrinimą ar kvalifikacijos patikrinimą:
 - 1) privalo prašymo pateikėjui pranešti apie patikrinimo rezultatus. Jei patikrinimas neišlaikomas arba išlaikomas iš dalies, egzaminuotojas prašymo pateikėjui praneša, kad jis negali naudotis kvalifikacija suteikiamomis

teisėmis, kol jis visiškai neišlaikys patikrinimo. Egzaminuotojas privalo nurodyti visus tolesnius mokymo reikalavimus ir paaiškinti apie prašymo pateikėjo teisę pateikti apeliaciją;

- 2) jei kvalifikacijos patikrinimas ar gebėjimų patikrinimas, laikomas siekiant pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti licenciją, išlaikomas, egzaminuotojas privalo patvirtinti prašymo pateikėjo licenciją ar pažymėjimą ir naują kvalifikacijos ar pažymėjimo galiojimo pabaigos datą, jei kompetentinga institucija, atsakinga už prašymo pateikėjo licenciją, specialiai paskiria jį vykdyti šią funkciją;
- 3) prašymo pateikėjui privalo pateikti pasirašytą įgūdžių patikrinimo ar kvalifikacijos patikrinimo pranešimą, o pranešimo kopijas privalo nedelsdamas pateikti kompetentingai institucijai, atsakingai už prašymo pateikėjo licenciją, ir kompetentingai institucijai, kuri išdavė egzaminuotojo pažymėjimą. Pranešime turi būti:
 - i) pareiškimas, kad prašymo pateikėjas egzaminuotojui pateikė informaciją apie jo patirtį ir mokymą ir kad egzaminuotojas nustatė, kad patirtis ir mokymas atitinka atitinkamus šios dalies reikalavimus;
 - ii) patvirtinimas, kad atlikti visi būtini manevrai ir pratimai, taip pat, jei reikia, informacija apie žodinių teorinių žinių egzaminą. Jei koks nors elementas neišlaikomas, egzaminuotojas įrašo šio įvertinimo priežastis;
 - iii) įgūdžių patikrinimo, kvalifikacijos patikrinimo ir gebėjimų patikrinimo rezultatai.
- c) Egzaminuotojas šiuos įrašus, visą išsamią informaciją apie vykdytus įgūdžių patikrinimus, kvalifikacijos patikrinimus ir gebėjimų patikrinimus ir jų rezultatus saugo 5 metus.
- d) Kompetentingai institucijai, atsakingai už egzaminuotojo pažymėjimą, ar kompetentingai institucijai, atsakingai už prašymo pateikėjo licenciją, paprašius, egzaminuotojas privalo pateikti visus įrašus ir pranešimus, taip pat visą kitą informaciją, kurią būtina peržiūrėti.

2 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi skrydžio egzaminuotojui (FE)

FCL.1005.FE Skrydžio egzaminuotojas. Teisės ir sąlygos

- a) *FE(A) pažymėjimo turėtojas.* FE(A) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti:
 - 1) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti PPL(A), taip pat įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti atitinkamą vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo orlaivio klasės ar tipo kvalifikaciją, jei egzaminuotojas, kaip lėktuvo ar TMG pilotas, išskraidė bent 1 000 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 250 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą;
 - 2) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti PPL(A), taip pat įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti atitinkamą vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo orlaivio klasės ar tipo kvalifikaciją, jei

egzaminuotojas, kaip lėktuvo ar TMG pilotas, išskraidė bent 1 000 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 250 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą;

- 3) įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti LAPL(A), jei egzaminuotojas, kaip lėktuvo ar TMG pilotas, išskraidė bent 500 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 100 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą;
 - 4) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti skrydžio kalnuose kvalifikaciją, jei egzaminuotojas, kaip lėktuvo ar TMG pilotas, išskraidė bent 500 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 500 kilimų ir tūpimų, atliktų mokant skrydžio kalnuose kvalifikacijai gauti.
- b) *FE(H) pažymėjimo turėtojas.* FE(H) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti:
- 1) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti PPL(H), taip pat įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti atitinkamą vienpiločio vieno variklio sraigtašparnio tipo kvalifikaciją, kuri įrašoma į PPL(H), jei egzaminuotojas, kaip sraigtašparnio pilotas, išskraidė bent 1 000 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 250 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą;
 - 2) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti CPL(H), taip pat įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti atitinkamą vienpiločio vieno variklio sraigtašparnio tipo kvalifikaciją, kuri įrašoma į CPL(H), jei egzaminuotojas, kaip sraigtašparnio pilotas, išskraidė bent 2 000 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 250 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą;
 - 3) įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti vienpiločio kelių variklių sraigtašparnio tipo kvalifikaciją, įrašomą į PPL(H) ar CPL(H), jei egzaminuotojas įvykdė šio punkto 1 ir 2 dalyse nurodytus reikalavimus ir turi CPL(H) ar ATPL(H), o jei reikia – IR(H);
 - 4) įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti LAPL(H), jei egzaminuotojas, kaip sraigtašparnio pilotas, išskraidė bent 500 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 150 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą.
- c) *FE(As) pažymėjimo turėtojas.* FE(As) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti PPL(As) ir CPL(As), taip pat įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti atitinkamą diržablio tipo kvalifikaciją, jei egzaminuotojas, kaip diržablio pilotas, išskraidė bent 500 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 100 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą.
- d) *FE(S) pažymėjimo turėtojas.* FE(S) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti:
- 1) įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti SPL ir LAPL(S), jei egzaminuotojas, kaip sklandytuvo ar motorizuotojo sklandytuvo pilotas, išskraidė 300 valandų skrydžio laiko, įskaitant bent 150 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą, ar 300 kilimų, atliktų vykdant skrydžio mokymą;

- 2) kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išplėsti SPL, ją taikant komercinių skrydžių atžvilgiu, jei egzaminuotojas, kaip sklandytuvo ar motorizuotojo sklandytuvo pilotas, išskraidė 300 valandų skrydžio laiko, įskaitant 90 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą;
 - 3) kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išplėsti SPL ar LAPL(S), jas taikant TMG atžvilgiu, jei egzaminuotojas, kaip sklandytuvo ar motorizuotojo sklandytuvo pilotas, išskraidė 300 valandų skrydžio laiko, įskaitant 50 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio TMG mokymą.
- e) *FE(B) pažymėjimo turėtojas*. FE(B) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti:
- 1) igūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti BPL ir LAPL(B), taip pat igūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti išplėtimą, kuriuo suteikiama teisė skraidyti kitos klasės ar grupės oro balionu, jei egzaminuotojas, kaip oro baliono pilotas, išskraidė 250 valandų skrydžio laiko, įskaitant 50 valandų, išskraidytų vykdant skrydžio mokymą;
 - 2) kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išplėsti BPL, ją taikant komercinių skrydžių atžvilgiu, jei egzaminuotojas, kaip oro baliono pilotas, išskraidė bent 300 valandų skrydžio laiko, įskaitant 50 valandų, išskraidytų tos pačios grupės balionu, kurio atžvilgiu siekiama išplėsti skrydžio teisę. Iš 300 valandų skrydžio laiko 50 valandų turi būti išskraidytos mokant skrydžio.

FCL.1010.FE FE pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti FE pažymėjimą pateikėjas privalo turėti:

- a) LAPL ir LAFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu, jei jis nori vykdyti tik egzaminus, reikalingus norint išduoti LAPL;
- b) visais kitais atvejais FI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu.

3 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi tipo kvalifikacijos egzaminuotojui (TRE)

FCL.1005.TRE Tipo kvalifikacijos egzaminuotojas. Teisės ir sąlygos

- a) *TRE(A) ir TRE(PL) pažymėjimo turėtojas*. TRE(A) ir TRE(PL) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti:
 - 1) igūdžių patikrinimą, reikalingą pirmą kartą išduoti lėktuvo ar jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikaciją;
 - 2) kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti tipo ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją;
 - 3) igūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti ATPL(A);
 - 4) igūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti MPL, jei egzaminuotojas įvykdė FCL.925 dalyje nurodytus reikalavimus;
 - 5) gebėjimų patikrinimą, reikalingą norinti išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti TRI ar SFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio

atitinkamos kategorijos orlaiviu, jei egzaminuotojas TRE pažymėjimą turi bent 3 metus.

- b) *TRE(H) pažymėjimo turėtojas*. TRE(H) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti:
- 1) įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti sraigtasparnio tipo kvalifikaciją;
 - 2) kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, arba išplėsti IR(H), ją taikant ne tik vieno variklio sraigtasparnio, bet ir kelių variklių sraigtasparnio atžvilgiu, jei TRE(H) pažymėjimo turėtojas turi galiojančią IR(H);
 - 3) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti ATPL(H);
 - 4) gebėjimų patikrinimą, reikalingą norinti išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti TRI(H) ar SFI(H) pažymėjimą, jei egzaminuotojas TRE pažymėjimą turi bent 3 metus.

FCL.1010.TRE TRE pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

- a) *TRE(A) ir TRE(PL) pažymėjimai*. Prašymo išduoti TRE(A) ir TRE(PL) pažymėjimą pateikėjas:
- 1) daugiapiločio lėktuvo ar jėgaine keliamo orlaivio atveju, kaip daugiapiločio lėktuvo ar jėgaine keliamo orlaivio pilotas, turi būti išskraidęs 1 500 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 500 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - 2) vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo atveju, kaip vienpiločio lėktuvo pilotas, turi būti išskraidęs 500 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 200 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - 3) privalo turėti CPL ar ATPL ir TRI pažymėjimą, reikalingą norint mokytį skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu;
 - 4) kuriam TRE pažymėjimas išduodamas pirmą kartą, kaip tipo kvalifikacijos instruktorius, skrydžio instruktorius ar kompleksinio skrydžio instruktorius, mokydamas skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu ar tą tipą atitinkančiu FSTD išskraidė bent 50 valandų skrydžio laiko.
- b) *TRE(H) pažymėjimas*. Prašymo išduoti TRE(H) pateikėjas:
- 1) privalo turėti TRI(H) pažymėjimą arba vienpiločio vieno variklio sraigtasparnio atveju FI(H) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio atitinkamo tipo sraigtasparniu;
 - 2) kuriam TRE pažymėjimas išduodamas pirmą kartą, kaip tipo kvalifikacijos instruktorius, skrydžio instruktorius ar kompleksinio skrydžio instruktorius, mokydamas skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu ar tą tipą atitinkančiu FSTD turi būti išskraidęs 50 valandų skrydžio laiko;
 - 3) daugiapiločio sraigtasparnio atveju privalo turėti CPL(H) arba ATPL(H) ir kaip daugiapiločio sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 1 500 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 500 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - 4) vienpiločio kelių variklių sraigtasparnio atveju:

- i) kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 1 000 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 500 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - ii) privalo turėti CPL(H) ar ATPL(H) ir, jei reikia, galiojančią IR(H);
- 5) vienpiločio vieno variklio sraigtasparnio atveju:
- i) kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 750 valandų skrydžio laiko, iš jo bent 500 valandų turi būti išskraidytos vykdant įgulos vado funkcijas;
 - ii) privalo turėti sraigtasparnio piloto profesionalo licenciją;
- 6) kad TRE(H) pažymėjimu suteikiama teisė vykdyti patikrinimą, reikalingą norint išduoti vienpiločio kelių variklių sraigtasparnio tipo kvalifikaciją, būtų išplėsta, nustatant ir teisę vykdyti patikrinimą, reikalingą norint išduoti to paties tipo daugiapiločio kelių variklių sraigtasparnio tipo kvalifikaciją, TRE(H) pažymėjimo turėtojas to paties tipo daugiapiločiu sraigtasparniu turi būti išskraidęs bent 100 valandų skrydžio laiko;
- 7) jei prašoma išduoti pirmąjį TRE pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti patikrinimą, reikalingą norint išduoti daugiapiločio kelių variklių sraigtasparnio tipo kvalifikaciją, laikoma, kad prašymo pateikėjas įvykdė šios dalies b punkto 3 papunktyje nurodytą reikalavimą dėl 1 500 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu, jei jis, kaip to paties tipo daugiapiločio sraigtasparnio įgulos vadas, išskraidė 500 valandų skrydžio laiko.

4 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi klasės kvalifikacijos egzaminuotojui (CRE)

FCL.1005.CRE Klasės kvalifikacijos egzaminuotojo teisės

Klasės kvalifikacijos egzaminuotojas turi teisę vykdyti šiuos patikrinimus, susijusius su vienpiločiu lėktuvu, išskyrus vienpilotį aukštos kokybės sudėtingą lėktuvą:

- a) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti klasės ir tipo kvalifikacijas;
- b) kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint:
 - 1) pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti klasės ir tipo kvalifikacijas;
 - 2) pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei klasės kvalifikacijos egzaminuotojas įvykdė FCL.1010.IRE dalies a punkte nurodytus reikalavimus.

FCL.1010.CRE CRE pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

Prašymo išduoti CRE pažymėjimą pateikėjas:

- a) privalo turėti CPL(A), MPL(A) ar ATPL(A), kuria suteikiama teisė skraidyti vienpiločiu orlaiviu, arba yra turėjęs ar turi PPL(A);
- b) privalo turėti CRI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio atitinkamos klasės ar tipo orlaiviu;

- c) kaip lėktuvo pilotas turi būti išskraidęs 500 valandų skrydžio laiko.

5 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos egzaminuotojui (IRE)

FCL.1005.IRE Skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos egzaminuotojo teisės

IRE pažymėjimo turėtojai suteikiama teisė vykdyti įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją.

FCL.1010.IRE IRE pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

- a) *IRE(A) pažymėjimas.* Prašymo išduoti IRE pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti patikrinimą, reikalingą norint išduoti skrydžio lėktuvu pagal prietaisus kvalifikaciją, pateikėjas privalo turėti IRI(A) pažymėjimą ir turi būti išskraidęs:
- 1) 2 000 valandų skrydžio laiko kaip lėktuvo pilotas; ir
 - 2) 450 valandų skrydžio laiko pagal IFR, iš jo 250 valandų turi būti išskraidytos vykdant instruktoriaus pareigas.
- b) *IRE(H) pažymėjimas.* Prašymo išduoti IRE pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti patikrinimą, reikalingą norint išduoti skrydžio sraigtasparniu pagal prietaisus kvalifikaciją, pateikėjas privalo turėti IRI(H) pažymėjimą ir turi būti išskraidęs:
- 1) 2 000 valandų skrydžio laiko kaip sraigtasparnio pilotas; ir
 - 2) 300 valandų skrydžio sraigtasparniu pagal prietaisus laiko, iš jo 200 valandų turi būti išskraidytos vykdant instruktoriaus pareigas.
- c) *IRE(As) pažymėjimas.* Prašymo išduoti IRE pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vykdyti patikrinimą, reikalingą norint išduoti skrydžio diržabliu pagal prietaisus kvalifikaciją, pateikėjas privalo turėti IRI(As) pažymėjimą ir turi būti išskraidęs:
- 1) 500 valandų skrydžio laiko kaip diržablio pilotas; ir
 - 2) 100 valandų skrydžio diržabliu pagal prietaisus laiko, iš jo 50 valandų turi būti išskraidytos vykdant instruktoriaus pareigas.

6 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi kompleksinio skrydžio egzaminuotojui (SFE)

FCL.1005.SFE Kompleksinio skrydžio egzaminuotojas. Teisės ir sąlygos

- a) SFE(A) ir SFE(PL) pažymėjimo turėtojas. SFE(A) ir SFE(PL) pažymėjimo turėtojas FFS turi teisę vykdyti:
- 1) įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti daugiapiločio lėktuvo ar jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikaciją;

- 2) kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei kompleksinio skrydžio egzaminuotojas įvykdė FCL.1010.IRE dalies a punkte nurodytus reikalavimus, taikomus atitinkamos kategorijos orlaiviui;
 - 3) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti ATPL(A);
 - 4) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti MPL, jei egzaminuotojas įvykdė FCL.925 dalyje nurodytus reikalavimus;
 - 5) gebėjimų patikrinimą, reikalingą norinti išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti SFI pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu, jei egzaminuotojas SFE pažymėjimą turi bent 3 metus.
- b) *SFE(H) pažymėjimo turėtojas*. SFE(H) pažymėjimo turėtojas FFS turi teisę vykdyti:
- 1) įgūdžių patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint išduoti, pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti tipo kvalifikaciją; ir
 - 2) kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint pakartotinai patvirtinti ir atnaujinti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei kompleksinio skrydžio egzaminuotojas įvykdė FCL.1010.IRE dalies b punkte nurodytus reikalavimus;
 - 3) įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint išduoti ATPL(H);
 - 4) gebėjimų patikrinimą ir kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norinti išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti SFI(H) pažymėjimą, jei egzaminuotojas SFE pažymėjimą turi bent 3 metus.

FCL.1010.SFE SFE pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

- a) *SFE(A) pažymėjimas*. Prašymo išduoti SFE(A) pažymėjimą pateikėjas:
- 1) privalo turėti ATPL(A), klasės ar tipo kvalifikaciją ir SFI(A) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio atitinkamo tipo lėktuvu;
 - 2) turi būti išskraidęs bent 1 500 valandų skrydžio laiko kaip daugiapiločio lėktuvo pilotas;
 - 3) kuriam SFE pažymėjimas išduodamas pirmą kartą, kaip SFI(A) pažymėjimo turėtojas, mokydamas kompleksinio skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu turi būti išskraidęs mažiausiai 50 valandų skrydžio laiko.
- b) *SFE(H) pažymėjimo turėtojas*. Prašymo išduoti SFE(H) pažymėjimą pateikėjas:
- 1) privalo turėti ATPL(H), tipo kvalifikaciją ir SFI(H) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio atitinkamo tipo sraigtasparniu;
 - 2) turi būti išskraidęs bent 1 000 valandų skrydžio laiko kaip daugiapiločio sraigtasparnio pilotas;
 - 3) kuriam SFE pažymėjimas išduodamas pirmą kartą, kaip SFI(H) pažymėjimo turėtojas, mokydamas kompleksinio skrydžio atitinkamo tipo orlaiviu turi būti išskraidęs mažiausiai 50 valandų skrydžio laiko.

7 SKIRSNIS

Specialieji reikalavimai, taikomi skrydžio instruktoriui egzaminuotojui (FIE)

FCL.1005.FIE Skrydžio instruktorius egzaminuotojas. Teisės ir sąlygos

- a) *FIE(A) pažymėjimo turėtojas.* FIE(A) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti gebėjimų patikrinimą, reikalingą norint išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti LAFI(A), FI(A), CRI(A), IRI(A) ir TRI(A) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločių lėktuvu, jei jis turi atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą.
- b) *FIE(H) pažymėjimo turėtojas.* FIE(H) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti gebėjimų patikrinimą, reikalingą norint išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti LAFI(H), FI(H), IRI(H) ir TRI(H) pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio vienpiločių sraigtasparniu, jei jis turi atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą.
- c) *FIE(As), FIE(S) ir FIE(B) pažymėjimo turėtojas.* FIE(As), FIE(S) ir FIE(B) pažymėjimo turėtojas turi teisę vykdyti gebėjimų patikrinimą, reikalingą norint išduoti, pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti instruktoriaus pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokyti skrydžio atitinkamos kategorijos orlaiviu, jei jis turi atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą.

FCL.1010.FIE FIE pažymėjimas. Išankstinės sąlygos

- a) *FIE(A) pažymėjimas.* Prašymo išduoti FIE(A) pažymėjimą pateikėjas:
 - 1) norintis vykdyti tik gebėjimų įvertinimą, reikalingą norint išduoti LAFI(A) pažymėjimą:
 - i) privalo turėti atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą;
 - ii) lėktuvu ar TMG turi būti išskraidęs 750 valandų skrydžio laiko;
 - iii) mokydamas skrydžio prašymo išduoti LAFI(A) pažymėjimą pateikėjas turi būti išskraidęs bent 50 valandų skrydžio laiko;
 - 2) visais kitais atvejais:
 - i) privalo turėti atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą;
 - ii) kaip lėktuvo ar TMG pilotas turi būti išskraidęs 2 000 valandų skrydžio laiko; ir
 - iii) mokydamas skrydžio prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą pateikėjas turi būti išskraidęs bent 100 valandų skrydžio laiko.
- b) *FIE(H) pažymėjimo turėtojas.* Prašymo išduoti FIE(H) pažymėjimą pateikėjas:
 - 1) norintis vykdyti tik gebėjimų įvertinimą, reikalingą norint išduoti LAFI(H) pažymėjimą:
 - i) privalo turėti atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą;
 - ii) sraigtasparniu turi būti išskraidęs 750 valandų skrydžio laiko;
 - iii) mokydamas skrydžio prašymo išduoti LAFI(H) pažymėjimą pateikėjas turi būti išskraidęs bent 50 valandų skrydžio laiko;
 - 2) visais kitais atvejais:
 - i) privalo turėti atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą;

- ii) kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 2 000 valandų skrydžio laiko;
 - iii) mokydamas skrydžio prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą pateikėjęs turi būti išskraidęs bent 100 valandų skrydžio laiko.
- c) *FIE(As) pažymėjimo turėtojas*. Prašymo išduoti FIE(As) pažymėjimą pateikėjas:
 - 1) kaip dirižablio pilotas turi būti išskraidęs 500 valandų skrydžio laiko.
 - 2) mokydamas skrydžio prašymo išduoti FI(As) pažymėjimą pateikėjęs turi būti išskraidęs bent 20 valandų skrydžio laiko;
 - 3) privalo turėti atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą.
- d) *FIE(S) pažymėjimas*. Prašymo išduoti FIE(S) pažymėjimą pateikėjas:
 - 1) privalo turėti atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą;
 - 2) kaip sklandytuvo ar motorizuotojo sklandytuvo pilotas turi būti išskraidęs 500 valandų skrydžio laiko;
 - 3) turi būti:
 - i) išskraidęs 10 valandų skrydžio laiko ar atlikęs 30 kilimų TMG, mokydamas skrydžio prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė mokytį skrydžio TMG, pateikėjęs, jei prašymo išduoti FIE(S) pateikėjas nori vykdyti TMG gebėjimų įvertinimą;
 - ii) visais kitais atvejais turi būti išskraidęs 10 valandų ar atlikęs 30 kilimų mokydamas skrydžio prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą pateikėjęs.
- e) *FIE(B) pažymėjimas*. Prašymo išduoti FIE(B) pažymėjimą pateikėjas:
 - 1) privalo turėti atitinkamą instruktoriaus pažymėjimą;
 - 2) kaip oro baliono pilotas turi būti išskraidęs 350 valandų skrydžio laiko;
 - 3) mokydamas skrydžio prašymo išduoti instruktoriaus pažymėjimą pateikėjęs turi būti išskraidęs 10 valandų skrydžio laiko.

1 PRIEDĖLIS

Teorinių žinių įskaitymas

A. Teorinių žinių įskaitymas išduodant kitos kategorijos orlaivio piloto licenciją. Jungiamasis mokymas ir egzaminų reikalavimai

1. LAPL, PPL, BPL ir SPL

- 1.1. Išduodant LAPL, kitos kategorijos orlaivio LAPL turėtojai visiškai įskaitomos FCL.120 dalies a punkte nurodytos bendrųjų dalykų teorinės žinios.
- 1.2. Nepažeidžiant pirmiau pateikto papunkčio nuostatų, išduodant LAPL, PPL, BPL ar SPL, kitos kategorijos orlaivio licencijos turėtojas privalo išklausti teorinių žinių mokymą ir atitinkamu lygiu išlaikyti egzaminus šių dalykų:
 - skrydžio principų;
 - skrydžio procedūrų;
 - skrydžio charakteristikų ir planavimo;
 - bendrųjų žinių apie orlaivius, navigacijos.
- 1.3. Laikoma, kad, išduodant PPL, BPL ar SPL, tos pačios kategorijos orlaivio LAPL turėtojas visiškai įvykdė teorinių žinių mokymo ir egzaminų reikalavimus.

2. CPL

- 2.1. Prašymo išduoti CPL pateikėjas, turintis kitos kategorijos orlaivio CPL, pagal patvirtintą kursą turi būti išklauses jungiamąjį teorinių žinių mokymą, kuriuo atsižvelgiama į skirtingų kategorijų orlaivių CPL mokymo programų skirtumus.
- 2.2. Prašymo pateikėjas laiko šiuos atitinkamos kategorijos orlaivio teorinių žinių egzaminus pagal šią dalį:
 - 021 – bendrųjų žinių apie orlaivius (sklandumo ir sistemos, elektros įranga, jėgainė, avarinė įranga);
 - 022 – bendrųjų žinių apie orlaivius (priedaisi);
 - 032/034 – lėktuvo ar sraigataspurnio charakteristikų;
 - 070 – skrydžio procedūrų; ir
 - 080 – skrydžio principų.
- 2.3. Laikoma, kad prašymo išduoti CPL pateikėjas, išlaikęs atitinkamus teorinių žinių egzaminus, reikalingus norint gauti skrydžio pagal priedaisus kvalifikaciją, įvykdė šių dalykų teorinių žinių reikalavimus:
 - žmogaus galimybių;
 - meteorologijos.

3. ATPL

- 3.1. Prašymo išduoti ATPL pateikėjas, turintis kitos kategorijos orlaivio ATPL, ATO turi būti išklauses jungiamąjį teorinių žinių mokymą, kuriuo atsižvelgiama į skirtingų kategorijų orlaivių ATPL mokymo programų skirtumus.

- 3.2. Prašymo pateikėjas laiko šiuos atitinkamos kategorijos orlaivio teorinių žinių egzaminus pagal šią dalį:
- 021 – bendrųjų žinių apie orlaivius (sklandumo ir sistemos, elektros įranga, jėgainė, avarinė įranga);
 - 022 – bendrųjų žinių apie orlaivius (prietaisai);
 - 032 – skrydžio charakteristikų;
 - 070 – skrydžio procedūrų; ir
 - 080 – skrydžio principų.
- 3.3. Laikoma, kad prašymo išduoti ATPL(A) pateikėjas, išlaikęs atitinkamus teorinių žinių egzaminus, reikalingus norint gauti CPL(A), įvykdė ryšio priemonių pagal VFR teorinių žinių reikalavimus.
- 3.4. Laikoma, kad prašymo išduoti ATPL(H) pateikėjas, išlaikęs atitinkamus teorinių žinių egzaminus, reikalingus norint gauti CPL(H), įvykdė šių dalykų teorinių žinių reikalavimus:
- oro teisės;
 - skrydžio sraigtasparniu principų;
 - ryšio priemonių pagal VFR.
- 3.5. Laikoma, kad prašymo išduoti ATPL(A) pateikėjas, išlaikęs atitinkamus teorinių žinių egzaminus, reikalingus norint gauti IR(A), įvykdė ryšio priemonių pagal IFR teorinių žinių reikalavimus.
- 3.6. Laikoma, kad prašymo išduoti ATPL(H) pateikėjas, turintis IR(H), išlaikęs atitinkamus teorinių žinių egzaminus, reikalingus norint gauti CPL(H), įvykdė šių dalykų teorinių žinių reikalavimus:
- skrydžio sraigtasparniu principų;
 - ryšio priemonių pagal VFR.
- 4. IR**
- 4.1. Laikoma, kad prašymo išduoti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją pateikėjas, išlaikęs atitinkamus teorinių žinių egzaminus, reikalingus norint gauti tos pačios kategorijos orlaivio CPL, įvykdė šių dalykų teorinių žinių reikalavimus:
- žmogaus galimybių;
 - meteorologijos.
- 4.2. Prašymo išduoti IR(H) pateikėjas, išlaikęs atitinkamus teorinių žinių egzaminus, reikalingus norint gauti ATPL(H) VFR, privalo išlaikyti šių dalykų egzaminus:
- oro teisės;
 - skrydžio planavimo ir skrydžio stebėsenos;
 - radijo navigacijos;
 - ryšio priemonių pagal IFR.

2 PRIEDĖLIS

Kalbos mokėjimo vertinimo skalė. Eksperto gero kalbos mokėjimo ir aktyvaus kalbos mokėjimo lygiai

LYGIS	TARIMAS	STRUKTŪRA	ŽODYNAS	SKLANDUMAS	SUPRATIMAS	SĄVEIKA
Eksperto (6 lygis)	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija, nors jiems daro įtakos gimtoji kalba ar dialektas, beveik niekada netrukdo supratimui.	Dažniausiai tinkamai vartoja pagrindines ir sudėtingas gramatines struktūras ir sakinių tipus.	Žodynas pakankamai turtingas ir tikslus, kad būtų galima suprantamai bendrauti įvairiomis žinomomis ir nežinomomis temomis. Vartoja frazeologizmus, stilistinius atspalvius ir tinkamą registrą.	Kalba laisvai ir be ypatingų pastangų ilgą laiką. Kalba pajvairinama stilistiškai, pavyzdžiui, pabrėžiant mintį. Spontaniškai vartoja tinkamus jungiamuosius kalbos elementus ir jungtukus.	Dažniausiai supranta beveik visais atvejais, įskaitant lingvistinių ir kultūrinių subtilybių supratimą.	Lengvai bendrauja beveik visais atvejais. Priima žodines replikas ir nekalbinius signalus ir tinkamai į juos reaguoja.
Gero kalbos mokėjimo (5 lygis)	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija, nors jiems daro įtakos gimtoji kalba ar dialektas, retai trukdo supratimui.	Dažniausiai tinkamai vartoja pagrindines gramatines struktūras ir sakinių tipus. Stengiasi vartoti sudėtingas struktūras, tačiau daromos klaidos, kurios kartais	Žodynas pakankamai turtingas ir tikslus, kad būtų galima suprantamai bendrauti bendromis, konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis. Perfrazuoja nuosekliai ir	Ilgą laiką kalba gana laisvai žinomomis temomis, bet kalboje gali trūkti stiliaus įvairovės. Gali vartoti tinkamus jungiamuosius kalbos elementus ir jungtukus.	Teisingai supranta bendras, konkrečias ir su darbu susijusias temas ir dažniausiai teisingai supranta, kai susiduria su lingvistiniais ar situacijos sunkumais arba įvykiams pakrypus netikėta linkme. Suvokia tarmių įvairovę (dialektą ir (arba) akcentą) arba	Atsako nedelsiant, tinkamai ir informatyviai. Veiksmingai palaiko kalbančiojo ir klausančiojo dialogą.

LYGIS	TARIMAS	STRUKTŪRA	ŽODYNAS	SKLANDUMAS	SUPRATIMAS	SĄVEIKA
		iškreipia prasmę.	tiksliai. Vartoja frazeologizmus.		registrus.	
Aktyvaus kalbos vartojimo (4 lygis)	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija yra paveikti gimtosios kalbos ar dialekto, tačiau tai tik kartais trukdo supratimui.	Kūrybingai ir dažnai tinkamai vartoja pagrindines gramatines struktūras ir sakinių tipus. Neįprastose arba netikėtose situacijose galimos klaidos, tačiau jos retai iškreipia prasmę.	Žodynas dažniausiai pakankamai turtingas ir tikslus, kad būtų galima suprantamai bendrauti bendromis, konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis. Dažnai sėkmingai perfrazuoja neįprastose arba nenumatytose situacijose, kai pritrūksta žodžių.	Vartoja ilgesnius junginius deramu tempu. Pereinant nuo išmoktų arba šabloniškų posakių prie spontaniško pokalbio, kartais praranda sklandumą, bet tai netrukdo veiksmingai bendrauti. Galimas ribotas jungiamųjų kalbos elementų ir jungtukų vartojimas. Beprasmiškai žodeliai neblaško dėmesio.	Beveik visada teisingai supranta bendras, konkrečias ir su darbu susijusias temas, kai vartojamas akcentas arba tarmė yra pakankamai žinoma tarptautinei bendruomenei. Susidūrus su lingvistiniais ar kalbos sunkumais arba įvykiams pakrypus netikėta linkme, supratimas gali sulėtėti arba gali prireikti patikslinimo.	Dažnai atsako nedelsiant, tinkamai ir informatyviai. Inicijuojamas ir palaikomas pokalbis net ir tais atvejais, kai įvykiai pakrypsta netikėta linkme. Tinkamai bendrauja pasitikslinant, patvirtinant ar aiškinant akivaizdų nesusipratimą.

Pastaba. 2 priedėlio pirminė teksto versija perkelta į priimtinių laikymosi priemonių medžiagą, taip pat žr. aiškinamąjį raštą.

3 PRIEDĖLIS

Mokymo kursai, reikalingi norint išduoti CPL ir ATPL

1. Šiame priedėlyje aprašomi įvairių mokymo kursų, reikalingų norint išduoti CPL ir APL, bet be skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos, reikalavimai.
2. Prašymo pateikėjas, kuris per mokymo kursą nori pereiti į kitą ATO, privalo kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji oficialiai nustatytų, kiek mokymo valandų dar reikia išklaudyti.

A. ATP integruotasis kursas. Lėktuvai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. ATP(A) integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti komerciniame oro transporte naudojamo daugiapiločio kelių variklio lėktuvo antruoju pilotu ir gauti CPL(A)/IR.
2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti ATP(A) integruotąjį kursą, per vieną tęstinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklaudyti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(A) ar PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(A) ar PPL(H) turėtojas, įskaitoma 50 % iki kurso pradžios išskraidyto skrydžio laiko, bet ne daugiau kaip 40 valandų arba ne daugiau kaip 45 valandos, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio naktį kvalifikaciją, iš jų iki 20 valandų skrydžio laiko gali būti įskaitytos taikant reikalavimą dėl skrydžio su instruktoriumi laiko.
4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis ATPL(A) žinių lygį;
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas; ir
 - c) skrydžio daugiapiločiu lėktuvu mokymas MCC.
5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklaudyti viso ATP(A) kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

6. ATP(A) teorinių žinių kursą sudaro bent 750 valandų mokymas.
7. MCC kursą sudaro bent 25 valandų teorinių žinių mokymas ir pratimai.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

8. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų ATPL(A) turėtojui suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

9. Skrydžio mokymą, išskyrus mokymą tipo kvalifikacijai gauti, sudaro iš viso 195 valandos, įskaitant visus pažangos patikrinimus, iš kurių ne daugiau kaip 55 valandos

gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas. Prašymo pateikėjas, klausydamas 195 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:

- a) 95 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo ne daugiau kaip 55 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas;
- b) 70 valandų kaip įgulos vadas, įskaitant skrydžio pagal VFR ir skrydžio pagal prietaisus laiką, išskraidytą vykdant piloto mokinio įgulos vado (SPIC) funkcijas. Į skrydžio laiką, išskraidytą vykdant įgulos vados funkcijas įskaitoma ne daugiau kaip 20 valandų skrydžio pagal prietaisus laiko, išskraidyto vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas;
- c) 50 valandų skrydžio maršrutu laiko kaip įgulos vadas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 540 km (300 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
- d) 5 valandas skrydžio laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro bent 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus kilimus bei 5 savarankiškus tūpimus iki visiško sustojimo; ir
- e) 115 valandų skrydžio pagal prietaisus laiko, kurį sudaro bent:
 - 1) 20 valandų, išskraidytų vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas;
 - 2) 15 valandų, išskraidytų MCC, kurios gali būti išskraidytos FFS ar FNPT II;
 - 3) 50 valandų skrydžio pagal prietaisus mokymas, iš jo ne daugiau kaip:
 - i) 25 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNTP I; arba
 - ii) 40 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNTP II, FTD 2 ar FFS, iš jo ne daugiau kaip 10 valandų gali būti išskraidytos FNTP I.

Prašymo pateikėjui, turinčiam bazinio skrydžio pagal prietaisus modulio kurso baigimo pažymėjimą, į privalomą skrydžio pagal prietaisus mokymo laiką įskaitoma ne daugiau kaip 10 valandų. Valandos, išskraidytos BITD, neįskaitomos.
- f) 5 valandas skrydžio laiko, kuris turi būti išskraidytas lėktuvu, sertifikuotu bent 4 asmenims vežti, kuris turi kintamojo žingsnio oro sraigą ir įtraukiamąją važiuoklę.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

10. Išklauses atitinkamą skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas vieno variklio ar kelių variklių lėktuvu laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(A) gauti, ir kelių variklių lėktuvu laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti.

B. ATP modulinis kursas. Lėktuvai

1. Prašymo išduoti ATPL(A) pateikėjas, kuris per modulinį kursą išklauso teorinių žinių mokymą:

- a) privalo turėti bent PPL(A), išduotą pagal ICAO 1 priedą; ir
- b) privalo būti išklauses bent toliau nurodytas teorinių žinių mokymo valandas:
 - 1) prašymo pateikėjas, turintis PPL(A) – 650 valandų;
 - 2) prašymo pateikėjas, turintis CPL(A) – 400 valandų;
 - 3) prašymo pateikėjas, turintis IR(A) – 500 valandų;
 - 4) prašymo pateikėjas, turintis CPL(A) ir IR(A) – 250 valandų.

Teorinių žinių mokymas turi būti išklaustas prieš laikant įgūdžių patikrinimą, reikalingą ATPL(A) gauti.

C. CPL/IR integruotasis kursas. Lėktuvai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. CPL(A) ir IR(A) integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti komerciniame oro transporte naudojamo vienpiločio vieno variklio lėktuvo ar vienpiločio kelių variklių lėktuvo pilotu ir gauti CPL(A)/IR.
2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(A)/IR integruotąjį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(A) ar PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(A) ar PPL(H) turėtojas, įskaitoma 50 % iki kurso pradžios išskraidyto skrydžio laiko, bet ne daugiau kaip 40 valandų arba ne daugiau kaip 45 valandos, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio naktį kvalifikaciją, iš jų iki 20 valandų skrydžio laiko gali būti įskaityta taikant reikalavimą dėl skrydžio su instruktoriumi laiko.
4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(A) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos žinių lygį; ir
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.
5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklausti viso CPL/IR(A) kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

6. CPL(A)/IR teorinių žinių kursą sudaro bent 500 valandų mokymas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

7. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(A) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojų suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

8. Skrydžio mokymą, išskyrus mokymą tipo kvalifikacijai gauti, sudaro iš viso 180 valandų, įskaitant visus pažangos patikrinimus, iš jų ne daugiau kaip 40 valandų gali

būti treniruoklio pagal prietaisus laikas. Prašymo pateikėjas, klausydamas 180 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:

- a) 80 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo ne daugiau kaip 40 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas;
- b) 70 valandų kaip įgulos vadas, įskaitant skrydžio pagal VFR ir skrydžio pagal prietaisus laiką, kuris gali būti išskraidytas vykdant piloto mokinio įgulos vado (SPIC) funkcijas. Į skrydžio laiką, išskraidytą vykdant įgulos vados funkcijas, gali būti įskaitoma ne daugiau kaip 20 valandų skrydžio pagal prietaisus laiko, išskraidyto vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas;
- c) 50 valandų skrydžio maršrutu laiko kaip įgulos vadas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 540 km (300 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
- d) 5 valandas skrydžio laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro bent 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus kilimus bei 5 savarankiškus tūpimus iki visiško sustojimo; ir
- e) 100 valandų skrydžio pagal prietaisus laiko, kurį sudaro bent:
 - 1) 20 valandų vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas; ir
 - 2) 50 valandų skrydžio pagal prietaisus mokymas, iš jo ne daugiau kaip:
 - i) 25 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNTP I; arba
 - ii) 40 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNTP II, FTD 2 ar FFS, iš jo ne daugiau kaip 10 valandų gali būti išskraidytos FNTP I;

prašymo pateikėjui, turinčiam bazinio skrydžio pagal prietaisus modulio kurso baigimo pažymėjimą, į privalomą skrydžio pagal prietaisus mokymo laiką įskaitoma ne daugiau kaip 10 valandų. Valandos, išskraidytos BITD, neįskaitomos;
- f) 5 valandas skrydžio laiko, kuris turi būti išskraidytas lėktuvu, sertifikuotu bent 4 asmenims vežti, kuris turi kintamojo žingsnio oro sraigą ir įtraukiamąją važiuoklę.

IGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

9. Išlausęs atitinkamą skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas vieno variklio ar kelių variklių lėktuvu laiko igūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(A) gauti ir igūdžių patikrinimą, reikalingą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti.

D. CTP integruotasis kursas. Lėktuvai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. CPL(A) integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotus, kad jie įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokia reikalinga norint gauti CPL(A).

2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(A) integruotąjį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklausyti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(A) ar PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(A) ar PPL(H) turėtojas, įskaitoma 50 % iki kurso pradžios išskraidyto skrydžio laiko, bet ne daugiau kaip 40 valandų arba ne daugiau kaip 45 valandos, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio naktį kvalifikaciją, iš jų iki 20 valandų skrydžio laiko gali būti įskaitytos taikant reikalavimą dėl skrydžio su instruktoriumi laiko.
4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(A) žinių lygį; ir
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.
5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklausyti viso CPL(A) kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

6. CPL(A) teorinių žinių kursą sudaro bent 350 valandų mokymas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

7. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(A) turėtojų suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

8. Skrydžio mokymą, išskyrus mokymą tipo kvalifikacijai gauti, sudaro iš viso 150 valandų, įskaitant visus pažangos patikrinimus, iš jų ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas. Prašymo pateikėjas, klausydamas 150 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:
 - a) 80 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas;
 - b) 70 valandų skrydžio laiko kaip įgulos vadas;
 - c) 20 valandų skrydžio maršrutu laiko kaip įgulos vadas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 540 km (300 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
 - d) 5 valandas skrydžio laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro bent 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus kilimus bei 5 savarankiškus tūpimus iki visiško sustojimo; ir
 - e) 10 valandų mokantis skrydžio pagal prietaisus, iš jų ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNPT I, FTD 2, FNPT II ar FFS. Prašymo pateikėjui, turinčiam bazinio skrydžio pagal prietaisus modulio kurso baigimo pažymėjimą, į privalomą skrydžio pagal prietaisus mokymo laiką įskaitoma ne daugiau kaip 10 valandų. Valandos, išskraidytos BITD, neįskaitomos;

- f) 5 valandas skrydžio laiko, kuris turi būti išskraidytas lėktuvu, sertifikuotu bent 4 asmenims vežti, kuris turi kintamojo žingsnio oro sraigta ir įtraukiamąją važiuoklę.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

9. Išklauses skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas vieno variklio ar kelių variklių lėktuvu laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(A) gauti.

E. CTP modulinis kursas. Lėktuvai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. CPL(A) modulinio kurso paskirtis – mokyti PPL(A) turėtojus, kad jie įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokia reikalinga norint gauti CPL(A).
2. Prieš pradėdamas CPL(A) modulinį kursą, prašymo pateikėjas turi būti PPL(A), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas.
3. Prieš pradėdamas skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas:
 - a) turi būti išskraidęs 150 valandų skrydžio laiko;
 - b) turi būti įvykdęs išankstines sąlygas, reikalingas norint gauti kelių variklių lėktuvo klasės ar tipo kvalifikaciją pagal H poskyrį, jei per įgūdžių patikrinimą ketinama naudoti kelių variklių lėktuvą.
4. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(A) modulinį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą skrydžio mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus. Teorinių žinių mokymas gali būti vykdomas ATO, kurioje mokoma tik teorinių žinių.
5. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(A) žinių lygį; ir
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.

TEORINĖS ŽINIOS

6. Patvirtintą CPL(A) teorinių žinių kursą sudaro bent 250 valandų mokymas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

7. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(A) turėtoji suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

8. Prašymo pateikėjas, neturintis skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos, privalo išskraidyti bent 25 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 10 valandų skrydžio pagal prietaisus mokymo, iš jo ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas BITD, FNPT I, FNPT II, FTD 2 ar FFS.
9. Prašymo pateikėjui, turinčiam IR(A), įskaitomas visas skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laikas. Prašymo pateikėjui, turinčiam IR(H), įskaitoma ne daugiau kaip 5 valandos skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laiko; šiuo atveju bent 5 valandos skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laiko turi būti išskraidytos

lėktuvu. Prašymo pateikėjui, turinčiam bazinio skrydžio pagal prietaisus modulio kurso baigimo pažymėjimą, į privalomą skrydžio pagal prietaisus mokymo laiką įskaitoma ne daugiau kaip 10 valandų.

10. a) Prašymo pateikėjas, turintis galiojančią skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, privalo išskraidyti bent 15 valandų vizualiojo skrydžio su instruktoriumi laiko.
b) Prašymo pateikėjas, kuris neturi skrydžio naktį lėktuvu kvalifikacijos, papildomai privalo išklaudyti bent 5 valandų skrydžio naktį mokymą, kurį sudaro bent 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus kilimus bei 5 savarankiškus tūpimus iki visiško sustojimo.
11. Bent 5 valandos skrydžio mokymo laiko turi būti išskraidytos lėktuvu, sertifikuotu bent 4 asmenims vežti, kuris turi kintamojo žingsnio oro sraigą ir įtraukiamąją važiuoklę.

PATIRTIS

12. Prašymo išduoti CPL(A) pateikėjas turi būti išskraidęs bent 200 valandų skrydžio laiko, įskaitant:
 - a) 100 valandų, išskraidytų vykdant įgulos vado funkcijas, iš jų 20 valandų turi būti skrydžio maršrutu laikas, išskraidytas vykdant įgulos vado funkcijas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 540 km (300 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
 - b) 5 valandas skrydžio laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro bent 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus kilimus bei 5 savarankiškus tūpimus iki visiško sustojimo; ir
 - c) 10 valandų mokantis skrydžio pagal prietaisus, iš kurių ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNPT I, FNPT II ar FFS. Prašymo pateikėjui, turinčiam bazinio skrydžio pagal prietaisus modulio kurso baigimo pažymėjimą, į privalomą skrydžio pagal prietaisus mokymo laiką įskaitoma ne daugiau kaip 10 valandų. Valandos, išskraidytos BITD, neįskaitomos;
 - d) 6 valandas skrydžio laiko, kurios turi būti išskraidytos kelių variklių lėktuvu;
 - e) valandas, išskraidytas vykdant kitos kategorijos orlaivio įgulos vado funkcijas, kurios gali būti įskaitytos į 200 valandų skrydžio laiką šiais atvejais:
 - i) jei prašymo pateikėjas turi PPL(H), įskaitoma 30 valandų skrydžio sraigtasparniu laiko; arba
 - ii) jei prašymo pateikėjas turi CPL(H), įskaitoma 100 valandų skrydžio sraigtasparniu laiko; arba
 - iii) įskaitoma 30 valandų skrydžio TMG ar sklandytuvu laiko; arba
 - iv) jei prašymo pateikėjas turi PPL(As), įskaitoma 30 valandų skrydžio dirižabliu laiko; arba
 - v) jei prašymo pateikėjas turi CPL(As), įskaitoma 60 valandų skrydžio dirižabliu laiko.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

13. Išklauses skrydžio mokymą ir įvykdęs atitinkamus patirties reikalavimus, prašymo pateikėjas vieno variklio ar kelių variklių lėktuvu laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(A) gauti.

F. ATP/IR integruotasis kursas. Sraigtasparniai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. ATP(H)/IR integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti komerciniame oro transporte naudojamo daugiapiločio kelių variklio sraigtasparnio antruoju pilotu ir gauti CPL(H)/IR.
2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti ATP(H)/IR integruotąjį kursą, per vieną tęstinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(H) turėtojas, jam įskaitoma 50 % išskraidyto skrydžio laiko, bet ne daugiau kaip:
 - a) 40 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 20 valandų gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas; arba
 - b) 50 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 25 valandos gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio sraigtasparniu naktį kvalifikaciją.
4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis ATPL(H) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos žinių lygį;
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas; ir
 - c) skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu mokymas MCC.
5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklausti viso ATP(H)/IR kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

6. ATP(H)/IR teorinių žinių kursą sudaro bent 750 valandų mokymas.
7. MCC kursą kursą sudaro bent 25 valandų teorinių žinių mokymas ir pratimai.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

8. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų ATPL(H) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojui suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

9. Skrydžio mokymą sudaro bent 195 valandos, įskaitant visus pažangos patikrinimus. Prašymo pateikėjas, klausydamas 195 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:

- a) 140 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo:
 - 1) 75 valandos turi būti vizualiojo skrydžio mokymo laikas, įskaitant:
 - i) 30 valandų, išskraidytų C/D lygio sraigtasparnio FFS; arba
 - ii) 25 valandos, išskraidytos FTD 2/3; arba
 - iii) 20 valandų, išskraidytų FFS; arba
 - iv) 20 valandų, išskraidytų TMG ar sklandytuvu;
 - 2) 50 valandų turi būti skrydžio pagal prietaisus mokymo laikas, įskaitant:
 - i) ne daugiau kaip 20 valandų, išskraidytų sraigtasparnio FFS, FTD 2/3 ar FNPT II/III; arba
 - ii) 10 valandų, išskraidytų sraigtasparnio FNPT I ar lėktuvu;
 - 3) 15 valandų turi būti skrydžio MCC laikas, kuris gali būti išskraidytas sraigtasparnio FFS, sraigtasparnio FTD 2/3(MCC) ar FNPT II/III(MCC);

jei sraigtasparnis, naudojamas mokant skrydžio, yra kito tipo nei sraigtasparnio FFS, kuris naudojamas per vizualiojo skrydžio mokymą, įskaitoma tiek valandų, kiek nustatyta išskraidyti sraigtasparnio FNPT II/III;

- b) 55 valandas skrydžio laiko vykdant įgulos vado funkcijas, iš jo 40 valandų gali būti išskraidytos vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas. Turi būti išskraidytos bent 14 valandų savarankiško skrydžio dieną laiko ir 1 valanda savarankiško skrydžio naktį laiko;
- c) 50 valandų skrydžio maršrutu laiko, įskaitant bent 10 valandų skrydžio maršrutu laiko vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 185 km (100 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
- d) 5 valandas skrydžio sraigtasparniu laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą;
- e) 50 valandų skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laiko, kurį sudaro:
 - i) 10 valandų skrydžio pagal prietaisus bazinio mokymo laiko; ir
 - ii) 40 valandų mokymo, reikalingo skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti, įskaitant bent 10 valandų skrydžio kelių variklių sraigtasparniu, sertifikuotu pagal IFR, laiko.

IGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

10. Išklauses atitinkamą skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas kelių variklių sraigtasparniu laiko igūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(H) gauti, ir kelių variklių sraigtasparniu, atitinkančiu IFR reikalavimus, laiko igūdžių patikrinimą, reikalingą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti, taip pat privalo įvykdyti MCC mokymo reikalavimus.

G. ATP integruotasis kursas. Sraigtasparniai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. ATP(H) integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti komerciniame oro transporte naudojamo daugiapiločio kelių variklio sraigtasparnio antruoju pilotu, kurio teisės atitinka VFR teises, ir gauti CPL(H).
2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti ATP(H) integruotąjį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklaudyti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(H) turėtojas, jam įskaitoma 50 % išskraidyto skrydžio laiko, bet ne daugiau kaip:
 - a) 40 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 20 valandų gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas; arba
 - b) 50 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 25 valandos gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio sraigtasparniu naktį kvalifikaciją.
4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis ATPL(H) žinių lygį;
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus bazinis mokymas; ir
 - c) skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu mokymas MCC.
5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklaudyti viso ATPL(H) kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

6. ATPL(H) teorinių žinių kursą sudaro bent 650 valandų mokymas.
7. MCC kursą sudaro bent 20 valandų teorinių žinių mokymas ir pratimai.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

8. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų ATPL(H) turėtojai suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

9. Skrydžio mokymą sudaro bent 150 valandų, įskaitant visus pažangos patikrinimus. Prašymo pateikėjas, klausydamas 150 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:
 - a) 95 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo:
 - i) 75 valandos turi būti vizualiojo skrydžio mokymo laikas, įskaitant:
 - 1) 30 valandų, išskraidytų C/D lygio sraigtasparnio FFS; arba
 - 2) 25 valandas, išskraidytas sraigtasparnio FTD 2/3; arba
 - 3) 20 valandų, išskraidytų sraigtasparnio FNPT II/III; arba
 - 4) 20 valandų, išskraidytų TMG ar sklandytuvu;

- ii) 10 valandų turi būti skrydžio pagal prietaisus bazinis mokymas, įskaitant 5 valandas skrydžio laiko sraigtasparnio FNPT I ar lėktuvu;
- iii) 10 valandų turi būti skrydžio MCC laikas, kuris gali būti išskraidytas sraigtasparnio FFS, sraigtasparnio FTD 2/3(MCC) ar FNPT II/III(MCC);
jei sraigtasparnis, naudojamas mokant skrydžio, yra kito tipo nei sraigtasparnio FFS, kuris naudojamas per vizualiojo skrydžio mokymą, įskaitoma tiek valandų, kiek nustatyta išskraidyti sraigtasparnio FNPT II/III;
- b) 55 valandas skrydžio laiko vykdant įgulos vado funkcijas, iš jo 40 valandų gali būti išskraidytos vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas. Turi būti išskraidytos bent 14 valandų savarankiško skrydžio dieną laiko ir 1 valanda savarankiško skrydžio naktį laiko;
- c) 50 valandų skrydžio maršrutu laiko, įskaitant bent 10 valandų skrydžio maršrutu laiko vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 185 km (100 jūrmilių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
- d) 5 valandas skrydžio sraigtasparniu laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

10. Išklauses atitinkamą skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas kelių variklių sraigtasparniu laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(H) gauti, ir įvykdo MCC reikalavimus.

H. ATP modulinis kursas. Sraigtasparniai

1. Prašymo išduoti ATPL(H) pateikėjas, kuris per modulinį kursą išklauso teorinių žinių mokymą, privalo turėti bent PPL(H) ir per 18 mėnesių privalo išklaudyti bent toliau nurodytas mokymo valandas:
 - a) prašymo pateikėjas, turintis PPL(H), išduotą pagal ICAO 1 priedą – 550 valandų;
 - b) prašymo pateikėjas, turintis CPL(H) – 300 valandų.
2. Prašymo išduoti ATPL(H)/IR pateikėjas, kuris per modulinį kursą išklauso teorinių žinių mokymą, privalo turėti bent PPL(H) ir išklaudyti bent toliau nurodytas mokymo valandas:
 - a) prašymo pateikėjas, turintis PPL(H) – 650 valandų;
 - b) prašymo pateikėjas, turintis CPL(H) – 400 valandų;
 - c) prašymo pateikėjas, turintis IR(H) – 500 valandų;
 - d) prašymo pateikėjas, turintis CPL(H) ir IR(H) – 250 valandų.

I. CPP/IR integruotasis kursas. Sraigtasparniai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. CPL(H)/IR integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti vienpiločiu kelių variklių sraigtasparnio pilotu ir gauti kelių variklių sraigtasparnio CPL(H)/IR.
2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(H)/IR integruotąjį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(H) turėtojas, jam įskaitoma 50 % išskraidyto skrydžio laiko, bet ne daugiau kaip:
 - a) 40 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 20 valandų gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas; arba
 - b) 50 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 25 valandos gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio sraigtasparniu naktį kvalifikaciją.
4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(H), skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos ir kelių variklių sraigtasparnio pirmosios tipo kvalifikacijos žinių lygį; ir
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.
5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklausti viso CPL(H)/IR kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

6. CPL(H)/IR teorinių žinių kursą sudaro bent 500 valandų mokymas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

7. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(H) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtoji suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

8. Skrydžio mokymą sudaro bent 180 valandų, įskaitant visus pažangos patikrinimus. Prašymo pateikėjas, klausydamas 180 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:
 - a) 125 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo:
 - i) 75 valandos turi būti vizualiojo skrydžio mokymo laikas, įskaitant:
 - 1) 30 valandų, išskraidytų C/D lygio sraigtasparnio FFS; arba
 - 2) 25 valandas, išskraidytas sraigtasparnio FTD 2/3; arba
 - 3) 20 valandų, išskraidytų FFS; arba
 - 4) 20 valandų, išskraidytų TMG ar sklandytuvu;
 - ii) 50 valandų turi būti skrydžio pagal prietaisus mokymo laikas, įskaitant:

- 1) ne daugiau kaip 20 valandų, išskraidytų sraigtasparnio FFS, FTD 2/3 ar FNPT II/III; arba
 - 2) 10 valandų, išskraidytų sraigtasparnio FNPT I ar lėktuvu;
jei sraigtasparnis, naudojamas mokant skrydžio, yra kito tipo nei sraigtasparnio FFS, kuris naudojamas per vizualiojo skrydžio mokymą, įskaitoma tiek valandų, kiek nustatyta išskraidyti sraigtasparnio FNPT II/III;
- b) 55 valandas skrydžio laiko vykdant įgulos vado funkcijas, iš jo 40 valandų gali būti išskraidytos vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas. Turi būti išskraidytos bent 14 valandų savarankiško skrydžio dieną laiko ir 1 valanda savarankiško skrydžio naktį laiko;
 - c) 10 valandų skrydžio maršrutu su instruktoriumi laiko;
 - d) 10 valandų skrydžio maršrutu laiko kaip įgulos vadas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 185 km (100 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;
 - e) 5 valandas skrydžio sraigtasparniu laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą;
 - f) 50 valandų skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laiko, kurį sudaro:
 - i) 10 valandų skrydžio pagal prietaisus bazinio mokymo laiko; ir
 - ii) 40 valandų mokymo, reikalingo skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti, įskaitant bent 10 valandų skrydžio kelių variklių sraigtasparniu, sertifikuotu pagal IFR, laiko.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

9. Išlausęs atitinkamą skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas vieno variklio ar kelių variklių sraigtasparniu laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(H) gauti, ir kelių variklių sraigtasparniu, sertifikuotu pagal IFR, laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti.

J. CPL integruotasis kursas. Sraigtasparniai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. CPL(H) integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotus, kad jie įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokia reikalinga norint gauti CPL(H).
2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(H) integruotąjį kursą, per vieną tęstinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(H) turėtojas, jam įskaitoma 50 % išskraidyto skrydžio laiko, bet ne daugiau kaip:
 - a) 40 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 20 valandų gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas; arba

- b) 50 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 25 valandos gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio sraigtasparniu naktį kvalifikaciją.
- 4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(H) žinių lygį; ir
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.
- 5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklausti viso CPL(H) kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

- 6. Patvirtintą CPL(H) teorinių žinių kursą sudaro bent 350 arba 200 valandų mokymas, jei prašymo pateikėjas yra PPL turėtojas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

- 7. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(H) turėtojų suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

- 8. Skrydžio mokymą sudaro iš viso 135 valandos, įskaitant visus pažangos patikrinimus, iš jų ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas. Prašymo pateikėjas, klausydamas 135 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:
 - a) 85 valandas skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo:
 - i) ne daugiau kaip 75 valandos gali būti vizualiojo skrydžio mokymo laikas, įskaitant:
 - 1) 30 valandų, išskraidytų C/D lygio sraigtasparnio FFS; arba
 - 2) 25 valandas, išskraidytas sraigtasparnio FTD 2/3; arba
 - 3) 20 valandų, išskraidytų FFS; arba
 - 4) 20 valandų, išskraidytų TMG ar sklandytuvu;
 - ii) ne daugiau kaip 10 valandų gali būti skrydžio pagal prietaisus mokymas, įskaitant 5 valandas skrydžio laiko sraigtasparnio FNPT I ar lėktuvu; jei sraigtasparnis, naudojamas mokant skrydžio, yra kito tipo nei sraigtasparnio FFS, kuris naudojamas per vizualiojo skrydžio mokymą, įskaitoma tiek valandų, kiek nustatyta išskraidyti sraigtasparnio FNPT II/III;
 - b) 50 valandų skrydžio laiko vykdant įgulos vado funkcijas, iš jo 35 valandos gali būti išskraidytos vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas. Turi būti išskraidytos bent 14 valandų savarankiško skrydžio dieną laiko ir 1 valanda savarankiško skrydžio naktį laiko;
 - c) 10 valandų skrydžio maršrutu su instruktoriumi laiko;
 - d) 10 valandų skrydžio maršrutu laiko kaip įgulos vadas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 185 km (100 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose

aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo;

- e) 5 valandas skrydžio sraigtasparniu laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą;
- f) 10 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant bent 5 valandas skrydžio sraigtasparniu laiko.

IGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

- 9. Išklauses atitinkamą skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas laiko igūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(H) gauti.

K. CPL modulinis kursas. Sraigtasparniai

BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1. CPL(H) modulinio kurso paskirtis – mokyti PPL(H) turėtojus, kad jie įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokia reikalinga norint gauti CPL(H).
- 2. Prieš pradėdamas CPL(H) modulinį kursą, prašymo pateikėjas turi būti PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas.
- 3. Prieš pradėdamas skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas:
 - a) kaip sraigtasparnio pilotas turi būti išskraidęs 155 valandas skrydžio laiko, įskaitant 50 valandų vykdant įgulos vado funkcijas, iš jų 10 valandų turi būti skrydžio maršrutu laikas;
 - b) turi būti įvykdęs FCL.725 ir FCL.720.H dalyse nurodytus reikalavimus, jei per igūdžių patikrinimą ketinama naudoti kelių variklių sraigtasparnį.
- 4. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(H) modulinį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklaudyti visus mokymo etapus. Teorinių žinių mokymas gali būti vykdomas ATO, kurioje mokoma tik teorinių žinių.
- 5. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(H) žinių lygį; ir
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.

TEORINĖS ŽINIŲ

- 6. Patvirtintą CPL(H) teorinių žinių kursą sudaro bent 250 valandų mokymas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

- 7. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(H) turėtojų suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

- 8. Prašymo pateikėjas, neturintis skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos, privalo išskraidyti bent 30 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo:

- a) 20 valandų turi būti vizualiojo skrydžio mokymas, įskaitant 5 valandas sraigtasparnio FFS, FTD2/3, FNTP II ar FNTP III; ir
 - b) 10 valandų turi būti skrydžio pagal prietaisus mokymas, įskaitant 5 valandas skrydžio laiko sraigtasparnio FTD 1, FNPT I ar lėktuvu.
9. Prašymo pateikėjui, turinčiam IR(H), įskaitomas visas skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laikas. Prašymo pateikėjas, turintis IR(A), sraigtasparniu privalo išskraidyti bent 5 valandas skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laiko.
10. Prašymo pateikėjas, kuris neturi skrydžio naktį sraigtasparniu kvalifikacijos, papildomai privalo išklausyti bent 5 valandų skrydžio naktį mokymą, kurį sudaro 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą.

PATIRTIS

11. Prašymo išduoti CPL(H) pateikėjas turi būti išskraidęs bent 185 valandas skrydžio laiko, įskaitant 50 valandų vykdant įgulos vado funkcijas, iš jų 10 valandų turi būti skrydžio maršrutu laikas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 185 km (100 jūrmylių), per kurį 2 skirtinguose aerodromuose, kurie yra kiti nei išvykimo aerodromas, atliekami tūpimai iki visiško sustojimo.
- Valandos, išskraidytos vykdant kitos kategorijos orlaivio įgulos vado funkcijas, gali būti įskaitytos į 185 valandų skrydžio laiką šiais atvejais:
- a) jei prašymo pateikėjas turi PPL(A), įskaitoma 20 valandų skrydžio lėktuvu laiko; arba
 - b) jei prašymo pateikėjas turi CPL(A), įskaitoma 50 valandų skrydžio lėktuvu laiko; arba
 - c) įskaitoma 10 valandų skrydžio TMG ar sklandytuvu laiko; arba
 - d) jei prašymo pateikėjas turi PPL(As), įskaitoma 20 valandų skrydžio dirišabliu laiko; arba
 - e) jei prašymo pateikėjas turi CPL(As), įskaitoma 50 valandų skrydžio dirišabliu laiko.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

12. Išklausęs atitinkamą skrydžio mokymą ir išskraidęs reikalingą skrydžio laiką, prašymo pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(H) gauti.

L. CPP/IR integruotasis kursas. Dirišabliai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. CPL(As)/IR integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti dirišabliu pilotu ir gauti CPL(As)/IR.
2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(As)/IR integruotąjį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklausyti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(As), PPL(A) ar PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(As), PPL(A) ar PPL(H) turėtojas, jam įskaitomas šis laikas:

- a) ne daugiau kaip 10 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 5 valandos gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas; arba
 - b) ne daugiau kaip 15 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 7 valandos gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio dirizabliu naktį kvalifikaciją.
4. Šį kursą sudaro:
- a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(As), skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos ir dirizablio pirmosios tipo kvalifikacijos žinių lygį; ir
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.
5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklausti viso CPL/IR(As) kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

6. CPL(As)/IR teorinių žinių kursą sudaro bent 500 valandų mokymas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

7. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(As) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtoji suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

8. Skrydžio mokymą sudaro bent 80 valandų, įskaitant visus pažangos patikrinimus. Prašymo pateikėjas, klausydamas 80 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:
- a) 60 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo:
 - i) 30 valandų turi būti vizualiojo skrydžio mokymo laikas, įskaitant:
 - 1) 12 valandų, išskraidytų FFS; arba
 - 2) 10 valandų, išskraidytų dirizablio FTD; arba
 - 3) 8 valandas, išskraidytas sraigasparnio FNPT II/III; arba
 - 4) 8 valandas, išskraidytas TMG ar sklandytuvu;
 - ii) 30 valandų turi būti skrydžio pagal prietaisus mokymo laikas, įskaitant:
 - 1) ne daugiau kaip 12 valandų, išskraidytų dirizablio FFS, FTD ar FNPT II/III; arba
 - 2) 6 valandas, išskraidytas dirizablio FTD 1, FNPT I ar lėktuvu;
- jei dirizablis, naudojamas mokant skrydžio, yra kito tipo nei dirizablio FFS, kuris naudojamas per vizualiojo skrydžio mokymą, įskaitomos ne daugiau kaip 8 valandos;
- b) 20 valandų skrydžio laiko vykdant įgulos vado funkcijas, iš jo 5 valandos gali būti išskraidytos vykdant piloto mokinio įgulos vado funkcijas. Turi būti išskraidytos bent 14 valandų savarankiško skrydžio dieną laiko ir 1 valanda savarankiško skrydžio naktį laiko;

- c) 5 valandas skrydžio maršrutu laiko kaip įgulos vadas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 90 km (50 jūrmylių), per kurį paskirties aerodrome atliekami 2 tūpimai iki visiško sustojimo;
- d) 5 valandas skrydžio dirižabliu laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą;
- e) 30 valandų skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laiko, kurį sudaro:
 - i) 10 valandų skrydžio pagal prietaisus bazinio mokymo laiko; ir
 - ii) 20 valandų mokymo, reikalingo skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti, įskaitant bent 10 valandų skrydžio kelių variklių dirižabliu, sertifikuotu pagal IFR, laiko.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

9. Išklauses atitinkamą skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas vieno variklio ar kelių variklių dirižabliu laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(As) gauti, ir kelių variklių dirižabliu, sertifikuotu pagal IFR, laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai gauti.

M. CPL integruotasis kursas. Dirižabliai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. CPL(As) integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotus, kad jie įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokia reikalinga norint gauti CPL(As).
2. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(As) integruotąjį kursą, per vieną tęstinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklaudyti visus mokymo etapus.
3. Prašymo pateikėjas gali būti priimtas į mokymą kaip patirties neturintis stojantysis arba kaip PPL(As), PPL(A) ar PPL(H), išduotos pagal ICAO 1 priedą, turėtojas. Jei stojantysis yra PPL(As), PPL(A) ar PPL(H) turėtojas, jam įskaitomas šis laikas:
 - a) ne daugiau kaip 10 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 5 valandos gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas; arba
 - b) ne daugiau kaip 15 valandų skrydžio laiko, iš jo ne daugiau kaip 7 valandos gali būti skrydžio su instruktoriumi laikas, jei prašymo pateikėjas turi skrydžio dirižabliu naktį kvalifikaciją.
4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(As) žinių lygį; ir
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.
5. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklaudyti viso CPL(As) kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

6. Patvirtintą CPL(As) teorinių žinių kursą sudaro bent 350 arba 200 valandų mokymas, jei prašymo pateikėjas yra PPL turėtojas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

7. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(As) turėtojų suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

8. Skrydžio mokymą sudaro iš viso 50 valandų, įskaitant visus pažangos patikrinimus, iš jų ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas. Prašymo pateikėjas, klausydamas 50 valandų mokymą, privalo išskraidyti bent:
 - a) 30 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas;
 - b) 20 valandų skrydžio laiko kaip įgulos vadas;
 - c) 5 valandas skrydžio maršrutu su instruktoriumi laiko;
 - d) 5 valandas skrydžio maršrutu laiko kaip įgulos vadas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 90 km (50 jūrmylių), per kurį paskirties aerodrome atliekami 2 tūpimai iki visiško sustojimo;
 - e) 5 valandas skrydžio dirižabliu laiko, kuris turi būti išskraidytas naktį; jį sudaro 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą;
 - f) 10 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant bent 5 valandas skrydžio dirižabliu laiko.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

9. Išklauses atitinkamą skrydžio mokymą, prašymo pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(As) gauti.

N. CPL modulinis kursas. Dirižabliai

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. CPL(As) modulinio kurso paskirtis – mokyti PPL(As) turėtojus, kad jie įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokia reikalinga norint gauti CPL(As).
2. Prieš pradėdamas CPL(As) modulinį kursą, prašymo pateikėjas:
 - a) privalo turėti PPL(As), išduotą pagal ICAO 1 priedą;
 - b) kaip dirižablio pilotas turi būti išskraidęs 200 valandų skrydžio laiko, įskaitant 100 valandų vykdant įgulos vado funkcijas, iš jų 50 valandų turi būti skrydžio maršrutu laikas.
3. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti CPL(As) modulinį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus. Teorinių žinių mokymas gali būti vykdomas ATO, kurioje mokoma tik teorinių žinių.
4. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis CPL(As) žinių lygį; ir

- b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.

TEORINĖS ŽINIOS

5. Patvirtintą CPL(As) teorinių žinių kursą sudaro bent 250 valandų mokymas.

TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAS

6. Prašymo pateikėjas privalo parodyti tokio lygio žinias, kokios atitiktų CPL(As) turėtoji suteikiamas teises.

SKRYDŽIO MOKYMAS

7. Prašymo pateikėjas, neturintis skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos, privalo išskraidyti bent 20 valandų skrydžio su instruktoriumi laiko, iš jo:
- a) 10 valandų turi būti vizualiojo skrydžio mokymas, įskaitant 5 valandas diržablio FFS, FTD2/3, FNTP II ar FNTP III; ir
 - b) 10 valandų turi būti skrydžio pagal prietaisus mokymas, įskaitant 5 valandas skrydžio laiko diržablio FTD 1, FNPT I ar lėktuvu.
8. Prašymo pateikėjui, turinčiam IR(As), įskaitomas visas skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laikas. Prašymo pateikėjas, turintis galiojančią kitos kategorijos orlaivio skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, diržabliu privalo išskraidyti bent 5 valandas skrydžio su instruktoriumi pagal prietaisus laiko.
9. Prašymo pateikėjas, kuris neturi skrydžio naktį diržabliu kvalifikacijos, papildomai privalo išklaustyti bent 5 valandų skrydžio naktį mokymą, kurį sudaro 3 valandos skrydžio su instruktoriumi laiko, įskaitant 1 valandą navigacijos maršrutu laiko ir 5 savarankiškus skrydžius ratu naktį. Per kiekvieną skrydį ratu būtina atlikti kilimą ir tūpimą.

PATIRTIS

10. Prašymo išduoti CPL(As) pateikėjas diržabliu turi būti išskraidęs bent 250 valandų skrydžio laiko, įskaitant 125 valandas vykdant įgulos vado funkcijas, iš jų 50 valandų turi būti skrydžio maršrutu laikas, įskaitant skrydį maršrutu pagal VFR, kurio ilgis – bent 90 km (50 jūrmylių), per kurį paskirties aerodrome atliekamas tūpimas iki visiško sustojimo.

Valandos, išskraidytos vykdant kitos kategorijos orlaivio įgulos vado funkcijas, gali būti įskaitytos į 185 valandų skrydžio laiką šiais atvejais:

- a) jei prašymo pateikėjas turi PPL(A) ar PPL(H), įskaitoma 30 valandų skrydžio lėktuvu ar sraigatsparniu laiko; arba
- b) jei prašymo pateikėjas turi CPL(A) ar CPL(H), įskaitoma 60 valandų skrydžio lėktuvu ar sraigatsparniu laiko; arba
- c) įskaitoma 10 valandų skrydžio TMG ar sklandytuvu laiko; arba
- d) įskaitoma 10 valandų skrydžio oro balionu laiko.

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS

11. Išklausęs atitinkamą skrydžio mokymą ir išskraidęs reikalingą skrydžio laiką, prašymo pateikėjas laiko įgūdžių patikrinimą, reikalingą CPL(As) gauti.

4 PRIEDĖLIS

Įgūdžių patikrinimas, reikalingas norint gauti CPL

A. Bendrosios nuostatos

1. Prašymo laikyti įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti CPL, pateikėjas turi būti išklauses skrydžio mokymą tos pačios klasės ar tipo orlaiviu, koks bus naudojamas per įgūdžių patikrinimą.
2. Prašymo pateikėjas privalo išlaikyti įgūdžių patikrinimą pagal visus skyrius. Jei neišlaikomas koks nors skyriaus elementas, neišlaikomas visas skyrius. Jei neišlaikomas daugiau kaip vienas skyrius, prašymo pateikėjas privalo laikyti patikrinimą iš naujo. Prašymo pateikėjas, neišlaikęs tik vieno skyriaus, privalo pakartotinai laikyti tik neišlaikytą skyrių. Jei per pakartotinį patikrinimą neišlaikomas bent vienas skyrius, įskaitant tuos skyrius, kurie buvo išlaikyti per ankstesnius bandymus, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą patikrinimą. Visi įgūdžių patikrinimo skyriai turi būti išlaikyti per 6 mėnesius. Jei per du bandymus neišlaikomi visi patikrinimo skyriai, vykdomas tolesnis mokymas.
3. Po bet kokio neišlaikyto įgūdžių patikrinimo gali būti reikalaujama išklaudyti tolesnį mokymą. Bandymų laikyti įgūdžių patikrinimą skaičius neribojamas.

PATIKRINIMO VYKDYMAS

4. Jei prašymo pateikėjas nusprendžia nutraukti įgūdžių patikrinimą dėl priežasčių, kurios, skrydžio egzaminuotojo nuomone, yra netinkamos, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą įgūdžių patikrinimą. Jei įgūdžių patikrinimas nutraukiamas dėl priežasčių, kurios, skrydžio egzaminuotojo nuomone, yra tinkamos, per kitus skrydžius laikomi tik tie skyriai, kurie nebuvo laikyti.
5. Skrydžio egzaminuotojo nuožiūra prašymo pateikėjas vieną kartą gali pakartoti bet kurią manevrą ar procedūrą. Skrydžio egzaminuotojas gali bet kuriuo metu sustabdyti patikrinimą, jei jis nusprendžia, kad pareiškėjas turi pakartotinai laikyti visą skrydžio įgūdžių patikrinimą.
6. Prašymo pateikėjas orlaiviu turi skristi toje vietoje, kurioje gali būti vykdomos įgulos vado funkcijos, ir laikyti patikrinimą taip, lyg orlaivyje nebūtų kitų įgulos narių. Atsakomybė už skrydį nustatoma pagal nacionalinius teisės aktus.
7. Prašymo pateikėjas skrydžio egzaminuotojui nurodo vykdomus patikrinimus ir pareigas, įskaitant radijo prietaisų identifikavimą. Patikrinimai turi būti atliekami pagal orlaivio, kuriuo vykdomas įgūdžių patikrinimas, kontrolinį sąrašą. Per patikrinimo priešskrydinį pasirengimą prašymo pateikėjas privalo nustatyti galingumą ir greičius. Prašymo pateikėjas kilimo, artėjimo tūpti ir tūpimo atlikimo duomenis skaičiuoja pagal atitinkamo orlaivio skrydžio vykdymo ar naudojimo vadovo reikalavimus.
8. Skrydžio egzaminuotojas nedalyvauja orlaivio valdyme, išskyrus atvejus, kai įsikišti būtina dėl saugumo ar siekiant išvengti nepriimtino kitų orlaivių eismo sulaikymo.

B. Įgūdžių patikrinimo, reikalingo norint gauti CPL, turinys. Lėktuvai

1. Per įgūdžių patikrinimą naudojamas lėktuvas privalo atitikti mokomųjų lėktuvų reikalavimus, turi būti sertifikuotas bent 4 asmenims vežti, turėti kintamojo žingsnio oro sraigą ir įtraukiamąją važiuoklę.
2. Skrendama skrydžio egzaminuotojo parinktu maršrutu, o paskirties vieta yra valdomasis aerodromas. Prašymo pateikėjas atsakingas už skrydžio planavimą, ir privalo užtikrinti, kad orlaivyje būtų visa įranga ir dokumentai, reikalingi skrydžiui atlikti. Skrydžio trukmė – mažiausiai 90 minučių.
3. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimą:
 - a) valdyti lėktuvą neperžengiant jo galimybių ribų;
 - b) sklandžiai ir tiksliai atlikti visus manevrus;
 - c) priimti gerus sprendimus ir meistriškai valdyti orlaivį;
 - d) taikyti aviacijos žinias; ir
 - e) nuolat valdyti lėktuvą taip, kad procedūros ar manevro sėkmė niekada nekeltų abejonių.

SKRYDŽIO BANDYMO LEISTINIEJI NUOKRYPIAI

4. Siekiant atsižvelgti į turbulencijos sąlygas, lėktuvo valdymo kokybę ir charakteristikas, taikomi toliau pateikti leistinieji nuokrypiai.

Aukščio leistinieji nuokrypiai:

per įprastą skrydį ± 100 pėdų;

imituojant variklio gedimą ± 150 pėdų.

Skrydžio maršrutu pagal radijo prietaisus leistinasis nuokrypis $\pm 5^\circ$.

Kurso leistinieji nuokrypiai:

per įprastą skrydį $\pm 10^\circ$;

imituojant variklio gedimą: $\pm 15^\circ$.

Greičio leistinieji nuokrypiai:

per kilimą ir artėjimą tūpti ± 5 mazgai;

per visus kitus skrydžio režimus ± 10 mazgų.

PATIKRINIMO TURINYS

5. 2 skyriaus c elementas ir e elemento iv poelementis, taip pat visi 5 ir 6 skyriai gali būti atlikti FNPT II ar FFS.

Į visus skyrius įtraukti šie elementai: lėktuvo kontrolinių sąrašų naudojimas, skraidymo meistriškumas, lėktuvo valdymas pagal išorinius vizualiuosius orientyrus, priešlėdžio / nuledinimo procedūros ir grėsmės bei klaidų valdymas.

1 SKYRIUS. PRIEŠSKRYDINIAI VEIKSMAI IR IŠSKRIDIMAS	
a	Priešskrydiniai veiksmai, įskaitant: skrydžio planavimą, dokumentų parengimą, masės ir pusiausvyros nustatymą, susipažinimą su orų informacija, NOTAMS
b	Orlaivio patikrinimas ir techninis aptarnavimas
c	Vairavimas žeme ir kilimas
d	Orlaivio charakteristikų įvertinimas ir balansavimas
e	Manevrai ant žemės ir ore aerodromo teritorijoje
f	Išskridimo procedūros, aukščiamojo nustatymas, veiksmai, skirti susidūrimams išvengti (apžvalga iš kabinos)
g	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
2 SKYRIUS. BENDRIEJI SKRYDŽIO ELEMENTAI	
a	Lėktuvo valdymas pagal išorinius vizualiuosius orientyrus, įskaitant tiesųjį ir horizontalųjį skrydį, aukštėjimą, žemėjimą, apžvalgą iš kabinos
b	Skrydis kritiškai mažu oro greičiu, įskaitant pradinės ir visiškos smukos atpažinimą ir išėjimą iš smukos
c	Posūkiai, įskaitant posūkius tūpimo konfigūracijoje. Statūs posūkiai 45° kampu
d	Skrydis kritiškai mažu oro greičiu, įskaitant spiralinio pikiravimo atpažinimą ir išėjimą iš spiralinio pikiravimo

e	Skrydis tik pagal prietaisus, įskaitant: i) horizontalųjį skrydį, kreiserinio skrydžio konfigūraciją, kurso, aukščio ir oro greičio valdymą ii) posūkius aukštėjant ir žemėjant su 10–30° posvyriu iii) išėjimą iš neįprasto aukščio iv) skrydį pagal ribotą skaičių valdymo skydo prietaisų
f	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
3 SKYRIUS. MARŠRUTO PROCEDŪROS	
a	Lėktuvo valdymas pagal išorinius vizualiuosius orientyrus, įskaitant kreiserinio skrydžio konfigūraciją Nuotolio / trukmės įvertinimas
b	Orientavimasis, žemėlapių skaitymas
c	Aukščio, greičio ir kurso valdymas, apžvalga iš kabinos
d	Aukščiamočio nustatymas. Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
e	Skrydžio stebėjimas, skrydžio žurnalas, degalų naudojimas, skrydžio maršrutu klaidų įvertinimas ir tinkamo maršruto nustatymas iš naujo
f	Oro sąlygų stebėjimas, tendencijų įvertinimas, nukrypimų planavimas
g	Skrydis maršrutu, padėties nustatymas (NDB ar VOR), prietaisų identifikavimas (skrydis pagal prietaisus). Skrydžio nukreipimo į atsarginį aerodromą plano įgyvendinimas (vizualusis skrydis)
4 SKYRIUS. ARTĖJIMO TŪPTI IR TŪPIMO PROCEDŪROS	
a	Atvykimo procedūros, aukščiamočio nustatymas, patikrinimai, apžvalga iš kabinos
b	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros

c	Antrasis ratas, pradedamas mažame aukštyje
d	Tūpimas įprastomis sąlygomis, tūpimas esant šoniniam vėjui (jei sąlygos tinkamos)
e	Trumpasis tūpimas
f	Artėjimas tūpti ir tūpimas esant minimalaus variklio darbo režimui (taikoma tik vieno variklio orlaiviams)
g	Tūpimas nenaudojant užsparnių
h	Poskrydinės procedūros
5 SKYRIUS. YPATINGOSIOS IR AVARINĖS PROCEDŪROS	
Šis skyrius gali būti suderintas su 1–4 skyriais	
a	Imituojamas variklio gedimas po kilimo (saugiame aukštyje), gaisro gesinimo pratybos
b	Įrangos gedimai, įskaitant atsarginės važiuoklės išleidimo mechanizmo, elektros ir stabdymo įrangos gedimus
c	Priverstinis tūpimas (imituojamas)
d	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
e	Žodiniai klausimai
6 SKYRIUS. IMITUOJAMAS ASIMETRINIS SKRYDIS IR ATITINKAMI KLASĖS AR TIPO ASPEKTAI	
Šis skyrius gali būti suderintas su 1–5 skyriais	
a	Imituojamas variklio gedimas per kilimą (saugiame aukštyje, išskyrus atvejus, kai naudojamas FFS)
b	Asimetrinis artėjimas tūpti ir antrasis ratas

c	Asimetrisinis artėjimas tūpti ir tūpimas iki visiško sustojimo
d	Variklio išjungimas ir įjungimas iš naujo
e	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros, skraidymo meistriškumas
f	Skrydžio egzaminuotojas gali nuspręsti į visus klasės ar tipo kvalifikacijos įgūdžių patikrinimo elementus įtraukti šiuos aspektus: i) lėktuvo sistemas, įskaitant autopiloto valdymą ii) slėgio sistemos valdymą iii) nuledinimo ir priešlėdžio sistemų naudojimą
g	Žodiniai klausimai

C. Įgūdžių patikrinimo, reikalingo norint gauti CPL, turinys. Sraigtasparniai

1. Per įgūdžių patikrinimą naudojamas sraigtasparnis privalo atitikti skrydžio sraigtasparniu mokymo reikalavimus.
2. Skrendama skrydžio egzaminuotojo pasirinktu maršrutu, o visas skraidymas arti žemės ir kybojimas turi būti atliekami patvirtintame aerodrome / vietoje. 3 skyriuje nurodyti maršrutai gali baigtis išvykimo aerodrome ar kitame aerodrome, o vienintelė paskirties vieta turi būti valdomasis aerodromas. Įgūdžių patikrinimas gali būti atliekamas per 2 skrydžius. Visa skrydžio (-ių) trukmė – mažiausiai 90 minučių.
3. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimą:
 - a) valdyti sraigtasparnį neperžengiant jo galimybių ribų;
 - b) sklandžiai ir tiksliai atlikti visus manevrus;
 - c) priimti gerus sprendimus ir meistriškai valdyti orlaivį;
 - d) taikyti aviacijos žinias; ir
 - e) nuolat valdyti sraigtasparnį taip, kad procedūros ar manevro sėkmė niekada nekeltų abejonių.

SKRYDŽIO BANDYMO LEISTINIEJI NUOKRYPIAI

4. Siekiant atsižvelgti į turbulencijos sąlygas, sraigtasparnio valdymo kokybę ir charakteristikas, taikomi toliau pateikti leistinieji nuokrypiai.

Aukščio leistinieji nuokrypiai:

per įprastą skrydį ± 100 pėdų;

imituojant didelę avariją ± 150 pėdų.

Skrydžio maršrutu pagal radijo prietaisus leistinasis nuokrypis $\pm 10^\circ$.

Kurso leistinieji nuokrypiai:

- per įprastą skrydį $\pm 10^\circ$;
- imituojant didelę avariją $\pm 15^\circ$.

Greičio leistinieji nuokrypiai;

- per kilimą ir artėjimą tūpti kelių variklių sraigtasparniu ± 5 mazgų;
- per visus kitus skrydžio režimus ± 10 mazgų.

Nuonašos leistinasis nuokrypis:

- kilimo kybant ir esant veikiamam žemės leistinasis nuokrypis ± 3 pėdos;
- tūpimo leistinasis nuokrypis: jokio judėjimo į šonus ar atgal.

PATIKRINIMO TURINYS

5. 4 skyriaus elementai gali būti atliekami sraigtasparnio FNPT ar sraigtasparnio FFS. Į visus skyrius įtraukti šie elementai: sraigtasparnio kontrolinių sąrašų naudojimas, skraidymo meistriškumas, sraigtasparnio valdymas pagal išorinius vizualiuosius orientyrus, priešlėdžio procedūros ir grėsmės bei klaidų valdymas.

1 SKYRIUS. PRIEŠSKRYDINIAI IR POSKRYDINIAI PATIKRINIMAI IR PROCEDŪROS	
a	Žinios apie sraigtasparnį (pvz., techninių įrašų žurnalas, degalai, masė ir pusiausvyra, charakteristikos), skrydžio planavimas, dokumentai, NOTAMS, orai
b	Priešskrydinis patikrinimas / veiksmai, sraigtasparnio dalių vieta ir paskirtis
c	Pilotų kabinos patikrinimas, įjungimo procedūra
d	Ryšių ir navigacijos įrangos patikrinimas, dažnių parinkimas ir nustatymas
e	Pasirengimo kilimui procedūra, R/T procedūra, ryšys su ATC (atitiktis)
f	Pastatymas į stovėjimo vietą, variklio išjungimas ir poskrydinės procedūros
2 SKYRIUS. MANEVRAI KYBANT, AUKŠTESNIO LYGIO VALDYMAS IR RIBOTOS ERDVĖS	
a	Kilimas ir tūpimas (atsiplėšimas nuo žemės ir nusileidimas ant žemės)
b	Vairavimas žeme, vairavimas žeme kybant
c	Kybojimas vietoje esant priešiniam vėjui, šoniniam vėjui ir pavėjui
d	Posūkiai kybant vietoje 360° kampu į kairę ir į dešinę (posūkiai vietoje)
e	Manevravimas pirmyn, į šonus ir atgal kybant
f	Imituojamas variklio gedimas kybant
g	Greiti sustojimai prieš vėją ir pavėjui

h	Kilimai nuo vietų su nuolydžiu / nepritaikytų vietų ir tūpimai ant vietų su nuolydžiu / nepritaikytų vietų
i	Kilimai (įvairaus profilio)
j	Kilimai esant šoniniam ir priešiniam vėjui (jei įmanoma)
k	Kilimas esant didžiausiai leistinai kilimo masei (tikrai ar imituojamai)
l	Artėjimai tūpti (įvairaus profilio)
m	Kilimai ir tūpimai esant ribotam variklio galingumui
n	Autorotacijos (skrydžio egzaminuotojas turi pasirinkti du elementus iš šių: baziniai posūkiai, nuotoliniai posūkiai, posūkiai esant nedideliam greičiui ir posūkiai 360° kampu)
o	Autorotacinis tūpimas
p	Priverstinio tūpimo ir pakartotinio variklio įjungimo bandymas
q	Variklio galingumo patikrinimai, žvalgymo technika, išskridimo ir artėjimo tūpti technika
3 SKYRIUS. NAVIGACIJA. MARŠRUTO PROCEDŪROS	
a	Navigacija ir orientavimasis įvairiuose aukščiuose, žemėlapių skaitymas
b	Aukščio, greičio ir kurso valdymas, oro erdvės stebėjimas, aukščiamočio nustatymas
c	Skrydžio stebėjimas, skrydžio žurnalas, degalų naudojimas, skrydžio trukmė, numatytasis atvykimo laikas (ETA), skrydžio maršrutu klaidų įvertinimas ir tinkamo maršruto nustatymas iš naujo, prietaisų stebėjimas
d	Oro sąlygų stebėjimas, nukrypimų planavimas
e	Skrydis maršrutu, padėties nustatymas (NDB ir (arba) VOR), prietaisų identifikavimas
f	Ryšys su ATC, taisyklių laikymasis ir kt.
4 SKYRIUS. SKRYDŽIO PROCEDŪROS IR MANEVRAI TIK PAGAL PRIETAISUS	
a	Horizontalusis skrydis, kurso, aukščio ir oro greičio valdymas
b	1 lygio horizontalieji posūkiai nustatytu kursu, 180–360° kampu į kairę ir į dešinę
c	Aukštėjimas ir žemėjimas, įskaitant 1 lygio posūkius nustatytu kursu
d	Išėjimas iš neįprasto aukščio
e	Posūkiai esant 30° posvyriui, pakėlimas į viršų iki 90° kampu į kairę ir į dešinę

5 SKYRIUS. YPATINGOSIOS IR AVARINĖS PROCEDŪROS (JEI REIKIA, IMITUOJAMOS)	
1 pastaba. Jei patikrinimas laikomas kelių variklių sraigtasparniu, į jį įtraukiamas imituojamo variklio gedimo pratimas, įskaitant artėjimą tūpti ir tūpimą veikiant vienam varikliui.	
2 pastaba. Skrydžio egzaminuotojas privalo pasirinkti 4 elementus iš toliau pateiktų:	
a	Variklio gedimai, įskaitant variklio reguliatoriaus gedimą, karbiuratoriaus / variklio apledėjimą, tepalų sistemos gedimą
b	Degalų sistemos gedimas
c	Elektros sistemos gedimas
d	Hidraulinės sistemos gedimas, įskaitant artėjimą tūpti ir tūpimą nenaudojant hidraulinių mechanizmų (jei įmanoma)
e	Pagrindinio rotoriaus ir / arba sukimo slopinimo sistemos gedimas (FFS arba aptarimas)
f	Gaisro gesinimo pratybos, įskaitant apsaugos nuo dūmų priemonės ir dūmų pašalinimą, jei įmanoma
g	Kitos ypatingosios ir avarinės procedūros, taikomos ir kelių variklių sraigtasparniams, aprašytos atitinkamuose skrydžių vykdymo vadovuose Imituojamas variklio gedimas kilimo metu: nutrauktas kilimas per kilimo apsisprendimo tašką (TDP) ar prieš jį arba saugus priverstinis tūpimas per nustatytąjį tašką po kilimo (DPATO) ar prieš jį, iš karto po TDP ar DPATO. Tūpimas imituojant variklio gedimą: tūpimas ar antrasis ratas po variklio gedimo prieš tūpimo apsisprendimo tašką (LDP) ar prieš nustatytąjį tašką prieš kilimą (DPBL); tūpimas po variklio gedimo po LDP ar saugus priverstinis tūpimas po DBPL.

D. Įgūdžių patikrinimo, reikalingo norint gauti CPL, turinys. Diržabliai

1. Per įgūdžių patikrinimą naudojamas diržablis privalo atitikti skrydžio diržabliu mokymo reikalavimus.
2. Skrydžio vietą ir maršrutą parenka skrydžio egzaminuotojas. 3 skyriuje nurodyti maršrutai gali baigtis išvykimo aerodrome ar kitame aerodrome, o vienintelė paskirties vieta turi būti valdomasis aerodromas. Įgūdžių patikrinimas gali būti atliekamas per 2 skrydžius. Visa skrydžio (-ių) trukmė – mažiausiai 60 minučių.
3. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimą:
 - a) valdyti diržablį neperžengiant jo galimybių ribų;

- b) sklandžiai ir tiksliai atlikti visus manevrus;
- c) priimti gerus sprendimus ir meistriškai valdyti orlaivį;
- d) taikyti aviacijos žinias; ir
- e) nuolat valdyti dirižablį taip, kad procedūros ar manevro sėkmė niekada nekeltų abejonių.

SKRYDŽIO BANDYMO LEISTINIEJI NUOKRYPIAI

4. Siekiant atsižvelgti į turbulencijos sąlygas, dirižablio valdymo kokybę ir charakteristikas, taikomi toliau pateikti leistinieji nuokrypiai.

Aukščio leistinieji nuokrypiai:

per įprastą skrydį ± 100 pėdų;

imituojant didelę avariją ± 150 pėdų.

Skrydžio maršrutu pagal radijo prietaisus leistinasis nuokrypis $\pm 10^\circ$.

Kurso leistinieji nuokrypiai:

per įprastą skrydį $\pm 10^\circ$;

imituojant didelę avariją $\pm 15^\circ$.

PATIKRINIMO TURINYS

4. 5 ir 6 skyrių elementai gali būti atliekami dirižablio FNPT ar dirižablio FFS. Į visus skyrius įtraukti šie elementai: dirižablio kontrolinių sąrašų naudojimas, skraidymo meistriškumas, dirižablio valdymas pagal išorinius vizualiuosius orientyrus, priešlėdžio procedūros ir grėsmės bei klaidų valdymas.

1 SKYRIUS. PRIEŠSKRYDINIAI VEIKSMAI IR IŠSKRIDIMAS	
a	Priešskrydiniai veiksmai, įskaitant: skrydžio planavimą, dokumentų parengimą, masės ir pusiausvyros nustatymą, susipažinimą su orų informacija, NOTAMS
b	Orlaivio patikrinimas ir techninis aptarnavimas
c	Atkabinimo nuo stiebo procedūra, manevravimas žeme ir kilimas
d	Orlaivio charakteristikų įvertinimas ir balansavimas
e	Manevrai ant žemės ir ore aerodromo teritorijoje

f	Išskridimo procedūros, aukščiamočio nustatymas, veiksmai, skirti susidūrimams išvengti (apžvalga iš kabinos)
g	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
2 SKYRIUS. BENDRIEJI SKRYDŽIO ELEMENTAI	
a	Dirižablio valdymas pagal išorinius vizualiuosius orientyrus, įskaitant tiesųjį ir horizontalųjį skrydį, aukštėjimą, žemėjimą, apžvalgą iš kabinos
b	Skrydis barometriniame aukštyje
c	Posūkiai
d	Statūs žemėjimai ir aukštėjimai
e	Skrydis tik pagal prietaisus, įskaitant: i) horizontalųjį skrydį, kurso, aukščio ir oro greičio valdymą ii) posūkius, atliekamus žemėjant ir aukštėjant iii) išėjimą iš neįprasto aukščio iv) skrydį pagal ribotą skaičių valdymo skydo prietaisų
f	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
3 SKYRIUS. MARŠRUTO PROCEDŪROS	
a	Dirižablio valdymas pagal išorinius vizualiuosius orientyrus Nuotolio / trukmės įvertinimas
b	Orientavimasis, žemėlapių skaitymas
c	Aukščio, greičio ir kurso valdymas, apžvalga iš kabinos
d	Aukščiamočio nustatymas, ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros

e	Skrydžio stebėjimas, skrydžio žurnalas, degalų naudojimas, skrydžio maršrutu klaidos ir teisingo maršruto nustatymas iš naujo
f	Oro sąlygų stebėjimas, tendencijų įvertinimas, nukrypimų planavimas
g	Skrydis maršrutu, padėties nustatymas (NDB ar VOR), prietaisų identifikavimas (skrydis pagal prietaisus) Skrydžio nukreipimo į atsarginį aerodromą plano įgyvendinimas (vizualusis skrydis)
4 SKYRIUS. ARTĖJIMO TŪPTI IR TŪPIMO PROCEDŪROS	
a	Atvykimo procedūros, aukščiamojo nustatymas, patikrinimai, apžvalga iš kabinos
b	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
c	Antrasis ratas, pradedamas mažame aukštyje
d	Įprastas tūpimas
e	Trumpasis tūpimas
f	Artėjimas tūpti ir tūpimas esant minimalaus variklio darbo režimui (taikoma tik vieno variklio orlaiviams)
g	Tūpimas nenaudojant užsparnių
h	Poskrydinės procedūros
5 SKYRIUS. YPATINGOSIOS IR AVARINĖS PROCEDŪROS	
Šis skyrius gali būti suderintas su 1–4 skyriais	
a	Imituojamas variklio gedimas po kilimo (saugiam aukštyje), gaisro gesinimo pratybos
b	Įrangos gedimai
c	Priverstinis tūpimas (imituojamas)
d	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros

e	Žodiniai klausimai
6 SKYRIUS. ATITINKAMI KLASĖS AR TIPO ASPEKTAI	
Šis skyrius gali būti suderintas su 1–5 skyriais	
a	Imituojamas variklio gedimas per kilimą (saugiamo aukštyje, išskyrus atvejus, kai naudojamas FFS)
b	Artėjimas tūpti ir antrasis ratas sugedusiu varikliu (-iais)
c	Artėjimas tūpti ir tūpimas iki visiško sustojimo sugedusiu varikliu (-iais)
d	Kupolo slėgio sistemos gedimas
e	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros, skraidymo meistriškumas
f	Skrydžio egzaminuotojas gali nuspręsti į visus klasės ar tipo kvalifikacijos įgūdžių patikrinimo elementus įtraukti šiuos aspektus: i) orlaivių sistemas; ii) kupolo slėgio sistemos valdymą
g	Žodiniai klausimai

5 PRIEDĖLIS

Integruotasis MPL mokymo kursas

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. MPL integruotojo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti oro transporte naudojamo kelių turbininių variklių daugiapiločio lėktuvo antruoju pilotu pagal VFR ir IFR ir gauti MPL.
2. MPL mokymo kurso baigimo patvirtinimą gali išduoti tik ATO, kuri priklauso komercinio oro transporto operatoriui, sertifikuotam pagal MS dalį ir atitinkamus skrydžių reikalavimus, ar ATO, kuri su tokiu operatoriumi turi specialų susitarimą. Licencija suteikiama tik to konkretaus operatoriaus orlaiviais skraidyti, nebent prašymo pateikėjas baigia oro linijų operatoriaus keitimo kursą.
3. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti MPL integruotąjį kursą, per vieną testinį ATO rengiamą mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus. Per mokymą daugiausia dėmesio skiriama gebėjimams, jis vykdomas daugianarės įgulos skrydžio aplinkoje.
4. Į kursą priimami tik patirties neturintys prašymo pateikėjai.
5. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis ATPL(A) žinių lygį;
 - b) vizualiojo skrydžio mokymas ir skrydžio pagal prietaisus mokymas;
 - c) skrydžio daugiapiločiu lėktuvu mokymas MCC;
 - d) mokymas tipo kvalifikacijai gauti.
6. Prašymo pateikėjas, kuris neišklauso ar negali išklausti viso MPL kurso, gali kreiptis į kompetentingą instituciją, kad ji leistų laikyti teorinių žinių egzaminą ir įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti žemesnio lygmens teises ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, jei įvykdyti atitinkami reikalavimai.

TEORINĖS ŽINIOS

7. Patvirtintą MPL teorinių žinių kursą sudaro bent 750 valandų mokymas ATPL(A) lygio žinioms suteikti, taip pat teorinių žinių mokymas, reikalingas atitinkamai tipo kvalifikacijai išduoti pagal H poskyrį.

SKRYDŽIO MOKYMAS

8. Skrydžio mokymą sudaro bent 240 valandų, kurias sudaro laikas, išskraidytas vykdant skraidančiojo piloto funkcijas, ir laikas, išskraidytas vykdant neskraidančiojo piloto funkcijas; skrydžio mokymas suskirstytas į 4 mokymo etapus:
 - a) 1 etapas. Pagrindinių skrydžio įgūdžių mokymas
Specialių pagrindinių vienpiločio skrydžio lėktuvu įgūdžių mokymas.
 - b) 2 etapas. Bazinių įgūdžių mokymas
Daugiapilotės įgulos skrydžio ir skrydžio pagal prietaisus mokymas.
 - c) 3 etapas. Vidutinio sudėtingumo įgūdžių mokymas

Daugiapilotės įgulos skrydžio įgūdžių taikymas skrydžiui kelių turbininių variklių lėktuvu, kuris sertifikuotas kaip aukštos kokybės lėktuvas pagal 21 dalį.

d) 4 etapas. Sudėtingų įgūdžių mokymas

Mokymas tipo kvalifikacijai gauti oro linijų aplinkoje.

Realaus skrydžio patirties reikalavimus sudaro visi H poskyryje nurodyti patirties reikalavimai, išėjimas iš kritinės padėties, skrydis naktį, skrydis tik pagal prietaisus ir patirtis, kurios reikia norint pasiekti atitinkamo lygio skraidymo meistriškumą.

MCC reikalavimai įtraukiami į atitinkamus pirmiau pateiktus etapus.

Asimetrinio skrydžio mokymas turi būti vykdomas lėktuvu ar FFS.

9. Kiekvieną skrydžio mokymo programos etapą sudaro ir pagrindinių žinių mokymas, ir praktinio mokymo dalys.
10. Mokymo kursą sudaro nuolatinis mokymo programos tikrinimas, taip pat nuolatinis pagal šią programą besimokančių mokinių tikrinimas. Šiuo patikrinimu turi būti užtikrinta, kad:
 - a) gebėjimai ir jų patikrinimas atitiktų daugiapiloto lėktuvo antrojo piloto funkcijas; ir
 - b) mokiniai įgytų pažangių ir tinkamų žinių.
11. Mokymo kursą sudaro bent 12 kilimų ir tūpimų, atliekamų siekiant užtikrinti gebėjimus. Šie kilimai ir tūpimai atliekami lėktuvu, kurio tipo kvalifikaciją siekiama gauti, prižiūrint instruktoriui.

PATIKRINIMO LYGIS

12. Prašymo išduoti MPL pateikėjas 9 srityse, kurios nurodytos toliau pateiktoje 13 dalyje, turi parodyti ypač gero lygio gebėjimus, reikalingus norint skraidyti daugiapiloto lėktuvo antruoju pilotu ar bendradarbiauti skrydžio metu, ir valdyti lėktuvą pagal vizualiųjų skrydžių taisykles ir pagal prietaisus. Per patikrinimą turi būti patvirtinta, kad lėktuvas ar padėtis valdomas visada ir kad užtikrinamas sėkmingas procedūros ar manevro atlikimas. Prašymo pateikėjas privalo nuolat rodyti žinias, įgūdžius ir požiūrį, reikalingus norinti saugiai valdyti atitinkamo tipo lėktuvą, laikantis MPL skrydžio atlikimo kriterijų.

GEBĖJIMŲ SRITYS

13. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimus šiose 9 srityse:
 - 1) žmogaus galimybių principų, įskaitant grėsmės ir klaidų valdymo principus, taikymo;
 - 2) lėktuvo antžeminių veiksmų atlikimo;
 - 3) kilimo atlikimo;
 - 4) aukštėjimo atlikimo;
 - 5) kreiserinio skrydžio atlikimo;
 - 6) žemėjimo atlikimo;
 - 7) artėjimo tūpti atlikimo;
 - 8) tūpimo atlikimo; ir

- 9) veiksmų, atliekamų po tūpimo ir poskrydinių veiksmų atlikimo.

IMITUOJAMASIS SKRYDIS

14. Minimalūs reikalavimai naudojant FSTD:

a) 1 etapas. Pagrindinių skrydžio įgūdžių mokymas

Vykdomas naudojant kompetentingų institucijų patvirtintus elektroninio mokymo ir dalinio užduočių įgyvendinimo prietaisus, kurie turi šiuos požymius:

- tai prietaisai, kurie nėra įprasti stalinio kompiuterio prietaisai, pvz., funkcinės greičio reguliavimo svirties, šoninės rankenos, skrydžio valdymo sistemos (FMS) klaviatūros kopijos; ir
- jais fiksuojamas psichomotorinis aktyvumas, tinkamai atsižvelgiant į reagavimo stiprumą ir laiką.

b) 2 etapas. Bazinių įgūdžių mokymas

Vykdomas FNPT II ir MCC, kurie atitinka įprastą kelių turbininių variklių lėktuvą.

c) 3 etapas. Vidutinio sudėtingumo įgūdžių mokymas

Vykdomas FSTD, kuris atitinka kelių turbininių variklių lėktuvą, kurį reikia valdyti su antruoju pilotu ir kuris patvirtintas pagal B lygio ar atitinkamą standartą, įskaitant:

- pilotų kabinoje įrengtą nepertraukiamą ir minimaliai kolimuotą matymo dieną / per prieblandą / naktį sistemą, kuria pilotui suteikiama galimybė horizontaliai matyti vaizdą 180° kampu, o vertikalčiai – 40° kampu; ir
- ATC aplinkos imitavimo prietaisai.

d) 4 etapas. Sudėtingų įgūdžių mokymas

Vykdomas FFS, kurio lygis yra D arba C ar atitinkamas, kuriame įrengta pažangi matomumo dieną sistema, įskaitant ATC aplinkos imitavimo prietaisus.

6 PRIEDĖLIS

Moduliniai mokymo kursai, reikalingi norint gauti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją

A. IR(A). Modulinis skrydžio mokymo kursas

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. IR(A) modulinio skrydžio mokymo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti lėktuvu pagal IFR ir esant meteorologinėms sąlygoms pagal prietaisus (IMC). Šį kursą sudaro du moduliai, kurie gali būti klausomi atskirai ar kartu.
 - a) Pagrindinis skrydžio pagal prietaisus modulis
Jį sudaro 10 valandų skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui laiko, iš jo ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas BITD, FNPT I, FNPT II ar FFS. Kai prašymo pateikėjas baigia pagrindinį skrydžio pagal prietaisus modulį, jam išduodamas kurso baigimo pažymėjimas.
 - b) Procedūrinis skrydžio pagal prietaisus modulis
Jį sudaro likęs IR(A) mokymo programos laikas, 40 valandų skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui, kurios turi būti išskraidytos vienpiločiu lėktuvu, 45 valandos skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui, kurios turi būti išskraidytos daugiapiločiu lėktuvu, ir teorinių žinių kursas IR(A) gauti.
2. Prašymo klausyti modulinį IR(A) kursą pateikėjas turi būti PPL(A) ar CPL(A) turėtojas, įskaitant skrydžio naktį teisę. Prašymo klausyti procedūrinį skrydžio pagal prietaisus kursą pateikėjas, kuris neturi CPL(A), turi būti pagrindinio skrydžio pagal prietaisus modulio baigimo pažymėjimo turėtojas.

ATO privalo užtikrinti, kad prašymo klausyti kelių variklių lėktuvo IR(A) kursą pateikėjas, kuris neturi kelių variklių lėktuvo klasės ar tipo kvalifikacijos, prieš pradėdamas IR(A) kurso skrydžio mokymą, išklaustų H poskyryje nurodytą skrydžio kelių variklių lėktuvu mokymą.
3. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti IR(A) modulinio kurso procedūrinį skrydžio pagal prietaisus modulį, per vieną tęstinį patvirtintą mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus. ATO privalo užtikrinti, kad prieš pradėdamas procedūrinį skrydžio pagal prietaisus modulį prašymo pateikėjas turėtų atitinkamus bazinius skrydžio pagal prietaisus įgūdžius. Jei reikia, vykdomas kvalifikacijos kėlimo mokymas.
4. Teorinio mokymo kursas turi būti baigtas per 18 mėnesių. Procedūrinis skrydžio pagal prietaisus modulis ir įgūdžių patikrinimas turi būti baigti per teorinių egzamino išlaikymo galiojimo laikotarpį.
5. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos žinių lygį;
 - b) skrydžio pagal prietaisus mokymas.

TEORINĖS ŽINIOS

6. Patvirtintą IR(A) modulinį kursą sudaro bent 150 valandų teorinių žinių mokymas.

SKRYDŽIO MOKYMAS

7. Vieno variklio lėktuvo IR(A) kursą sudaro bent 50 valandų skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui laiko, iš jo ne daugiau kaip 20 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNPT I; ne daugiau kaip 35 valandos gali būti išskraidytos FFS ar FNPT II. Ne daugiau kaip 10 valandų FNPT II ar FFS treniruoklio pagal prietaisus laiko gali būti išskraidytos FNPT I.
8. Kelių variklio lėktuvo IR(A) kursą sudaro bent 55 valandos skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui laiko, iš jo ne daugiau kaip 25 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNPT I; ne daugiau kaip 40 valandų gali būti išskraidytos FFS ar FNPT II. Ne daugiau kaip 10 valandų FNPT II ar FFS treniruoklio pagal prietaisus laiko gali būti išskraidytos FNPT I. Bent 15 valandų likusio skrydžio pagal prietaisus mokymo laiko turi būti išskraidytos kelių variklių lėktuvu.
9. Vieno variklio lėktuvo IR(A) turėtojas, kuris turi ir kelių variklių lėktuvo klasės ar tipo kvalifikaciją, norintis gauti pirmąją kelių variklių lėktuvo IR(A), ATO privalo išklausti kursą, kurį sudaro bent 5 valandos skrydžio pagal prietaisus kelių variklių lėktuvu laiko, iš jo 3 valandos turi būti išskraidytos FFS ar FNPT II.
- 10.1 Taikant pirmiau pateiktose 7 ar 8 dalyse nurodytus reikalavimus, CPL(A) ar pagrindinio skrydžio pagal prietaisus modulio baigimo pažymėjimo turėtoji bendras mokymo laikas gali būti sumažintas 10 valandų.
- 10.2 Taikant pirmiau pateiktą 7 ar 8 dalių reikalavimus, IR(H) turėtoji bendras mokymo laikas gali būti sumažintas 10 valandų.
- 10.3 Visas skrydžio lėktuvu pagal prietaisus mokymas turi atitikti atitinkamus 7 ar 8 dalies reikalavimus.
11. Per įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti IR(A), atliekami skrydžio pratimai:
- a) pagrindinis skrydžio pagal prietaisus modulis: bazinio skrydžio pagal prietaisus procedūros ir manevrai:
 - i) bazinis skrydis pagal prietaisus be išorinių vizualiųjų orientyrų:
 - horizontalusis skrydis;
 - aukštėjimas;
 - žemėjimas;
 - posūkiai atliekant horizontalųjį skrydį, aukštėjimas, žemėjimas;
 - ii) skrydžio pagal prietaisus elementas;
 - iii) status posūkis;
 - iv) radionavigacija;
 - v) išėjimas iš neįprasto aukščio;
 - vi) ribotas skaičius valdymo skydo prietaisų;
 - vii) pradinės ir visiškos smukos atpažinimas ir išėjimas iš smukos;
 - b) procedūrinis skrydžio pagal prietaisus modulis:

- i) skrydžio pagal IFR priešskrydinės procedūros, įskaitant skrydžių vykdymo vadovo ir atitinkamų oro eismo paslaugų dokumentų naudojimą rengiant skrydžio pagal IFR planą;
- ii) skrydžio pagal IFR esant įprastoms, ypatingosioms ir avarinėms sąlygoms procedūros ir manevrai, kuriuos sudaro bent:
 - perėjimas nuo vizualiojo skrydžio prie skrydžio pagal prietaisus kylant;
 - standartiniai išskridimai ir atvykimai pagal prietaisus;
 - IFR procedūros skrendant maršrutu;
 - išlaikymo procedūros;
 - artėjimas tūpti pagal prietaisus iki nurodyto žemiausio taško;
 - praleisto artėjimo tūpti procedūros;
 - tūpimai po artėjimo tūpti pagal prietaisus, įskaitant skrydį ratu;
- iii) manevrai skrydžio metu ir konkrečios skrydžio charakteristikos;
- iv) jei reikia, pirmiau pateiktų pratimų atlikimas kelių variklių lėktuvu, įskaitant lėktuvo valdymą tik pagal prietaisus (imituojant vieno variklio neveikimą), variklio išjungimą ir įjungimą iš naujo (šis pratimas turi būti atliktas saugiai aukštyje, išskyrus atvejus, kai jis atliekamas FFS ar FNPT II).

B. IR(H). Modulinis skrydžio mokymo kursas

1. IR(H) modulinio skrydžio mokymo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti sraigtasparniu pagal IFR ir esant meteorologinėms sąlygoms pagal prietaisus (IMC).
2. Prašymo klausyti modulinį IR(H) kursą pateikėjas turi būti PPL(H), kuria suteikiama skrydžio naktį teisė, taip pat CPL(H) ir ATPL(H) turėtojas. Kad prašymo pateikėjas galėtų pradėti IR(H) kurso orlaivio mokymo etapą, jis turi būti sraigtasparnio, naudojamo per IR(H) įgūdžių patikrinimą, tipo kvalifikacijos turėtojas, arba atitinkamu sraigtasparniu turi būti išklauses patvirtintą mokymą tipo kvalifikacijai gauti. Prašymo pateikėjas privalo turėti pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad jis patenkinamai baigė MCC kursą, jei įgūdžių patikrinimas bus vykdomas daugianarės įgulos sąlygomis.
3. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti IR(H) modulinį kursą, per vieną testinį patvirtintą mokymo kursą privalo išklausti visus mokymo etapus.
4. Teorinio mokymo kursas turi būti baigtas per 18 mėnesių. Skrydžio mokymas ir įgūdžių patikrinimas turi būti baigti per teorinių egzamino išlaikymo galiojimo laikotarpį.
5. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos žinių lygį;
 - b) skrydžio pagal prietaisus mokymas.

TEORINĖS ŽINIOS

6. Patvirtintą IR(H) modulinį kursą sudaro bent 150 valandų mokymas.

SKRYDŽIO MOKYMAS

7. Vieno variklio sraigtasparnio IR(H) kursą sudaro bent 50 valandų skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui laiko, iš jo:

- a) ne daugiau kaip 20 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNTP I(H) ar FNTP I(A). Šis 20 valandų mokymas FNTP I(H) ar FNTP I(A) gali būti pakeistas 20 valandų IR(H) mokymu šiam kursui patvirtintu lėktuvu; arba
- b) ne daugiau kaip 35 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas sraigtasparnio FTD 2/3, FNPT II/III ar FFS.

I skrydžio pagal prietaisus mokymą turi būti įtrauktos bent 10 valandų skrydžio sraigtasparniu, sertifikuotu pagal IFR, laiko.

8. Kelių variklio sraigtasparnio IR(H) kursą sudaro bent 55 valandos skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui laiko, iš jo:

- a) ne daugiau kaip 20 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNTP I(H) ar FNTP I(A). Šis 20 valandų mokymas FNTP I(H) ar FNTP I(A) gali būti pakeistas 20 valandų IR(H) mokymu šiam kursui patvirtintu lėktuvu; arba
- b) ne daugiau kaip 40 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas sraigtasparnio FTD 2/3, FNPT II/III ar FFS.

I skrydžio pagal prietaisus mokymą turi būti įtrauktos bent 10 valandų skrydžio kelių variklių sraigtasparniu, sertifikuotu pagal IFR, laiko.

9.1 ATPL(H) turėtojai teorinių žinių mokymo laikas sumažinamas 50 valandų.

9.2 IR(A) turėtojai bendras mokymo laikas gali būti sumažintas 10 valandų.

10. Per įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti IR(H), atliekami skrydžio pratimai:

- a) skrydžio pagal IFR priešskrydinės procedūros, įskaitant skrydžių vykdymo vadovo ir atitinkamų oro eismo paslaugų dokumentų naudojimą rengiant skrydžio pagal IFR planą;
- b) skrydžio pagal IFR esant įprastinėms, ypatingosioms ir avarinėms sąlygoms procedūros ir manevrai, kuriuos sudaro bent:
 - i) perėjimas nuo vizualiojo skrydžio prie skrydžio pagal prietaisus kylant;
 - ii) standartiniai išskridimai ir atvykimai pagal prietaisus;
 - iii) IFR procedūros skrendant maršrutu;
 - iv) išlaikymo procedūros;
 - v) artėjimas tūpti pagal prietaisus iki nurodyto žemiausio taško;
 - vi) praleisto artėjimo tūpti procedūros;
 - vii) tūpimai po artėjimo tūpti pagal prietaisus, įskaitant skrydį ratu;
- c) manevrai skrydžio metu ir konkrečios skrydžio charakteristikos;
- d) jei reikia, pirmiau pateiktų pratimų atlikimas kelių variklių sraigtasparniu, įskaitant sraigtasparnio valdymą tik pagal prietaisus (imituojant vieno variklio

neveikimą), variklio išjungimą ir įjungimą iš naujo (šis pratimas turi būti atliktas FFS, FNPT II ar FTD 2/3).

C. IR(As). Modulinis skrydžio mokymo kursas

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. IR(As) modulinio skrydžio mokymo kurso paskirtis – mokyti pilotą, kad jis įgytų tokio lygio kvalifikaciją, kokios reikia norint skraidyti dirizabliu pagal IFR ir esant meteorologinėms sąlygoms pagal prietaisus (IMC). Šį kursą sudaro du moduliai, kurie gali būti klausomi atskirai ar kartu.
 - a) Pagrindinis skrydžio pagal prietaisus modulis
Jį sudaro 10 valandų skrydžio pagal prietaisus mokymo laiko, iš jo ne daugiau kaip 5 valandos gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas BITD, FNPT I, FNPT II ar FFS. Kai prašymo pateikėjas baigia pagrindinį skrydžio pagal prietaisus modulį, jam išduodamas kurso baigimo pažymėjimas.
 - b) Procedūrinis skrydžio pagal prietaisus modulis
Jį sudaro likęs IR(As) mokymo programos laikas, 25 valandos skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui laiko ir teorinių žinių kursas IR(As) gauti.
2. Prašymo klausyti modulinių IR(As) kursą pateikėjas turi būti PPL(As), kuria suteikiama skrydžio naktį teisė, ar CPL(As) turėtojas. Prašymo klausyti procedūrinį skrydžio pagal prietaisus kursą pateikėjas, kuris neturi CPL(As), turi būti pagrindinio skrydžio pagal prietaisus modulio baigimo pažymėjimo turėtojas.
3. Prašymo pateikėjas, kuris nori klausyti IR(As) modulinio kurso procedūrinį skrydžio pagal prietaisus modulį, per vieną testinį patvirtintą mokymo kursą privalo išklausyti visus mokymo etapus. ATO privalo užtikrinti, kad prieš pradėdamas procedūrinį skrydžio pagal prietaisus modulį prašymo pateikėjas turėtų atitinkamus bazinius skrydžio pagal prietaisus įgūdžius. Jei reikia, vykdomas kvalifikacijos kėlimo mokymas.
4. Teorinio mokymo kursas turi būti baigtas per 18 mėnesių. Procedūrinis skrydžio pagal prietaisus modulis ir įgūdžių patikrinimas turi būti baigti per teorinių egzamino išlaikymo galiojimo laikotarpį.
5. Šį kursą sudaro:
 - a) teorinių žinių mokymas, atitinkantis skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos žinių lygį;
 - b) skrydžio pagal prietaisus mokymas.

TEORINĖS ŽINIOS

6. Patvirtintą IR(As) teorinių žinių kursą sudaro bent 150 valandų teorinių žinių mokymas.

SKRYDŽIO MOKYMAS

7. IR(As) kursą sudaro bent 35 valandos skrydžio pagal prietaisus prižiūrint instruktoriui laiko, iš jo ne daugiau kaip 15 valandų gali būti treniruoklio pagal prietaisus laikas, išskraidytas FNPT I; ne daugiau kaip 20 valandų gali būti

išskraidytos FFS ar FNPT II. Ne daugiau kaip 5 valandos FNPT II ar FFS treniruoklio pagal prietaisus laiko gali būti išskraidytos FNPT I.

8. Taikant pirmiau pateiktą 7 dalį, CPL(As) ar pagrindinio skrydžio pagal prietaisus modulio baigimo pažymėjimo turėtoji bendras mokymo laikas gali būti sumažintas 10 valandų. Visas skrydžio diržabliu pagal prietaisus mokymas turi atitikti atitinkamus 7 dalies reikalavimus.
9. Jei prašymo pateikėjas yra kitos kategorijos orlaivio skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos turėtojas, skrydžio diržabliu mokymas gali būti sumažintas 10 valandų.
10. Per įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti IR(As), atliekami skrydžio pratimai:
 - a) pagrindinis skrydžio pagal prietaisus modulis:

bazinio skrydžio pagal prietaisus procedūros ir manevrai:

 - i) bazinis skrydis pagal prietaisus be išorinių vizualiųjų orientyrų:
 - horizontalusis skrydis;
 - aukštėjimas;
 - žemėjimas;
 - posūkiai atliekant horizontalųjį skrydį, aukštėjimas, žemėjimas;
 - ii) skrydžio pagal prietaisus elementas;
 - iii) radionavigacija;
 - iv) išėjimas iš neįprasto aukščio;
 - v) ribotas skaičius valdymo skydo prietaisų;
 - b) procedūrinis skrydžio pagal prietaisus modulis
 - i) skrydžio pagal IFR priešskrydinės procedūros, įskaitant skrydžių vykdymo vadovo ir atitinkamų oro eismo paslaugų dokumentų naudojimą rengiant skrydžio pagal IFR planą;
 - ii) skrydžio pagal IFR esant įprastoms, ypatingosioms ir avarinėms sąlygoms procedūros ir manevrai, kuriuos sudaro bent:
 - perėjimas nuo vizualiojo skrydžio prie skrydžio pagal prietaisus kylant;
 - standartiniai išskridimai ir atvykimai pagal prietaisus;
 - IFR procedūros skrendant maršrutu;
 - išlaikymo procedūros;
 - artėjimas tūpti pagal prietaisus iki nurodyto žemiausio taško;
 - praleisto artėjimo tūpti procedūros;
 - tūpimai po artėjimo tūpti pagal prietaisus, įskaitant skrydį ratu;
 - iii) manevrai skrydžio metu ir konkrečios skrydžio charakteristikos;
 - iv) pirmiau pateiktų pratimų atlikimas diržabliu, įskaitant diržablio valdymą tik pagal prietaisus (imituojant vieno variklio neveikimą),

variklio išjungimą ir įjungimą iš naujo (šis pratimas turi būti atliktas saugiame aukštyje, išskyrus atvejus, kai jis atliekamas FFS ar FNPT II).

7 PRIEDĖLIS

ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS SKRYDŽIO PAGAL PRIETAISUS KVALIFIKACIJAI GAUTI

1. Prašymo išduoti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją pateikėjas turi būti išklauses skrydžio mokymą tos pačios klasės ar tipo orlaiviu, koks bus naudojamas per įgūdžių patikrinimą.
2. Prašymo pateikėjas privalo išlaikyti įgūdžių patikrinimą pagal visus skyrius. Jei neišlaikomas koks nors skyriaus elementas, neišlaikomas visas skyrius. Jei neišlaikomas daugiau kaip vienas skyrius, prašymo pateikėjas privalo laikyti patikrinimą iš naujo. Prašymo pateikėjas, neišlaikęs tik vieno skyriaus, privalo pakartotinai laikyti tik neišlaikytą skyrių. Jei per pakartotinį patikrinimą neišlaikomas bent vienas skyrius, įskaitant tuos skyrius, kurie buvo išlaikyti per ankstesnius bandymus, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą patikrinimą. Visi įgūdžių patikrinimo skyriai turi būti išlaikyti per 6 mėnesius. Jei per du bandymus neišlaikomi visi patikrinimo skyriai, vykdomas tolesnis mokymas.
3. Po bet kokio neišlaikyto įgūdžių patikrinimo gali būti reikalaujama išklausti tolesnį mokymą. Bandymų laikyti įgūdžių patikrinimą skaičius neribojamas.

PATIKRINIMO VYKDYMAS

4. Patikrinimu siekiama imituoti realų skrydį. Skrydžio maršrutą parenka skrydžio egzaminuotojas. Pagrindinis aspektas – prašymo pateikėjo gebėjimas planuoti ir atlikti skrydį vadovaujantis įprastu instruktažu. Prašymo pateikėjas vykdo skrydžio planavimą ir privalo užtikrinti, kad orlaivyje būtų visa įranga ir dokumentai, reikalingi skrydžiui atlikti. Skrydžio trukmė – mažiausiai 1 valanda.
5. Jei prašymo pateikėjas nusprendžia nutraukti įgūdžių patikrinimą dėl priežasčių, kurios, egzaminuotojo nuomone, yra netinkamos, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą įgūdžių patikrinimą. Jei įgūdžių patikrinimas nutraukiamas dėl priežasčių, kurios, egzaminuotojo nuomone, yra tinkamos, per kitus skrydžius laikomi tik tie skyriai, kurie nebuvo laikyti.
6. Egzaminuotojo nuožiūra prašymo pateikėjas vieną kartą gali pakartoti bet kurią manevrą ar procedūrą. Egzaminuotojas gali bet kuriuo metu sustabdyti patikrinimą, jei jis nusprendžia, kad pareiškėjas turi pakartotinai laikyti visą skrydžio įgūdžių patikrinimą.
7. Prašymo pateikėjas orlaiviu turi skristi toje vietoje, kurioje gali būti vykdomos įgulos vado funkcijos, ir laikyti patikrinimą taip, lyg orlaivyje nebūtų kitų įgulos narių. Egzaminuotojas nedalyvauja orlaivio valdyme, išskyrus atvejus, kai įsikišti būtina dėl saugumo ar siekiant išvengti nepriimtino kitų orlaivių eismo sulaikymo. Atsakomybė už skrydį nustatoma pagal nacionalinius teisės aktus.
8. Apsisprendimo aukštį, mažiausią leistiną žemėjimo aukštį ir praleistą artėjimo tūpti tašką nustato prašymo pateikėjas ir patvirtina egzaminuotojas.
9. Prašymo išduoti IR pateikėjas egzaminuotojui nurodo vykdomus patikrinimus ir pareigas, įskaitant radijo prietaisų identifikavimą. Patikrinimai turi būti atliekami pagal orlaivio, kuriuo vykdomas įgūdžių patikrinimas, patvirtintą kontrolinį sąrašą. Per patikrinimo priešskrydinį pasirengimą prašymo pateikėjas privalo nustatyti galingumą ir greičius. Prašymo pateikėjas kilimo, artėjimo tūpti ir tūpimo atlikimo

duomenis apskaičiuoja pagal atitinkamo orlaivio skrydžio vykdymo vadovo ar naudojimo vadovo reikalavimus.

SKRYDŽIO BANDYMO LEISTINIEJI NUOKRYPIAI

10. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimą:
- a) valdyti orlaivį neperžengiant jo galimybių ribų;
 - b) sklandžiai ir tiksliai atlikti visus manevrus;
 - c) priimti gerus sprendimus ir meistriškai valdyti orlaivį;
 - d) taikyti aviacijos žinias; ir
 - e) nuolat valdyti orlaivį taip, kad procedūros ar manevro sėkmė niekada nekeltų abejonių.
11. Siekiant atsižvelgti į turbulencijos sąlygas, orlaivio valdymo kokybę ir charakteristikas, taikomi toliau pateikti leistinieji nuokrypiai.

Aukščio leistinieji nuokrypiai:

bendras leistinis nuokrypis ± 100 pėdų;
antrojo rato pradžios apsisprendimo aukštyje leistinis nuokrypis $+50/-0$ pėdų;
mažiausio leistino žemėjimo aukščio / praleisto artėjimo tūpti taško (MAP) / aukščio leistinis nuokrypis $+50/-0$ pėdų.

Skrydžio maršrutu leistinieji nuokrypiai:

skrydžio pagal radijo prietaisus leistinis nuokrypis $\pm 5^\circ$;
tikslus artėjimas tūpti: pusės skalės nuokrypis, azimutas ir tūptinė.

Kurso leistinieji nuokrypiai:

kai veikia visi varikliai $\pm 5^\circ$;
imituojant variklio gedimą $\pm 10^\circ$.

Greičio leistinieji nuokrypiai:

kai veikia visi varikliai ± 5 mazgai;
imituojant variklio gedimą $+10$ mazgų/ -5 mazgai.

PATIKRINIMO TURINYS

Lėktuvai

1 SKYRIUS. PRIEŠSKRYDINIAI VEIKSMAI IR IŠSKRIDIMAS

Į visus skyrius įtraukti šie elementai: kontrolinių sąrašų naudojimas, skraidymo meistriškumas, priešledžio / nuledinimo procedūros

a	Skrydžių vykdymo vadovo (ar jį atitinkančio dokumento) naudojimas, ypač apskaičiuojant orlaivio charakteristikas, masę ir pusiausvyrą
b	Naudojimasis oro eismo tarnybų dokumentais, informaciniu dokumentu apie orus

c	ATC skrydžio plano, skrydžio pagal IFR plano / žurnalo rengimas
d	Priešskrydinis patikrinimas
e	Būtiniosios oro sąlygos
f	Vairavimas žeme
g	Instruktažas prieš kilimą, kilimas
h°	Perėjimas prie skrydžio pagal prietaisus
i°	Išskridimo pagal prietaisus procedūros, aukščiamojo nustatymas
j°	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
2 SKYRIUS. BENDRIEJI VALDYMO ELEMENTAI°	
a	Lėktuvo valdymas tik pagal prietaisus, įskaitant horizontalųjį skrydį įvairiu greičiu, balansavimą
b	posūkius aukštėjant ir žemėjant, įskaitant išlaikytąjį 1 lygio posūkį
c	Išėjimas iš neįprasto aukščio, įskaitant išlaikytąjį 45° posvyrio posūkį ir statų posūkį žemėjant
d*	Išėjimas iš artėjimo smukti per horizontalųjį skrydį, posūkiai aukštėjant ir žemėjant, tūpimo konfigūracija (taikoma tik lėktuvams)
e	Ribotas skaičius valdymo skydo prietaisų: stabilizuotas aukštėjimas ar žemėjimas, 1 lygio horizontalieji posūkiai nustatytu kursu, išėjimas iš neįprasto aukščio (taikoma tik lėktuvams)
3 SKYRIUS. MARŠRUTO PROCEDŪROS PAGAL IFR	
a	Skrydis maršrutu, įskaitant perėmimą, pvz., NDB, VOR, RNAV
b	Radio prietaisų naudojimas

c	Horizontalusis skrydis, kurso, aukščio ir oro greičio valdymas, variklio nustatymas, balansavimo technika
d	Aukščiamočio nustatymas
e	ETA laiko nustatymas ir peržiūra (jei reikia, maršruto išlaikymas)
f	Skrydžio stebėjimas, skrydžio žurnalas, degalų naudojimas, sistemų valdymas
g	Priešlėdžio procedūros, jei reikia, imituojamos
h	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
4 SKYRIUS. TIKSLAUS ARTĖJIMO TŪPTI PROCEDŪROS	
a	Navigacijos priemonių nustatymas ir tikrinimas, prietaisų identifikavimas
b	Atvykimo procedūros, aukščiamočio patikrinimai
c	Artėjimo tūpti ir tūpimo instruktažas, įskaitant žemėjimo / artėjimo tūpti / tūpimo patikrinimus
d+	Išlaikymo procedūra
e	Atitiktis paskelbtai artėjimo tūpti procedūrai
f	Artėjimo tūpti laiko nustatymas
g	Aukščio, greičio ir kurso valdymas (stabilizuotas artėjimas tūpti)
h+	Antrasis ratas
i+	Praleisto artėjimo tūpti procedūra / tūpimas
j	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
5 SKYRIUS. NETIKSLAUS ARTĖJIMO TŪPTI PROCEDŪROS	

a	Navigacijos priemonių nustatymas ir tikrinimas, prietaisų identifikavimas
b	Atvykimo procedūros, aukščiamojo nustatymas
c	Artėjimo tūpti ir tūpimo instruktažas, įskaitant žemėjimo / artėjimo tūpti / tūpimo patikrinimus
d+	Išlaikymo procedūra
e	Atitiktis paskelbtai artėjimo tūpti procedūrai
f	Artėjimo tūpti laiko nustatymas
g	Aukščio, greičio ir kurso valdymas (stabilizuotas artėjimas tūpti)
h+	Antrasis ratas
i+	Praleisto artėjimo tūpti procedūra / tūpimas
j	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
6 SKYRIUS. SKRYDIS NEVEIKIANT VIENAM VARIKLIUI (taikoma tik kelių variklių lėktuvams)^o	
a	Imituojamas variklio gedimas po kilimo ar per antrąjį ratą
b	Artėjimas tūpti, antrasis ratas ir praleisto artėjimo tūpti procedūra neveikiant vienam varikliui
c	Artėjimas tūpti ir tūpimas neveikiant vienam varikliui
d	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros

* Šis elementas gali būti atliekamas FFS, FTD 2/3 ar FNPT II.

+ Šis elementas gali būti atliekamas laikant 4 ar 5 skyrių.

o Šis elementas turi būti atliekamas tik pagal prietaisus.

Sraigtasparniai

1 SKYRIUS. IŠSKRIDIMAS

Į visus skyrius įtraukti šie elementai: kontrolinių sąrašų naudojimas, skraidymo meistriškumas, priešlėdžio / nuledinimo procedūros

a	Skrydžių vykdymo vadovo (ar jį atitinkančio dokumento) naudojimas, ypač apskaičiuojant orlaivio charakteristikas, masę ir pusiausvyrą
b	Naudojimasis oro eismo tarnybų dokumentais, informaciniu dokumentu apie orus
c	ATC skrydžio plano, skrydžio pagal IFR plano / žurnalo rengimas
d	Priešskrydinis patikrinimas
e	Būtiniosios oro sąlygos
f	Vairavimas žeme / vairavimas oru pagal ATC ar instruktoriaus nurodymus
g	Instruktažas, procedūros ir patikrinimai prieš kilimą
h	Perėjimas prie skrydžio pagal prietaisus
i	Išskridimo pagal prietaisus procedūros

2 SKYRIUS. BENDRIEJI VALDYMO ELEMENTAI

a	Sraigtasparnio valdymas tik pagal prietaisus, įskaitant:
b	posūkius aukštėjant ir žemėjant, įskaitant išlaikytąjį 1 lygio posūkį
c	Išėjimas iš neįprasto aukščio, įskaitant išlaikytąjį 45° posvyrio posūkį ir statų posūkį žemėjant

3 SKYRIUS. MARŠRUTO PROCEDŪROS PAGAL IFR

a	Skrydis maršrutu, įskaitant perėmimą, pvz., NDB, VOR, RNAV
b	Radijo prietaisų naudojimas

c	Horizontalusis skrydis, kurso, aukščio ir oro greičio valdymas, variklio nustatymas
d	Aukščiamočio nustatymas
e	ETA laiko nustatymas ir peržiūra
f	Skrydžio stebėjimas, skrydžio žurnalas, degalų naudojimas, sistemų valdymas
g	Priešlėdžio procedūros, jei reikia ir jei įmanoma, imituojamos
h	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
4 SKYRIUS. TIKSLUSIS ARTĖJIMAS TŪPTI	
a	Navigacijos priemonių nustatymas ir tikrinimas, prietaisų identifikavimas
b	Atvykimo procedūros, aukščiamočio patikrinimai
c	Artėjimo tūpti ir tūpimo instruktažas, įskaitant žemėjimo / artėjimo tūpti / tūpimo patikrinimus
d*	Išlaikymo procedūra
e	Atitiktis paskelbtai artėjimo tūpti procedūrai
f	Artėjimo tūpti laiko nustatymas
g	Aukščio, greičio ir kurso valdymas (stabilizuotas artėjimas tūpti)
h*	Antrasis ratas
i*	Praleisto artėjimo tūpti procedūra / tūpimas
j	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
*Šis elementas turi būti atliekamas laikant 4 ar 5 skyrių.	
5 SKYRIUS. NETIKSLUSIS ARTĖJIMAS TŪPTI	

a	Navigacijos priemonių nustatymas ir tikrinimas, prietaisų identifikavimas
b	Atvykimo procedūros, aukščiamojo patikrinimai
c	Artėjimo tūpti ir tūpimo instruktažas, įskaitant žemėjimo / artėjimo tūpti / tūpimo patikrinimus
d*	Išlaikymo procedūra
e	Atitiktis paskelbtai artėjimo tūpti procedūrai
f	Artėjimo tūpti laiko nustatymas
g	Aukščio, greičio ir kurso valdymas (stabilizuotas artėjimas tūpti)
h*	Antrasis ratas
i*	Praleisto artėjimo tūpti procedūra*/ tūpimas
j	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
*Šis elementas turi būti atliekamas laikant 4 ar 5 skyrių.	
6 SKYRIUS. YPATINGOSIOS IR AVARINĖS PROCEDŪROS Šis skyrius gali būti suderintas su 1–5 skyriais. Per šį patikrinimą vertinamas sraigtasparnio valdymas, variklio gedimo identifikavimas, skubūs veiksmai (judesių imitavimo pratimai), kontroliniai veiksmai, patikrinimai ir skrydžio tikslumas toliau nurodytose situacijose:	
a	Imituojamas variklio gedimas po kilimo ir (ar) per artėjimą tūpti* (saugiaiame aukštyje, išskyrus atvejus, kai naudojamas FFS, FNPT II/III ar FTD 2/3) * Šis elementas taikomas tik kelių variklių sraigtasparniui.
b	Stabilumo didinimo prietaisų / hidraulinės sistemos gedimas (jei taikytina)
c	Ribotas skaičius valdymo skydo prietaisų

d	Autorotacija ir išėjimas į iš anksto nustatytą aukštį
e	Tikslusis artėjimas tūpti rankiniu būdu, nenaudojant skrydžio komandų sistemos* Tikslusis artėjimas tūpti rankiniu būdu, naudojant skrydžio komandų sistemą* *Gali būti tikrinamas tik vieno elemento atlikimas

Dirižabliai

1 SKYRIUS. PRIEŠSKRYDINIAI VEIKSMAI IR IŠSKRIDIMAS

Į visus skyrius įtraukti šie elementai: kontrolinių sąrašų naudojimas, skraidymo meistriškumas, atitiktis ATC ryšiui, R/T procedūros

a	Skrydžių vykdymo vadovo (ar jį atitinkančio dokumento) naudojimas, ypač apskaičiuojant orlaivio charakteristikas, masę ir pusiausvyrą
b	Naudojimas oro eismo tarnybų dokumentais, informaciniu dokumentu apie orus
c	ATC skrydžio plano, skrydžio pagal IFR plano / žurnalo rengimas
d	Priešskrydinis patikrinimas
e	Būtiniosios oro sąlygos
f	Instruktažas prieš kilimą, atkabinimo nuo stiebo procedūra, manevravimas ant žemės
g	Kilimas
h	Perėjimas prie skrydžio pagal prietaisus
i	Išskridimo pagal prietaisus procedūros, aukščiamojo nustatymas
j	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros

2 SKYRIUS. BENDRIEJI VALDYMO ELEMENTAI

a	Dirižablio valdymas tik pagal prietaisus
b	Posūkiai aukštėjant ir žemėjant, įskaitant išlaikytąjį posūkį
c	Išėjimas iš neįprasto aukščio
d	Ribotas skaičius valdymo skydo prietaisų
3 SKYRIUS. MARŠRUTO PROCEDŪROS PAGAL IFR	
a	Skrydis maršrutu, įskaitant perėmimą, pvz., NDB, VOR, RNAV
b	Radijo prietaisų naudojimas
c	Horizontalusis skrydis, kurso, aukščio ir oro greičio valdymas, variklio nustatymas, balansavimo technika
d	Aukščiamočio nustatymas
e	ETA laiko nustatymas ir peržiūra
f	Skrydžio stebėjimas, skrydžio žurnalas, degalų naudojimas, sistemų valdymas
g	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
4 SKYRIUS. TIKSLAUS ARTĖJIMO TŪPTI PROCEDŪROS	
a	Navigacijos priemonių nustatymas ir tikrinimas, prietaisų identifikavimas
b	Atvykimo procedūros, aukščiamočio patikrinimai
c	Artėjimo tūpti ir tūpimo instruktažas, įskaitant žemėjimo / artėjimo tūpti / tūpimo patikrinimus
d+	Išlaikymo procedūra
e	Atitiktis paskelbtai artėjimo tūpti procedūrai

f	Artėjimo tūpti laiko nustatymas
g	Stabilizuotas artėjimas tūpti (aukščio, greičio ir kurso valdymas)
h+	Antrasis ratas
i+	Praleisto artėjimo tūpti procedūra / tūpimas
j	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
5 SKYRIUS. NETIKSLAUS ARTĖJIMO TŪPTI PROCEDŪROS	
a	Navigacijos priemonių nustatymas ir tikrinimas, prietaisų identifikavimas
b	Atvykimo procedūros, aukščiamočio nustatymas
c	Artėjimo tūpti ir tūpimo instruktažas, įskaitant žemėjimo / artėjimo tūpti / tūpimo patikrinimus
d+	Išlaikymo procedūra
e	Atitiktis paskelbtai artėjimo tūpti procedūrai
f	Artėjimo tūpti laiko nustatymas
g	Stabilizuotas artėjimas tūpti (aukščio, greičio ir kurso valdymas)
h+	Antrasis ratas
i+	Praleisto artėjimo tūpti procedūra / tūpimas
j	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros
6 SKYRIUS. SKRYDIS NEVEIKIANT VIENAM VARIKLIUI Šis skyrius gali būti suderintas su 1–5 skyriais. Per šį patikrinimą vertinamas dirižablio valdymas, variklio gedimo identifikavimas, skubūs veiksmai, kontroliniai veiksmai, patikrinimai ir skrydžio tikslumas toliau nurodytose situacijose:	

a	Imituojamas variklio gedimas po kilimo ar per antrąjį ratą
b	Artėjimas tūpti ir procedūrinis antrasis ratas neveikiant vienam varikliui
c	Artėjimas tūpti ir tūpimas, praleisto tūpimo procedūra neveikiant vienam varikliui
d	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros

+ Šis elementas gali būti atliekamas laikant 4 ar 5 skyrių.

8 PRIEDĖLIS

BENDRAS PATIRTIES ĮSKAITYMAS, TAIKOMAS VERTINANT KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMO SKRYDŽIO PAGAL PRIETAISUS DALĮ

A. Lėktuvai

Patirtis įskaitoma tik kai kvalifikacijos turėtojas pakartotinai patvirtina skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, reikalingą norint valdyti vieno variklio lėktuvą ir vienpilotį kelių variklių lėktuvą.

Kai atliekamas kvalifikacijos, įskaitant skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, patikrinimas, ir kvalifikacijos turėtojas turi galiojančią:	Per kvalifikacijos patikrinimą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos dalis įskaitoma, kai siekiama gauti:
MP tipo kvalifikaciją; aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją	SE klasės* ir SE tipo kvalifikaciją*; SP ME klasės ir SP ME neaukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją; laikoma, kad įvykdyti tik 9 priedėlyje* nurodyto įgūdžių patikrinimo 3B skyriaus reikalavimai dėl vienpiločio neaukštos kokybės sudėtingo lėktuvo
SP ME neaukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė atlikti tik vienpiločius skrydžius	SP ME klasės * ir SP ME neaukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją; SE klasės ir tipo kvalifikaciją*
SP ME neaukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė atlikti tik daugiapiločius skrydžius	SP ME klasės * ir SP ME neaukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją*; SE klasės ir tipo kvalifikaciją*
SP ME klasės kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė atlikti tik vienpiločius skrydžius	SE klasės ir tipo kvalifikaciją; SP ME klasės ir SP ME neaukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją
SP ME klasės kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė atlikti tik daugiapiločius skrydžius	SE klasės ir tipo kvalifikaciją *; SP ME klasės* ir SP ME neaukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikaciją*

SP SE klasės kvalifikaciją	SE klasės ir tipo kvalifikaciją
SP SE tipo kvalifikaciją	SE klasės ir tipo kvalifikaciją

* Jei prašymo pateikėjas per ankstesnius 12 mėnesių SP klasės ar tipo lėktuvu, vykdydamas vienpiločius skrydžius, atliko bent tris išskridimus ir artėjimus tūpti pagal IFR; kelių variklių neaukštos kokybės nesudėtingo lėktuvo atveju prašymo pateikėjas turi būti išlaikęs įgūdžių patikrinimo 6 skyrių, susijusį su vienpiločiais skrydžiais vienpiločiu neaukštos kokybės nesudėtingu lėktuvu, kurie atliekami tik pagal prietaisus.

B. Sraigtasparniai

Patirtis įskaitoma tik kai kvalifikacijos turėtojas pakartotinai patvirtina skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, reikalingą norint valdyti vieno variklio sraigtasparnį ir vienpilotį kelių variklių sraigtasparnį.

Kai atliekamas kvalifikacijos, įskaitant skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją, patikrinimas, ir kvalifikacijos turėtojas turi galiojančią:	Per kvalifikacijos patikrinimą skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos dalis įskaitoma, kai siekiama gauti:
MPH tipo kvalifikaciją	SE tipo kvalifikaciją* ir SP ME tipo kvalifikaciją*
SP ME tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė atlikti tik vienpiločius skrydžius	SE tipo kvalifikaciją; SP ME tipo kvalifikaciją
SP ME tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė atlikti tik daugiapiločius skrydžius	SE tipo kvalifikaciją*; SP ME tipo kvalifikaciją*

*Jei prašymo pateikėjas per ankstesnius 12 mėnesių SP tipo sraigtasparniu, vykdydamas vienpiločius skrydžius, atliko bent tris išskridimus ir artėjimus tūpti pagal IFR.

9 PRIEDĖLIS

MOKYMAS, ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMAS IR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, REIKALINGAS NORINT GAUTI MPL, ATPL, TIPO IR KLASĖS KVALIFIKACIJĄ, TAIP PAT KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, REIKALINGAS NORINT GAUTI IRS

A. Bendrosios nuostatos

1. Prašymo laikyti įgūdžių patikrinimą pateikėjas turi būti išklauses skrydžio mokymą tos pačios klasės ar tipo orlaiviu, koks bus naudojamas per įgūdžių patikrinimą.
2. Jei per 2 bandymus neišlaikomi visi patikrinimo skyriai, vykdomas tolesnis mokymas.
3. Bandymų laikyti įgūdžių patikrinimą skaičius neribojamas.

MOKYMO / ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMO / KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMO TURINYS

4. Jei tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį, nenurodyta kitaip, skrydžio mokymo programa turi atitikti šio priedėlio reikalavimus. Ši programa gali būti sumažinta, įskaitant valandas, išskraidytas panašių tipų orlaiviais, kaip nurodyta tinkamumo skraidyti duomenyse, nustatytuose pagal 21 dalį.
5. Išskyrus atvejį, kai, remiantis tinkamumo skraidyti duomenimis, nustatytais pagal 21 dalį, įgūdžių patikrinimas vykdomas siekiant išduoti atitinkamo tipo orlaivio ATPL, gali būti įskaitomi tie įgūdžių patikrinimo elementai, kurie yra kito tipo ar varianto orlaivio valdymo kvalifikacijos dalis.

PATIKRINIMO VYKDYMAS

6. Egzaminuotojas gali pasirinkti iš įvairių įgūdžių patikrinimo ar kvalifikacijos patikrinimo scenarijų, į kuriuos įtraukti imituojami veiksmai ir kuriuos parengė ir patvirtino kompetentinga institucija. Viso realaus skrydžio ir kiti treniruokliai, kai galima juos naudoti ir nepaisant jų buvimo vietos, turi būti naudojami pagal šios dalies reikalavimus. Patikrinimo trukmė – bent:
 - a) 120 minučių, kai siekiama gauti MPL, ATPL ir daugiapiločio bei vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo tipo kvalifikacijas; ir
 - b) 60 minučių, kai siekiama gauti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją ir vienpiločio orlaivio klasės ar tipo kvalifikaciją.
7. Per kvalifikacijos patikrinimą egzaminuotojas tikrina, ar klasės ar tipo kvalifikacijos turėtojo teorinių žinių lygis yra tinkamas.
8. Jei prašymo pateikėjas nusprendžia nutraukti įgūdžių patikrinimą dėl priežasčių, kurios, egzaminuotojo nuomone, yra netinkamos, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą įgūdžių patikrinimą. Jei įgūdžių patikrinimas nutraukiamas dėl priežasčių, kurios, egzaminuotojo nuomone, yra tinkamos, per kitus skrydžius laikomi tik tie skyriai, kurie nebuvo laikyti.
9. Egzaminuotojo nuožiūra prašymo pateikėjas vieną kartą gali pakartoti bet kurią manevrą ar procedūrą. Egzaminuotojas gali bet kuriuo metu sustabdyti patikrinimą, jei jis nusprendžia, kad pareiškėjas turi pakartotinai laikyti visą skrydžio įgūdžių patikrinimą.
10. Prašymo pateikėjas orlaiviu turi skristi toje vietoje, kurioje gali būti vykdomos įgulos vado ar antrojo piloto funkcijos, ir laikyti patikrinimą taip, lyg orlaivyje nebūtų kitų įgulos narių, jei vykdomas skrydžio vienpiločiu orlaiviu patikrinimas. Atsakomybė už skrydį nustatoma pagal nacionalinius teisės aktus.
11. Per patikrinimo priešskrydinį pasirengimą prašymo pateikėjas privalo nustatyti galingumą ir greičius. Prašymo pateikėjas egzaminuotojui nurodo vykdomus patikrinimus ir pareigas, įskaitant radijo prietaisų identifikavimą. Patikrinimai turi būti atliekami pagal orlaivio, kuriuo vykdomas įgūdžių patikrinimas, kontrolinį

sąrašą ir, jei reikia, pagal MCC principus. Prašymo pateikėjas kilimo, artėjimo tūpti ir tūpimo atlikimo duomenis apskaičiuoja pagal atitinkamo orlaivio skrydžių vykdymo vadovo ar naudojimo vadovo reikalavimus. Dėl apsisprendimo aukščio, mažiausio leistino žemėjimo aukščio ir praleisto artėjimo tūpti taško prašymo pateikėjas sprendimą priima kartu su egzaminuotoju.

12. Egzaminuotojas nedalyvauja orlaivio valdyme, išskyrus atvejus, kai įsikišti būtina dėl saugumo ar siekiant išvengti nepriimtino kitų orlaivių eismo sulaikymo.

**SPECIALIEJI REIKALAVIMAI, TAIKOMI ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMUI /
KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMUI, SUSIJUSIAM SU DAUGIAPILOČIO ORLAIVIO
TIPO KVALIFIKACIJA, VIENPILOČIO ORLAIVIO, NAUDOJAMO
DAUGIAPILOČIAMS SKRYDŽIAMS ATLIKTI, TIPO KVALIFIKACIJA, MPL IR ATPL**

13. Daugiapiločio orlaivio ar vienpiločio orlaivio, naudojamo daugiapiločiams skrydžiams atlikti, valdymo įgūdžių patikrinimas atliekamas daugianarėje aplinkoje. Kitas prašymo pateikėjas ar kito tipo kvalifikacijos turėtojas gali būti antrasis pilotas. Jei naudojamas orlaivis, antrasis pilotas turi būti egzaminuotojas ar instruktorius.
14. Prašymo pilotas per visus įgūdžių patikrinimo skyrius vykdo skraidančiojo piloto funkcijas, išskyrus ypatingąsias ir avarines procedūras, kurias prašymo pateikėjas gali vykdyti kaip skraidantysis pilotas ar neskraidantysis pilotas, pagal MCC taisykles. Prašymo pirmą kartą išduoti daugiapiločio orlaivio tipo kvalifikaciją ar ATPL pateikėjas taip pat turi parodyti gebėjimą vykdyti neskraidančiojo piloto funkcijas. Per įgūdžių patikrinimą prašymo pateikėjas gali sėdėti kairiajame ar dešiniajame krėsele, jei visi įgūdžių patikrinimo elementai gali būti atlikti sėdint pasirinktame krėsele.
15. Egzaminuotojas ypač tikrina, kaip prašymo išduoti ATPL, daugiapiločio orlaivio tipo kvalifikaciją, vienpiločio orlaivio, naudojamo daugiapiločiams skrydžiams atlikti, tipo kvalifikaciją, tinkamą ir įgulos vado funkcijos vykdyti, pateikėjas atlieka šiuos elementus, nepaisant to, ar jis vykdo skraidančiojo piloto ar neskraidančiojo piloto funkcijas:
 - a) vykdo įgulos bendradarbiavimą;
 - b) vykdo tinkamą bendrąją orlaivio eksploatacinę priežiūrą; ir
 - c) pagal saugumo aspektus, taisykles ir nuostatas nustato prioritetus ir priima sprendimus, kurie atitinka skrydžio situaciją, įskaitant avarines situacijas.
16. Jei įgūdžių patikrinimas susijęs su skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija, patikrinimas turi būti atliekamas pagal IFR; šį patikrinimą rekomenduojama atlikti imituojamoje komercinio oro transporto aplinkoje. Pagrindinis aspektas, kurį reikia patikrinti – prašymo pateikėjo gebėjimas planuoti ir atlikti skrydį vadovaujantis įprastu instruktažu.
17. Jei per tipo kvalifikacijos kursą skrydžio mokymas orlaiviu sudarė mažiau nei 2 valandas, įgūdžių patikrinimas gali būti atliekamas FFS; jis gali būti baigtas prieš skrydžio mokymą orlaiviu. Šiuo atveju prieš naujosios tipo kvalifikacijos įrašymą į prašymo pateikėjo licenciją pažymėjimas apie tipo kvalifikacijos kurso, įskaitant skrydžio mokymą orlaiviu, baigimą perduodamas kompetentingai institucijai.

B. Specialieji reikalavimai, susiję su lėktuvo kategorija

PATIKRINIMO IŠLAIKYMO STANDARTAI

1. Vienpiločio lėktuvo, išskyrus vienpilotį aukštos kokybės sudėtingą lėktuvą, atveju prašymo pateikėjas privalo išlaikyti įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimą pagal visus skyrius. Jei neišlaikomas koks nors skyriaus elementas, neišlaikomas visas skyrius. Jei neišlaikomas daugiau kaip vienas skyrius, prašymo pateikėjas privalo laikyti patikrinimą iš naujo. Prašymo pateikėjas, neišlaikęs tik vieno skyriaus, privalo pakartotinai laikyti neišlaikytą skyrių. Jei per pakartotinį patikrinimą neišlaikomas bent vienas skyrius, įskaitant tuos skyrius, kurie buvo išlaikyti per ankstesnius bandymus, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą patikrinimą. Vienpiločio kelių variklių lėktuvo atveju laikomas atitinkamas įgūdžių patikrinimas pagal 6 skyrių, susijusį su asimetriiniu skrydžiu.
2. Daugiapiločio ir vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo atveju prašymo pateikėjas privalo išlaikyti įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimą pagal visus skyrius. Jei neišlaikomi daugiau kaip 5 elementai, prašymo pateikėjas privalo laikyti patikrinimą iš naujo. Prašymo pateikėjas, neišlaikęs 5 ar mažiau elementų, privalo pakartotinai laikyti tik neišlaikytus elementus. Jei per pakartotinį patikrinimą neišlaikomas bent vienas elementas, įskaitant tuos elementus, kurie buvo išlaikyti per ankstesnius bandymus, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą patikrinimą. 6 skyrius nėra ATPL ar MPL įgūdžių patikrinimo dalis. Jei prašymo pateikėjas neišlaiko tik 6 skyriaus arba jo nelaiko, į tipo kvalifikaciją neįtraukiama CAT II ar CAT III teisė. Kad į tipo kvalifikaciją būtų įtraukta CAT II ar CAT III teisė, prašymo pateikėjas atitinkamo tipo orlaiviu turi išlaikyti patikrinimą pagal 6 skyrių.

SKRYDŽIO BANDYMO LEISTINIEJI NUOKRYPIAI

3. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimą:
 - a) valdyti lėktuvą neperžengiant jo galimybių ribų;
 - b) sklandžiai ir tiksliai atlikti visus manevrus;
 - c) priimti gerus sprendimus ir meistriškai valdyti orlaivį;
 - d) taikyti aviacijos žinias;
 - e) nuolat valdyti lėktuvą taip, kad procedūros ar manevro sėkmė niekada nekeltų abejonių;
 - f) suprasti ir, jei reikia, taikyti įgulos bendradarbiavimo ir ribojimo procedūras; ir
 - g) jei reikia, veiksmingai bendradarbiauti su kitais įgulos nariais.
4. Siekiant atsižvelgti į turbulencijos sąlygas, lėktuvo valdymo kokybę ir charakteristikas, taikomi toliau pateikti leistinieji nuokrypiai.

Aukščio leistinieji nuokrypiai:

bendrasis leistinasis nuokrypis ± 100 pėdų;

antrojo rato pradžios apsisprendimo aukštyje leistinasis nuokrypis + 50/-0 pėdų;

mažiausio leistino žemėjimo aukščio leistinasis nuokrypis + 50/-0 pėdų.

Skrydžio maršrutu leistinieji nuokrypiai:

skrydžio pagal radijo prietaisus leistinasis nuokrypis $\pm 5^\circ$;

tikslusis artėjimas tūpti: pusės skalės nuokrypis, azimutas ir tūptinė.

Kurso leistinieji nuokrypiai:

kai veikia visi varikliai $\pm 5^\circ$;
imituojant variklio gedimą $\pm 10^\circ$.

Greičio leistinieji nuokrypiai:

kai veikia visi varikliai ± 5 mazgai;
imituojant variklio gedimą $+10$ mazgų/ -5 mazgai.

MOKYMO / ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMO / KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMO TURINYS

5. Vienpilotis lėktuvas, išskyrus aukštos kokybės sudėtingą lėktuvą

a) Simbolių reikšmės

P – išmokytas vykdyti įgulos vado, antrojo piloto, skraidančiojo piloto (PF) ir neskraidančiojo piloto (PNF) funkcijas

X – jei įmanoma, šiam pratimui atlikti turi būti naudojami skrydžio treniruokliai; priešingu atveju naudojamas manevro ar procedūros pobūdį atitinkantis lėktuvas

P# – mokymą turi papildyti lėktuvo apžiūra su instruktoriumi

b) Praktinis mokymas vykdomas naudojant mokymo įrangą (P) arba sudėtingesnę mokymo įrangą, kurią žymi rodyklė (---->).

Nurodant naudojamą mokymo įrangą vartojamos šios santrumpos:

A – lėktuvas

FFS – viso realaus skrydžio treniruoklis

FTD – skrydžio mokymo įtaisas (įskaitant FNPT II, reikalingą ME klasės kvalifikacijai gauti)

c) 3B skyriaus ir 6 skyriaus (kelių variklių orlaivis) elementai, pažymėti žvaigždute (*), turi būti išskraidyti tik pagal prietaisus, jei įgūdžių patikrinimas ar kvalifikacijos patikrinimas susijęs su skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos pakartotiniu patvirtinimu / atnaujinimu. Jei per įgūdžių patikrinimą ar kvalifikacijos patikrinimą žvaigždute pažymėti elementai (*) nėra išskraidomi tik pagal prietaisus, ir kai neįskaitomos jokios skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos teisės, klasės ar tipo kvalifikacija suteikiama teisė skraidyti tik pagal VFR.

d) Jei norima pakartotinai patvirtinti tipo kvalifikaciją ar kelių variklių orlaivio klasės kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė skraidyti tik pagal VFR, ir jei per ankstesnius 12 mėnesius neįvykdytas reikalavimas dėl 10 maršruto sektorių, turi būti išlaikytas 3A skyrius. Jei išlaikytas 3B skyrius, 3A skyriaus laikyti nebūtina.

e) Jei įgūdžių patikrinimo ar kvalifikacijos patikrinimo stulpelyje įrašyta raidė „M“, tai reiškia privalomą pratimą ar pasirinkimą, kai pateiktas daugiau kaip vienas pratimas.

f) FFS ar FNPT II turi būti naudojami per praktinį mokymą kelių variklių orlaivio tipo ar klasės kvalifikacijai gauti, jei jie įtraukti į patvirtintą klasės ar tipo kvalifikacijos kursą. Patvirtinant kursą atsižvelgiama į šiuos aspektus:

i) FFS ar FNPT II kategoriją pagal OR dalį;

- ii) instruktorių kvalifikacija;
 - iii) kurso metu vykdomo mokymo FFS ar FNPT II trukmę; ir
 - iv) piloto gebėjimus ir patirtį, įgytus per mokymą skrydžio kitų tipų orlaiviais.
- g) Kai įgūdžių patikrinimas ar kvalifikacijos patikrinimas susijęs su daugiapiločiu skrydžiu, tipo kvalifikacija suteikiama tik skrydžio daugiapiločiu orlaiviu teisė.

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminuoto jo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	A		FFS A	
1 SKYRIUS							
1	Išskridimas						
1.1	Priešskrydiniai veiksmai, įskaitant: dokumentų rengimą, masę ir pusiausvyrą, susipažinimą su orų informacija, NOTAM						
1.2	Priešskrydiniai patikrinimai						
1.2. 1	Išorės	P#		P			
1.2. 2	Vidaus			P		M	

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminuoto jo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	A		FFS A	
1.3	Variklio įjungimas: įprasti gedimai	P---->	---->	---->		M	
1.4	Vairavimas žeme		P---- >	---->		M	
1.5	Priešskrydiniai patikrinimai: variklio parengimas (jei reikia)	P---->	---->	---->		M	
1.6	Kilimo procedūra: įprasta, naudojant skrydžių vykdymo vadove nurodytus užsparnio nustatymus šoninio vėjo (jei sąlygos tinkamos)		P---- >	---->			
1.7	Aukštėjimas: Vx/Vy posūkiai kursu orlaivio padėties išlyginimas		P---- >	---->		M	
1.8	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros						
2 SKYRIUS							

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminuoto jo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	A		FFS A	
2	Bendrieji skrydžio elementai (mažiausias valdomasis oro greitis)						
2.1	Tiesus ir horizontalus skrydis įvairiu oro greičiu, įskaitant skrydį su užsparniais ir be jų (įskaitant artėjimą prie mažiausio valdomojo oro greičio, jei reikia)		P---- >	---->			
2.2	Statūs posūkiai (į kairę ir į dešinę, esant 360° posvyriui)		P---- >	---->		M	

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ	PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros				Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	FTD	FFS	A		FFS A	
2.3 Smuka ir išėjimas iš smukos: i) visiška smuka ii) artėjimas smukti per posūkį žemėjant su posvyriu, naudojant artėjimo tūpti konfigūraciją ir galingumą iii) artėjimas smukti naudojant tūpimo konfigūraciją ir galingumą iv) artėjimas smukti, posūkis aukštėjant naudojant kilimo užsparnį ir aukštėjimo galingumą (taikoma tik vieno variklio lėktuvui)		P---->	---->		M	
2.4 Valdymas naudojant autopilotą ir, jei tinka, skrydžio komandų sistemą (gali būti atliekamas laikant 3 skyrių)		P---->	---->		M	
2.5 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros						
3A SKYRIUS						

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ	PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros				Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	FTD	FFS	A		FFS A	
3A. VFR procedūros skrendant maršrutu 3A. (žr. B.5 dalies c ir d punktus) 1 Skrydžio planas, navigaciniai apskaičiavimai ir žemėlapių skaitymas						
3A. Aukščio, kurso ir greičio 2 išlaikymas						
3A. ETA orientavimasis, laiko 3 nustatymas ir peržiūra						
3A. Radijo prietaisų naudojimas (jei 4 reikia)						
3A. Skrydžio valdymas (skrydžio 5 žurnalas, įprasti patikrinimai, įskaitant degalus, sistemas ir priešlėdį)						
3A. Ryšys su ATC (atitiktis), R/T 6 procedūros						
3B SKYRIUS						

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ	PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros				Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	FTD	FFS	A		FFS A	
3B Skrydis pagal prietaisus 3B.1 Išskridimas pagal IFR *		P---- >	---->		M	
3B.2 Skrydis maršrutu pagal IFR *		P---- >	---->		M	
3B.3 Išlaikymo procedūros *		P---- >	---->		M	
3B.4 Tūpimas pagal prietaisus * naudojant tūpimo pagal prietaisus sistemą (ILS) iki 200 pėdų (60 m) apsisprendimo aukščio (DH/A) arba iki procedūrinio žemiausio taško (tūptinės nuolydžio kampui perimti gali būti naudojamas autopilotas)		P---- >	---->		M	
3B.5 Netikslusis artėjimas prie * mažiausio žemėjimo aukščio (MDH/A) ir praleisto artėjimo tūpti taško (MAP)		P---- >	---->		M	

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminuoto jo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	A		FFS A	
3B.6	Skrydžio pratimai, įskaitant * imituojamą kompasą ir aviahorizonto gedimą: 1 lygio posūkiai išėjimas iš neįprasto aukščio	P---->	---->	---->		M	
3B.7	Kurso radijo švyturio gedimas ar * tūptinės nuolydžio kampo klaida	P---->	---->	---->			
3B.8	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T * procedūros						
	Specialiai paliktas tuščias laukelis						
4 SKYRIUS							
4	Atvykimas ir tūpimas						
4.1	Atvykimo į aerodromą procedūra		P---- >	---->		M	
4.2	Įprastas tūpimas		P---- >	---->		M	

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ	PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros				Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	FTD	FFS	A		FFS A	
4.3 Tūpimas nenaudojant užsparnių		P---- >	---->		M	
4.4 Tūpimas esant šoniniam vėjui (jei sąlygos tinkamos)		P---- >	---->			
4.5 Artėjimas tūpti ir tūpimas esant variklio minimalaus darbo režimui, kai atstumas iki kilimo ir tūpimo tako yra ne didesnis kaip 2 000 pėdų (taikoma tik vieno variklio lėktuvams)		P---- >	---->			
4.6 Antrasis ratas mažiausiame leistiname aukštyje		P---- >	---->		M	
4.7 Antrasis ratas ir tūpimas naktį (jei reikia)	P---->	---->	---->			
4.8 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros						
5 SKYRIUS						

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminuoto jo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	A		FFS A	
5	Ypatingosios ir avarinės procedūros Šis skyrius gali būti suderintas su 1–4 skyriais						
5.1	Kilimo nutraukimas esant protingam greičiui		P---- >	---->		M	
5.2	Imituojamas variklio gedimas po kilimo (taikoma tik vieno variklio lėktuvams)			P		M	
5.3	Imituojamas priverstinis tūpimas neveikiant varikliui (taikoma tik vieno variklio lėktuvams)			P		M	
5.4	Imituojamos avarinės situacijos: i) gaisras ar dūmai skrydžio metu ii) atitinkamų sistemų gedimai	P---->	---->	---->			

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ	PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros				Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	FTD	FFS	A		FFS A	
5.5 Variklio išjungimas ir įjungimas iš naujo (atliekamas tik per ME įgūdžių patikrinimą); jei šis elementas atliekamas orlaiviu, jis turi būti vykdomas saugiame aukštyje	P---->	---->	---->			
5.6 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros						
6 SKYRIUS						
6 Imituojamas asimetris skrydis 6.1* Šis skyrius gali būti suderintas su 1–5 skyriais Imituojamas variklio gedimas per kilimą (saugiame aukštyje, išskyrus atvejus, kai naudojamas FFS ar FNPT II)	P---->	---->	--- >X		M	
6.2* Asimetris artėjimas tūpti ir antrasis ratas	P---->	---->	---->		M	
6.3* Asimetris artėjimas tūpti ir tūpimas iki visiško sustojimo	P---->	---->	---->		M	

VIENPILOTIS LĖKTUVAS, IŠSKYRUS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGĄ LĖKTUVĄ		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU KLASĖS AR TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminuoto jo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	A		FFS A	
6.4	Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros						

6. Daugiapilotis lėktuvas ir vienpilotis aukštos kokybės sudėtingas lėktuvas

a) Simbolių reikšmės

P – išmokytas vykdyti įgulos vado, antrojo piloto, skraidančiojo piloto (PF) ir neskraidančiojo piloto (PNF) funkcijas siekiant išduoti tipo kvalifikaciją, jei reikia.

X – jei įmanoma, šiam pratimui atlikti turi būti naudojami skrydžio treniruokliai; priešingu atveju naudojamas manevro ar procedūros pobūdį atitinkantis orlaivis.

P# – mokymą turi papildyti lėktuvo apžiūra su instruktoriumi.

b) Praktinis mokymas vykdomas naudojant mokymo įrangą (P) arba sudėtingesnę mokymo įrangą, kurią žymi rodyklė (---->).

Nurodant naudojamą mokymo įrangą naudojamos šios santrumpos:

A – lėktuvas

FFS – viso realaus skrydžio treniruoklis;

FTD – skrydžio mokymo įtaisai;

OTD – kiti mokymo įtaisai.

c) Žvaigždute pažymėti elementai (*) turi būti išskraidyti tik pagal prietaisus. Jei per įgūdžių patikrinimą ar kvalifikacijos patikrinimą šio reikalavimo nesilaikoma, tipo kvalifikacija suteikiama teisė skraidyti tik pagal VFR.

d) Jei įgūdžių patikrinimo ar kvalifikacijos patikrinimo stulpelyje įrašyta raidė „M“, tai reiškia privalomą pratimą.

e) Jei FFS įtrauktas į patvirtintą tipo kvalifikacijos kursą, jis turi būti naudojamas per praktinį mokymą ir tikrinimą. Patvirtinant kursą atsižvelgiama į šiuos aspektus:

- i) FFS ar FNPT II kategoriją;
 - ii) instruktorių kvalifikaciją;
 - iii) kurso metu vykdomo mokymo FFS ar FNPT II trukmę; ir
 - iv) piloto gebėjimus ir patirtį, įgytus per mokymą skrydžio kitų tipų orlaiviais.
- f) Į manevrus ir procedūras, atliekamas daugiapiločių lėktuvu ir vienpiločių aukštos kokybės sudėtingu lėktuvu (kai atliekamas daugiapilotis skrydis), turi būti įtrauktas MCC elementas.
- g) Per vienpiločius skrydžius vienpiločių aukštos kokybės sudėtingu lėktuvu manevrus ir procedūras atlieka tik vienas pilotas.
- h) Vienpiločio aukštos kokybės sudėtingo lėktuvo atveju, kai įgūdžių patikrinimas ar kvalifikacijos patikrinimas atliekamas vykdant daugiapilotį skrydį, tipo kvalifikacija suteikiama teisė atlikti tik daugiapiločius skrydžius. Jei siekiama įgyti teisę atlikti vienpiločius skrydžius, turi būti atlikti manevrai / procedūros, nurodyti 2 skyriaus 5 dalyje, 3 skyriaus 9 dalies 3 punkto 4 papunktyje, 4 skyriaus 3 dalyje ir 5 skyriaus 5 dalyje; bent vienas 3 skyriaus 4 dalyje nurodytas manevras / procedūra turi būti atliktas vykdant vienpilotį skrydį.

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
1 SKYRIUS							
1 Pasirengimas skrydžiui	P						
1.1 Charakteristikų apskaičiavimas							
1.2 Lėktuvo išorės vizualusis patikrinimas, kiekvienos dalies vieta ir patikrinimo tikslas	P#			P			
1.3 Pilotų kabinos patikrinimas		P----- >	----->	----->			
1.4 Susipažinimas su kontroliniu sąrašu prieš įjungiant variklius, įjungimo procedūros, radijo ir navigacijos įrangos patikrinimas, navigacijos ir ryšių dažnių parinkimas ir nustatymas	P----- >	----->	----->	----->		M	
1.5 Vairavimas žeme pagal ATC ar instruktoriaus			P----- >	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
nurodymus							
1.6 Patikrinimai prieš kilimą		P----- >	----->	----->		M	
2 SKYRIUS							
2 Kilimai							
2.1 Įprasti kilimai esant įvairiems užsparnių nustatymams, įskaitant spartųjų kilimą			P----- >	----->			
2.2* Kilimas pagal prietaisus; per rotaciją ar iš karto atsiplėšus nuo žemės būtina pereiti prie skrydžio pagal prietaisus			P----- >	----->			
2.3 Kilimas esant šoniniam vėjui			P----- >	----->			
2.4 Kilimas esant didžiausiai leistinai kilimo masei (tikrai ar imituojamai)			P----- >	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus auš inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
2.5 Kilimas imituojant variklio gedimą: 2.5.1* iš karto pasiekus V2			P----- >	----->			
Lėktuve, kuris nėra sertifikuotas kaip transporto ar vietinio susisiekimo lėktuvas, variklio gedimas imituojamas tik tada, kai aukštis nuo kilimo ir tūpimo tako pabaigos yra bent 500 pėdų. Lėktuve, kurio kilimo masės ir aukščio pagal tankį charakteristikos tokios pačios kaip transporto kategorijos lėktuvo, instruktorius gali imituoti variklio gedimą iš karto pasiekus V2.							
2.5.2* tarp V1 ir V2			P	X		M tik FFS	
2.6 Kilimo nutraukimas esant protingam greičiui prieš pasiekiant V1			P----- >	----->X		M	

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
3 SKYRIUS							
3 Skrydžio manevrai ir procedūros							
3.1 Posūkiai naudojant spoilerius ir be jų			P----- >	----->			
3.2 Pakabinimas iš apačios ir Macho baftingas pasiekus kritinį Macho skaičių, taip pat kitos specialios lėktuvo skrydžio charakteristikos (pvz., „olandiškas žingsnis“)			P----- >	----->X Šiam pratim ui atlikti orlaivis negali būti naudoj amas			
3.3 Įprastas sistemų ir inžinieriaus prietaisų skydo vairų valdymas	P----- >	----->	----->	----->			
Įprastas ir neįprastas toliau pateiktų sistemų valdymas						M	Iš 3 skyriaus 4 dalies 0– 14 punktų imtinai turi

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
Manevrai / procedūros	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
							būti pasirinkti bent trys neįprasto veikimo atvejai
3.4.0 Variklio sistema (jei reikia, sraigtinio variklio sistema)	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.1 Slėgio ir oro kondicionavimo sistema	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.2 Oro slėgio / statinė sistema	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.3 Degalų sistema	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.4 Elektros sistema	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.5 Hidraulinė sistema	P----- >	----->	----->	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
Manevrai / procedūros	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
3.4.6 Skrydžio kontrolės ir balansavimo sistema	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.7 Priešledžio / nuledinimo sistema, nuo akinimo apsaugančio ekrano šildymas	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.8 Autopilotas / skrydžio komandų sistema	P----- >	----->	----->	----->		M (taikoma tik vienpiločia ms skrydžiam s)	
3.4.9 Įspėjimo apie smuką prietaisai arba smukos išvengimo prietaisai ir stabilumo didinimo prietaisai	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.10 Žemės artumo įspėjimo sistema, oro radaras, radijo aukščiamatis, atsakiklis		P----- >	----->	----->			
3.4.11 Radijo prietaisai, navigacijos įranga, priemonės,	P-----	----->	----->	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
Manevrai / procedūros	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
skrydžio valdymo sistema	>						
3.4.12 Važiuklė ir stabdžiai	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.13 Priešsparnių ir užsparnių sistemos	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.14 Pagalbinė jėgainė	P----- >	----->	----->	----->			
Specialiai paliktas tuščias laukelis							
3.6 Ypatingosios ir avarinės procedūros						M	Iš 3 skyriaus 6 dalies 1– 9 punktų imtinai turi būti pasirinkti bent trys elementai
3.6.1 Gaisro, pvz., variklyje, papildomoje jėgainėje, kabinoje, krovinių skyriuje, igulos kabinoje, sparne,		P----- >	----->	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
Manevrai / procedūros	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
elektros grandinėje gesinimo pratybos, įskaitant evakuaciją							
3.6.2 Dūmų kontrolė ir pašalinimas		P----- >	----->	----->			
3.6.3 Variklio gedimai, išjungimas ir pakartotinis įjungimas saugiame aukštyje		P----- >	----->	----->			
3.6.4 Avarinis degalų išpylimas (imituojamas)		P----- >	----->	----->			
3.6.5 Vėjo poslinkis per kilimą / tūpimą			P	X		tik FFS	
3.6.6 Imituojamas kabinos slėgio sistemos gedimas / avarinis žemėjimas			P----- >	----->			
3.6.7 Skrydžio įgulos nario nepajėgumas		P----- >	----->	----->			
3.6.8 Kitos avarinės procedūros, nurodytos lėktuvo		P----- >	----->	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
skrydžio vykdymo vadove							
3.6.9 ACAS įvykis	P----- >	----->	----->	Šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudojamas		tik FFS	
3.7 Posūkiai esant 45° posvyriui, 180–360° kampu į kairę ir į dešinę		P----- >	----->	----->			
3.8 Artėjimo smukti ankstyvas atpažinimas ir priemonės siekiant jo išvengti (įskaitant įspėjimo apie smuką prietaiso įjungimą) esant kilimo konfigūracijai (užsparniai kilimo padėtyje), esant kreiserinio skrydžio konfigūracijai ir esant tūpimo konfigūracijai (užsparniai tūpimo padėtyje, važiuoklė			P----- >	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
Manevrai / procedūros	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
išskleista)							
3.8.1 Išėjimas iš visiškos smukos arba išėjimas iš smukos po įspėjimo apie smuką prietaiso įjungimo esant aukštėjimo, kreiserinio skrydžio ir artėjimo tūpti konfigūracijai			P	X			
3.9 Skrydžio pagal prietaisus procedūros							
3.9.1* Išskridimo ir atvykimo maršrutų ir ATC nurodymų laikymasis		P----- >	----->	----->		M	
3.9.2* Išlaikymo procedūros		P----- >	----->	----->			
3.9.3* Tikslusis artėjimas žemyn prie apsisprendimo aukščio (DH), kuris turi būti ne mažesnis kaip 60 m (200 pėdų)							
3.9.3.1* rankiniu būdu, be			P-----	----->		M	

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
Manevrai / procedūros	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
skrydžio vadovo			>			(tik įgūdžių patikrinim as)	
3.9.3.2* rankiniu būdu, su skrydžio vadovu			P----- >	----->			
3.9.3.3* su autopilotu			P----- >	----->			
3.9.3.4* rankiniu būdu, imituojant vieno variklio neveikimą; variklio gedimas turi būti imituojamas per galutinį artėjimą tūpti, prieš praskrendant tolimąjį ženklinamąjį radijo švyturį (OM), prieš atliekant tūpimą ar per visą praleisto artėjimo tūpti procedūrą. Lėktuve, kuris nėra sertifikuotas kaip transporto kategorijos lėktuvas			P----- >	----->		M	

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
(JAR/FAR 25) ar kaip vietinio susisiektimo lėktuvas (SFAR 23), artėjimas tūpti imituojant vieno variklio gedimą ir po to atliekamas antrasis ratas pradedamas kartu su netiksliuoju artėjimu tūpti, kaip nustatyta 3 skyriaus 4 dalies 9 punkte. Antrasis ratas pradedamas pasiekus paskelbtą kličių perskridimo aukštį (OCH/A), tačiau ne tada, kai mažiausias leistinas žemėjimo aukštis (MDH/A) nuo kilimo ir tūpimo tako slenksčio pakilimo tampa 500 pėdų. Lėktuve, kurio kilimo masės ir aukščio pagal tankį charakteristikos tokios pačios kaip transporto kategorijos lėktuvo, instruktorius gali imituoti variklio gedimą pagal 3 skyriaus 9 dalies 3 punkto 4 papunktį.							
3.9.4* Netikslusis artėjimas prie mažiausio žemėjimo			p*---	----->		M	

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
aukščio (MDH/A)			>				
3.9.5 Artėjimas tūpti ratu šiomis sąlygomis: a)* artėjimas prie patvirtinto mažiausio artėjimo tūpti ratu aukščio atitinkamame aerodrome pagal vietos žemėjimo pagal prietaisus įrangą, imituojuant skrydžio pagal prietaisus sąlygas; po to atliekamas šis elementas: b) artėjimas tūpti ratu prie kito kilimo ir tūpimo tako bent 90° kampu nuo a elemento nurodyto galutinio artėjimo tūpti centrinės linijos, laikantis artėjimo skrydžio ratu patvirtinto mažiausio aukščio. Pastaba. Jei dėl priežasčių, susijusių su ATC, a ir b elementų atlikti neįmanoma, gali būti atliekamas imituojamo prasto matomumo elementas.			P*--- >	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
4 SKYRIUS							
4 Praleisto artėjimo tūpti procedūros							
4.1 Antrasis ratas veikiant visiems varikliams* po artėjimo prie apsisprendimo aukščio, kuris atliktas naudojant tūpimo pagal prietaisus sistemą			P*--- >	----->			
4.2 Kitos praleisto artėjimo tūpti procedūros			P*--- >	----->			
4.3* Rankinis antrasis ratas imituojant svarbiausio variklio neveikimą, atliekamas po to, kai artėjimas pagal prietaisus pasiekia DH, MDH ar MAPt.			P*--- -->	----->		M	
4.4 Nutrauktas tūpimas iki kilimo ir tūpimo tako slenksčio likus 15 m (50 pėdų) ir antrasis ratas			P----- >	----->			
5 SKYRIUS							

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinim as atliktas	Egzaminuot ojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
Manevrai / procedūros	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
5 Tūpimai							
5.1 Įprastas tūpimas po artėjimo tūpti naudojant tūpimo pagal prietaisus sistemą; pasiekus apsisprendimo tašką pereinama prie vizualiojo skrydžio			P				
5.2 Tūpimas imituojant horizontaliojo stabilizatoriaus įstrigimą bet kokioje nesubalansuotoje padėtyje			P---- ->	Šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudoja mas			
5.3 Tūpimas esant šoniniam vėjui (jei įmanoma, orlaiviu)			P----- >	----->			
5.4 Standartinis maršrutas aplink aerodromą ir tūpimas neišskleidus užsparnių ir priesparnių arba juos iš dalies išskleidus			P----- >	----->			

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
5.5 Tūpimas imituojant svarbiausio variklio neveikimą			P----- >	----->		M	
5.6 Tūpimas neveikiant dviem varikliams: - lėktuve su 3 varikliais: neveikia centrinis variklis ir 1 periferinis variklis, jei įmanoma pagal AFM duomenis - lėktuve su 4 varikliais: neveikia 2 varikliai vienoje pusėje			P	X		M tik FFS (tik per įgūdžių patikrinimą)	
Bendrosios pastabos Specialieji reikalavimai, būtini norint tipo kvalifikaciją taikyti artėjimui pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 200 pėdų (60 m), t. y. II/III kategorijos skrydžiams.							
6 SKYRIUS							
Papildomi reikalavimai, būtini norint tipo kvalifikaciją taikyti artėjimui pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (200 pėdų) (II/III							

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
kategorijos skrydžiai). Šie manevrai ir procedūros yra minimalūs mokymo reikalavimai, kuriuos būtina įvykdyti norint atlikti artėjimą pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (200 pėdų). Per šiuos artėjimus pagal prietaisus ir praleisto artėjimo procedūras būtina naudoti visą lėktuvo įrangą, reikalingą artėjimo pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (200 pėdų), tipo pažymėjimui išduoti.							
6.1* Kilimo nutraukimas esant mažiausiam leistinam patvirtintam kilimo ir tūpimo tako matomumo nuotoliui			P*--- -->	---->X Šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudoj		M*	

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
				amas			
6.2* Artėjimas tūpti pagal tūpimo pagal prietaisus sistemą prie atitinkamo apsisprendimo aukščio (DH), atliekamas imituojant skrydžio pagal prietaisus sąlygas ir naudojant skrydžio orientavimo sistemą. Turi būti vykdomos standartinės įgulos koordinavimo procedūros (pasidalijimo užduotimis, iškvietimo tarpusavio stebėjimo, keitimosi informacija ir pagalbos).			P----- >	----->		M	
6.3* Antrasis ratas skrendamas po 6 skyriaus 2 dalyje nurodyto artėjimo, kai pasiekiamas apsisprendimo taškas. Į mokymą taip pat turi būti įtraukti antrasis ratas, skrendamas dėl (imituojamo) nepakankamo kilimo ir tūpimo			P----- >	----->		M*	

DAUGIAPILOTIS LĖKTUVAS IR VIENPILOTIS AUKŠTOS KOKYBĖS SUDĖTINGAS LĖKTUVAS	PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS, SUSIJĘS SU ATPL / MPL / TIPO KVALIFIKACIJA	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
tako matomumo nuotolio, vėjo poslinkio, lėktuvo nukrypimo viršijant įprasto artėjimo ribas ar antžeminės / oro įrangos gedimo, įvykusio prieš pasiekiant apsisprendimo tašką, ir antrasis ratas, atliekamas imituojant oro įrangos gedimą.							
6.4* Tūpimai: Tūpimas pagal vizualiuosius orientyrus, įrengtus apsisprendimo aukštyje, po artėjimo tūpti pagal prietaisus. Atsižvelgiant į specialią skrydžio orientyrų sistemą, atliekamas automatinis tūpimas.			P----- >	----->		M	

PASTABA. II/III kategorijos skrydžiai atliekami pagal galiojančius skrydžių reikalavimus.

7. Klasės kvalifikacija. Skrydis virš jūros

Jei norima pakartotinai patvirtinti kelių variklių orlaivio skrydžio virš jūros klasės kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė skraidyti tik pagal VFR, ir jei per ankstesnius 12 mėnesius neįvykdytas reikalavimas dėl 10 maršruto sektorių, turi būti išlaikytas patikrinimas pagal 6 skyrių.

SKRYDŽIO VIRŠ JŪROS KLASĖS KVALIFIKACIJA	PRAKTINIS MOKYMAS	
Manevrai / procedūros	Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
1 SKYRIUS		
1 Išskridimas		
1.1 Priešskrydiniai veiksmai, įskaitant: dokumentų rengimą masę ir pusiausvyrą susipažinimą su orų informacija NOTAM		
1.2 Priešskrydiniai patikrinimai Išorės / vidaus		
1.3 Variklio įjungimas ir išjungimas Įprasti gedimai		
1.4 Vairavimas žeme		
1.5 Pakopinis vairavimas žeme		
1.6 Švartavimas: pajūryje prieplaukoje prie plūdūro		
1.7 Plūduriavimas išjungus variklį		

SKRYDŽIO VIRŠ JŪROS KLASĖS KVALIFIKACIJA	PRAKTINIS MOKYMAS	
Manevrai / procedūros	Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
1.8 Priešskrydiniai patikrinimai: variklio parengimas (jei reikia)		
1.9 Kilimo procedūra: Įprasta, naudojant skrydžių vykdymo vadove nurodytus užsparnio nustatymus šoninio vėjo (jei sąlygos tinkamos)		
1.10 Aukštėjimas Posūkiai kursu Orlaivio padėties išlyginimas		
1.11 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros		
2 SKYRIUS		
2 Bendrieji skrydžio elementai (pagal VFR)		
2.1 Tiesus ir horizontalus skrydis įvairiu oro greičiu, įskaitant skrydį su užsparniais ir be jų (įskaitant artėjimą prie mažiausio valdomojo oro greičio, jei reikia)		
2.2 Statūs posūkiai (į kairę ir į dešinę, esant 360° posvyriui)		

SKRYDŽIO VIRŠ JŪROS KLASĖS KVALIFIKACIJA	PRAKTINIS MOKYMAS	
Manevrai / procedūros	Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
2.3 Smuka ir išėjimas iš smukos: i) visiška smuka ii) artėjimas smukti per posūkį žemėjant su posvyriu, naudojant artėjimo tūpti konfigūraciją ir galingumą iii) artėjimas smukti naudojant tūpimo konfigūraciją ir galingumą iv) artėjimas smukti, posūkis aukštėjant naudojant kilimo užsparnį ir aukštėjimo galingumą (taikoma tik vieno variklio lėktuvui)		
2.4 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros		
3 SKYRIUS		
3 VFR procedūros skrendant maršrutu		
3.1 Skrydžio planas, navigaciniai apskaičiavimai ir žemėlapių skaitymas		
3.2 Aukščio, kurso ir greičio išlaikymas		
3.3 ETA orientavimasis, laiko nustatymas ir peržiūra		
3.4 Radijo prietaisų naudojimas (jei reikia)		

SKRYDŽIO VIRŠ JŪROS KLASĖS KVALIFIKACIJA	PRAKTINIS MOKYMAS	
Manevrai / procedūros	Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
3.5 Skrydžio valdymas (skrydžio žurnalas, įprasti patikrinimai, įskaitant degalus, sistemas ir priešlėdį)		
3.6 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros		
4 SKYRIUS		
4 Atvykimas ir tūpimas		
4.1 Atvykimo į aerodromą procedūra (taikoma tik amfibijoms)		
4.2 Įprastas tūpimas		
4.3 Tūpimas nenaudojant užsparnių		
4.4 Tūpimas esant šoniniam vėjui (jei sąlygos tinkamos)		
4.5 Artėjimas tūpti ir tūpimas esant variklio minimalaus darbo režimui, kai atstumas iki vandens yra ne didesnis kaip 2 000 pėdų (taikoma tik vieno variklio lėktuvams)		
4.6 Antrasis ratas mažiausiame leistiname aukštyje		
Tūpimas ant lygaus vandens paviršiaus Tūpimas ant nelygaus vandens paviršiaus		
4.8 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros		
5 SKYRIUS		

SKRYDŽIO VIRŠ JŪROS KLASĖS KVALIFIKACIJA	PRAKTINIS MOKYMAS	
Manevrai / procedūros	Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
5 Ypatingosios ir avarinės procedūros Šis skyrius gali būti suderintas su 1–4 skyriais 5.1 Kilimo nutraukimas esant protingam greičiui		
5.2 Imituojamas variklio gedimas po kilimo (taikoma tik vieno variklio lėktuvams)		
5.3 Imituojamas priverstinis tūpimas neveikiant varikliui (taikoma tik vieno variklio lėktuvams)		
5.4 Imituojamos avarinės situacijos: i) gaisras ar dūmai skrydžio metu ii) atitinkamų sistemų gedimai		
5.5 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros		
6 SKYRIUS		
6 Imituojamas asimetris skrydis Šis skyrius gali būti suderintas su 1–5 skyriais 6.1 Imituojamas variklio gedimas per kilimą (saugiamo aukštyje, išskyrus atvejus, kai naudojamas FFS ir FNPT II)		

SKRYDŽIO VIRŠ JŪROS KLASĖS KVALIFIKACIJA	PRAKTINIS MOKYMAS	
Manevrai / procedūros	Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
6.2 Variklio išjungimas ir pakartotinis įjungimas (atliekamas tik per ME įgūdžių patikrinimą)		
6.3 Asimetrinis artėjimas tūpti ir antrasis ratas		
6.4 Asimetrinis artėjimas tūpti ir tūpimas iki visiško sustojimo		
6.5 Ryšys su ATC (atitiktis), R/T procedūros		

C. Specialieji reikalavimai, susiję su sraigtasparnio kategorija

1. Jei vykdomas įgūdžių patikrinimas ar kvalifikacijos patikrinimas, susijęs su tipo kvalifikacija ir ATPL, prašymo pateikėjas privalo išlaikyti įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimą pagal 1–4 skyrius ir 6 skyrių. Jei neišlaikomi daugiau kaip 5 elementai, prašymo pateikėjas privalo laikyti patikrinimą iš naujo. Prašymo pateikėjas, neišlaikęs 5 ar mažiau elementų, privalo pakartotinai laikyti tik neišlaikytus elementus. Jei per pakartotinį patikrinimą neišlaikomas bent vienas elementas, įskaitant tuos elementus, kurie buvo išlaikyti, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą patikrinimą. Įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimas pagal visus skyrius turi būti išlaikytas per 6 mėnesius.
2. Jei laikomas kvalifikacijos patikrinimas, susijęs su skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija, prašymo pateikėjas privalo išlaikyti kvalifikacijos patikrinimą pagal 5 skyrių. Jei neišlaikomi daugiau kaip 3 elementai, prašymo pateikėjas privalo iš naujo laikyti patikrinimą pagal 5 skyrių. Prašymo pateikėjas, neišlaikęs 3 ar mažiau elementų, privalo pakartotinai laikyti tik neišlaikytus elementus. Jei per pakartotinį patikrinimą neišlaikomas bent vienas 5 skyriaus elementas, įskaitant tuos elementus, kurie buvo išlaikyti, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą patikrinimą.

SKRYDŽIO BANDYMO LEISTINIEJI NUOKRYPIAI

3. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimą:
 - a) valdyti sraigtasparnį neperžengiant jo galimybių ribų;
 - b) sklandžiai ir tiksliai atlikti visus manevrus;
 - c) priimti gerus sprendimus ir meistriškai valdyti orlaivį;
 - d) taikyti aviacijos žinias;
 - e) nuolat valdyti sraigtasparnį taip, kad procedūros ar manevro sėkmė niekada nekeltų abejonių;
 - f) suprasti ir, jei reikia, taikyti įgulos bendradarbiavimo ir ribojimo procedūras; ir
 - g) jei reikia, veiksmingai bendradarbiauti su kitais įgulos nariais.
4. Siekiant atsižvelgti į turbulencijos sąlygas, lėktuvo valdymo kokybę ir charakteristikas, taikomi toliau pateikti leistinieji nuokrypiai.
 - a) Skrydžio pagal IFR apribojimai
Aukščio leistinieji nuokrypiai:
bendrasis leistinasis nuokrypis ± 100 pėdų;
antrojo rato pradžios apsisprendimo aukštyje leistinasis nuokrypis $+50/-0$ pėdų;
mažiausio leistino žemėjimo aukščio leistinasis nuokrypis $+50/-0$ pėdų.
Skrydžio maršrutu leistinieji nuokrypiai:
skrydžio pagal radijo prietaisus leistinasis nuokrypis $\pm 5^\circ$;
tikslusis artėjimas tūpti: pusės skalės nuokrypis, azimutas ir tūptinė.
Kurso leistinieji nuokrypiai:
per įprastą skrydį $\pm 5^\circ$;

per neįprastą skrydį / per avarinės situacijas $\pm 10^\circ$.

Greičio leistinieji nuokrypiai:

bendrasis leistinasis nuokrypis ± 10 mazgų;

imituojant variklio gedimą $+10$ mazgų/ -5 mazgai.

b) Skrydžio pagal VFR apribojimai

Aukščio leistinasis nuokrypis:

bendrasis leistinasis nuokrypis ± 100 pėdų

Kurso leistinieji nuokrypiai:

per įprastą skrydį $\pm 5^\circ$;

per neįprastą skrydį / per avarinės situacijas $\pm 10^\circ$.

Greičio leistinieji nuokrypiai:

bendrasis leistinasis nuokrypis ± 10 mazgų;

imituojant variklio gedimą $+10$ mazgų/ -5 mazgai.

Nuonašos leistinieji nuokrypiai:

kilimo kybant ir esant veikiamam žemės leistinasis nuokrypis ± 3 pėdos;

tūpimo leistinasis nuokrypis ± 2 pėdos (skrydžio atgal ar šoninio skrydžio – 0 pėdų).

MOKYMO / ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMO / KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMO TURINYS

BENDROSIOS NUOSTATOS

5. Simbolių reikšmės

P – išmokytas vykdyti įgulos vado ir antrojo piloto funkcijas siekiant išduoti SPH tipo kvalifikaciją ir skraidančiojo piloto (PF) ir neskraidančiojo piloto (PNF) funkcijas siekiant išduoti MPH tipo kvalifikaciją.

6. Praktinis mokymas vykdomas naudojant mokymo įrangą (P) arba sudėtingesnę mokymo įrangą, kurią žymi rodyklė (---->).

Nurodant naudojamą mokymo įrangą vartojamos šios santrumpos:

FFS – viso realaus skrydžio treniruoklis;

FTD – skrydžio mokymo įtaisas;

H – sraigtasparnis.

7. Žvaigždute pažymėtus elementus (*) esant tikroms ar imituojamoms meteorologinėms sąlygoms pagal prietaisus turi išskraidyti tik prašymo pateikėjas, norintis atnaujinti ar pakartotinai patvirtinti IR(H) arba išplėsti šia kvalifikacija suteikiamas teises, jas taikant kito tipo orlaivio atžvilgiu.

8. Skrydžio pagal prietaisus procedūras (5 skyrius) turi atlikti tik prašymo pateikėjas, norintis atnaujinti ar pakartotinai patvirtinti IR(H) arba išplėsti šia kvalifikacija suteikiamas teises, jas taikant kito tipo orlaivio atžvilgiu. Šiuo tikslu gali būti naudojamas FFS ar FTD 2/3.

9. Jei įgūdžių patikrinimo ar kvalifikacijos patikrinimo stulpelyje įrašyta raidė „M“, tai reiškia privalomą pratimą.

10. Jei FSTD įtrauktas į tipo kvalifikacijos kursą, jis turi būti naudojamas per praktinį mokymą ir tikrinimą. Patvirtinant kursą atsižvelgiama į šiuos aspektus:
- FSTD kategoriją pagal OR dalį;
 - instruktoriaus ir egzaminuotojo kvalifikaciją;
 - kurso metu vykdomo mokymo FSTD trukmę;
 - piloto gebėjimus ir patirtį, įgytus per mokymą skrydžio kitų tipų orlaiviais; ir
 - skrydžių prižiūrint instruktoriui trukmę po naujosios tipo kvalifikacijos išdavimo.

DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS

11. Prašymo atlikti įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti daugiapiločio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją ir ATPL(H), pateikėjas patikrinimą laiko tik pagal 1–4 skyrius ir, jei reikia, 6 skyrių.
12. Prašymo atlikti kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti daugiapiločio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją, pateikėjas patikrinimą laiko tik pagal 1–4 skyrius ir, jei reikia, 6 skyrių.

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminu otojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinim ą
		FTD	FFS	H		FFS H	
1 SKYRIUS. Priešskrydiniai veiksmai ir patikrinimai							
1.1	Sraigtasparnio išorės vizualusis patikrinimas, kiekvienos dalies vieta ir patikrinimo tikslas			P		M (jei atliekama sraigtasp arnyje)	
1.2	Pilotų kabinos patikrinimas		P	---->		M	

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminu otojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinim ą
		FTD	FFS	H		FFS H	
1.3	Įjungimo procedūros, radijo ir navigacijos įrangos patikrinimas, navigacijos ir ryšių dažnių parinkimas ir nustatymas	P	---->	---->		M	
1.4	Vairavimas žeme / oru pagal ATC ar instruktoriaus nurodymus		P	---->		M	
1.5	Procedūros ir patikrinimai prieš kilimą	P	---->	---->		M	
2 SKYRIUS. Skrydžio manevrai ir procedūros							
2.1	Kilimai (įvairaus profilio)		P	---->		M	
2.2	Kilimai nuo vietų su nuolydžiu ar vietų, kuriose pučia šoninis vėjas ir tūpimai ant vietų su nuolydžiu ar vietų, kuriose pučia šoninis vėjas		P	---->			
2.3	Kilimas esant didžiausiai leistinai kilimo masei (tikrai ar imituojamai)	P	---->	---->			

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	H		FFS H	
2.4	Kilimas imituojant variklio gedimą iš karto prieš pasiekiant TDP ar DPATO		P	---->		M	
2.4.1	Kilimas imituojant variklio gedimą iš karto po to, kai pasiekiamas TDP ar DPATO		P	---->		M	
2.5	Posūkiai aukštėjant ir žemėjant nustatytu kursu	P	---->	---->		M	
2.5.1	Posūkiai esant 30° posvyriui, 180–360° kampui į kairę ir į dešinę, tik pagal prietaisus	P	---->	---->		M	
2.6	Autorotacinis žemėjimas	P	---->	---->		M	
2.6.1	Autorotacinis tūpimas (taikoma tik vieno variklio sraigtasparniui) arba pakartotinis variklio įjungimas		P	---->		M	
2.7	Tūpimai (įvairaus profilio)		P	---->		M	

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminu otojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinim ą
		FTD	FFS	H		FFS H	
2.7.1	Antrasis ratas ar tūpimas po imituojamo variklio gedimo prieš tūpimo apsisprendimo tašką (LDP) ar prieš nustatytą tašką prieš kilimą (DPBL)		P	---->		M	
2.7.2	Tūpimas po imituojamo variklio gedimo po tūpimo apsisprendimo taško (LDP) ar po nustatytojo taško prieš kilimą (DPBL)		P	---->		M	
3 SKYRIUS. Įprastas ir neįprastas toliau pateiktų sistemų ir procedūrų valdymas							
3	Įprastas ir neįprastas toliau pateiktų sistemų valdymas					M	Iš šio skyriaus turi būti pasirinkti bent trys elementai
3.1	Variklis	P	---->	---->			
3.2	Oro kondicionavimas (šildymas, vėdinimas)	P	---->	---->			
3.3	Oro slėgio / statinė sistema	P	---->	---->			

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	H		FFS H	
3.4	Degalų sistema	P	---->	---->			
3.5	Elektros sistema	P	---->	---->			
3.6	Hidraulinė sistema	P	---->	---->			
3.7	Skrydžio kontrolės ir balansavimo sistema	P	---->	---->			
3.8	Priešledžio ir nuledinimo sistema	P	---->	---->			
3.9	Autopilotas / skrydžio komandų sistema	P	--->	--->			
3.10	Stabilumo didinimo įrenginiai	P	---->	---->			
3.11	Oro radaras, radijo aukščiamatis, atsakiklis	P	---->	---->			
3.12	Zonos navigacijos sistema	P	---->	---->			
3.13	Važiuklės sistema	P	----->	----->			
3.14	Pagalbinė jėgainė	P	---->	---->			

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminu otojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinim ą
		FTD	FFS	H		FFS H	
3.15	Radijas, navigacijos įranga, prietaisai ir skrydžio valdymo sistema	P	---->	---->			
4 SKYRIUS. Ypatingosios ir avarinės procedūros							
4	Ypatingosios ir avarinės procedūros					M	Iš šio skyriaus turi būti pasirinkti bent trys elementai
4.1	Gaisro gesinimo pratybos (įskaitant evakuaciją, jei įmanoma)	P	---->	---->			
4.2	Dūmų kontrolė ir pašalinimas	P	---->	---->			
4.3	Variklio gedimai, išjungimas ir pakartotinis įjungimas saugiamo aukštyje	P	---->	---->			

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminu otojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinim ą
		FTD	FFS	H		FFS H	
4.4	Avarinis degalų išpylimas (imituojamas)	P	---->	---->			
4.5	Uodegos rotoriaus valdymo gedimas (jei įmanoma)	P	---->	---->			
4.5.1	Uodegos rotoriaus praradimas (jei įmanoma)	P	---->	Šiam prati mui atlikti sraigt aspar nis negali būti naudo jamas			
4.6	Skrydžio įgulos nario nepajėgumas. Atliekama tik daugiapiločiame sraigtasparnyje	P	---->	---->			
4.7	Pavarų dėžės gedimas	P	---->	---->			
4.8	Kitos avarinės procedūros, nurodytos atitinkamame skrydžių vykdymo vadove	P	---->	---->			

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	H		FFS H	
5 SKYRIUS. Skrydžio pagal prietaisus procedūros (atliekamos esant IMC ar imituojant IMC)							
5.1	Kilimas pagal prietaisus: iš karto atsiplėšus nuo žemės būtina pereiti prie skrydžio pagal prietaisus	P*	---- >*	---->*			
5.1.1	Imituojamas variklio gedimas per išskridimą	P*	---- >*	---->*		M*	
5.2	Išskridimo ir atvykimo maršrutų ir ATC nurodymų laikymasis	P*	---- >*	---->*		M*	
5.3	Išlaikymo procedūros	P*	---- >*	---->*			
5.4	Artėjimas pagal tūpimo pagal prietaisus sistemą prie I kategorijos apsisprendimo aukščio	P*	---- >*	---->*			
5.4.1	Rankiniu būdu, nenaudojant skrydžio komandų sistemos	P*	---- >*	---->*		M*	

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		FTD	FFS	H		FFS H	
5.4.2	Tikslusis artėjimas tūpti rankiniu būdu, naudojant skrydžio komandų sistemą ar jos nenaudojant	P*	---- >*	---->*		M*	
5.4.3	Su sujungtu autopilotu	P*	---- >*	---->*			
5.4.4	Rankiniu būdu, imituojant vieno variklio neveikimą. Variklio gedimas turi būti imituojamas per galutinį artėjimą tūpti, prieš praskrendant tolimąjį ženklinamąjį radijo švyturį (OM), prieš atliekant tūpimą ar iki praleisto artėjimo tūpti procedūros baigimo.	P*	---- >*	---->*		M*	
5.5	Netikslusis artėjimas žemyn prie mažiausio leistino žemėjimo aukščio (MDA/H)	P*	---- >*	---->*		M*	
5.6	Antrasis ratas veikiant visiems varikliams, pasiekus apsisprendimo aukštį (DA/H) ar mažiausią leistiną žemėjimo aukštį (MDA/H)	P*	---- >*	---->*			

VIENPILOTIS / DAUGIAPILOTIS SRAIGTASPARNIS		PRAKTINIS MOKYMAS				ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros					Instruktori aus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrini mas atliktas	Egzaminu otojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinim ą
		FTD	FFS	H		FFS H	
5.6.1	Kitos praleisto artėjimo tūpti procedūros	P*	---- >*	---->*			
5.6.2	Antrasis ratas imituojant vieno variklio neveikimą, pasiekus apsisprendimo aukštį (DA/H) ar mažiausią leistiną žemėjimo aukštį (MDA/H)	P*				M*	
5.7	Autorotacija ir pakartotinis variklio įjungimas esant meteorologinėms sąlygoms pagal prietaisus (IMC)	P*	---- >*	---->*		M*	
5.8	Išėjimas iš neįprasto aukščio	P*	---- >*	---->*		M*	
6 SKYRIUS. Pasirinktinės įrangos naudojimas							
6	Pasirinktinės įrangos naudojimas	P	---->	---->			

D. Specialieji reikalavimai, susiję su jėgaine keliamo orlaivio kategorija

1. Jei vykdomas įgūdžių patikrinimas ar kvalifikacijos patikrinimas, susijęs su jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikacija, prašymo pateikėjas privalo išlaikyti įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimą pagal 1–5 skyrius ir 6 skyrių (jei reikia). Jei neišlaikomi daugiau kaip 5 elementai, prašymo pateikėjas privalo laikyti patikrinimą iš naujo. Prašymo pateikėjas, neišlaikęs 5 ar mažiau elementų, privalo pakartotinai laikyti tik neišlaikytus elementus. Jei per pakartotinį patikrinimą neišlaikomas bent vienas elementas, įskaitant tuos elementus, kurie buvo išlaikyti, prašymo pateikėjas privalo

pakartotinai laikyti visą patikrinimą. Įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimas pagal visus skyrius turi būti išlaikytas per šešis mėnesius.

SKRYDŽIO BANDYMO LEISTINIEJI NUOKRYPIAI

2. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimą:
 - a) valdyti jėgaine keliamą orlaivį neperžengiant jo galimybių ribų;
 - b) sklandžiai ir tiksliai atlikti visus manevrus;
 - c) priimti gerus sprendimus ir meistriškai valdyti orlaivį;
 - d) taikyti aviacijos žinias;
 - e) nuolat valdyti jėgaine keliamą orlaivį taip, kad procedūros ar manevro sėkmė niekada nekeltų abejonų;
 - f) suprasti ir taikyti įgulos bendradarbiavimo ir ribojimo procedūras; ir
 - g) veiksmingai bendradarbiauti su kitais įgulos nariais.
3. Siekiant atsižvelgti į turbulencijos sąlygas, jėgaine keliamo orlaivio valdymo kokybę ir charakteristikas, taikomi toliau pateikti leistinieji nuokrypiai.
 - a) Skrydžio pagal IFR apribojimai
Aukščio leistinieji nuokrypiai:
bendrasis leistinasis nuokrypis ± 100 pėdų;
antrojo rato pradžios apsisprendimo aukštyje leistinasis nuokrypis $+50/-0$ pėdų;
mažiausio leistino žemėjimo aukščio leistinasis nuokrypis $+50/-0$ pėdų.
Skrydžio maršrutu leistinieji nuokrypiai:
skrydžio pagal radijo prietaisus leistinasis nuokrypis $\pm 5^\circ$;
tikslusis artėjimas tūpti: pusės skalės nuokrypis, azimutas ir tūptinė.
Kurso leistinieji nuokrypiai:
per įprastą skrydį $\pm 5^\circ$;
per neįprastą skrydį / per avarines situacijas $\pm 10^\circ$.
Greičio leistinieji nuokrypiai:
bendrasis leistinasis nuokrypis ± 10 mazgų;
imituojant variklio gedimą $+10$ mazgų/ -5 mazgai.
b) Skrydžio pagal VFR apribojimai
Aukščio leistinasis nuokrypis:
bendrasis leistinasis nuokrypis ± 100 pėdų;
Kurso leistinieji nuokrypiai:
per įprastą skrydį $\pm 5^\circ$;
per neįprastą skrydį / per avarines situacijas $\pm 10^\circ$.
Greičio leistinieji nuokrypiai:
bendrasis leistinasis nuokrypis ± 10 mazgų;

imituojant variklio gedimą +10 mazgų/-5 mazgai.

Nuonašos leistinieji nuokrypiai:

kilimo kybant ir esant veikiamam žemės leistinasis nuokrypis ± 3 pėdos;

tūpimo leistinasis nuokrypis ± 2 pėdos (skrydžio atgal ar šoninio skrydžio – 0 pėdų).

MOKYMO / ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMO / KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMO TURINYS

4. Simbolių reikšmės

P – išmokytas vykdyti įgulos vado, antrojo piloto, skraidančiojo piloto (PF) ir neskraidančiojo piloto (PNF) funkcijas, siekiant išduoti tipo kvalifikaciją, jei reikia.

5. Praktinis mokymas vykdomas naudojant mokymo įrangą (P) arba sudėtingesnę mokymo įrangą, kurią žymi rodyklė (---->).

6. Nurodant naudojamą mokymo įrangą vartojamos šios santrumpos:

FFS – viso realaus skrydžio treniruoklis;

FTD – skrydžio mokymo įtaisai;

OTD – kiti mokymo įtaisai;

PL – jėgaine keliamas orlaivis.

a) Prašymo atlikti įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikaciją, pateikėjas patikrinimą laiko pagal 1–5 skyrius ir, jei reikia, 6 skyrių.

b) Prašymo atlikti kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti jėgaine keliamo orlaivio tipo kvalifikaciją, pateikėjas patikrinimą laiko pagal 1–5 skyrius ir, jei reikia, 6 ir (arba) 7 skyrių.

c) Žvaigždute pažymėti elementai (*) turi būti išskraidyti tik pagal prietaisus. Jei per įgūdžių patikrinimą ar kvalifikacijos patikrinimą šio reikalavimo nesilaikoma, tipo kvalifikacija suteikiama teisė skraidyti tik pagal VFR.

7. Jei įgūdžių patikrinimo ar kvalifikacijos patikrinimo stulpelyje įrašyta raidė „M“, tai reiškia privalomą pratimą.

8. Jei realaus skrydžio treniruoklis įtrauktas į patvirtintą tipo kvalifikacijos kursą, jis turi būti naudojamas per praktinį mokymą ir tikrinimą. Patvirtinant kursą atsižvelgiama į šiuos aspektus:

a) realaus skrydžio treniruoklio kategoriją pagal OR dalį;

b) instruktoriaus kvalifikaciją.

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
1 SKYRIUS. Priešskrydiniai veiksmai ir patikrinimai								
1.1	Jėgaine keliamo orlaivio išorės vizualusis patikrinimas Kiekvienos dalies vieta ir patikrinimo tikslas				P			
1.2	Pilotų kabinos patikrinimas	P	---->	---->	---->			
1.3	Įjungimo procedūros, radijo ir navigacijos įrangos patikrinimas, navigacijos ir ryšių dažnių parinkimas ir nustatymas	P	---->	---->	---->		M	
1.4	Vairavimas žeme pagal ATC ar instruktoriaus nurodymus		P	---->	---->			
1.5	Procedūros ir patikrinimai prieš kilimą, įskaitant variklio patikrinimą	P	---->	---->	---->		M	

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
2 SKYRIUS. Skrydžio manevrai ir procedūros								
2.1	Įprasto profilio kilimas pagal VFR Kilimo ir tūpimo tako procedūros (trumpasis kilimas ir tūpimas (STOL) bei vertikalusis kilimas ir tūpimas (VTOL), įskaitant šoninį vėją Pakeltos sraigtasparnių aikštelės Žemės lygyje įrengtos sraigtasparnių aikštelės		P	---->	---->		M	
2.2	Kilimas esant didžiausiai leistinai kilimo masei (tikrai ar imituojamai)		P	---->				

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
2.3.1	Nutrauktas kilimas: per kilimo ir tūpimo tako procedūras per pakeltos sraigtasparnio aikštelės procedūras per žemės lygyje įrengtos sraigtasparnių aikštelės procedūras		P	---->			M	

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
2.3.2	Kilimas imituojuantis variklio gedimą praskridus apsisprendimo tašką: per kilimo ir tūpimo tako procedūras per pakeltos sraigtasparnio aikštelės procedūras per žemės lygyje įrengtos sraigtasparnių aikštelės procedūras		P	---->			M	
2.4	Autorotacinis žemėjimas iki žemės sraigtasparnio režimu (šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudojamas)	P	---->	---->			M tik FFS	

JĒGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĪGŪDŽIŅU AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINĪMAS	
Manevrai / procedūras						Instruktoriaus inicialai, i ra šomi atlikus mokymā	Patikrinimas atlikts	Egzaminuotojo inicialai, i ra šomi atlikus patikrinimā
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
2.4.1	Autorotacinis žem ēj imas l ek tuvo r ē žimu (šiam pratimui atlikti orlaivis negali b ū ti naudojamas)		P	---->			Mtik FFS	
2.5	Īprasto profilio kilimas pagal VFR Kilimo ir tūpimo tako procedūras (trumpasis kilimas ir tūpimas (STOL) bei vertikalusis kilimas ir tūpimas (VTOL)) Pakeltos sraigtasparnių aikštelēs Žemēs lygyje irengtos sraigtasparnių aikštelēs		P	---->	---->		M	

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
2.5.1	Tūpimas imituojant variklio gedimą praskridus apsisprendimo tašką: per kilimo ir tūpimo tako procedūras per pakeltos sraigtasparnio aikštelės procedūras per žemės lygyje įrengtos sraigtasparnių aikštelės procedūras							
2.6	Antrasis ratas ar tūpimas po imituojamo variklio gedimo prieš apsisprendimo tašką		P	---->			M	
3 SKYRIUS. Įprastas ir neįprastas toliau pateiktų sistemų ir procedūrų valdymas								
3	Įprastas ir neįprastas toliau pateiktų sistemų valdymas (gali būti atliktas FTSD, jei jis patvirtintas šiam pratimui atlikti)						M	Iš šio skyriaus turi būti pasirinkti bent trys elementai
3.1	Variklis	P	---->	---->				

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
3.2	Slėgio sistema ir oro kondicionavimas (šildymas, vėdinimas)	P	---->	---->				
3.3	Oro slėgio / statinė sistema	P	---->	---->				
3.4	Degalų sistema	P	---->	---->				
3.5	Elektros sistema	P	---->	---->				
3.6	Hidraulinė sistema	P	---->	---->				
3.7	Skrydžio kontrolės ir balansavimo sistema	P	---->	---->				
3.8	Priešlėdžio / nuledinimo sistema, nuo akinimo apsaugančio ekrano šildymas (jei įrengta)	P	---->	---->				
3.9	Autopilotas / skrydžio komandų sistema	P	--->	--->				

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
3.10	Įspėjimo apie smuką prietaisai arba smukos išvengimo prietaisai ir stabilumo didinimo prietaisai	P	---->	---->				
3.11	Oro radaras, radijo aukščiамatis, atsakiklis, žemės artumo įspėjimo sistema (jei įrengta)	P	---->	---->				
3.12	Važiuoklės sistema	P	---->	---->				
3.13	Pagalbinė jėgainė	P	---->	---->				
3.14	Radijas, navigacijos įranga, prietaisai ir skrydžio valdymo sistema	P	---->	---->				
3.15	Užsparnių sistema	P	---->	---->				
4 SKYRIUS. Ypatingosios ir avarinės procedūros								

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
4	Ypatingosios ir avarinės procedūros (gali būti atliktos FTSD, jei jis patvirtintas šiems pratimams atlikti)						M	Iš šio skyriaus turi būti pasirinkti bent trys elementai
4.1	Gaisro, pvz., variklyje, papildomoje jėgainėje, krovinių skyriuje, įgulos kabinoje ir elektros grandinėje gesinimo pratybos, įskaitant evakuaciją, jei įmanoma	P	---->	---->				
4.2	Dūmų kontrolė ir pašalinimas	P	---->	---->				
4.3	Variklio gedimai, išjungimas ir įjungimas iš naujo (šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudojamas), įskaitant perėjimą iš sraigataspurnio režimo į lėktuvo režimą ir atvirkščiai neveikiant vienam varikliui	P	---->	---->			tik FFS	

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
4.4	Avarinis degalų išpylimas (imituojamas, jei įrengta)	P	---->	---->				
4.5	Vėjo poslinkis per kilimą ir tūpimą (šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudojamas)			P			tik FFS	
4.6	Imituojamas kabinos slėgio sistemos gedimas / avarinis žemėjimas (šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudojamas)	P	---->	---->			tik FFS	
4.7	ACAS įvykis (šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudojamas)	P	---->	---->			tik FFS	
4.8	Skrydžio įgulos nario nepajėgumas	P	---->	---->				
4.9	Pavarų dėžės gedimas	P	---->	---->			tik FFS	

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
4.10	Išėjimas iš visiškos smukos (įjungus ir išjungus variklį) po įspėjimo apie smuką prietaiso įjungimo esant aukštėjimo, kreiserinio skrydžio ir artėjimo tūpti konfigūracijai (šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudojamas)	P	---->	---->			tik FFS	
4.11	Kitos avarinės procedūros, nurodytos atitinkamame skrydžių vykdymo vadove	P	---->	---->				
5 SKYRIUS. Skrydžio pagal prietaisus procedūros (atliekamos esant IMC ar imituojant IMC)								
5.1	Kilimas pagal prietaisus: iš karto atsiplėšus nuo žemės būtina pereiti prie skrydžio pagal prietaisus	P*	---->*	---->*				
5.1.1	Imituojamas variklio gedimas per išskridimą praskridus apsisprendimo tašką	P*	---->*	---->*			M*	

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
5.2	Išskridimo ir atvykimo maršrutų ir ATC nurodymų laikymasis	P*	---->*	---->*			M*	
5.3	Išlaikymo procedūros	P*	---->*	---->*				
5.4	Tikslusis artėjimas prie apsisprendimo aukščio (DH), kuris turi būti ne mažesnis kaip 60 m (200 pėdų)	P*	---->*	---->*				
5.4.1	Rankiniu būdu, nenaudojant skrydžio komandų sistemos	P*	---->*	---->*			M* (Tik per įgūdžių patikrinimą)	
5.4.2	Rankiniu būdu, naudojant skrydžio komandų sistemą	P*	---->*	---->*				
5.4.3	Naudojant autopilotą	P*	---->*	---->*				

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
5.4.4	Rankiniu būdu, imituojant vieno variklio neveikimą; variklio gedimas turi būti imituojamas per galutinį artėjimą tūpti, prieš praskrendant tolimąjį ženklinaujį radijo švyturį (OM), ir tęsiamas iki tūpimo ar visos praleisto artėjimo tūpti procedūros baigimo	P*	---->*	---->*			M*	
5.5	Netikslusis artėjimas žemyn prie mažiausio leistino žemėjimo aukščio (MDA/H)	P*	---->*	---->*			M*	
5.6	Antrasis ratas veikiant visiems varikliams, pasiekus apsisprendimo aukštį (DA/H) ar mažiausią leistiną žemėjimo aukštį (MDA/H)	P*	---->*	---->*				
5.6.1	Kitos praleisto artėjimo tūpti procedūros	P*	---->*	---->*				

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
5.6. 2	Antrasis ratas imituojant vieno variklio neveikimą, pasiekus apsisprendimo aukštį (DA/H) ar mažiausią leistiną žemėjimo aukštį (MDA/H)	P*					M*	
5.7	Autorotacinis žemėjimas ir pakartotinis variklio įjungimas esant IMC iki kilimo ir tūpimo tako tik sraigtasparnio režimu (šiam pratimui atlikti orlaivis negali būti naudojamas)	P*	---->*	---->*			M* tik FFS	
5.8	Išėjimas iš neįprasto aukščio (atsižvelgiant į FFS kokybę)	P*	---->*	---->*			M*	
6 SKYRIUS. Papildomi reikalavimai, būtini norint tipo kvalifikaciją taikyti artėjimui pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (II/III kategorijos skrydžiai)								

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
6	Papildomi reikalavimai, būtini norint tipo kvalifikaciją taikyti artėjimui pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (II/III kategorijos skrydžiai). Toliau pateikti manevrai ir procedūros yra minimalūs mokymo reikalavimai, kuriuos būtina įvykdyti norint atlikti artėjimą pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (200 pėdų). Per šiuos artėjimus pagal prietaisus ir praleisto artėjimo procedūras būtina naudoti visą jėgainę keliamo orlaivio įrangą, reikalingą artėjimo pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (200 pėdų), tipo pažymėjimui išduoti.							

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					IGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
6.1	Kilimo nutraukimas esant mažiausiam leistinam patvirtintam kilimo ir tūpimo tako matomumo nuotoliui		P	---->			M*	
6.2	Artėjimas tūpti pagal tūpimo pagal prietaisus sistemą prie atitinkamo apsisprendimo aukščio (DH), atliekamas imituojant skrydžio pagal prietaisus sąlygas ir naudojant skrydžio orientavimo sistemą. Turi būti laikomasi standartinių įgulos koordinavimo procedūrų (SOP)		P	---->	---->		M*	

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
6.3	Antrasis ratas skrendamas po 6 skyriaus 2 dalyje nurodyto artėjimo, kai pasiekiamas apsisprendimo taškas. Į mokymą taip pat turi būti įtraukti antrasis ratas, skrendamas dėl (imituojamo) nepakankamo kilimo ir tūpimo tako matomumo nuotolio, vėjo poslinkio, orlaivio nukrypimo viršijant įprasto artėjimo ribas ar antžeminės / oro įrangos gedimo, įvykusio prieš pasiekiant apsisprendimo tašką, ir antrasis ratas, atliekamas imituojant oro įrangos gedimą.		P	---->	---->		M*	

JĖGAINE KELIAMAS ORLAIVIS		PRAKTINIS MOKYMAS					IGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
6.4	Tūpimas pagal vizualiuosius orientyrus, įrengtus apsisprendimo aukštyje, po artėjimo tūpti pagal prietaisus. Atsižvelgiant į specialią skrydžio orientyrų sistemą, atliekamas automatinis tūpimas.		P	----	>		M*	
7 skyrius. Pasirinktinė įranga								
7	Pasirinktinės įrangos naudojimas		P	----	>			

E. Specialieji reikalavimai, susiję su dirizablio kategorija

1. Jei vykdomas įgūdžių patikrinimas ar kvalifikacijos patikrinimas, susijęs su dirizablio tipo kvalifikacija, prašymo pateikėjas privalo išlaikyti įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimą pagal 1–5 skyrius ir 6 skyrių (jei reikia). Jei neišlaikomi daugiau kaip 5 elementai, prašymo pateikėjas privalo laikyti patikrinimą iš naujo. Prašymo pateikėjas, neišlaikęs 5 ar mažiau elementų, privalo pakartotinai laikyti tik neišlaikytus elementus. Jei per pakartotinį patikrinimą neišlaikomas bent vienas elementas, įskaitant tuos elementus, kurie buvo išlaikyti, prašymo pateikėjas privalo pakartotinai laikyti visą patikrinimą. Įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimas pagal visus skyrius turi būti išlaikytas per šešis mėnesius.

SKRYDŽIO BANDYMO LEISTINIEJI NUOKRYPIAI

2. Prašymo pateikėjas privalo parodyti gebėjimą:
 - a) valdyti dirizablį neperžengiant jo galimybių ribų;
 - b) sklandžiai ir tiksliai atlikti visus manevrus;
 - c) priimti gerus sprendimus ir meistriškai valdyti orlaivį;

- d) taikyti aviacijos žinias;
 - e) nuolat valdyti dirižablį taip, kad procedūros ar manevro sėkmė niekada nekeltų abejonių;
 - f) suprasti ir taikyti įgulos bendradarbiavimo ir ribojimo procedūras; ir
 - g) veiksmingai bendradarbiauti su kitais įgulos nariais.
3. Siekiant atsižvelgti į turbulencijos sąlygas, dirižablio valdymo kokybę ir charakteristikas, taikomi toliau pateikti leistinieji nuokrypiai.
- a) Skrydžio pagal IFR apribojimai:
Aukščio leistinieji nuokrypiai:
bendrasis leistinasis nuokrypis ± 100 pėdų;
antrojo rato pradžios apsisprendimo aukštyje leistinasis nuokrypis $+50/-0$ pėdų;
mažiausio leistino žemėjimo aukščio leistinasis nuokrypis $+50/-0$ pėdų.
Skrydžio maršrutu leistinieji nuokrypiai:
skrydžio pagal radijo prietaisus leistinasis nuokrypis $\pm 5^\circ$;
tikslusis artėjimas tūpti: pusės skalės nuokrypis, azimutas ir tūptinė.
Kurso leistinieji nuokrypiai:
per įprastą skrydį $\pm 5^\circ$;
per neįprastą skrydį / per avarines situacijas $\pm 10^\circ$.
 - b) Skrydžio pagal VFR apribojimai
Aukščio leistinieji nuokrypiai:
bendrasis leistinasis nuokrypis ± 100 pėdų.
Kurso leistinieji nuokrypiai:
per įprastą skrydį $\pm 5^\circ$;
per neįprastą skrydį / per avarines situacijas $\pm 10^\circ$.

MOKYMO / ĮGŪDŽIŲ PATIKRINIMO / KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMO TURINYS

- 4. Simbolių reikšmės
P – išmokytas vykdyti įgulos vado, antrojo piloto, skraidančiojo piloto (PF) ir neskraidančiojo piloto (PNF) funkcijas, siekiant išduoti tipo kvalifikaciją, jei reikia.
- 5. Praktinis mokymas vykdomas naudojant mokymo įrangą (P) arba sudėtingesnę mokymo įrangą, kurią žymi rodyklė (---->).
- 6. Nurodant naudojamą mokymo įrangą vartojamos šios santrumpos:
FFS – viso realaus skrydžio treniruoklis;
FTD – skrydžio mokymo įtaisas;
OTD – kiti mokymo prietaisai;
As – dirižablis.

- a) Prašymo atlikti įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti dirižablio tipo kvalifikaciją, pateikėjas laiko patikrinimą pagal 1–5 skyrius ir, jei reikia, 6 skyrių.
 - b) Prašymo atlikti kvalifikacijos patikrinimą, reikalingą norint pakartotinai patvirtinti ar atnaujinti dirižablio tipo kvalifikaciją, pateikėjas patikrinimą laiko tik pagal 1–4 skyrius ir, jei reikia, 6 skyrių.
 - c) Žvaigždute pažymėti elementai (*) turi būti išskraidyti tik pagal prietaisus. Jei per įgūdžių patikrinimą ar kvalifikacijos patikrinimą šio reikalavimo nesilaikoma, tipo kvalifikacija suteikiama teisė skraidyti tik pagal VFR.
7. Jei įgūdžių patikrinimo ar kvalifikacijos patikrinimo stulpelyje įrašyta raidė „M“, tai reiškia privalomą pratimą.
 8. Jei realaus skrydžio treniruoklis įtrauktas į tipo kvalifikacijos kursą, jis turi būti naudojamas per praktinį mokymą ir tikrinimą. Patvirtinant kursą atsižvelgiama į šiuos aspektus:
 - a) realaus skrydžio treniruoklio kategoriją pagal OR dalį;
 - b) instruktoriaus kvalifikaciją.

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
1 SKYRIUS. Priešskrydiniai veiksmai ir patikrinimai								
1.1	Priešskrydinis patikrinimas				P			
1.2	Pilotų kabinos patikrinimas	P	---->	---->	---->			

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
1.3	Įjungimo procedūros, radijo ir navigacijos įrangos patikrinimas, navigacijos ir ryšių dažnių parinkimas ir nustatymas		P	----	----		M	
1.4	Atkabinimo nuo stiebo procedūra ir manevravimas žeme			P	----		M	
1.5	Procedūros ir patikrinimai prieš kilimą	P	----	----	----		M	
2 SKYRIUS. Skrydžio manevrai ir procedūros								
2.1	Įprasto profilio kilimas pagal VFR			P	----		M	
2.2	Kilimas imituojant variklio gedimą:			P	----		M	
2.3	Kilimas, kai sunkumas > 0 (sunkusis kilimas)			P	----			
2.4	Kilimas, kai sunkumas < 0 (lengvasis kilimas)			P	----			

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
2.5	Įprasta aukštėjimo procedūra			P	---->			
2.6	Aukštėjimas iki barometrinio aukščio			P	---->			
2.7	Barometrinio aukščio atpažinimo			P	---->			
2.8	Skrydis barometriniame aukštyje ar arti jo			P	---->		M	
2.9	Įprastas žemėjimas ir artėjimas tūpti			P	---->			
2.10	Įprasto profilio kilimas pagal VFR			P	---->		M	
2.11	Tūpimas, kai sunkumas > 0 (sunkusis tūpimas)			P	---->		M	
2.12	Tūpimas, kai sunkumas < 0 (lengvasis tūpimas)			P	---->		M	
	Specialiai paliktas tuščias laukelis							

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
3 SKYRIUS. Įprastas ir neįprastas toliau pateiktų sistemų ir procedūrų valdymas								
3	Įprastinis ir neįprastas toliau pateiktų sistemų valdymas (gali būti atliktas FTSD, jei jis patvirtintas šiam pratimui atlikti)						M	Iš šio skyriaus turi būti pasirinkti bent trys elementai
3.1	Variklis	P	---->	---->	---->			
3.2	Slėgis kupole	P	---->	---->	---->			
3.3	Oro slėgio / statinė sistema	P	---->	---->	---->			
3.4	Degalų sistema	P	---->	---->	---->			
3.5	Elektros sistema	P	---->	---->	---->			
3.6	Hidraulinė sistema	P	---->	---->	---->			
3.7	Skrydžio kontrolės ir balansavimo sistema	P	---->	---->	---->			
3.8	Baliono sistema	P	---->	---->	---->			

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
3.9	Autopilotas / skrydžio komandų sistema	P	--->	--->	---->			
3.10	Stabilumo didinimo įrenginiai	P	---->	---->	---->			
3.11	Oro radaras, radijo aukščiamatis, atsakiklis, žemės artumo išpėjimo sistema (jei įrengta)	P	---->	---->	---->			
3.12	Važiuklės sistema	P	---->	---->	---->			
3.13	Pagalbinė jėgainė	P	---->	---->	---->			
3.14	Radijas, navigacijos įranga, prietaisai ir skrydžio valdymo sistema	P	---->	---->	---->			
	Specialiai paliktas tuščias laukelis							
4 SKYRIUS. Ypatingosios ir avarinės procedūros								

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
4	Ypatingosios ir avarinės procedūros (gali būti atliktos FTSD, jei jis patvirtintas šiems pratimams atlikti)						M	Iš šio skyriaus turi būti pasirinkti bent trys elementai
4.1	Gaisro, pvz., variklyje, papildomoje jėgainėje, krovinių skyriuje, įgulos kabinoje ir elektros grandinėje gesinimo pratybos, įskaitant evakuaciją, jei įmanoma	P	---->	---->	---->			
4.2	Dūmų kontrolė ir pašalinimas	P	---->	---->	---->			
4.3	Variklio gedimai, išjungimas ir įjungimas iš naujo Atliekami per konkrečius skrydžio etapus, įskaitant kelių variklių gedimą	P	---->	---->	---->			

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
4.4	Skrydžio įgulos nario nepajėgumas	P	---->	---->	---->			
4.5	Pavarų dėžės gedimas	P	---->	---->	---->		tik FFS	
4.6	Kitos avarinės procedūros, nurodytos atitinkamame skrydžių vykdymo vadove	P	---->	---->	---->			
5 SKYRIUS. Skrydžio pagal prietaisus procedūros (atliekamos esant IMC ar imituojant IMC)								
5.1	Kilimas pagal prietaisus: iš karto atsiplėšus nuo žemės būtina pereiti prie skrydžio pagal prietaisus	P*	---->*	---->*	---->*			
5.1.1	Imituojamas variklio gedimas per išskridimą	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
5.2	Išskridimo ir atvykimo maršrutų ir ATC nurodymų laikymasis	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
5.3	Išlaikymo procedūros	P*	---->*	---->*	---->*			

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
5.4	Tikslusis artėjimas prie apsisprendimo aukščio (DH), kuris turi būti ne mažesnis kaip 60 m (200 pėdų)	P*	---->*	---->*	---->*			
5.4.1	Rankiniu būdu, be skrydžio komandų sistemos	P*	---->*	---->*	---->*		M* (tik per įgūdžių patikrinimą)	
5.4.2	Rankiniu būdu, naudojant skrydžio komandų sistemą	P*	---->*	---->*	---->*			
5.4.3	Naudojant autopilotą	P*	---->*	---->*	---->*			

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
5.4.4	Rankiniu būdu, imituojant vieno variklio neveikimą; variklio gedimas turi būti imituojamas per galutinį artėjimą tūpti, prieš praskrendant tolimąjį ženklinamąjį radijo švyturį (OM), ir tęsiamas iki tūpimo ar visos praleisto artėjimo tūpti procedūros baigimo	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
5.5	Netikslusis artėjimas žemyn prie mažiausio leistino žemėjimo aukščio (MDA/H)	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
5.6	Antrasis ratas veikiant visiems varikliams, pasiekus apsisprendimo aukštį (DA/H) ar mažiausią leistiną žemėjimo aukštį (MDA/H)	P*	---->*	---->*	---->*			

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
5.6.1	Kitos praleisto artėjimo tūpti procedūros	P*	---->*	---->*	---->*			
5.6.2	Antrasis ratas imituojuojant vieno variklio neveikimą, pasiekus apsisprendimo aukštį (DA/H) ar mažiausią leistiną žemėjimo aukštį (MDA/H)	P*					M*	
5.7	Išėjimas iš neįprasto aukščio (atsižvelgiant į FFS kokybę)	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
6 SKYRIUS. Papildomi reikalavimai, būtini norint tipo kvalifikaciją taikyti artėjimui pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (II/III kategorijos skrydžiai)								

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
6	Papildomi reikalavimai, būtini norint tipo kvalifikaciją taikyti artėjimui pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (II/III kategorijos skrydžiai). Šie manevrai ir procedūros yra minimalūs mokymo reikalavimai, kuriuos būtina įvykdyti norint atlikti artėjimą pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (200 pėdų). Per šiuos artėjimus pagal prietaisus ir praleisto artėjimo procedūras būtina naudoti visą dirišablio įrangą, reikalingą artėjimo pagal prietaisus žemyn prie apsisprendimo aukščio, kuris yra mažesnis nei 60 m (200 pėdų), tipo pažymėjimui išduoti.							

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
6.1	Kilimo nutraukimas esant mažiausiam leistinam patvirtintam kilimo ir tūpimo tako matomumo nuotoliui		P	---->			M*	
6.2	Artėjimas tūpti pagal tūpimo pagal prietaisus sistemą prie atitinkamo apsisprendimo aukščio (DH), atliekamas imituoju skrydžio pagal prietaisus sąlygas ir naudojant skrydžio orientavimo sistemą. Turi būti laikomasi standartinių įgulos koordinavimo procedūrų (SOP)		P	---->			M*	

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
6.3	Antrasis ratas skrendamas po 6 skyriaus 2 dalyje nurodyto artėjimo, kai pasiekiamas apsisprendimo taškas. Į mokymą taip pat turi būti įtraukti antrasis ratas, skrendamas dėl (imituojamo) nepakankamo kilimo ir tūpimo tako matomumo nuotolio, vėjo poslinkio, orlaivio nukrypimo viršijant įprastinio artėjimo ribas ar antžeminės / oro įrangos gedimo, įvykusio prieš pasiekiant apsisprendimo tašką, ir antrasis ratas, atliekamas imituojant oro įrangos gedimą.		P	---->			M*	

DIRIŽABLIO KATEGORIJA		PRAKTINIS MOKYMAS					ĮGŪDŽIŲ AR KVALIFIKACIJOS PATIKRINIMAS	
Manevrai / procedūros						Instruktoriaus inicialai, įrašomi atlikus mokymą	Patikrinimas atliktas	Egzaminuotojo inicialai, įrašomi atlikus patikrinimą
		OTD	FTD	FFS	As		FFS As	
6.4	Tūpimas pagal vizualiuosius orientyrus, įrengtus apsisprendimo aukštyje, po artėjimo tūpti pagal prietaisus. Atsižvelgiant į specialią skrydžio orientyrų sistemą, atliekamas automatinis tūpimas.		P	---->			M*	
7 SKYRIUS. Pasirinktinė įranga								
7	Pasirinktinės įrangos naudojimas		P	---->				

**IGYVENDINIMO REGLAMENTO REIKALAVIMŲ, TAIKOMŲ LĖKTUVŲ IR
SRAIGTASPARNIŲ NACIONALINIŲ LICENCIJŲ IR JŲ VALDYMO
KVALIFIKACIJŲ KEITIMUI, II PRIEDAS**

A. LĖKTUVAS

1. Pilotų licencija

Valstybės narės pagal nacionalinius reikalavimus išduota piloto licencija pakeičiama į licenciją pagal FCL dalį, jei prašymo pateikėjas įvykdo šiuos reikalavimus:

- a) ATPL(A) ir CPL(A) atveju prašymo pateikėjas per kvalifikacijos patikrinimą privalo įvykdyti FCL dalies reikalavimus, reikalingus tipo / klasės ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai pakartotinai patvirtinti, atitinkančius turima licencija suteikiamas teises;
- b) parodyti atitinkamų OPS ir FCL dalių žinias;
- c) parodyti kalbos mokėjimą pagal FCL.055 dalį;
- d) įvykdyti šioje lentelėje nurodytus reikalavimus:

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos (jei taikytinos)	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
ATPL(A)	>1 500 valandų skrydžio daugiapiločių lėktuvu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Nėra	ATPL(A)	Netaikoma	a)
ATPL(A)	>1 500 valandų skrydžio daugiapiločių lėktuvu laiko	Nėra	kaip 4 stulpelio c eilutėje	kaip 5 stulpelio c eilutėje	b)
ATPL(A)	>500 valandų skrydžio daugiapiločių lėktuvu laiko	Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.515 dalį	ATPL(A), tipo kvalifikacija suteikiant tik teisę vykdyti antrojo piloto funkcijas	Būtina parodyti gebėjimą vykdyti įgulos vado funkcijas pagal FCL dalies 9 priedėlį	c)

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos <i>(jei taikytinos)</i>	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
CPL/IR(A) ir licencijos išdavimo valstybėje narėje išlaikytas ICAO ATPL teorinių žinių patikrinimas		i) Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.310 dalį ir FCL.615 dalies b punktą. ii) Būtina įvykdyti FCL.720.A dalies c punkto reikalavimus	CPL/IR(A), įskaitant ATPL teorines žinias	Netaikoma	d)
CPL/IR(A)	>500 valandų skrydžio daugiapilociu lėktuvu arba vienpilociu CS-23 vietinio susisiekiimo kategorijos lėktuvu, atliekant daugiapilotį skrydį, laiko pagal OPS dalies reikalavimus, taikomus komerciniam oro transportui	i) Licencijos išdavimo valstybėje narėje* būtina išlaikyti egzaminą ATPL(A) gauti. ii) Būtina įvykdyti FCL.720.A dalies c punkto reikalavimus	CPL/IR(A), įskaitant ATPL teorines žinias	Netaikoma	e)

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos (jei taikytinos)	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
CPL/IR(A)	>500 valandų skrydžio vienpiločiu lėktuvu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Nėra	CPL/IR(A), tipo / klasės kvalifikacija suteikiant teisę skraidyti tik vienpiločiu lėktuvu		f)
CPL/IR(A)	<500 valandų skrydžio vienpiločiu lėktuvu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias, atitinkančias CPL/IR lygį	Kaip 4 stulpelio f eilutėje	Būtina gauti daugiapiločio lėktuvo tipo kvalifikaciją pagal FCL dalį	g)
CPL(A)	>500 valandų skrydžio vienpiločiu lėktuvu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Būtina turėti skrydžio naktį kvalifikaciją, jei reikia	CPL/(A), tipo / klasės kvalifikacija suteikiant teisę skraidyti tik vienpiločiu lėktuvu		h)
CPL(A)	<500 valandų skrydžio vienpiločiu lėktuvu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	i) Būtina turėti skrydžio naktį kvalifikaciją, jei reikia. ii) Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.310 dalį	Kaip 4 stulpelio h eilutėje		i)

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos (jei taikytinos)	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
PPL/IR(A)	≥75 valandos skrydžio laiko pagal IFR	Būtina turėti skrydžio naktį kvalifikaciją, jei skrydžio naktį teisė neįtraukta į skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją	PPL/IR(A) (skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija galioja tik PPL)	Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.615 dalies b punktą	j)
PPL(A)	≥70 valandų skrydžio lėktuvu laiko	Būtina parodyti mokėjimą naudotis radijo navigacijos prietaisais	PPL(A)		k)

* CPL turėtojas, kuris turi tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti daugiapilotį lėktuvą, neprivalo būti išlaikęs ATPL(A) teorinių žinių egzamino, jei jis toliau skraido to paties tipo lėktuvu, tačiau išduodant licenciją pagal FCL dalį ATPL(A) teorinės žinios neįskaitomos. Jei prašymo pateikėjas nori gauti kitą tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti kito tipo daugiapilotį lėktuvą, jis privalo įvykdyti pirmiau pateiktos lentelės 3 stulpelio eilutės i punkte nurodytus reikalavimus.

2. Instruktoriaus pažymėjimas

Valstybės narės pagal nacionalinius reikalavimus išduotas instruktoriaus pažymėjimas pakeičiamas į pažymėjimą pagal FCL dalį, jei prašymo pateikėjas įvykdo šiuos reikalavimus:

Nacionalinis pažymėjimas ar turimos teisės	Išskraidytas laikas	Kiti reikalavimai	Naujas pažymėjimas pagal FCL dalį
1)	2)	3)	4)
FI(A)/IRI(A)/TRI(A)/CRI(A)	Skrydžio laikas, reikalingas atitinkamam pažymėjimui gauti, nurodytas FCL	Nėra	FI(A)/IRI(A)/TRI(A)/CRI(A)

	dalyje		
--	--------	--	--

3. SFI pažymėjimas

Valstybės narės pagal nacionalinius reikalavimus išduotas SFI pažymėjimas pakeičiamas į pažymėjimą pagal FCL dalį, jei licencijos turėtojas įvykdo šiuos reikalavimus:

Turimas nacionalinis pažymėjimas	Išskraidytas laikas	Kiti reikalavimai	Naujas pažymėjimas pagal FCL dalį
1)	2)	3)	4)
SFI(A)	>1 500 valandų skrydžio laiko vykdant MPA piloto funkcijas	i) Asmuo privalo turėti ar būti turėjęs valstybės narės išduotą lėktuvo CPL, MPL ar ATPL ii) Asmuo turi būti baigęs atitinkamo tipo kvalifikacijos kurso dalį, per kurią naudojamas skrydžio treniruoklis, įskaitant MCC	SFI(A)
SFI(A)	3 metai patirties vykdant SFI pareigas	Asmuo turi būti baigęs atitinkamo tipo kvalifikacijos kurso dalį, per kurią naudojamas skrydžio treniruoklis, įskaitant MCC	SFI(A)

Keitimas galioja ne ilgiau nei 3 metus. Pakartotinis patvirtinimas atliekamas įvykdžius atitinkamus FCL dalyje nurodytus reikalavimus.

4. STI pažymėjimas

Valstybės narės pagal nacionalinius reikalavimus išduotas STI pažymėjimas pakeičiamas į pažymėjimą pagal FCL dalį, jei licencijos turėtojas įvykdo toliau pateiktoje lentelėje nurodytus reikalavimus:

Turimas nacionalinis pažymėjimas	Išskraidytas laikas	Kiti reikalavimai	Naujas pažymėjimas
1)	2)	3)	4)
STI(A)	>500 valandų skrydžio laiko vykdant SPA piloto funkcijas	i) Asmuo privalo turėti ar būti turėjęs valstybės narės išduotą piloto licenciją. ii) Asmuo FSTD turi būti baigęs kvalifikacijos patikrinimą pagal FCL dalies 9 priedėlį, kuris atitinka ketinamą atlikti mokymą	STI(A)
STI(A)	3 metai patirties vykdant STI pareigas	Asmuo FSTD turi būti baigęs kvalifikacijos patikrinimą pagal FCL dalies 9 priedėlį, kuris atitinka ketinamą atlikti mokymą	STI(A)

Pakartotinis pažymėjimo patvirtinimas atliekamas įvykdžius atitinkamus FCL dalyje nurodytus reikalavimus.

B. SRAIGTASPARNIS

1. Piloto licencija

Valstybės narės pagal nacionalinius reikalavimus išduota piloto licencija pakeičiama į licenciją pagal FCL dalį, jei prašymo pateikėjas įvykdo šiuos reikalavimus:

- prašymo pateikėjas per kvalifikacijos patikrinimą privalo įvykdyti FCL dalies reikalavimus, reikalingus tipo ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijai pakartotinai patvirtinti, atitinkančius turima licencija suteikiamas teises;
- parodyti atitinkamų OPS ir FCL dalių žinias;
- parodyti kalbos mokėjimą pagal FCL.055 dalį;
- įvykdyti šioje lentelėje nurodytus reikalavimus:

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos (jei taikytinos)	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
ATPL(H) su galiojančia IR(H)	>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Nėra	ATPL(H) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija	Netaikoma	a)
ATPL(H) ir jokių teisių pagal IR(H)	>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Nėra	ATPL(H)		b)
ATPL(H) su galiojančia IR(H)	>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko	Nėra	ATPL(H) ir skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija, tipo kvalifikacija suteikiant tik teisę vykdyti antrojo piloto funkcijas	Būtina parodyti gebėjimą vykdyti įgulos vado funkcijas, kaip nustatyta FCL dalies 9 priedėlyje	c)

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos <i>(jei taikytinos)</i>	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
ATPL(H) ir jokių teisių pagal IR(H)	>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko	Nėra	ATPL(H), tipo kvalifikacija suteikiant tik teisę vykdyti antrojo piloto funkcijas	Būtina parodyti gebėjimą vykdyti įgulos vado funkcijas, kaip nustatyta FCL dalies 9 priedėlyje	d)
ATPL(H) su galiojančia IR(H)	>500 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko	Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.515 dalį ir FCL.615 dalies b punktą	Kaip 4 stulpelio c eilutėje	Kaip 5 stulpelio c eilutėje	e)
ATPL(H) ir jokių teisių pagal IR(H)	>500 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko	Kaip 3 stulpelio e eilutėje	Kaip 4 stulpelio d eilutėje	Kaip 5 stulpelio d eilutėje	f)

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos (jei taikytinos)	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
CPL/IR(H) ir valstybėje narėje, kurioje išduota licencija, išlaikytas ICAO ATPL teorinių žinių patikrinimas		i) Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.310 dalį ir FCL.615 dalies b punktą ii) Būtina įvykdyti FCL.720.H dalies b punkte nurodytus reikalavimus	CPL/IR(H), įskaitant ATPL(H) teorines žinias, jei ICAO ATPL(H) teorijos patikrinimas vertinamas FCL dalies ATPL lygiu	Netaikoma	g)
CPL/IR(H)	>500 valandų skrydžio daugiapiločių sraigtasparniu laiko	i) Licencijos išdavimo valstybėje narėje* būtina išlaikyti teorinių žinių egzaminą FCL dalies ATPL(H) gauti ii) Būtina įvykdyti FCL.720.H dalies b punkte nurodytus reikalavimus	CPL/IR(H), įskaitant FCL dalies ATPL(H) teorines žinias	Netaikoma	h)

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos <i>(jei taikytinos)</i>	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
CPL/IR(H)	>500 valandų skrydžio vienpiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Nėra	CPL/IR(H), tipo kvalifikacija suteikiant teisę skraidyti tik vienpiločiu lėktuvu	Būtina gauti daugiapiločio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją pagal FCL dalį	i)
CPL/IR(H)	<500 valandų skrydžio vienpiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.530 dalį ir FCL.615 dalies b punktą	Kaip 4 stulpelio i eilutėje		j)
CPL(H)	>500 valandų skrydžio vienpiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Skrydžio naktį kvalifikacija	CPL(H), tipo kvalifikacija suteikiant teisę skraidyti tik vienpiločiu lėktuvu		k)
CPL(H)	<500 valandų skrydžio vienpiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Būtina turėti skrydžio naktį kvalifikaciją ir parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.310 dalį	Kaip 4 stulpelio k eilutėje		l)

Turima nacionalinė licencija	Visos išskraidytos valandos	Kiti reikalavimai	Nauja licencija pagal FCL dalį ir sąlygos (jei taikytinos)	Sąlygų panaikinimas	
1)	2)	3)	4)	5)	
CPL(H) be skrydžio naktį kvalifikacijos	>500 valandų skrydžio vienpiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas		Kaip 4 stulpelio k eilutėje, suteikiant teisę tik atlikti skrydžius dieną pagal VFR	Būtina gauti daugiapiločio sraigtasparnio tipo kvalifikaciją pagal FCL dalį ir skrydžio naktį kvalifikaciją	m)
CPL(H) be skrydžio naktį kvalifikacijos	<500 valandų skrydžio vienpiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.310 dalį	Kaip 4 stulpelio k eilutėje, suteikiant teisę tik atlikti skrydžius dieną pagal VFR		n)
PPL/IR(H)	≥75 valandos skrydžio laiko pagal IFR	Būtina turėti skrydžio naktį kvalifikaciją, jei skrydžio naktį teisė neįtraukta į skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją	PPL/IR(H) (skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija galioja tik PPL)	Būtina parodyti skrydžio planavimo ir charakteristikų žinias pagal FCL.615 dalies b punktą	o)
PPL(H)	≥75 valandos skrydžio sraigtasparniu laiko	Būtina parodyti mokėjimą naudotis radijo navigacijos prietaisais	PPL (H)		p)

* CPL turėtojas, kuris turi tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti daugiapilotį lėktuvą, neprivalo būti išlaikęs ATPL(H) teorinių žinių egzamino, jei jis toliau skraido to paties tipo sraigtasparniu, tačiau išduodant licenciją pagal FCL dalį ATPL(H) teorinės žinios

neįskaitomos. Jei prašymo pateikėjas nori gauti kitą tipo kvalifikaciją, kuria suteikiama teisė valdyti kito tipo daugiapilotį sraigtasparnį, jis privalo įvykdyti pirmiau pateiktos lentelės 3 stulpelio h eilutės i punkte nurodytus reikalavimus.

2. Instruktoriaus pažymėjimas

Valstybės narės pagal nacionalinius reikalavimus išduotas instruktoriaus pažymėjimas pakeičiamas į pažymėjimą pagal FCL dalį, jei prašymo pateikėjas įvykdo šiuos reikalavimus:

Nacionalinis pažymėjimas ar turimos teisės	Išskraidytas laikas	Kiti reikalavimai	Naujas pažymėjimas
1)	2)	3)	4)
FI(H)/IRI(H)/TRI(H)	Skrydžio laikas, reikalingas atitinkamam pažymėjimui gauti, nurodytas FCL dalyje		FI(H)/IRI(H)/TRI(H)*

Pakartotinis pažymėjimo patvirtinimas atliekamas įvykdžius atitinkamus FCL dalyje nurodytus reikalavimus.

3. SFI pažymėjimas

Valstybės narės pagal nacionalinius reikalavimus išduotas SFI pažymėjimas pakeičiamas į pažymėjimą pagal FCL dalį, jei licencijos turėtojas įvykdo šiuos reikalavimus:

Turimas nacionalinis pažymėjimas	Išskraidytas laikas	Kiti reikalavimai	Naujas pažymėjimas
1)	2)	3)	4)

Turimas nacionalinis pažymėjimas	Išskraidytas laikas	Kiti reikalavimai	Naujas pažymėjimas
1)	2)	3)	4)
SFI(H)	>1 000 valandų skrydžio laiko vykdant MPH piloto funkcijas	i) Asmuo privalo turėti ar būti turėjęs valstybės narės išduotą sraigtasparnio CPL, MPL ar ATPL ii) Asmuo turi būti baigęs atitinkamo tipo kvalifikacijos kurso dalį, per kurią naudojamas skrydžio treniruoklis, įskaitant MCC	SFI(H)
SFI(H)	3 metai patirties vykdant SFI pareigas	Asmuo turi būti baigęs atitinkamo tipo kvalifikacijos kurso dalį, per kurią naudojamas skrydžio treniruoklis, įskaitant MCC	SFI(H)

Pakartotinis pažymėjimo patvirtinimas atliekamas įvykdžius atitinkamus FCL dalyje nurodytus reikalavimus.

4. STI pažymėjimas

Valstybės narės pagal nacionalinius reikalavimus išduotas STI pažymėjimas pakeičiamas į pažymėjimą pagal FCL dalį, jei licencijos turėtojas įvykdo toliau pateiktoje lentelėje nurodytus reikalavimus:

Turimas nacionalinis pažymėjimas	Išskraidytas laikas	Kiti reikalavimai	Naujas pažymėjimas
1)	2)	3)	4)

Turimas nacionalinis pažymėjimas	Išskraidytas laikas	Kiti reikalavimai	Naujas pažymėjimas
1)	2)	3)	4)
STI(H)	>500 valandų skrydžio laiko vykdant SPH piloto funkcijas	i) Asmuo privalo turėti ar būti turėjęs valstybės narės išduotą piloto licenciją ii) Asmuo FSTD turi būti baigęs kvalifikacijos patikrinimą pagal FCL dalies 9 priedėlį, kuris atitinka ketinamą atlikti mokymą	STI(H)
STI(H)	3 metai patirties vykdant STI pareigas	Asmuo FSTD turi būti baigęs kvalifikacijos patikrinimą pagal FCL dalies 9 priedėlį, kuris atitinka ketinamą atlikti mokymą.	STI(H)

Pakartotinis pažymėjimo patvirtinimas atliekamas įvykdžius atitinkamus FCL dalyje nurodytus reikalavimus.

**IGYVENDINIMO REGLAMENTO REIKALAVIMŲ, TAIKOMŲ TREČIŲJŲ ŠALIŲ
AR JŲ VARDU IŠDUOTŲ LICENCIJŲ PRIPAŽINIMUI, III PRIEDAS**

A. LICENCIJŲ PATVIRTINIMAS

Bendrosios nuostatos

1. Pilotų licenciją, kurią pagal ICAO 1 priedo reikalavimus išdavė trečioji šalis, gali patvirtinti valstybės narės kompetentinga institucija.

Pilotas privalo kreiptis į valstybės narės, kurioje jis nuolat ar laikinai gyvena, kompetentingą instituciją, arba, jei jis negyvena valstybės narėje, į valstybės narės, kurioje yra operatoriaus, kuriam jie dirba ar ketina dirbti vykdydami skrydžius, pagrindinę verslo vietą.

2. Licencijos patvirtinimo laikotarpis neturi būti ilgesnis nei 1 metai, jei galioja pagrindinė licencija.

Jei per patvirtinimo laikotarpį pilotas pateikė prašymą dėl licencijos išdavimo pagal FCL dalį ar klauso mokymą šiai licencijai gauti, kompetentinga institucija, kuri patvirtino licenciją, šį laikotarpį gali vieną kartą pratęsti. Šis pratęsimas galioja laikotarpį, būtina licencijai pagal FCL dalį išduoti.

Valstybės narės pripažintos licencijos turėtojas naudojasi ja suteikiamomis teisėmis pagal FCL dalies reikalavimus.

Piloto licencija, kuria suteikiama teisė skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti kitą komercinę veiklą

3. Kad būtų išduota piloto licencija, kuria suteikiama teisė skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti kitą komercinę veiklą, licencijos turėtojas privalo įvykdyti šiuos reikalavimus:

- a) per įgūdžių patikrinimą įvykdyti FCL dalyje nurodytus reikalavimus, reikalingus tipo ir klasės kvalifikacijai pakartotinai patvirtinti, atitinkančius turima licencija suteikiamas teises;
- b) parodyti, kad jis įgijo atitinkamų OPS ir FCL dalių žinias;
- c) parodyti, kad jis įgijo anglų kalbos žinių pagal FCL.055 dalį;
- d) turėti galiojantį 1 klasės sveikatos pažymėjimą, išduotą pagal Medicinos dalį;
- e) lėktuvo atveju įvykdyti šioje lentelėje nurodytus patirties reikalavimus:

Turima licencija	Visos išskraidytos valandos	Teisės
------------------	-----------------------------	--------

1)	2)	3)
----	----	----

ATPL(A)	>1 500 valandų skrydžio daugiapiločiu lėktuvu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti daugiapiločio lėktuvo įgulos vado	a)
---------	---	--	----

		funkcijas	
ATPL(A) arba CPL(A)/IR*	>1 500 valandų skrydžio daugiapiločių lėktuvu laiko vykdant įgulos vado ar antrojo piloto funkcijas pagal skrydžio reikalavimus	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti daugiapiločio lėktuvo antrojo piloto funkcijas	b)
CPL(A)/IR	>1 000 valandų skrydžio komerciniu oro transportu laiko, skaičiuojant nuo skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos gavimo	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti vienpiločio lėktuvo įgulos vado funkcijas	c)
CPL(A)/IR	>1 000 valandų skrydžio vienpiločių lėktuvu laiko vykdant įgulos vado ar antrojo piloto funkcijas pagal skrydžio reikalavimus	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti vienpiločio lėktuvo antrojo piloto funkcijas pagal OPS dalį	d)
ATPL(A), CPLA(A)/IR, CPL(A)	>700 valandų skrydžio lėktuvu, išskyrus TMG, laiko, įskaitant 200 valandų vykdant funkcijas, kurių pripažinimo siekiama; iš jų 50 valandų turi būti išskraidytos per paskutinius 12 mėnesių	Suteikiama teisė lėktuvu atlikti skrydžius, kurie nėra komercinio oro transporto skrydžiai	e)

* CPL(A)/IR turėtojas iki pripažinimo turi parodyti ICAO ATPL(A) lygio žinias.

f) sraigtasparnio atveju įvykdyti šioje lentelėje nurodytus patirties reikalavimus:

Turima licencija

Visos išskraidytos
valandos

Teisės

1)	2)	3)
----	----	----

ATPL(H) su galiojančia skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija	>>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti daugiapiločio sraigtasparnio įgulos vado funkcijas atliekant skrydžius pagal VFR ir IFR	a)
ATPL(H) ir jokių teisių pagal skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją	>>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko vykdant įgulos vado funkcijas	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti daugiapiločio sraigtasparnio įgulos vado funkcijas atliekant skrydžius pagal VFR	b)
ATPL(H) su galiojančia skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija	>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko vykdant piloto funkcijas	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti daugiapiločio sraigtasparnio antrojo piloto funkcijas atliekant skrydžius pagal VFR ir IFR	c)
ATPL(H) ir jokių teisių pagal skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją	>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko vykdant piloto funkcijas	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti daugiapiločio sraigtasparnio antrojo piloto funkcijas atliekant skrydžius pagal VFR	d)
CPL(H)/IR*	>1 000 valandų skrydžio daugiapiločiu sraigtasparniu laiko vykdant piloto funkcijas	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti daugiapiločio sraigtasparnio antrojo piloto funkcijas	e)
CPL(H)/IR	>1 000 valandų skrydžio komerciniu oro transportu laiko, skaičiuojant nuo skrydžio	Leidžiama skraidyti komerciniu oro transportu ir vykdyti vienpiločio	f)

	pagal prietaisus kvalifikacijos gavimo	sraigtašparnio įgulos vado funkcijas	
ATPL(H) su teisėmis pagal skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją arba be jų, CPL(H)/IR, CPL(H)	>700 valandų skrydžio sraigtašparniu, išskyrus sraigtašparnį, sertifikuotą pagal CS-27/29 ar lygiavertį standartą, laiko, įskaitant 200 valandų vykdant funkcijas, kurių pripažinimo siekiama; iš jų 50 valandų turi būti išskraidytos per paskutinius 12 mėnesių	Suteikiama teisė sraigtašparniu atlikti skrydžius, kurie nėra komercinio oro transporto skrydžiai	g)

* CPL(H)/IR turėtojas iki pripažinimo daugiapiločiu sraigtašparniu turi parodyti ICAO ATPL lygio žinias.

Piloto licencija, kuria suteikiama teisė vykdyti nekomercinę veiklą, turint skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją

4. Piloto mėgėjo licencijos su skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija atveju arba CPL ir ATPL licencijos su skrydžio pagal prietaisus kvalifikacija atveju, kai pilotas siekia naudotis tik piloto mėgėjo teisėmis, jis turi įvykdyti šiuos reikalavimus:
 - a) išlaikyti įgūdžių patikrinimą, reikalingą norint gauti skrydžio pagal prietaisus kvalifikaciją ir tipo ar klasės kvalifikaciją, atitinkančią turimą licenciją suteikiamas teises, pagal FCL dalies 7 ir 9 priedėlius;
 - b) parodyti, kad jis įgijo oro teisės, aviacinių klimato sąlygų normų, skrydžio planavimo ir charakteristikų (IR) ir žmogaus galimybių žinių;
 - c) parodyti, kad jis įgijo anglų kalbos žinių pagal FCL.055 dalį;
 - d) turėti bent 2 klasės galiojantį sveikatos pažymėjimą, išduotą pagal ICAO 1 priedą;
 - f) kaip atitinkamos kategorijos orlaivio įgulos vadas turi būti išskraidęs mažiausiai 100 valandų skrydžio pagal prietaisus laiko.

Piloto licencija, kuria suteikiama teisė vykdyti nekomercinę veiklą, neturint skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos

5. Piloto mėgėjo licencijos be skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos atveju arba CPL ir ATPL licencijos be skrydžio pagal prietaisus kvalifikacijos atveju, kai pilotas siekia naudotis tik piloto mėgėjo teisėmis, jis turi įvykdyti šiuos reikalavimus:
 - a) parodyti, kad jis įgijo oro teisės ir žmogaus galimybių žinių;
 - b) išlaikyti PPL įgūdžių patikrinimą pagal FCL dalį;
 - c) įvykdyti FCL dalies reikalavimus, reikalingus tipo ar klasės kvalifikacijai išduoti, atitinkančią turimą licenciją suteikiamas teises;

- d) turėti bent 2 klasės sveikatos pažymėjimą, išduotą pagal ICAO 1 priedą;
- e) parodyti, kad jis įgijo kalbos žinių pagal FCL.055 dalį;
- f) kaip atitinkamos kategorijos orlaivio pilotas turi būti išskraidęs mažiausiai 100 valandų skrydžio laiko.

Piloto licencijos patvirtinimas specialioms užduotims ar ribotam laikotarpiui

6. Nepaisant pirmiau pateiktų nuostatų, gamintojo skrydžių atveju valstybės narės daugiausia 12 mėnesių gali pripažinti licenciją, kurią trečioji šalis išdavė pagal ICAO 1 priedą; šiuo pripažinimu gali būti leidžiama atlikti ribotos trukmės specialias užduotis, pvz., mokomuosius skrydžius pradedant naudoti orlaivį, parodomuosius, perkėlimo ar bandomuosius skrydžius, jei prašymo pateikėjas įvykdo šiuos reikalavimus:

- a) turi atitinkamą licenciją, sveikatos pažymėjimą ir atitinkamas kategorijas ar kvalifikacijas, išduotas pagal ICAO 1 priedą;
- b) tiesiogiai ar netiesiogiai dirba lėktuvo gamintojui.

Šiuo atveju licencijos turėtojas turi teisę tik vykdyti skrydžio mokymą ir tikrinimą siekiant išduoti pirmąsias tipo kvalifikacijas, prižiūrėti operatoriaus pilotų vykdomus pirmuosius skrydžius maršrutu, gabenimo ar perkėlimo skrydžius, pirmuosius skrydžius maršrutu, parodomuosius ar bandomuosius skrydžius.

B. LICENCIJŲ KEITIMAS

1. PPL/BPL/SPL, CPL ar ATPL licenciją, kurią pagal ICAO 1 priedo reikalavimus išdavė trečioji šalis, valstybės narės kompetentinga institucija gali pakeisti į PPL/BPL/SPL licenciją pagal FCL dalį su vienpiločio orlaivio klasės ar tipo kvalifikacija.

Pilotas privalo kreiptis į valstybės narės, kurioje jis nuolat ar laikinai gyvena, kompetentingą instituciją.

2. Licencijos turėtojas privalo įvykdyti toliau pateiktus minimalius reikalavimus, susijusius su atitinkamos kategorijos orlaiviu:

- a) išlaikyti oro teisės ir žmogaus galimybių egzaminus raštu;
- b) išlaikyti PPL, BPL ar SPL įgūdžių patikrinimą pagal FCL dalį;
- c) įvykdyti reikalavimus, būtinus norint gauti atitinkamą klasės ar tipo kvalifikaciją pagal H poskyrį;
- d) turėti bent 2 klasės galiojantį sveikatos pažymėjimą, išduotą pagal Medicinos dalį;
- e) parodyti, kad jis įgijo kalbos žinių pagal FCL.055 dalį;
- f) išskraidyti bent 100 valandų skrydžio laiko vykdant piloto funkcijas.

C. KLASĖS IR TIPO KVALIFIKACIJOS PRIPAŽINIMAS

1. Į licenciją pagal FCL dalį gali būti įtraukta galiojanti klasės ar tipo kvalifikacija, įrašyta į trečiosios šalies licenciją, jei prašymo pateikėjas:

- a) įvykdo patirties reikalavimus ir išankstines sąlygas, būtinus norint gauti atitinkamą klasės ar tipo kvalifikaciją pagal FCL dalį;

- b) išlaiko atitinkamą igūdžių patikrinimą, būtiną norint gauti atitinkamą klasės ar tipo kvalifikaciją pagal FCL dalį;
- c) aptariamam metu turi skrydžių praktikos;
- d) yra išskraidęs bent šį skrydžio laiką:
 - i) lėktuvo klasės kvalifikacijos atveju kaip tos klasės pilotas yra išskraidęs 100 valandų skrydžio laiko;
 - ii) lėktuvo tipo kvalifikacijos atveju kaip to tipo pilotas yra išskraidęs 500 valandų skrydžio laiko;
 - iii) vieno variklio sraigtasparnio, kurio didžiausia leistina kilimo masė – ne daugiau kaip 3 175 kg, atveju kaip to tipo pilotas yra išskraidęs 100 valandų skrydžio laiko;
 - iv) visų kitų kategorijų sraigtasparnio atveju kaip tos klasės pilotas yra išskraidęs 350 valandų skrydžio laiko.